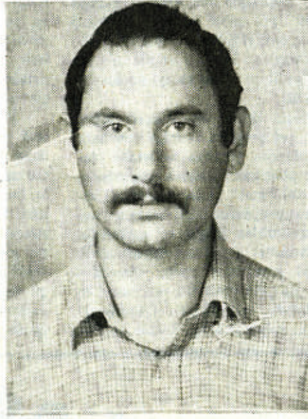
DEVRİMCİ İŞÇİ

SAYI 29 — 15 TEMMUZ 1986 — 2,- DM

SÜLEYMAN YAĞIZ SERBEST BIRAKILDI

Hazirah ayının 12'sinde Almanya'ya girerken tutuklanan Süleyman Yağız, 11 Temmuz günü akşam saat 19'da serbest bırakıldı. Süleyman Yağız, İsveç'ten Almanya'ya gelirken Pattburg sınır kapısında arkadaşlarıyla birlikte Alman polisi tarafından sorguya çekilmiş daha sonra, Türk Hükümeti'nin iade istemi *gerekçe gösterilerek tutuklanmıştı. 1983 yılından beri İsveç'de siyasi mülteci olarak yaşıyan ve uluslararası geçerliliği olan pasaport taşıyan Yağız, çeşitli konularda sorguya çekildikten sonra tutuklanıp Flensburg cezaevine konulmuştu. Yağız'ı Alman polisi sorguya çekerken ona, kendisi ile ilgili olayların yanısıra, 12 Eylül rejimi tarafından aranan çok sayıda devrimciyi de sormaktaydı. Süleyman Yağız, Ankara Devrimci Yol Davası'nda sanık olarak aranmaktaydı ve Stockholm'de İsveç-Türk Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanıydı. Alman polisi, tutuklamaya gerekçe olarak kendisinin İnterpol tarafından* "Adam yaralamak suçundan" *arandığını belirtmişti. Arkadaşımızla birlikte aynı arabada yolculuk edenler de Alman polisi tarafından çırılçıplak soyularak aranmışlar ve hakarete maruz kalmışlardı.*

Devamı 3. Sayfa'da

ADANA'DA 19 İDAM

Yaklaşık 5 yıldır sürmekte olan Adana Devrimci Yol Davası sonuçlandı. 19 arkadaşımıza idam cezası verildi. Kararın açıklandığı duruşma sırasında slogan atan devrimcilere askerlerin saldırması üzerine olaylar çıktı. Tutuklu anneleri protesto hareketlerine başlayınca bu kez askerler onlara da saldırdılar.

Adana Devrimci Yol Davasından tahliye edilen sanıklardan ikisi cezaevinden çıktıktan sonra maskeli basın toplantısı düzenlediler. Basın toplantısında Adana Cezaevindeki uygulamaları anlatan devrimciler, baskıların dayanılmaz noktaya geldiğini açıkladılar.

KİM KİMİNLE VE NİÇİN UZLAŞACAK?

Bu yılın ilk aylarından beri Türkiye siyasal arenasında sık sık sözü edilen konulardan birisi de "Milli Uzlaşma" ya da "Toplumsal Uzlaşma" çağrıları idi. "Milli Uzlaşma" çağrıları çeşitli siyasal güçler arasında yankılar uyandırdı. DYP ve DSP'liler tarafından ortaya atılan uzlaşma formülü, sağcı-gerici güçlerden ya da burjuva kesimlerden çok bazı solcu, ilerici kesimlerde heyacan yarattı. Devrimci düşünce ve politikalara, halk yığınlarına ve kitlelerin devrimci girişkenliğine güvenmeyen bazı "sosyalistler" ve kendilerini "komünist" olarak adlandıran bazı çevreler "Toplumsal Uzlaşma" projesine neredeyse dört elle sarılarak emekçi kitleleri ve sol güçleri bu yönde ikna etmeye çalıştılar. Halen de bu çabalarına devam etmekteler.

* * *

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz Ocak ayında DYP ile DSP yöneticileri arasında yapılan bir görüşmeden sonra "yeni bir anayasa için Toplumsal Uzlaşma" *çağrısı yapılmıştı. Bu partiler tarafından yapılan açıklamalara göre,* "eşit şartlar altında yapılacak bir genel seçimden sonra oluşacak parlamentoda yeni bir anayasa hazırlanmalıydı." *DYP'liler,* "Anayasanın muhtevasından çok hazırlanış şekli önemlidir." *diyorlardı.*

Bu çağrı üzerine başlayan tartışmalardan ve çağrıda bulunan partilerin -özellikle DYP'nin- politikalarından anlaşılan şuydu; "Milli ve Toplumsal Uzlaşma" *adı altında egemen sınıf ve zümrelerin en geniş kesiminin birleşmesi ve uzlaşması isteniyordu. Çağrı sahipleri, burjuvazinin tüm kesimlerinin devlet ve toplum üzerinde ve ekonomik kararlarda eşit olmasa bile dengeli bir egemenlik kurmasını ve bu dengeye uygun bir anayasal-siyasal yapı oluşturulmasını amaçlıyorlardı. Önerilen uzlaşmanın önemli bir ilkesini bu partiler şöyle belirliyorlardı: Burjuva egemenliği ve iktidarı, askeri darbelerle değil, seçimlerle el değiştirsin.*

Türkiye'nin bugünkü şartlarında bu çağrı esas yönü itibariyle toplumun geniş bir kesimine değil, azınlık bir güce yönelikti. "Toplumsal Uzlaşma" *çağrısını yapanların hedefi, egemen azınlık yönetimine, (oligarşiye) oligarşinin faşizm politikalarına, bu politikalar aracılığıyla yönetip denetlediği mevcut sisteme ve bu sistemin dayandığı güçlere karşı toplumun en geniş kesimini birleştirmek ve tamamen demokratik temeller üzerine yükselen ve halk çoğunluğu tarafından* gerçek anlamıyla denetlenebilen *yeni bir siyasal-toplumsal ilişkiler sistemi yaratmak değildi. Onlar toplumun çoğunluğunu oluşturan güçleri ve kesimleri değil, toplumun çoğunluğu üzerinde yıllardır hakimiyet kurmuş bulunan ve bu hakimiyetini çoğu kez çoğunluğun rızasını ve onayını almadan sürdüren sınıf ve zümreleri birleştirmeyi ve bunlar arasındaki ilişkileri daha geniş bir tabana dayanacak şekilde yeniden düzenlemeyi amaçlamaktaydılar.*

Devamı 2. Sayfa'da

BEÇME VE SEÇİLME HAKKI ÜZERİNE BAZI YAKLAŞIMLAR VE 1987 F. ALMANYA GENEL SEÇİMLERİ

Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerden birisi olan F. Almanya'da genel seçimler 1987 yılında yapılacak. Bu yılın Kasım ayında ise Hamburg Eyalet Meclisi seçimleri yapılacak.

Geçtiğimiz ay Aşağı Saksonya Eyaleti'nde yapılan eyalat meclisi seçimlerinden çıkardığımız sonuçlar ışığında 1987 yılındaki Genel Seçimler sürecinde yabancılar "sorunu" kapsamında sürdürülecek çalışmalara ve bu sorun çerçevesindeki gelişmelere müdahale edebilecek kısa vadeli faaliyetlerin ana başlıklarını ele almaya çalışacağız.

Devamı Sayfa 8'de

İÇİNDEKİLER:

Baştarafı 1. Sayfa'da

Oysa bilindiği gibi, *"Toplumsal Uzlaşma", "Milli Birlik"* gibi kavramlar tarih sahnesine burjuva siyasal devrimler sürecinde çıkmıştı. Bu kavramlar, mutlakiyetçi sistemlere karşı (krallıklara, feodal otoriteye karşı) toplumun çoğunluğunun o sıradaki çıkarlarının asgari bir müşterekte ve karşılıklı rıza ve onay temelinde birleştiği durumları tanımlamaktaydı. Vu bu adlarla anılan süreçler burjuvazinin yükseliş döneminde yaşanmıştı. Burjuvazi kendi gelişiminin önünde ayak bağı oluşturan feodal ilişki, kurum ve yapılarla yine bu nitelikteki devlet vb. organizasyonları ortadan kaldırıp yerine kendisinin varlığını koruyacak ve gelişip güçlenmesini sağlayacak yeni siyasi-hukuki ilişkiler ve kurumlar yaratma mücadelesine girişmişti. Burjuvazi, klasik burjuva devrimleri çağında mutlakiyetçi devletlere karşı demokratik yönelimli mücadeleler vermiş, bu mücadelede çalışan kitlelere, toplumun çoğunluğuna önderlik etmiş, onları özgürlük, eşitlik, demokrasi bayrağı altında birleştirebilmişti. Bu gelişmenin sonucu olarak ise, toplumu, (ya da milleti) oluşturan sınıf ve zümrelerin mücadele içinde elde ettikleri konumları, sahip oldukları hak ve özgürlükleri garanti altına alan yasalar, anayasalar ve kurumlar ortaya çıkmıştı.

Ne var ki burjuvazi, işçi ve köylülerin desteğiyle iktidarı ele geçirdikten sonra adım adım ilk dönemdeki demokratik konumundan uzaklaşmış, eski rejime karşı verilen mücadelenin kazanımlarını, toplumsal uzlaşmanın, milli birliğin zeminini oluşturan anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlamaya başlamıştı.

Aslında bugün tanıdığımız şekliyle burjuva demokrasisi başta işçi sınıfı olmak üzere çalışan kitlelerin yüzyılı aşkın bir süredir vermiş oldukları mücadelelerin sonucunda ortaya çıkmıştır. Hem de çoğu kez burjuvaziye rağmen...

Türkiye'de bugün bazı güçler tarafından önerilen *Toplumsal-Ulusal Uzlaşma"* projesi ise tamamen farklı amaçlara sahiptir. Bizim ülkemizde toplumun çoğunluğunu değil, azınlık durumundaki kesimleri birleştirip-uzlaştırma startejisine toplumsal uzlaşma adı verilmektedir. Bu projenin sahipleri, Demirel'ler Ecevit'ler, feodalizmden kapitalizme geçişin, mutlakiyetçi devletlere karşı demokratik devletlere yönelişin sorunlarını değil, bağımlı kapitalizmin sorunlarını, varolan burjuva egemenliğinin karşı karşıya bulunduğu problemleri çözmek için uğraşmaktadırlar. Toplumsal gelişmenin, demokrasinin önünde ayak bağı oluşturan sınıflara ve güçlere karşı çoğunluk durumundaki demokratik güçlerin sınıfsal ve siyasal egemenliğini kurmak için değil, toplumun çoğunluğu üzerinde anti-demokratik temellerde hakimiyet kurmuş bulunan burjuva sınıfının bu egemenliğini nasıl devam ettireceği sorusuna cevap arıyorlar. O burjuva sınıfı ki, günümüzde iktidarını korumak için artık anti-demokratizmin bayrağını dalgalandırmaktadır. Türkiye egemen sınıfları, kendilerini kimlere temsil ettirirlerse ettirsinler genel karekter olarak demokrasiyi içlerine hiç bir zaman sindirememişlerdir. Türkiye egemen sınıflarının ve onların hakim güçlerinin bütün tarihsel görevleri ve misyonları demokrasiye karşı savaşmak olmuştur.

Sorun bu denli açık olduğu halde "toplumsal uzlaşma" projesinin sınıfsal-toplumsal dayanakları, siyasal-kültürel proğramı belli olduğu halde, çağrıya ilk olumlu cevaplar soldan gelmiştir. Yeni Gündem'de şöyle deniliyordu: *"Demokratik bir anayasa için toplumsal uzlaşma çağrısını sol büyük bir bölümüyle ütopya, küçük bir bölümüyle ise aldatmaca olarak görmeye devam ederse tarihi bir fırsat kaçmış olacak."* (Y.G. Sayı 39 Sayfa 9, A. Köymen)

Özal'ın ve ANAP'ın demokrasiyi kuracağından, 12 Eylül'lere karşı demokrasiyi savunacağından artık iyice umudu kesmiş gibi görünen Sol Liberalizmin Yeni Gündem kanadına göre, "Toplumsal Uzlaşma" çağrısı sol için tarihi bir fırsat yaratmıştı, sol bu *fırsatı kaçirmamalıydı...*

Eski hızlı ÇKP takipçileri ise Saçak Dergisi'nde, "Milli Uzlaşma" siyasetinin yıllarca kendileri tarafından savunulduğunu övünerek dile getiriyorlardı; Demirel ve Ecevit'in de bu siyaseti benimsemiş olmasından büyük bir *gurur duyuyorlardı.* Doğu Perinçek ve takımı, uzlaşmanın bir ucunda yer almak hevesiyle hemen harekete geçerek "Sosyalist Parti kurma" cimnastiğine başlıyorlardı. Kurulması düşünülen Sosyalist Parti, milli uzlaşmayı soldan tamamlayacak bir örgüt olarak kotarılmaya çalışılmaktadır.

TKP cenahı da aynı heyecanı duymuş olmalı ki, onlar da DYP, DSP, SHP gibi partilerin içinde yer alacağı, Sol Birlik'in de herhalde birkaç sandalye ile temsil edileceği "Ulusal Uzlaşma Hükümeti" formülünü öneriyorlardı. TKP'liler, Demirel'le Nazım Hikmet'in aynı kavgayı verdiklerini söylüyorlar... Demirel Nazım'ın bayrağını dalgalandırıyormuş... TKP kimin bayrağını dalgalandırıyor acaba!...

* * *

"Toplumsal Uzlaşma Çağrısı"'nın ilk sahiplerinden DYP'nin mecliste grup kurması üzerine projeye ağırlıkla DSP ve Ecevitler sahip çıktı. Ecevit, 18-19 Mayıs'taki DSP toplantısında yaptığı konuşmada, *"Ulusal Uzlaşma fırsatının ilk kez ortaya çıktığını, sağın ve solun yeni bir anayasa etrafında uzlaşabileceğini, uzlaşma eğiliminin zamanında ve tavanda değerlendirilmesi gerektiğini"* vurguluyordu.

Ne var ki, DYP, "Toplumsal Uzlaşma" deyimine yüklediği anlamı kendisinin meclise girmesine kadar daraltınca ve Özal'a karşı ortak muhalefet amacıyla bu kez SHP ile uzlaşınca Ecevit tarafından yeniden seslendirilen bu talep ilk zamanlardaki kadar yankı uyandırmadı.

Soruna, kim için, ne amaçla ve hangi temelde uzlaşma gibi soruları sorarak baktığımızda daha önce vurguladığımız gerçeklerin ışığında "Toplumsal Uzlaşma Çağrısı" yapanlara ve bu çağrıdan medet uman solculara hatırlatılacak birkaç nokta var:

- Eğer burjuva ideolojisi ve siyasi geleneği çerçevesinde bir toplumsal uzlaşma istiyorsanız önce tekelci güçleri, emperyalizmi, burjuvaziyi ikna edin, Eğer Türkiye'de burjuva anlamda bir toplumsal uzlaşma olacaksa, bu, ancak egemen sınıfların işgal ettikleri yerlerden çekilmeleri, zaptettikleri kaleleri terketmeleri, kendi kâr hanelerinden diğer kesimlere bir hayli yüklü ve pahalı şeyleri vermeleri, toplumun diğer kesimleriyle ve en önemlisi de Türkiye'nin en dinamik gücü olan ve çoğunluğu oluşturan emekçi yığınlarla egemenliği ve iktidarı paylaşmaları, evet, ancak bu şartlarda gerçekleşebilir. Emekçi yığınların -her ne kadar kendileri çağrının muhatabı değillerse de- önerilen şekilde bir toplumsal uzlaşma için verebileceği hiç bir şeyleri yoktur.

- Eğer bizim ülkemizde burjuva demokrasisi ilkeleri üzerine yükselecek bir "toplumsal uzlaşma" olacaksa, gerici hakim sınıflar ittifakının (oligarşinin) ekonomik, siyasi, askeri, ideolojik, kültürel ve kurumsal alanlarda köklü ve büyük tavizler vermesi ile olacaktır. Faşizm siyasetinden, faşizmi örtülü veya açık devam ettirmekten vazgeçilmediği, bu politikalar doğrultusunda oluşturulan tüm kurumlar dağıtılmadığı sürece toplumsal uzlaşma önerileri ve çağrıları boşlukta kalmaya mahkumdur. *Eğer, Ecevit, sol liberaller,* TKP'liler ve Doğu Perinçek'ler demokratik bir anayasa, demokratik bir Cumhuriyet istiyorlarsa solu ve halk kitlelerini ikna etmek için boşuna uğraşmasınlar. Çünkü, gerçek anlamda demokratik bir toplumsal ilişkiler sistemi yaratabilmek için *taviz vermesi ve ikna edilmesi gerekenler* halklarımız değil, *egemen* güçlerdir. Egemen güçlerin demokrasiye razı edilmesinin yolu ve yöntemi ise biliniyor. Kendisine her alanda savaş açılan bir halk, kendisini özgür yurttaşlar yerine koymayan bir devleti ve onun sahiplerini nasıl ikna edeceğini yaşadığı acı deneylerle öğrenmiştir.

* * *

Ortaya atılan "Toplumsal Uzlaşma" çağrısının burjuvazinin egemenliğini daha kabul edilebilir bir sınıra getirmeyi, rejimin sert yanlarını törpülemeyi ve egemen sınıfların geniş bir kesimini uzlaştırmayı amaçladığı açıktır.

Başta Ecevit olmak üzere diğer bazı sol çevre ve akımlar eğer halk kitlelerinin çıkarına ve lehine olacak politikalar izlemek istiyorlarsa, "tarihi fırsat" olarak toplumsal uzlaşma projelerini değil başka şeyleri görmelidirler. Bugün sol açısından, sosyalistler açısından değerlendirilmesi gerekenler şunlar olmalıdır:

- Burjuva ideolojisi ve siyaseti ülkemizde, tarihinin en ağır bunalımını yaşamaktadır. Bütün çeşitleriyle sağ, ideolojik, siyasal ve örgütsel planda parçalanma içindedir. Sağ sadece halka, devrimci-demok*ratik halk hareketine* ve Kürt ulusuna karşı ortak bir çizgide buluşabilmekte, birleşebilmekte; bunun dışındaki tüm sorun ve konularda farklılaşmaktadır. Sağ, Türkiye'nin *geleceğini elinde tutma imkanlarını* yitirmektedir.

- 24 Ocak Kararları'yla ve 12 Eylül Darbesi'yle önemli *bir atak* yapan egemen gerici ittifakın 6 yıldır süren ekonomik ve siyasi uygulamaları, *Devrimci-Demokratik Halk Hareketi'nin* dayanacağı toplumsal tabanı genişletmiştir. 12 Eylül öncesinde AP ve CHP gibi çizgilerin politikalarını umut olarak gören ve bu nedenle devrimcilerin, sosyalistlerin seslenip örgütle mekte zorluk çektikleri bazı toplumsal kesimler, izlenen ekonomi politikaların yıkıcı ve yoksullaştırıcı etkileri, rejimin artan baskıcı özellikleri gibi nedenlerle bugün kendi kurtuluşlarının nerelerden geçtiğini daha bir kolay görebilecek durumdadırlar.

- 12 Eylül Darbesi ve daha sonraki gelişmeler şu gerçeği bir kez daha kanıtlamıştır: Türkiye'de demokratikleşme, daha dar bir ifadeyle, burjuva siyasal devriminin bütün unsurlarıyla yaşanması ancak devrimci-demokratik bir halk hareketinin sürdüreceği devrimci bir halk iktidarı mücadelesinin birer yan sonucu olarak gündeme gelebilir. Burjuvazinin ve siyasi temsilcilerinin, çoğunluğun çıkarına olacak bir toplumsal uzlaşmaya zorlanması ve razı edilmesini de, devlet ve toplum hayatındaki faşist,gerici, *antidemokratik unsur ve kurumların* ortadan kaldırılmasını da, insanların özgürleştirilmesini de, demokratik bir işleyişin halk çoğunluğu tarafından kurulup denetlenebilmesini de *ancak ve ancak Devrimci* Demokratik bir Halk Hareketi'nin gücü ve mücadelesi sağlayabilir.

Eğer bugün *sol* için, sosyalistler için değerlenririlecek fırsatlar aranıyorsa, -ki bunlar fırsattan çok objektif birer gerçekliktir- işte bunlardır. Kendilerini sosyalist olarak adlandıranlar, egemen sınıf ittifakının Açık Faşizm dışındaki diğer tercihini halka benimsetmek için uğraşacaklarına, bunun bir devamı mahiyetindeki Sosyalist Parti kurma jimnastiği yapacaklarına, güçlerini ve imkanlarını Devrimci Demokratik bir Halk Hareketi yaratma, kitlelerin devrimci taleplerine omuz verme yolunda kullanmalıdırlar. Bu doğrultuda atılacak her küçük adım, "toplumsal uzlaşma", "burjuva demokrasisi", "sivil toplum" gibi öneriler için harcanan tonlarca enerjiden çok daha fazla değer taşıyacaktır.

Türkiye'nin, Türk ve Kürt halklarının geleceğinin burjuva çözümlerde değil, liberal-reformist projelerde değil, halkçı, sosyalist, devrimci çözümlerde olduğu artık kavranmalıdır. Ülkemizde bugün yaşanan gelişmelerin solculara verdiği mesajların en önemlisi budur. ■

DAVALAR

ADANA DEVRİMCİ YOL DAVASINDA KARAR: 19 İDAM

Faşist Rejim'in Adana Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde 5 yıldır sürmekte olan Devrimci Yol Davasında, askeri mahkeme 18.6.1986 tarihinde kararı açıkladı.

343 Devrimci Yol'cunun yargılandığı bu davayı askeri mahkeme 19 Devrimciyi idam cecasına çarptırarak sonuçlandırdı. İdam cezasına çarptırılan Devrimci Yol'cuların isimleri şöyle: Cabbar Gülsen, Serdar Sarıgül, Muhtar Sarıkaya, Ali Elbi, Sait Keleş, Mahmut Arslan, Erol Özcan, Adem Kütük, Ali Uçar, Veyis Sami Türkmen, Ziya Arıkan, Aydın Ateş, Mustafa Duşak, Ali Rıza Solmaz, Yaser Hamis, Hakan Eğri, Niyazi Ballı, Mehmet Ayyıldız ve Süleyman Eryılmaz.

Ömür boyu hapis cezasına çarptırılan tutukluların isimleri şöyle: Ferit Çengelli, Hüseyin Çelik, Mahmut Mustafa Uçal, Ahmet Koçar, Şakir Beykan, Yücel Taş, Muhittin Çoban, Ahmet Akgün, Mehmet Beyaztaş, Hasan Sarıkaya, Beyazıt Durmuş, Bilâl Yıldız, Ayhan Sümbül.

Ayrıca aynı davada yargılanmakta olan 122 tutuklu 2 ile 24 yıl arası hapis cezasına çarptırıldı. 143 tutuklu berat ederken, 34 tutuklu ise serbest bırakıldı.

Bilindiği gibi Adana Askeri Cezaevinde, 29 Ocak 1986 tarihinden itibaren 222 siyasi tutuklu açlık grevine başlamışlardı. İşkenceler durdurulsun, özel tip hücre cezalarına son, yaşam koşullarının iyileştirilmesi vb. talepler doğrultusunda, siyasi tutukluların başlattıkları bu açlık grevi süresince, askeri cezaevinin talimatı üzerine aile yakınlarının tutukluları ziyareti, zaten uzun aralıklarla yapılan görüşler yasaklanmıştı. Bunun üzerine siyasi tutukluların yakınları, çeşitli makamlara başvurarak bu durumu protesto etmişlerdi.

Adana Askeri Cezaevi'ndeki bu açlık grevi süresince, cezaevinin kapısında bekleyerek, cezaevindeki yakınlarını yalnız bırakmayan tutuklu yakınlarının baskıları sonucu bazı parlementerler, Adana Cezaevinde inceleme yapacaklarını açıklamış iseler de, bu Adalet Bakanlığı kararıyla engellenmişti. Bunun üzerine, cezaevi önündeki beklemeler, yüzlerce tutuklu ailesinin katıldığı güçlü protesto ve kınama eylemlerine dönüşmüştü.

MAHKUM AİLELERİ BASIN TOPLANTISI YAPTI

Tutuklu ve hükümlü aileleri yardımlaşma derneği yönetim kurulu üyeleri bir basın toplantısı yaparak, *tutuklu ve hükümlülerin görüş günü* sonrası insanlık değerlerini zedeleyici bir şekilde aranarak koğuşlara sokulmasını protesto etti. Basın toplantısında tutukluların aramalar esnasında yırtılan pantolanları gazetecilere gösterildi.

Toplantıya basın mensupları arasına gazeteci olarak karışan sivil polisler de izledi. Sivil polislerin bu toplantıda sergiledikleri tutum, yardımlaşma derneği üyelerine yapılan baskıların ve sürekli denetimin canlı bir örneğini teşkil ediyordu.

Basın toplantısında konuşan dernek başkanı Mustafa Eryüksel şöyle dedi:

" Bir yetkilinin cezaevlerinde nasıl üst araması yaptıracağını göstermesinden hemen sonra şartlar gene değişti, gene eskiye dönüldü. Görüşlerden sonra birçok anne-baba, çocuklarının üstü aranırken parçalanan,didik didik olan giysilerinde kan görmekten bıktı. Bu yüzden görüşmelere gidemez olduk."

Eryüksel, gözaltına alındıktan sonra akıbeti belli olmayanlar hakkında yetkililerden açıklama talep etti.

Boyalı basına da yansıyan bu basın toplantısında olduğu gibi, aile yakınlarının tutukluları destekleme çabası sürekli rejim tarafından kontrol edilmektedir.

ŞENTEPE DEVRİMCİ YOL DAVASI SONUÇLANDI

Ankara'daki 1 numaralı Askeri Mahkeme'de sürmekte olan Ankara Şentepe Devrimci Yol Davası 3.7.86 tarihinde sonuçlandı.

85 Kişilik davada Askeri Mahkeme, Mehmet Mustafa Kodaş, Cemâl Akın, Ömer Tunca ve Abdullah Bulduk için idam, Kadri Sevimli ve Ahmet Gökbolat için ise ömür boyu hapis verdi. Aynı davada yargılanan, Ali Akgün için verilen idam hükmü ise, İzmir davasında da idam cesasına çarptırıldığı ve onaylandığı için, gereklilik görülmedi. 27 tutuklu 10 ay ile 20 yıl arasında hapis cezasına çarptırıldı. 38 tutuklu berat ederken, 4 tutuklunun yargılanmasına Ankara Merkez Devrimci Yol Davasında devam edilmesi doğrultusunda karar alındı.

ERZİNCAN KURTULUŞ DAVASINDA 2 İDAM

Erzincan 1 No'lu Askeri Mahkemesinde sürmekte olan Kurtuluş Davası, mahkeme heyetinin kararı açıklaması üzerine sonuçlandı. Fehmi Uzal ve Nejat Orat ölüm cezasına çarptırılırken, Hüseyin Özpınar, Murat Kiroğlu Sebahattin Selim Erhan ve Orhan Ocak ömür boyu hapis cezasına mahküm edildiler. 105 Tutuklu için ise, 2 ile 15 yıl arasında hapis cezası verildi. 53 Tutuklu serbest bırakıldı.

İSTANBUL, TÜRKİYE VE TÜRKİYE KÜRDİSTANI KURTULUŞ ÖRGÜTÜ DAVASI SONUÇLANDI

İstanbul'da sürmekte olan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı kurtuluş Örgütü davası 9.5.1986 tarihinde sonuçlandı. İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin yaptığı karar açıklamasında, Mustafa Kemal Karabay, Erol Şahin ve Zafer Demirak ceza kanununun 146 maddesi gereğince "suçlu" görülerek 13 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldılar. Aynı davada yargılanan Şener Baykara 5 yıl hapis cezasına mahküm edilirken, Kemâl Güner, Talip Mor, Bezat Özgel, Bahattin Gürsüz ve Muradiye Dinler ise berat ettiler.

C.KEMAL ALTUN'DAN SÜLEYMAN YAĞIZ'A UZANAN ÇİZGİ

Politik ilticacılara karşı çeşitli Avrupa ülkeleri ve Türkiye'deki faşist rejim arasındaki işbirliği başka bir boyut kazanmıştır. Önceki yıllarda iltica isteminde bulunanlara karşı geliştirilen *"iade etme"* politikası, Süleyman Yağız olayı ile açığa çıktığı gibi, doğrudan iltica işlemleri bitmiş siyasi mültecilere de yönelmiştir.

Süleyman Yağız 1983 yılından beri siyasi ilticacı olarak İsveç'te yaşamaktadır. 1951 Cenevre Konvensiyonu'nun (Uluslararası Anlaşma) kendisine sağladığı pasaportu taşımaktadır. Bu anlaşmaya imza koyan tüm ülkelerde, özgürce seyahat etme hakkı bu anlaşmanın kendinden doğmaktadır. Federal Alman Devleti de bu anlaşmaya imza koyan ülkelerden biridir. Yine bu anlaşmaya göre siyasi ilticacı, iltica ettiği ülkenin vatandaşlık haklarına sahiptir. Bu anlaşmaya imza koyan tüm ülkelerde yaşamı, hakları güvence altındadır.

Federal Alman Devleti, uluslararası anlaşmaları ve kendi imzasını hiçe saymıştır. İsveç Devleti'nin uluslararası anlaşmalardan doğan ilticacılara ilişkin karar ve belgeleri geçersiz ilan edilmiştir.

Süleyman Yağız olayında somutlanan, genelinde tüm politik ilticacılara yönelik politikalar Türkiye'deki faşist rejimle, çeşitli Avrupa ülkeleri arasında, Türkiyeli siyasi mültecilere karşı oluşturulan bir proğramın ilk adımıdır. Ortak politikalarının sloganı, *"siyasi kimliklerine saldır, terör odakları ile ilişkilerini kur, kriminalize et, etkisiz hale getir"* diye özetlenebilir. Somut örneği ile, Ankara'nın İnterpol'e gönderdiği yazıda, *"Süleyman Yağız 1979 yılında bir kişiyi öldürmeye teşebbüs ederek, ağır yaralamıştır, tutuklanarak iadesi"* denilmektedir. Bu tür gerekçelerin her zaman ve herkes için ileri sürülmesi bir yana, tüm siyasi insanların İnterpol listelerine geçirilerek, adi suçlular statüsüne sokulması, Federal Almanya, Fransa gibi devletlerin bu doğrultuda somut adım atmış olmaları, Türkiye ile tümden uyum içinde olduklarının bir kanıtıdır. Fransa Hükümeti'nin isteği üzerine Narkotik Şubece hazırlanan bir rapordan Tercüman Gazetesi'nin aktardığı şu tesbit, olayın boyutları, kullanılan yöntem ve motifleri hakkında çok ilginç ipuçları vermektedir:

"Sol görüşlü kaçak Türklerin pek çok Avrupalı teröristle ilişki kurdukları, uyuşturucu piyasasının üç temel ayağından birini teşkil ettikleri, büyük bir çoğunluğunun siyasi olmadığı" gibi. Bu tesbit, siyasi mültecilere karşı geliştirilecek politikaların verileri olarak kullanılacaktır.

Yukardaki saptamalarımıza uygun olarak, resmi düzeyde oluşturulan bu politikalar, Cunta'nın, yıllarca yurdışındaki siyasi mültecilere ilişkin politikaları, C. Kemal Altun ve 37'lerin iltica isteminde bulundukları dönemde , bunların politik olup-olmadıkları noktasında tartışılıyor, resmi devlet politikası iade edilmeleri doğrultusunda biçimleniyordu. Gelinen nokta bu politika, yasal konumları "siyasi" olarak tesbit edilen insanların mevcut statülerine yönelmiştir. Siyasi kimliklerinin aşındırılması doğrultusunda, *"Terör odakları ile ilişki kurdurma, Mafya türü işler yaptırma"* v.b. propagandalar, resmi politikanın gerekçelerini hazırlama, kamuoyunu siyasi mülteciler aleyhine oluşturma çabalarının motifleridir. Süleyman Yağız ve arkadaşlarına polisce yöneltilen soruların, İnterpol listelerinde çok sayıda siyasi mültecinin adının olması bu politikaların hangi boyutlara ulaştığının göstergesidir.

Bu politikaların temelinde Türkiye-NATO, Türkiye-Fransa, Almanya-İsveç gibi ülkeler arasında ekonomik ve siyasi düzeydeki gelişmeler belirleyicidir. Ancak bu politikalar doğrultusunda somut adım atabilmeleri için kamuoyunu ikna edici gerekçelere, gereksinimleri vardı. Cunta yıllarca bu gerekçeleri sunmuştu:*"Yurtdışına kaçanlar teröristtirler, Avrupa devletleri onları korumakla başlarına bela almaktalar, gizli terör odakları ile ilişkileri vardır."*v.s. Fakat, Cunta'nın kendinin açık icraatları, bu söylemleri doğrultusunda müttefiklerinin açıktan tavır almalarının önünde engeldi. Kamuoyunu ikna edemezlerdi. Önce "demokrasiye" geçişle ilgili somut adım atmaları gerekirdi Türkiye'nin. DİSK, Barış Derneği Davası, Aydınlar Dilekçesi, Toplu Davalar, 1980 öncesi burjuva siyasal kurum ve tensilcilerinin durumları, İdam ve işkenceler, Basın Özgürlüğü v.b. konularda nisbi gelişmelerin olması ile "Demokrasiye Geçildiği" imajı yaratılabilir, kamuoyu Evren-Özal lehine oluşturulabilir, siyasi mültecilere yönelik saptanan politika böyle bir zeminde uygulanabilirdi. Diğer yandan Türk ve Kürt Solu'nun içinde bulunduğu durum -kendilerini siyasi insanlar olarak, siyasi faaliyetlilikler içinde yeteri kadar ifade edememeleri, gelişmeler karşısında yeteri kadar duyarlı olmamaları- resmi politikalar için önemli boşluklar yaratıyordu.

Gazetelere zaman zaman yansıyan ve solcuların karıştığı iddia edilen bir takım "adi faaliyetler"; (böyle şeylerle uğraşanlara ne derece solcu denir acaba?) ile bazı grupların sol güçler arasında yarattıkları çatışma ve provokasyon ortamı ve bu ortamda işlenen cinayetler, resmi devlet politikalarının batı Avrupa kamuoyunda benimsenmesini ve haklı bulunmasına katkıda bulunuyordu.

Gelinen noktada,-liberalinden sosyal demokratına, hatta bazı ülkelerde "sosyalistlere" kadar Türkiye'nin demokrasiye geçiş sorununun önemli oranda başardığının propagandaları yapılmaya başlandı. Bu imaj büyük oranda yaratılmış görünüyor. Salt propaganda düzeyinde değil, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na tam üyelik, Avrupa Parlamentosu'nda dönem başkanlığı, ilişkilerin yeniden gözden geçirilmesi konusunda atılan adımlar somut örnekleridir. Yukardaki gelişmelere paralel olarak Avrupalı dostlarının da, hem kendileri hem de Türkiye'deki rejimi rahatsız eden, yurtdışında yaşıyan siyasi ilticacıları etkisizleştirme doğrultusunda somut politik adımlar atması gerekiyordu. Bu da Evren-Özal faşizminin yıllardır yineledikleri istekleri idi. Bu adımlar iade etmeyi de içeren, göz altında tutma, baskı altına alma, gümrük kapılarında aşağılayıcı davranışlarda bulunmak gibi yöntemleri içerirken bu yöntemlerle solcuların "teröristler, karanlık odaklar, gayri meşru yaşamın parçaları" oldukları izlenimi kamuoyunda canlı tutulmaya çalışılıyordu.

Süleyman Yağız olayı böyle bir politikanın ürünüdür. Egemen sınıf iktidarları, devrimcilerin, komünistlerin terörist olmadıklarını, "gayri meşru" dedikleri hayata karşı en tutarlı savaşımı onların verdiğini elbetteki bilirler.

Sonuç olarak; söylemek gerekirse, siyasi mültecilere yönelik iğrenç bir politika çeşitli Avrupa ülkelerinin gündemindedir. Bir ülkeden bir ülkeye seyahat ederken, hangi sınır kapısında ne ile suçlandığınızı bilmeden -Süleyman Yağız olayında olduğu gibi- Ankara'nın İnterpol'e gönderdiği, "tutuklama ve iade" istemi doğrultusunda göz altına alınma, iade edilme korkusu ile yaşamanın psikolojik ortamı yaratılmaya başlanmıştır. Siyasi mülteciler, kamuoyuna, kendilerine ait olmayan kimliklerle sunulmak istenmektedir. "Adi suçlu" muamelesi yapılmaktadır. Siyasi çalışmaları engellenmek istenmektedir.

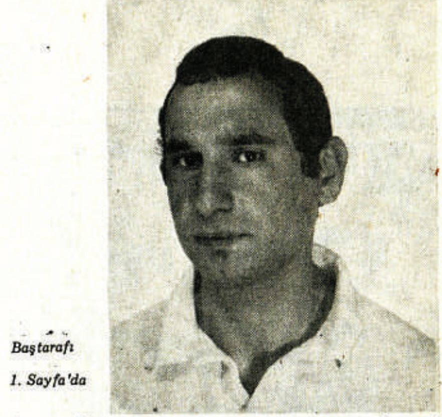
Süleyman Yağız'ın serbest bırakılması yönündeki çalışmalar sırasında ortaya çıkan ilginç bir gelişme oldukça düşündürücüdür. Arkadaşımızın davasına bakan avukatlar sık sık Adalet Bakanlığı'na başvurarak yasa dışı uygulamaya son verilmesini istedirler. Bakanlık, tutuklamanın devam etmesine gerekçe olarak Türkiye'den belgelerin beklendiğini söylüyordu. Daha sonra gerekçelere bir yenisi eklendi. Bakanlıktan şöyle söyleniyordu: "Biz Süleyman Yağız'ın iltica dosyasını isveç'ten istedik. Dosyayı inceleyeceğiz. İsveç'in Yağız'a araştırarak mı iltica verdiğine bakacağız. Yağız iltica hakkını belki de dayanaksız almıştır. Bu incelemeyi yapmadan her hangi bir karar veremeyiz." Bu açıklamanın anlamı gayet açıktı: Federal Almanya, bundan böyle başka ülkelerde iltica hakkı alan ve Türkiye'nin iade edilmesini istediği kişilerin Almanya'da yakalanmaları halinde onların iltica hakkını nasıl aldığını da araştıracak ve böylece geri gönderme politikasını haklı çıkarmaya çalışacaktı. Yani, Federal Alman makaamları Türkiye'deki rejimin istekleri doğrultusunda başka ülkelerin içişlerini ve iltica davalarına bile karışma hakkını kendinde görmeye başlamıştı. Her ne kadar bu talep İsveç tarafından kabul edilmemiş olsa bile bunun yeni bir duruma işaret ettiği açıktır. Türk polisi ile oldukça içli dışlı çalışan Alman Güvenlik Örgütleri'nin bu yöndeki taleplerinin bir çok ülke tarafından reddedilmeyeceği az çok tahmin edilen bir şeydir.

Bizim önümüzdeki görev, bu politikaları boşa çıkaracak, gelişmelerin bulunduğu noktayı ve gelişme yönünü doğru kavrayan bir perspektife sahip olmak, onun politik müdahale araçlarını yaratmaktır.

Yaratılan kamuoyunun baskısıyla Süleyman Yağız'ın serbest bırakılmış olması, bu alandaki görevlerin yerine getirilmesi ve soruna yeni ve ciddi bir perspektifle yaklaşılması gerçeğini ortadan kaldırmamıştır.

Türkiyeli siyasi mülteciler Avrupa kamuoyunun gündeminde ve bazı devletlerin hedef tahtası üzerinde şimdi daha önemli bir sorun olarak durmaktadır. Bunu görmek ve kavramak gerekiyor. Bu gündemin solun lehine olacak şekilde etkilemek, muhtemel saldırları göğüslemek ise solun kendi elindedir. Bakalım, Türkiyeli siyasi mülteciler, başka şeylerle uğraşmaktan vakit bulup da kendilerini doğrudan ilgilendiren bu vb. konularda anlamlı bir çaba içerisine girebilecek, politik insanlar olduklarını bu vesileyle de olsa hatırlayabilecekler mi? !

★★★★★★★★★★★★★★★

Baştarafı 1. Sayfa'da

Süleyman Yağız'ın Türk Hükümeti'nin geri gönderilmesi talebiyle tutuklanması üzerine arkadaşımızın kurtarılması ve geri gönderilmesinin önüne geçilmesi amacıyla bir kampanya başlatıldı. Tamamen keyfi bir uygulama olan ve hiç bir yasal dayanağı olmayan tutuklama istemini protesto için başta İsveç ve Almanya olmak üzere bir çok ülkede imza kampanyaları sürdürüldü. İsveç'te toplanan binlerce imza İsveç makamlarına ve Almanya elçiliğine verildi. Harekete geçen İsveç kamuoyunun baskıları sonucunda İsveç Hükümeti Süleyman Yağız'a sahip çıktı. Almanya'da ise Adalet Bakanına çok sayıda protesto mektubu gönderildi, telgraflar çekildi. Başta avukatlar olmak üzere partiler, gazeteler vb. bir dosya ile bilgilendirildiler. Bu arada Türkiyeli ve Alman ilerici, devrimcileri Süleyman'a doğrudan mektup yazdılar. Bir çok avukat davayı üstlenmek istedi. Frankfurt'ta bir grup Türkiyeli devrimci Hessen Eyalet Meclisi önünde oturma eylemi yaparak Yeşillerin ve SPD'lilerin olaya sahip çıkmasını sağladılar. Çeşitli eyaletlerde sürdürülen faaliyetler neticesinde başta Yeşiller ve ilticacılar komiteleri olmak üzere çeşitli ilerici kuruluşlar Süleyman Yağız'ın serbest bırakılması çalışmalarına katıldılar.

11 Temmuz cuma günü ise, aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu 30 dolayında Türkiyeli devrimcinin Bonn'daki Yeşillerin parti binasını işgal ettikleri öğrenildi. Önce SPD parti binasına giden grup, partide kimsenin bulunmaması nedeniyle daha sonra Yeşillerin binasına gittiler.

Yeşil milletvekillerine amaçlarını ve ne yapmak istediklerini anlatan grup, polis çağrılmamasını, kendilerinin basınla görüştürülmesini, partinin acele harekete geçerek Dışişleri, Adalet ve İçişleri Bakanları'yla görüştrülmelerini, Süleyman Yağız serbest bırakılmadan bindan çıkmayacaklarını açıkladı. Sabah saat 10'da başlayan eylem üzerine harekete geçen Grüne milletvekilleri, hükümet yetkilileri ile temasa geçerek eylemcilerin taleplerini ilettiler. Aynı gün saat 18 dolayında Adalet Bakanı ile Dışişleri Bakanlığı'nın yaptığı bir toplantı sonucunda Süleyman Yağız'ın serbest bırakılma kararı aldıkları açıklandı. Ve aynı akşam Süleyman Yağız serbest bırakıldı.

Tam bir ay keyfi bir uygulamanın sonucu olarak tutuklu bulunan Süleyman Yağız'ın serbest bırakılması için Almanya dışındaki ülkelerde de Alman elçiliklerine ve konsolosluklarına yönelik protesto faaliyetleri yapıldı.

★★

Baştarafı 7. Sayfa'da

Sol liberallerin bütün teorik-politik maruzatları sağın "kurtarıcı" misyonunu kanıtlama çabasıdır. "Kurtarıcılık" üzerinde kopartılan bütün fırtına, politik arenayı burjuva güçlere ipotek eden bir siyasal tutumla sonuçlanmaktadır.

Türkiye devrimci hareketini(lerini), dün, bir "kurtarıcı" gibi mücadele ettiği için eleştiren ve solu kurtarıcılıktan vazgeçmeye çağıran sol liberallerin aynı zamanda, solu, Demirel'in demokratlığını, tarihi misyonunu anlamaya çağırması, Demirel'in insiyatifinde "demokrasi cephesi"nde yeralarak, Türkiye'nin demokrasi sorununu Demirel'e güdümleyerek çözmeye çağırması, "kurtarıcı"ları sağda aramanın somut bir kanıtıdır.

12 Eylül'den sonra devrimci halk hareketinin yenilgisi üzerine, devrimci düşüncelere ve devrimci çözümlere olan inancını bütünüyle yitiren kesimleri de yedeğine alan sol liberal çevreler, denize düşenin yılana sarılması gibi dört elle Demirel'in "kurtarıcı"lığına soyunurken, Demirel'in yirmi yıla yaklaşan siyasal pratiğinin zengin deneylerini ve devrimci halk hareketini dağıtmak için verdiği mücadeleyi bir tecrübe olarak değerlendiremeyecek kadar bir siyasal körlük içindeydi. Cuntanın yasaklarına karşı gürültülü bir kampanya açarak siyasi yasakları "delme"ye başlayan Demirel, son aylarda, cuntacı "şer" güçlerle uzlaşmanın adımlarını bir bir atmaya başlarken "umut" balonundaki havanın da yavaş yavaş boşalmakta olduğu görülmektedir. Kendisine konan yasakları "fevkalade ayıp" sayan Demirel, geniş kitlelere getirilen yasaklar hatırlatılınca 82 Anayasası'nı meşru sayarak anayasal engeli mazeret göstermekten ve bu yasakların devam etmesi gerektiğini savunmaktan geri kalmadı. Rejimle uzlaştıkça "şeytan" kimliğiyle kitleler karşısına çıkmaya başlayan Demirel, bugünden soldaki müritlerini önemli ölçüde hayal kırıklığına uğratmaya başladı bile.

Solu karalayarak Demirel'e gönül bağlayan sol liberallerin şimdi göz yaşı dökerek vaziyeti kısmen düzeltmeye yönelmeleri ne oranda inandırıcı olabilir, "yanlış anlaşıldık" kıvırtmacası ne oranda geçerli bir yöntem olabilir ki? Hele hele, dönüşümcü liberaller gibi, bir dönem Demirel üzerine fırtınalar kopartıp daha sonra derin bir sessizliğe gömülmek, söylenenleri söylenmemiş saymak mümkün mü?

OLAYLAR... EYLEMLER...

TEKEL İŞYERİNDE DİRENİŞ

Tekelde çalışan 5000 Mevsimlik işçi kesilen ikramiyelerini protesto ederek Özal'ın istifasını istediler.

Mevsimlik işçilere verilen ikramiyelerin çalışılan gün sayısına göre hesaplanarak yüzde 50'sinin ödenmemek istenmesi işçiler arasında tepkilerin yoğunlaşmasına neden oldu.

Bir süre önce Tekel Merkez Müdürlüğü Yaprak Tütün İşletme Atölyesi önünde toplanarak olayı protesto eden işçiler kesilen ikramiyeleri almamayı kararlaştırdılar.

İşçiler'in ikramiyeleri alamıyacağı haberinin duyulmasından sonra iş yerinde sıkı güvenlik önlemleri alınarak kapılarda bekçi sayıları artırıldı. Sivil Güvenlik görevlileri çağrılıyor ve bekçilere cop dağıtılıyor, kapılar kapatılarak işçilerin daha önce çıktıkları kapıdan çıkmalarına izin verilmiyor.

Başka bir kapıdan çıkan ve çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler kapı önünde birikti.

Tekel İşçileri 20 Yıldan bu yana kendilerine ödenen ikramiyelerin 86 yılının ilk ayında ödendiğini ancak şimdi yarısının kesilmek istendiğini belirterek şunları söylediler:

" Toplu sözleşmede olmamasına rağmen ilk kez ikramiyelerimiz kesilmek isteniyor. Madem kesilecekti daha önce neden kesilmedi. Verilen hak geri alınmaz, bayram öncesi ikramiyelerimizin yarısı kesiliyor" diye beyanat veriyorlar.

Kalabalıktan sıyrılan yaşlı bir kadın işçi ise 20 yıldan bu yana ilk kez ikramiyelerinde kesinti olduğunu vurgulayarak *" 20 yıldır burada çalışıyorum yüzüm hiç gülmedi, verem oldum"* diye bağırdı.

Bu arada alanda toplanan 1000 dolayında işçinin büyük bir bölümü "Özal istifa" diye bağırdı.

Sendikanın toplu sözleşme ile kazanmış hakları savunmadığını söyleyerek : " Sendika bizi sattı" diye eklediler.

YURTLARDA DURUM

Fındıkzade Kız Öğrenci Yurdu'nda, Çemberlitaş Kız Öğrenci Yurdu'nda, Edirnekapı Öğrenci Yurdu'nda olaylar oldu ve öğrenciler boykotla tavır aldılar.

Öğrencilerin bu tavır alışları idarecilerin tepkisiyle karşılaşıyor ve öğrencilerin haklı istemleri, idareciler tarafından belli öğrenciler deşifre edilerek *" O bir anarşisttir", " Onun arakasında örgüt vardır", " Olay çıkartmak istiyorlar, hak aramıyorlar"* gibi nedenler ileri sürülerek öğrenciler saldırılara maruz bırakılıyorlar.

İdarecilerin öğrecilere karşı aldığı bu tür tavırları Çemberlitaş Kız Yurdu'nda gerçekleştirilen yemek boykotunda öğrenciler çok canlı bir şekilde yaşadılar.

Çemberlitaş Kız Yurdu'nda yemeklerin yenilemeyecek bir şekilde çıkması üzerine öğrecilerin yüzde 98'i boykota katılıyor ve yemek yemiyorlar. Bunun üzerine İdareciler hemen lider avına başlıyor ve ismini daha önceden tesbit ettikleri *"sakıncalı"* öğrencilere yazı yazarak haklarında istihbarat topladıklarını ve ifade vermeleri gerektiğini bildiriyorlar.

Bu arada öğrenciler, eylemlerinden vazgeçmeleri, aksi taktirde polise verilecekleri hatırlatılarak yöneticiler tarafından tehdit ediliyorlar. İdareciler tarfından Evren'in GençliğeHitabesi öğrenciler hatırtılmaktaydı. Bu Hitabe de yazılanlar şöyleydi: *"Gençliği kendi ideolojik emellerine alet etmek isteyen anarşistler yemek sorunu, kantin sorunu gibi basit sorunları kullanabilirler."*

Tüm bu olaylar yaşanırken yemeklerin düzeltilmesi konusunda idarece hiç bir çaba sarfedilmemekteydi.

Panel düzenlemek için izin almaya giden öğrenciler sorunlarını İstanbul Vali yardımcısına ilettiler. Vali Yardımcı'sından:

" Yemekler kötüyse yemek boykotu yapın. Biz gençliğimizde böyle yapardık." şeklinde yanıt aldılar.

Oysa ki öğrenciler, bu tür boykotlar yapınca Evren'in tüm Yurtlara asılmış olan Gençliğe Hitabesi gösterilerek tehdit edilmekteydiler.

Ve bu konu Yurt-Kur toplantısında ele alınarak saat 10 uygun bulunmuştu. Ancak Yurt müdiresi bu kararı uygulamamış, öğrencilerin zorlaması sonucu bu karar uygulanmaya başlatılmıştı.

Yurdun bir başka sorunu da öğrencilerin akşam en geç saat onda Yurda girmeleri zorunluluğuydu. Daha önceleri 8.30 olarak tesbit edilen saat'e öğrenciler itiraz etmişlerdi.

ZETİP İPLİK FABRİKASI'NDA PROTESTO

Okumuş Holding'e bağlı Zetip İplik fabrikasında 1400 işçi 35 maaş tutarındaki ikramiyelerinin verilmeyişini, mesai saatinden sonra evlerine gitmeyerek fabrika bahçesinde oturarak protesto ettiler.

İş verenin şikayeti üzerine oturan işçilerden 73'ü göz altına alındı.

Bakırköy Adliyesi'ne sevk edilen işçiler *"İkramiyelerimizi versinler diye bekliyorduk. Ne işi aksattık, ne iş bıraktık. Bayram arifesinde' de bu yapılır mı? "* diyorlar.

Teksif Sendikası Yedikule şubesi başkanı Hakkı Yıldız" *Alacakları toplam 500 Milyon Lira tutan 1400 işçinin işe yönelik eylemleri yoktur. Haklarını istiyorlar sonuna kadar destekliyeceğiz"* şeklinde konuştu.

FINDIKZADE KIZ YURDU

Fındıkzade Kız Yurdu'nda gerçekleştirilen eylemin gerekçesi daha da ilginç. Epey bir süredir kantinde fareler volta atmaya başlamış bunun üzerine kız öğrenciler durumu idareye bildirince aldıkları cevap," *onlar lağım faresi değil, fındık faresi hemde pek sevimli şeyler..."* olmuştur.

Sonunda öğrenciler dilekçe ile Yurt-Kur'a baş vurarak durumun genel toplantıda görüşülmesini istediler.

EDIRNEKAPI ÖGRENCİ YURDU

Edirnekapı Öğrenci Yurdu'nda da 1 Haziran günü Bekir Petekkaya isimli öğrenci Vatan caddesinde karşıya geçerken bir arabanın çarpması sonucu ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırılıyor.

Bir yıl içinde 41 kaza olduğunu belirten öğrenciler idari makamlara verdikleri tüm dilekçelerin yanıtsız kalmaları üzerine yolu kapatarak oturma eylemine girişiyorlar.

Daha önceleri yetkililer *" bekleyin buraya nasılsa üst geçit yapılacak"* demelerine rağmen bu kez polise baş vuruyorlar.

Oturma eylemine girişen topluluğa polis; copla, tekme ve küfürlerle saldırıyor, bu arada çevre halkı ve ilk okul öğrencileri de onalrın oturma eylemine katılıyorlar ancak onlarda sonuç olarak bu saldırıdan paylarına düşeni alıyorlar.

ÇAPA ERKEK YURDU

Çapa Erkek Yurdu'nda Öğrenciler tarafından üç günlük yemek yememe boykotu yapıldı. Yurt'ta 200 öğrenci kalmakta ve bu öğrencilerin yemekleri Fındıkzade Kız öğrenci Yurdu'ndan açık arabalarla getirilmekteydi. (tabii bu arada yemekler soğmuş ve yağları da donmuş oluyordu.) Yemekler açık şekilde getirildiğinden, içlerinde bol miktarda yabancı maddelere de rastlamak mümkündü. Öğrencilerin idareye defalarca müracaatları sonuç vermiyor, bunun üzerine 28-29-30 Nisan'da üç günlük yemek yememe eylemine başvuruyorlar. Bu eylemden sonra Çapa Erkek Yurdu'na hiç yemek girmiyor.

"POLİSİN SALDIRMADIĞI ÜNİVERSİTELER İSTİYORUZ"

Dokuz Eylül Üniversitesin'de"askılı elbise ile okula geldiği için"polisten dayak yemesi olayını kınayan 6 öğrenci derneği başkanı yaptıkları açıklamada *" yemekhanelerin basılmadığı, polislerin öğrencilere saldırmadığı Üniversiteler istemeyi en doğal Vatandaşlık hakkımız olarak görüyoruz"* dediler.

Öğrenci Dernekleri yaptıkları açıklamada şu görüşlere yer verdiler:

" Bir dönemin sorumlusu olarak hedef durumuna getirilen savunmasız gençliğe ağır faturalar çıkartıldı. Tüm davranışları anarşiyi önleme gerekçesiyle baskı altına alındı. Bilim yuvalarına polis sokuldu. Gençliğin tüm davranışları, sakalına giysisine varıncaya değin yıkıcı eleştirilere uğradı.

Bu konuda en büyük sorumsuzluğu yöneticiler gösterdiler. Onların direktiflerini uygulayan alt kadroların bu tür davranışlarda bulunmaları yadırganmadi.

Güvenlik görevlisinin bir vatandaşın, bir öğrencinin can güvenliğine kastetmesi okul yönetiminin iddia ettiği gibi bireysel bir olay değil, bir gençlik, bir toplum , bir insanlık sorunudur."

İŞÇİLERİN VE GENÇLERİN BİRLEŞEN TALEPLERİ

12 Eylül Askeri Faşist Darbesi toplumsal yaşamın her bir boyutuna müdaheleyi *önüne hedef koyan bir şekil*de gerçekleşti.

Burjuva sistemin geleceği için, halk muhalefetinin ve devrimci güçlerin 75-80 süreçlerinde vardığı boyuta bir daha varmaması için örgütlü sol güçlere ve halk hareketine karşı yoğun *bir saldırı düzenledi* ve düzenliyor... Bu saldırı ve darbelerde, örgütlü sol büyük yaralar alarak ağırlıklı olarak örgütsel bütünlüklerini yitirdiler. 12 Eylül sonrası, Cunta, yoğun bir devlet terörü eşliğinde halk güçlerine dayattığı iktisadi, siyasi ve ideolojik yapılanmalarla toplumu yeniden biçimlendirmeye çalışıyor.

Sol Güçler büyük fiziki yaralar almasından ve cuntaya karşı etkili bir mücadele hattı yaratamadığından kitle desteğini büyük ölçüde yitirdiler. Cunta susturulmuş bit toplum isteminin ilk etabını başarmış oldu. Sıra, Toplum ve devlet hayatına yön verecek yapı ve kurumların burjuva sisteminin geleceğini garanti altına alacak biçimde oluşturulmasına gelmişti. Bu süreçte Türkiye Halkları cunta çizmesi altında nefes alamaz duruma getirilmiş, yüzbinlerce devrimci cezaevlerine doldurulmuş ve bütün demokratik kitle örgütleri ve sendikalar kapatılmış. -Sermaye kesimlerinin yapı ve kurumlarına el sürülmemiştir-. Sadece sarı sendika olan Türk-İş'e izin verilmiştir.

1982 Anayasa referandumu ve daha sonra 1983'de partilerin kurulması ve seçimler ile başlayan süreçte, tek taraflı bir siyasal ortam yaratılmış ve cuntanın izin verdiği partiler seçimlere katılmıştır. Bu durum, Burjuva siyasal güçler arasındaki çatışmayı yansıtan bir siyasal ortamın oluşmasına neden olmuştur. Bu duruma rağmen daha sonraları Türkiye'de siya*sal arenada bi canlanma gündeme gel*miştir. Bu siyasal canlanmanın yanı başında, emekçi halk yığınları ve devrimcilerin sınırlı alandaki rejime karşı muhalefetlerinde de görülmektedir.

12 Eylül sonrası Kürdistan'da cuntaya karşı her türlü direnmenin meşruluğunu ifade eden silahlı çatışmalar ve hapishanelerdeki onbinlerce devrimci, zındanlardaki direnişleriyle açlık grevleriyle, mahkemelerdeki tutumlarıyla susturulmuş olan toplumun, susturulamayan kesimleri oldular. Zındanlardaki ve mahkemelerdeki bu onurlu direniş, ilk başta mahkum ailelerini ve diğer bazı kesimleri de kapsayarak bir mücadele alanı yaratmıştır. Bunu aydınlar dilekçesi ve *daha sonraları HP. SODEP ve Türk-İş* mitinglerinde halk güçleri ve devrimciler "Kahrolsun Faşizm", "En büyük İşçi Başka Büyük Yok" gibi sloganlarla bu alanlarda muhalefetlerini ifade etmislerdir.

Bu gelişmelerden aşırı derecede rahatsız olan cuntacılar ve burjuva güçler, bu tavır alışları 12 Eylül öncesi "Halk güçlerinin muhalefeti"ni andırdığını, bunların 12 Eylül öncesine dönme olarak nitelendirmiş, sert önlemlerin alınması önerilmişti. Geçtiğimiz ay içinde Türk-İş'in mitinginde, Türkiye Halkları bunu çok açık bir şekilde gördüler. Miting öncesi, polislerin ev ev gezerek mitinge katılmayı engelleme istemlerinden, aşırı derecede alınana polisiye önlemlere kadar sıkı bir denetim oluşturulmuş ve diğer mitinglerde olduğu gibi miting sonrası "şüpheli" diye tanımladıkları bir çok kişiyi tutuklamışlardır. Tüm bunlara rağmen, geçtiğimiz 2 ay içinde bazı fabrikalarda ve üniversitelerde bir çok eylemlilkler oldu. İstanbul'un Fatih semtinde,ağırlıklı olarak kadınlardan oluşan bir grup, ellerinde ekmeklerle Fatih Belediyesi'ni protesto ettiler.

Toplumun farklı kesimlerinin bu tavır alışları, bugün yaşanan süreç açısından anlamlı bir tabloyu sergilemektedir. "Kendi sorunlarına, Kendilerinden başkalarının hiç bir çözüm bulamayacağı"na duyulan inancı ifade etmektedir. Bu inanç şimdilik bilinçli, siyasi bir tercihin sonucu olarak alınan bir tavır olarak görülmemelidir.

12 Eylül sonrası oluşturulan kurumlarla güçlendirilip, yasallaştırılan zor ve anti-demokratik ortam, emeğin, insanca düşünmenin, hak aramanın ve dernekleşmenin yasaklandığı bir ortamda, toplumun bu farklı kesimlerinin kendiliğindenci *bir biçim de geli*şen bu tavır alışları Türkiye'de Rejim tarafından oluşturulan sosyal, siyasal, ekonomik ve anti-demokratik ortama duyulan tepkinin belli bir cephesini yansıtmaktadır.

Egemen güçler tarafından, halk muhalefetinin her bir biçiminin 12 Eylül öncesine dönme olarak nitelendirildiği, en küçük bir kıpırdanmanın arkasında örgütün arandığı en küçük demokratik, akademik talebin "devleti yıkma, kanunlara karşı gelme" olarak nitelendirildiği ve polisiye bir olay olarak tanımlanıp, etkisizleştirilmeye çalışıldığı şu süreçte, halk güçlerinin bu tavır alışları, devrimci bir hareketin yokluğu ortamında ileri bir atılımı ve başarıya ulaşma şansını zayıflatmaktadır.

Tüm bu gelişmeler "Devrimci bir Hareket"in yaratılması sorunuyla ele alındığında daha anlamlı bir işlevi olacaktır.

SOL LİBERALLERİN YIKILAN HAYALLERİ

Türkiye'nin siyasi yapısını eğemen güçler lehine restore etmek ve derinleşen iç savaş sürecini faşizmin zaferiyle taçlandırmak amacıyla tezgahlanan 12 Eylü faşist darbesi sağ'da ve sol'da önemli çalkantılara ve dalgalanmalara yolaçtı.

Bu dalgalanma, sağ kesimde, "eski" siyasilere konan yasakların yarattığı sancılara ilaveten, sağın yeni ve eski temsilcilerė arasında bölünme ve çatışmalara yolaçtı. Sağ siyasal arenadaki bölünme ve çatışmanın temelinde esas olarak eğemen güçlerin 12 Eylül ile birlikte içine girdiği yeni süreçte meydana gelen iç çatışma ve kamplaşmaların rol oynadığını belirtelim. Burjuvazinin çeşitli katmanlarının sınıfsal çıkarlarıyla örtülü olan bu gelişmeler sağda yaşanırken, bu dönemde sol'da -özellikle- sosyalist hareketlerde yakın tarihin kaydettiği en büyük bir kargaşalığa, dağınıklığa ve ideolojik-politik belirsizliğe tanık olundu. Yine denebilir ki, sol'da yaygın bir sağcılaşma, dönemin belirgin bir özelliği oldu.

Bu sağ'a savruluş kendini çeşitli biçimlerde tanımladı. Sol'da eskiden beri süregelen sağ-teslimiyetçi eğilimler, bu dönemde kanlanıp-canlanacağı bir ortam buldu kendine. Tam gaz sağa yol alarak savrulanların kimileri, sağ ve sol arasındaki tüm sınır çizgilerini ortadan kaldırarak varolan tüm ayrımları yıkmaya koyuldular. Sol'un bağımsız ideolojik-politik kimliğini ortadan kaldırmaya koyulanların kimileri sağ güçlerle tam bir ideolojik birlik kurdular, kimileri de, bunu çok daha ileri götürerek boynuz gibi kulağı aştılar. Geçmişte "sol" iken, şimdi sağla ideolojik birlik içinde görünen bu çevrelerin eylemi, burjuvazinin tarihsel eylemiyle birleşti. Solu ve Devrimci Halk Hareketi'ni dağıtarak tasfiye etmek ve onu tarih sahnesinden indirmek üzere, 12 Eylül faşist darbesiyle tarihin en yoğun baskı dönemine girilirken, burjuvazinin bu tarihi eylemini soldan tamamlayan katkılara tanık olundu.

Burjuvazinin, faşist terör eşliğinde, devrimci hareketleri ve bütünüyle bir halk hareketini dağıtma ve yoketme çabalarını soldan ve esas olarak ideolojik düzeyde tamamlamaya kalkışan bu çevreler, ideolojik söylemini bütünüyle sol'u karalama ve kötüleme temeline oturttular. Bu söylemin boyutları "yılgınlık" ve "pişmanlık" edebiyatına kadar uzandı. Türkiye, faşist terör altında inlerken, sol'un "olumsuzluğu"nu, "kötülüğü"nü merkezine alan, ama faşizmin toplumsal cinayetlerini, iğrençliklerini görmezden gelen bir çabaya yöneldiler. İhanet çizgisine kadar uzanan bu ideolojik çaba, burjuvazinin tarihi eylemiyle kucaklaşarak onu soldan tamamlayan bir misyon yüklendi.

Mücadelenin yükseldiği dönemler kadar yenilgi dönemleri de büyük sınavların verildiği dönemler olmaktadır. Bu dönemlerde, devrimci saflarda devrimci kararlılık ve tutarlılık ile yılgınlık ve teslimiyet ayrışmaya başlar. Burjuva eğilimler, özellikle bir yenilgi ortamında hızla canlanır ve devrimci radikal politikaları engellemeye ve tasfiyeye yönelir. Denebilir ki, yenilgi dönemleri sadece burjuvazinin politik hegamonyasını güçlendirmesiyle sonuçlanamaz, aynı zamanda, bu hegamonya solu da büyük ölçüde ideolojik,olarak etkisi altına alır. Zira, sol kesimler, burjuvazinin ideolojik hegamonyası altına girmeye daha çok yenilgi ortamonda yatkın hale gelirler.

Bir yenilgi döneminin bilinen bütün bu özellikleri, 12 Eylül faşist darbesinden sonra fazlasıyla yaşanır olmuştur.

Öyle ki, bu dönemde, solun tartışma gündemini burjuva güçlerin kendileri belirler hale gelmiştir. Ç eşitli burjuva güçlerin sınıfsal çıkarlarıyla örtülü olan seçenekleri, solun çeşitli kesimlerinin de benimsediği başlıca seçenekleri haline gelmiştir. Ç eşitli sol güçlerin proğramları ve siyasal talepleri, burjuva muhalefetin proğram talepleriyle sınırlı bir çerçevede kalmış ve toplumsal muhalafetin devrimci politik kanallara akıtılmasının mutlak gerekliliği bir nevi unutulmuştur.

Sol'da umutsuzluğun, halkların deçrimci mücadelesine inançsızlığın derinden yaşandığı bir dönemde, faşist rejim altında bunalan kitlelerin büyük bir istemi haline gelen özgürlük ve demokrasi talebini tekrar düzen içi kanallara akıtmak için sağdan daha çok gayret solda gösterilir olmuştur. Son bir kaç yıldır sol'da yapılan tartışmaların ağırlık noktası, düzen içi kanallardan hangisinin daha elverişli olduğu üzerinedir. Devrimci Hareketin, 12 Eylül yenilgisinin getirdiği dağınıklık ve örgütsüzlüğe ilaveten, hareketi içten tasfiye çabalarının yarattığı bunalım nedeniyle henüz devresinde olmadığı ve dolayısıyla da devrimci seçeneğin ve alternatifin oluşturulamadığı bir dönemde yapılan sol içi tartışmalar bütünüyle çeşitli burjuva seçenekler üzerinde yoğunlaşmıştır. Sol çevrelere öyle bir hava eğemen kılınmak istenmiş ki, devrimci seçenekleri düşünmek ve tartışmak neredeyse bir ütopyayı düşünmek ve tartışmakla özdeş sayılmıştır. Türk ve Kürt tüm emekçi halkların özlemi olan bağımsızlık, özgürlük ve gerçek demokrasi istemi, her zaman bu istemlerin karşısında yer almış, bu doğrultudaki gelişmeleri boğmaya çalışmış burjuva güçlerden beklenir ve istenir olmuştur.

Bugün, sağ'daki burjuva güçlere bağlanan umut o kadar derin bir boyut kazanmış ki, son bir kaç yıldır, faşist cuntaya karşı burjuva muhalafet çevrelerinde dile getirilen çeşitli eleştiriler, daha çok, sağ'a savrulan bu sol çevreleri heyecana boğuyor hale gelmiştir.

SAĞDAKİ "UMUT"LAR.!

Dışındaki güçlere "umut bağlama geleneği hayli gerilere kadar giden "geleneksel" Türkiye Solu'nun bu "umut"u değişik zamanlarda ve değişik güçler üzerinde odaklaşarak günümüze kadar devam etmiştir.

Cumhuriyet'in kuruluşu yıllarında Kemalizme, İkinci Dünya Savaşı yıllarında Kızıl Ordu'ya, 46'larda DP'ye, daha sonra 27 Mayıs Darbesi'ne, 60'lı yılların sonunda sol darbeciliğe bağlanan "umut", 1973'lerden itibaren CHP'ye yönelerek devam etmiştir.

12 Eylül Darbesi'nden sonra ise, önceleri ağırlıkla bir kesim üzerinde yoğunlaşan "umut" bugün çatallaşmış bulunuyor. Bunlardan birincisi; CHP ve aynı gelenekte yeralan hareketlere, ikincisi de DP-AP geleneğinden gelen hareketlere bağlanan "umut"tur.

Sol grup içinde, özellikle TKP ve yörüngesindekilerin ilgi alanına ağırlıkla birinci durumdaki hareketler girerken, sivil-toplumcu sol-liberallerin ilgi alanına daha çok ikinci gelenektekiler girmektedir. Ayrıca, özellikle DSP'ye özel bir ilgi duyduğunu açıklamış olan HK gibi orijinallikleri de buna ilave etmek gerekiyor.

Bilindiği gibi, bütün bir 70'li yıllar boyunca TKP temel müttefiki olarak CHP'yi seçmiş ve MC'lere karşı bu partiyi UDC'ye ikna etmek için yıllarca çaba harcamıştı. O dönemin yoğun anti-faşist mücadele görevlerini CHP ile kuracağı UDC'ye havale eden TKP'nin bu uzlaşmacı ve teslimiyetçi politikasının özü bugün de değişmemiştir. Daha da sağ bir çizgiye oturtulan bu politika müttefik düzeyinde CHP geleneği dışındaki diğer sağ güçlere doğru genişlemiş bulunmaktadır. Daha doğrusu, tarihsel uzlaşmanın sınırları Demirel ve çevresini kapsayacak şekilde genişlemiş ve doğal olarak istemlerinin sınırı ve boyutu da bu çerçevede daralmış bulunmaktadır.

TKP bugün son derece "mütevazi" demokratik taleplerde bulunmaktadır. Bu talepler, önerilen "demokrasi platformu"nda yeralması düşünülen Demirel gibi sağ güçlerin kimi temsilcilerinin de benimseyeceği, kabul edebileceği bir içerikte ortak taleplerdir.

TKP'nin önerdiği "demokrasi platformu"nun temel koşulları bu "mütevazi" taleplerin sınırlarını belirlemektedir.

Şöyle ki:

"12 Eylül öncesine dönüş olmayan, yeni 12 Eylül'lere, gerici-faşist darbelere izin vermeyecek bir demokrasi olmalıdır" (Yol ve Amaç, Ocak 1984)

"12 Eylüllere izin vermeyecek bir demokrasi platformunun olmazsa-olmaz iki şartı: Birincisi, ABD emperyalizminin ülkemizdeki askersel, politik, ekonomik, kültürel hegamonyasını sınırlamak, ikincisi, işbirlikçi oligarşi olarak tanımlanan, en işbirlikçi güçlerin ülkedeki belirleyiciliğini ve yönlendiriciliğini kırmaktır."(a.g.y.)

Görüldüğü gibi, TKP'nin "demokrasi platformu"nun temel koşulları; 12 Eylül gibi askeri faşist darbelere izin vermeyen, emperyalizmin hegamonyasını sadece sınırlayan, işbirlikçi güçlerin ülkedeki belirleyiciliğini kıran bir uzlaşma zeminine oturmaktadır. Açıktır ki, bu uzlaşma platformu (ya da "demokrasi platformu" emperyalizmin hegamonyasını bütünüyle reddetmiyor, özünde kabulleniyor. Mevcut sistem içinde kalınarak bir güç dengesinin oluşturulması istenmektedir. Kısacası, TKP'nin de sistemde yeralmasını sağlayacak bir uzlaşma arayışı içindedir. Kapitalist sistemin ve toplumun radikal bir dönüşümünü sağlayacak politik hedeften yoksundur.

CHP'ye ilaveten başta Demirel ve AP çevrelerinin de güncel muhalefetiyle birleşmeyi amaçlayan bu "demokrasi platformu"nun burjuva anlamda dahi demokrasiyi elde etme konusundaki elverişsizliğinin yanısıra bu platformun Türk ve Kürt emekçi halklarımızın kurtuluşunu, özgürlüğünü ve bağımsızlığını sağlayacak çözümlerden uzak olduğu gayet açıktır.

TKP ve aynı yörüngedeki hareketlerin ilgi ve uzlaşma alanında CHP ve bugünkü SHP yeralırken, sivil-toplumcu sol-liberallerin uzlaşma platformunda ise ağırlıkla "46 ruhu"na dayanan DP ve AP geleneğinin yeraldığını söylemiştik. CHP kuyrukçuluğu olarak da tanımlayabileceğimiz birinci uzlaşmacı-teslimiyetçi gelenek yeni değildir. Ve denebilir ki, bu güne değin sol'un en ağırlıklı uzlaşmacı-kuyrukcu geleneği bu gelenek olmuştur.

Ancak, DP ve AP geleneğine yedeklenmede ifadesini bulan sol liberallerin günümüzdeki tutumu ilk olmamakla beraber, bugüne kadar solda pek dikiş tutturamayan bir gelenek olduğu söylenebilir.

Kendisini solda tanımlayan kimi çevreler, tıpkı bugün olduğu gibi, tek parti döneminde, baskıcı CHP iktidarı altında bunaltılan kitlelerin tepkilerini burjuva kanallara akıtabilmek için DP ile işbirliği yapmış ve "46 ruhu" ile tam bir ittifak içinde hareket etmişlerdi. DP ise, o dönem, bütün muhalafet eğilimlerini çevresinde ve güdümünde tutabilmek için zaman zaman "sol" olduğunu dahi ima etmekten çekinmemiştir. Özellikle, solun da desteğini alarak 1950'de iktidara gelen DP'nin kısa sürede kendisine umut bağlayan solu tırpanlayarak "umut" balonunu kısa sürede söndürdüğü bilinmektedir. Ne var ki, yakın tarihimizdeki bu tecrübe, 1980 den sonra kimi sol (özellikle sol-liberal çevrelerde) "46 ruhu"nun ve Demirel'in çok daha ileride yeniden "umut" haline gelmesini önleyemedi. DP iktidarına bel bağlayan, umut bağlayan Z. Sertel gibi o dönemin kimi "sosyalist"lerinin başına gelenler, belki de bugün "46 ruhu"na bel bağlayanların başına gelmez. Ama bu umut balonu da çok uzun sürmeden bugünden sönmeye başladı bile.

Bugün, özellikle sol liberallerin Yeni Gündem dergisinde satır aralarında dökülen hüzünlü gözyaşları, bu "umut"un yavaş yavaş kırılmaya başladığını göstermektedir. Son üç-dört yıldır, Türkiye Sosyalist Hareketini karalayarak gözden düşürmek için elinden geleni yapan bu çevrelerin sözcüsü Yeni Gündem (ve başta baş yazarı M.Belge olmak üzere)gelinen nok tada gözyaşı dökerek ihanet çizgisinde sağa savrulanlar ile kendi arasına bir fark koyma telaşı içine girmiş bulunuyorlar.

Yeni Gündem ki, toplumda, faşist terör altında sosyalistlerin sesinin zorla susturulduğu, çeşitli burjuva akımların "tek kale" oynayarak, sola yoğun bir terör eşliğinde tarihin en yoğun karalama kampanyasıyla ideolojik saldırılarını sürdürdüğü "olağanüstü" bir dönemde yayına başlamıştır. 12 Eylül karanlığının sürdüğü bir dönemde, solu karalayarak yayına başlayan bu başlangıç kendi başına anlamlıydı. Üstelik, toplumda farklı bir sese duyulan susamışlık bile başlı başına büyük bir ilgi ve talep yaratıyordu. Yeni Gündem, dönemin somut koşullarının oluşturduğu bu ilgi ve talebin üzerine oturarak, ele geçen bir tarihi fırsatı değerlendirme amacındaydı. Bunu, A. Köymen gibi kimi Yeni Gündem yazarları açıkca ifade ediyordu. Bu kişi, Yeni Gündem'de, *"Cuntanın politik örgütleri kapatmasıyla doğan tarihi fırsatları"*-ndan sözediyordu. Kısacası, her zaman, yenilgi dönemlerinin ortaya çıkardığı tarihi fırsatları en iyi kullanmaya çalışan, burjuva yedek lastiği sol liberaller, tozu-dumana katarak siyasal arenada sözüm ona sol adına tekel kurma hayalindeydi. Bu hayaldir ki, bu kesimleri *"gözü doymaz ikbal avcıları"* gibi sola saldırtmış ve sol'a düşmanlık temelinde burjuvaziyle birleştirmiştir.

Sol liberalizm, emekçi halklarımızın gelecek mücadelesini saptırarak, devrimci-demokratik muhalefeti burjuvaziye güdümlemek için elbetteki bir başkasında olmayan rahatlığa ve imtiyaza da sahip görünüyordu. Her şeyden önce sağın militan kalemşörleri tarafından aklı başında sol olarak övgüye değer ilan ediliyordu.

Sol potansiyelin kanalize edileceği politik kanallar, eğemen güçleri daima yakından ilgilendiren bir konudur. Toplumsal muhalefeti, faşist terör aracılığıyla dağıtmayı ve yoketmeyi amaçlayan faşist cunta gelinen noktada, her tedbire rağmen bunu başaramamış ve kurduğu faşist barajlar bu muhalefeti bünyesinde eritmeye yetmemiştir. Faşist rejimin ideolojik-politik düzeyde denetiminde tutamadığı toplumsal muhalefetin, burjuva muhalefet barajında tutulması düzenin devamı açısında gerekli ve zorunlu olmaktadır. Bu ikinci barajın da yetersiz kaldığı noktada, özellikle bu tür barajlarda tutulması mümkün olmayan sol muhalafet ne olacaktı? İşte, burjuva eğemen güçlerin "meşru sol"u bu noktada gündeme gelir. Bu görev burjuvazinin razı olacağı sola, düzen için tehlikeli olmayan, her dönem düzen ile rejim ile dirsek teması kurmanın bir yolunu arayan, radikal sol çözümlere düşman Yeni Gündem, Saçak vs. gibi sözüm ona sosyalist takımına düşecekti. Mücadelenin yükseldiği bir dönemde burjuvaziyle bir leşerek koro oluşturan, ama bir yenilgi döneminde meydanı boş bularak kendinden menkul sosyalistlerin sözcülüğüne soyunanlara..!

Sol-liberal bir söylem ile yayına başlayan Yeni Gündem, cuntanın karşısında oluşacak demokrasi cephesinin odağına başta; Özal'ı ve Demirel'i ve bunların temsil ettiği akımı oturttu. Toplumdaki çatışmayı sınıf kavramına hiç başvurmadan açıklayan Yeni Gündem, bu mücadeleyi militarizm-demokrasi çatışması olarak tanımladı. Sivil-toplum tezleri eşliğinde, Türkiye'yi demokrasiye kavuşturacak tarihsel akım *"Prens Sabahattin"den ANAP'a"* manşetleriyle belirlendi.

"Liberal Ekonomi Alternatifi"'ni demokrasiye ulaşmanın zorunlu ön şartı olarak kabul eden sol liberaller, 24 Ocak Kararları'yla başlayan ve Özal tarafından "tavizsizce" sürdürülen sözüm ona "liberal" ekonomik politikaya büyük umutla sahip çıktılar. Hatta, "liberal" piyasa ekonomisine yıllardır umut bağlayarak bekleyen İ. Küçükömer gibi kimileri, Özal'ın seçim konuşmaları sırasında nasıl heyecanlandıklarını açıklayarak tarihi özlemlerini açıkca dile getirenler oldu. Pek çok konuda olduğu gibi ekonomide liberalizm özlemi, sol-liberalleri 12 Eylül'e yol açan eğemen güçlerin tercihleri ile yan yana getirdi.

Bu yan yana gelişi, bir Yeni Gündem yazarı şöyle dile getirmiştir: *"Özal'ın mesajının genel semboliği liberal ekonomi "alterhatifini" savunan sol yaklaşımlarla bir yerde kesişmektedir. Bu da özünde illa yanlıştır denemez elbette. Sorun sağ ile solun bir an bir yerde yanyana gelmesi değil, toplumsal perspektiflerde hedefin karışması olsa gerek."* (Ahmet İnsel, Yeni Gündem Ağustos 1984)

Ekonomik alternatif konusunda olduğu gibi, demokrasi perspektifi konusunda da, sol liberaller ile hiç bir zaman gerçek burjuva liberalliğine terfi edememiş sağ "liberaller" arasında bir benzerlik ve parallellik doğmuştur. Dolayısıyla, sol liberaller ile sağ güçler arasında başta tarih, demokrasi ve ekonomik alternatif olmak üzere pek çok konuda tam bir ideolojik birlik havası doğmuştur.

Pek çok konuda sağlanan bu söylem birliği bu çevreleri ortak bir politik hedef üzerinde yan yana getirirken, sağın solu karalama söylemi ile Yeni Gündem'de kümelenen sol liberallerin sözüm ona sola yönelik eleştirileri iç içe geçmiş ve birbirini tamamlamıştır. Bu dönemde, burjuva sözcüleriyle söylem birliği oluşturan bu sol liberaller, sola karşı aynı cephede ve ortak bir ideolojik mücadele içinde görünmüştür.

Başta Özal'ı daha sonra Demirel'i demokrasiyi elde etmenin biricik potansiyel gücü olarak göklere çıkaran Yeni Gündem, aynı dönemde, sola yönelik yoğun bir karalama içinde olmuştur. "46 ruhu"nu temsil edenlerin demokratlığını biteviye açıklamaya devam eden bu dergi, solun bir demokrasi geleneği olmadığını, önce bu konuda kendisini kanıtlaması gerektiği, elitçi-darbeci gelenekle iç içe olduğu, geçmişini redetmesi gerektiği vs. gibi pek çok konuda solu "inkar"a davet etmiştir.

Denebilir ki, faşist cuntadan daha çok solu karalamayı hedef seçen Yeni Gündem, Demirel'in, Nazlı Ilıcak'ın, Baki Tuğ'un ağzından cımbızla, demokrasiyle ilgili olumlu sözler almaya çalışmış ve alabildiğini de hemen manşete çıkararak sağın demokratlığı konusunda sol kitleler ikna edilmeye çalışılmıştır.

YIKILAN HAYALLER...

Sol liberal çevrelerde, DP ve AP geleneğinden gelen hareketlere bağlanan umuda ilk darbeyi ANAP ve Özal vurdu. Liberal ekonomik söylem ile "tarihsel halk tepkisine yaslandığı" cunta karşısında ve "demokrasi güçleri" safında olduğu ilan edilen ANAP ve Özal, kısa bir süre içinde cunta ile uzlaşarak bütünleşmiş, cuntacı generaller ile tam bir birlik oluşturarak faşist rejimin başlıca dayanağı haline gelmiştir. Böylece, ANAP'ın iktidar olmasıyla "ikili iktidar" tesbitleri yapmaya başlayan sol liberallerin hevesleri kursaklarında kalmış, Özal üzerine kurulan demokrasi hayalleri kısa sürede yıkılmıştır. Özal'ın yıktığı bu hayaller bu kez bütünüyle Demirel'e ve desteklediği DYP'ne yönelecekti. Bu öyle bir yönelimdi ki, örneğin, Yeni Gündem sanki kendiliğinden bu kesimin basın dünyasındaki sözcülüğüne soyunmuş gibiydi. Bu dergi tarafından, eski günahlarından bütünüyle vaftiz edilen Demirel, bir demokrasi meleği gibi kitlelere takdim ediliyordu.

Faşist rejimin siyasal arenadan uzaklaştırdığı Demirel'in cuntaya karşı muhalefetine büyük misyonlar yükleyen bu çevrelere göre, "Demirel ile cunta arasında köklü felsefe ve yönetim anlayışı farklılığı vardı." Demirel, cuntanın benimsediğinden temelde farklı bir rejimi -demokratik bir rejimi- benimsiyor ve öneriyordu. Demirel demokrasi güçlerinin safında en dinamik bir güçtü, Türkiye'de bir Karamanlis rolünü oynayabilirdi, Demirel'in öncülük ettiği demokrasi katarı Türkiye'yi demokrasiye götürecekti. vs.

Bir kaç yıldır, Demirel'i tam bir demokrasi meleği olarak kitlelere takdim eden sol liberallerin bugün belli ölçüde hayalleri yıkılmış olmalı ki, artık Yeni Gündem'in kapağına konuk olan Demirel sadece bir "melek" değil, öbür omuzunda "şeytan" olan bir Demirel'e dönüştü. Artık Demirel hem "melek" hem de "şeytan"dı.

Yeni Gündem'i satır aralarında da olsa, Demirel'e karşı muhalif bir söyleme yönelten neydi? Demirel, neden geçmişte; demokratik hak ve özgürlükleri kısmak için elinden geleni yapan, halkın devrimci muhalefetini bastırmak için faşist MC'ler kuran, *"bana sağcılar suç işliyor dedirtemezsiniz"* diyen ve dünün MHP'sinin en sadık müttefiki kimliğiyle, bu dergi yazarlarınca yeni yeni hatırlanır hale geliyordu? Çünkü son aylarda, Demirel'in DYP'si, solda kendisine bağlanan "umut"u yıkan bir atakla, paylaşılan MDP'den transfer ettiği bazı milletvekilleriyle mecliste bir grup kurmuş, rejimle kavgalı olmadıklarını açıklamış ve muhalefet yelkenini suya indirmişti.

Özal'ın faşist cuntanın oluşturduğu rejimle bütünleşmesi, Demirel'in DYP'sinin muhalefet söylemini tekzip edercesine mecliste grup kurması, rejimle uzlaşması ve kavgaya son verdiğini açıklaması vs. gibi gelişmeler bugün bütün politik yatırımını bu sağ güçler üzerine kuran sol liberalleri önemli ölçüde sıkıntıya sokmuş bulunuyor.

Bu sıkıntılı havayı, özellikle M. Belge'nin "MC a la Özal" başlıklı yazısı, daha önce ANAP'a ilişkin Yeni Gündem'de yapılan değerlendirmeleri, tesbitleri tekzip eden, geçersiz kılan belirlemeleri içermektedir. Bu yazıda, artık, Prens Sabahattin'den ANAP'a" uzanan liberal bir tarihi misyondan değil, sola karşı düşmanlık temelinde oluşturulan Özal usulü MC'den sözedilmektedir. Bu önemli bir tutum değişikliğidir. Yine M. Belge'nin "Yeni Sağ" yazısı ilginç olduğu kadar trajiktir. İlginçliği şundan ileri geliyor. Bu yazı, sol-liberallerin solu eleştirme adına karalama söyleminin, sola düşmanlık duyan sağın ideolojik söylemiyle yan yana, içiçe geçtiğinin sahibince itiraf edilmesidir. Yazıdaki trajiklik ise, gelinen noktada sola karşı sağ güçlerle aralarında oluşan bu ideolojik söylem birliğinin artık kendilerini de rahatsız etmeye başlamış olmasıdır ki, M. Belge bu yazısında, 12 Eylül'den sonra ihanet temelinde sağa savrulanlar ile aralarına bir fark koymaya ve böylece kendisini ihanetcilerden ayırdetmeye çabalamaktadır.

Bu yazısında, M. Belge şunları itiraf ediyor:

".. Yeni sağın insanları, eski soldan gelme ve henüz "sol jenitsin"leşmiş değil.."

".. Yeni sağın "karalama" söylemiyle solun "eleştiri" söylemi birbirine karışabiliyor. Bunun bir nedeni, çoğu zaman ele alınan olguların özdeş olmasıdır belki.."

Ve M. Belge, aynı yazısında, ihanet çizgisinde sağcılaşanlardan şu noktalardan farklılaştığını söylemektedir:

"..ikisinin ayırdedici ölçütü söylemin "içeriden"veya "dışarıdan" olmasıdır. Umudu son analizde solda görmek ve solu kendini yeniden düşünmeye çağırmak başka şeydir, solu karalayarak onu hiç düşünmemeye çalışmak başka şeydir."

"..Ancak, "yeni sağ"ın sorunsalıyla (böyle bir "sorunsal" ne ölçüde varsa), sol bir özeleştiri gereğinin terimlerini birbirinden ayırmak gerekiyor."

Öyle görünüyor ki, 12 Eylül'den sonra yoğun bir faşist terör altında devrimci hareketlerin dağıtılmasıyla oluşan bir yenilgi ortamında burjuva güçlerle bir ideolojik koro oluşturan ve pervasızca sola saldıran bu sol-liberaller bugün trajik bir kıvırtma ile yanlış anlaşıldıklarını söyleyerek bir nevi günah çıkartmaktadırlar.

Şu meşhur "46 ruhu"ndan medet uman bu liberaller, DP olayından ders alsalardı, 30 yıl sonra belki aynı hataya düşmez ve bugün böylesi hüzünlü gözyaşları dökmezlerdi.

Daha önce belirttiğimiz gibi, 46'-lardan sonra DP ile demokrasi yolculuğuna çıkan dönemin kimi solcuları, DP'ye verdikleri desteği bügünkü liberal "sol"cular kadar ileriye götürmemişlerdi ve yine beklentileri, hayalleri yıkıldığı için belki de bunlar kadar acı duymamışlardı. Bizzat umut bağlayanlar tarafından yıkılan bu hayaller, bugün sol liberalleri ve özellikle Yeni Gündem baş yazarı M. Belge'yi "yanlış anlaşıldığı" şeklindeki sızlanmalara yöneltmiş bulunuyor.

Peki, Türkiye'deki sol liberallerin kimi sözcüleri içine düştükleri derin yanılgılardan kısmen geri dönme (çizgilerinin özünde bir değişiklik olmamakla birlikte) gereğini duyarken, yurtdışında, Yeni Gündem doğrultusunda, "Demirel'in demokratlığı" konusunda mangalda kül bırakmayan, ortalığı bir dönem toza-dumana boğan "bizim" dönüşümcü liberallerimizin geldiği nokta acaba nedir? 1983 ortalarında bütünüyle eski "Birikim", şimdiki Yeni Gündem çizgisinin ideolojik yörüngesine giren dönüşümcü liberallerin beklentileri hala devam ediyor mu?

Bilindiği gibi, Devrimci Hareket saflarında 83'lerden itibaren hızlanarak devam eden tartışmalar, başlangıçta, ağırlıkla "Demirel'in demokratlığı" ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi üzerinde yoğunlaşmıştı. Evrimci-dönüşümcü-kendiliğindenci tezler üreterek liberal çizgiye iltihak eden bir grup, "Demirel'in demokratlığını" ve tarihi misyonunu kanıtlamak için olağanüstü bir çabaya girmiş ve konu etrafında büyük fırtınalar koparmıştır. "Demokrat Türkiye" sayfalarına da yansıyan bu tartışmalar 85'lere gelindiğinde eski hızını kaybetmiş ve daha sonra, dönüşümcü liberaller bu konuda derin bir sessizliğe gömülmüşlerdir.

"İkili iktidar" tesbitleriyle ANAP'a ve Demirel'e verilen ideolojik desteği, Yeni Gündem'den dahi çok daha ileriye götüren dönüşümcü liberallerin içine gömüldüğü bugünkü suskunluk neyin kanıtıdır? M. Belge gibi göz yaşı dökerek "yanlış anlaşıldığını" söylüyenlerin içine düştüğü burukluk mu? Yoksa, "ikrar" mı?

Ne var ki, sağ güçlere bağlanan umudu çok daha açık ve net bir şekilde dile getiren dönüşümcü liberaller, ilham kaynağı ustaları gibi "galiba yanlış anlaşıldık" diyerek yeni kıvırtmalara baş vurmak gibi bir olanağı baştan bırakmadılar. Derin sessizlik bu sıkıntının bir ürünü olsa gerek.

Dönüşümcü liberalleri(miz) iç tartışmalarda ve Demokrat Türkiye sayfalarında savundukları fikirlerle ilgili her hangi bir düzelmeyi bugüne kadar yapmamış olmaları nedeniyle bütün söylemiş oldukları bugün de kendilerini bağlamaktadır. Eğer dün söyledikleri bugün kendilerini bağlamıyorsa, o zaman, bu cenazeyi öncelikle kaldırmalıdırlar.

DÖNÜŞÜMCÜ LİBERALLERİN DEMİREL VE BURJUVA MUHALEFET KONUSUNDA KOPARDIĞI BÜYÜK FIRTINA NEYDİ?

Bir dönem Devrimci Hareket içinde sürdürülen ve bir bölümü Demokrat Türkiye Gazetesi'ne de yansıyan tartışmaların önemli bir konusu ANAP-Demirel ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi ve bu güçlere yüklenen siyasal misyonlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Türkiye Sosyalist Hareketi'nin bütün bir geçmişinde yer alan "dışındaki güçlere bel bağlama" eğilimi, en çarpıcı biçimlerini bu "iç" tartışmalarda ortaya koymuş ve ilginç örnekler yaratmıştır.

Sol'da, burjuva muhalefetin insiyatifinde demokrasi cephelerinin kurulması çağrılarının biteviye tekrarlandığı bir dönemde, Devrimci Hareket içinde, sivil-toplum projelerine kendini kaptıran bir eğilim ortaya çıkmıştır. Bu eğilim, burjuva muhalefet önünde secdeye gelme şampiyonluğunu elde etmek için, diğerlerine göre çok daha "radikal" pozlara bürünmüştür. Bütün devrimcileri 1983 ortalarından itibaren burjuva muhalefet güçleri önünde esas duruşa davet eden dönüşümcü liberallerimiz, bunu başarmak için olmadık demogojilere başvurmuştur. Devrimci Hareketin gelenekselleşen devrimci tutumunu yoketmeye çalışarak, burjuva muhalefetin sözde "demokrasi" treninde bir vagon kapabilmek ve böylece devre dışı kalmaktan kurtulmak için, burjuva muhalefet nezdinde "meşrulaşma adımları bir bir gündeme getirilmiştir. 83 ortalarında, partilerin kurulmaya başlanmasıyla içine girilen yeni süreçte yola hazırlanan burjuva muhalefet katarını kaçırmamak ve "marjinal"likten kurtulmak için, geçmişin devrimci mirasından ve onun siyasi sorumluğundan sıyrılmanın hızlı adımları bir yandan atılırken, öte yandan burjuva muhalefete yaranmak için "kraldan daha çok kralcı" davranışlar ibretle sergilenebilmiştir.

Bir dönem, Devrimci Hareketin siyasi sorumluluğunu üzerinde taşıyan dönüşümcü liberaller, burjuva muhalefetin "demokrasi" katarında, demokrasi yolculuğuna soyunurken geçmiş onlar için atılmesı gereken bir yük, yere çalınması gereken bir kamburdu. Bu yükten hızla sıyrılmanın en kestirme yolu gerekliydi. Her şeyden önce, burjuvazinin "terörist"-lik suçlamasından kurtulunmalıydı, hiç de zannedildiği gibi tehlikeli olunmadığı kanıtlanmalıydı. Bunun en kestirme yolu da, bir dönem burjuvaziye korkulu günler yaşatan, emekçi halklarımız için ise aydın bir gelecek umudu yaratan Devrimci Hareketin defterinin dürülmesi ve bir tepside burjuvaziye armağan edilmesiydi. Devrimci düşüncelere yoğun bir ideolojik saldırı eşliğinde örgütlü mücadelenin "lanet"lenmesi, Devrimci Hareketin kalan ilişki ve imkanlarının dağıtılması, herkese *"başınızın çaresine bakın"* denilerek devrimci potansiyelin atomize edilmesi ve çürümeye terkedilmesi gibi tasfiye girişimleri yanında, "meşrulaşmak" kampanyalarıyla, "yola gelmiş, aklı başında" ünvanı kazanılmaya çalışılmıştır.

Burjuva muhalefetin oluşturacağı "demokrasi" platformunda, bir yer kapma sevdasına kapılan dönüşümcü liberaller, bu siyasal tercihlerinin ürünü olan görüşlerini Demokrat Türkiye Dergisi'nde ve diğer bir takım yazılarda açıkca dile getirmişlerdir. Bu kesim, Türkiye'de başlayan demokrasi tartışmalarına, belli bir ekolün ürettiği düşünceleri benimseyerek katılmış ve "elitçi-devletçi geleneğe karşı, tüm toplum kesimlerini, "46 ruhu"nun devamı niteliğindeki burjuva muhalafet akımının açtığı "demokrasi" bayrağı altında toplanmasıyla ilgili çağrılarla sürdürmüştür. Hem de Devrimci Hareketin yeni dönemdeki görüşleri adına...

* * *

"YENİ YAKLAŞIM" DİYE YUTTURULMAYA ÇALIŞILAN NEYDİ?

Tarih bakışı konusunda olduğu gibi, demokrasi konusunda da dönünüşümcü liberaller, "geleneksel bakış açısı"nı aşma, "yeni" ve "değişik" bir yaklaşım sunmaya çalışmıştır!

"Gelenekselleşmiş 'demokrasi mücadelesi anlayışında' köklü noktalarda ayrılan bu 'değişik yaklaşım'ımızın tepki ve eleştirilere konu olacağını zaten biliyorduk ve bekliyorduk.." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Demek ki, "yeni" ve "değişik" yaklaşımlarının eleştiri ve tepkilere konu olacağını baştan biliyorlarmış! Söylenenlerin yepyeni şeyler olacağından mı? Elbetteki değil. Ortada yeni bir şeyin olmadığı belli. (Bütün yenilik, kurumuş bir "manda tezeğinin somun ekmeği diye" takdim edilmesinde.)

Liberalizmin, saflarımızda ortaya çıkan yeni temsilcileri, demokrasi konusundaki "yeni" ve "değişik yaklaşım"larını savunabilmek için, Türkiye'nin tarihini, "alışılmış geleneğin dışında" ve geleneksel sağ akımı (46 ruhu'nu) olumlayacak şekilde "yeni" baştan yorumuna gerek duymuştur.

"Demokrat Türkiye'de "Demokrasi Mücadelesi Perspektifimiz Nasıl Olmalıdır?' sorusuyla ilgili görüşler, Türkiye'nin -özellikle- yakın dönem siyasal tarihinin analizinden çıkardığımız sonuçlar üzerine kurulmuştur. Bu analizde kilit öge ise, bir olgu tesbitidir. Türkiye'de asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan özgül "devletçi" anlayış ve uygulamalara karşı tarihsel bir tepki potansiyeli vardır." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Dönüşümcü liberallerin, Türkiye'nin siyasal tarihini nasıl ve hangi bakış açısıyla analiz ettiklerini, daha önceki Devrimci İşçi'de belli yönleriyle tartışmış ve ortaya koymuştuk. Bu tarih analizinden çıkartılan ve demokrasi sorunuyla doğrudan ilgili olanı; Türkiye'de demokratikleşme doğrultusundaki bütün ileri adımlara "tarihsel halk tepkisini yönlendirme becerisini" gösteren tarihi doğucu-islamcı geleneğe yaslanan; Serbest Fırka'da, "46 ruhu"nda ve AP gibi hareketlerde devam eden geleneksel sağ akımın öncülük ettiğine duyulan inançtır. Türkiye'de "asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan özgül "devletçi" anlayış ve uygulamalar"la sürdürülen; İttihat ve Terakki'den gelip CHP'de (bugün de SODEP'te, SHP'-de) devam eden diğer akımı ise, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü tıkayan akım olarak karşıya alınmasını tesbit eden ve demokrasi mücadelesini de bu iki geleneksel akımın siyasi mücadelesi eksenine oturtan bu "demokrasi mücadelesi perspektifi" yeni olmamakla birlikte ilginçtir.

Dönüşümcü liberalllern "yeni" ve "değişik yaklaşım" dediği ama, özünde yeni ve değişik bir yanı olmayan, dünün Atüt'çülerinin, bugünün "sivil-toplum"cularının bilinen bayatlamış tezlerinin, özellikle tarih yorumu ve demokrasi mücadelesi perspektifinin birbiriyle yakından ilgili olduğunu, birincinin ikinciye teorik bir zemin hazırladığını belirtelim. Tarih ve demokrasi tartışmalarının bu liberal çevreler tarafından içiçe sürdürülmüş olmasının bir nedeni de bu kopmaz bağıdır. Başka bir deyişle, savunusu yapılan ve özünde burjuva demokrasisinin yüceltilmesinden başka bir anlamı olmayan demokrasi mücadelesi perspektifine denk düşen bir tarih açıklaması yapılmaktadır.

Demokrasi mücadelesi perspektifini, "Türkiye'nin yakın siyasal tarihinin analizinden çıkan sonuçlar" üzerine inşa eden dönüşümcü liberaller, demokrasi mücadelesini İttihat ve Terakki geleneği ile Serbest Fırka geleneği arasındaki çelişkinin çözümü noktasında ele almaktadır. Bu iki "geleneksel akım" arasındaki çatışma zaman zaman devlet-toplum çatışması, zaman zaman da demokrasi-militarizm çatışması olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamaya göre; demokrasi cephesi; Serbest Fırka geleneğinden gelen, *"tarihsel halk tepkisine"* dayanan ANAP'ından Demirel'-ine kadar sağcı güçler ile CHP'yi devletçi gelenekten kurtaran Ecevit'inden DSP'sine ve sivil toplumcu liberallerine kadar bu geniş yelpaze üzerinde inşa edilecektir.

Dönüşümcü liberaller, bu geniş yelpaze üzerine oturttuğu "demokrasi cephesi" konusunda, Demokrat Türkiye'de şunları dile getirmişlerdir:

"Bize göre, metni (Zincirbozan metni) yazanlar öyle ilkeleri falan değil, doğrudan doğruya, başlamış demokrasi mücadelesinin muhtemel seyrini gözönünde tutmaktadırlar. Kesin bir kapışmaya hazır olduğunu, bunu göze aldığını, buna göre hazırlandığını iyice belli eden devlet-ordu 'cephesi' karşısında demokrasinin gerçek bir zafer kazanması için gerekli olan geniş toplumsal hareketin hangi tepki güçlerini, hangi tarihsel-ideolojik motifleri devreye sokması gerektiğini... dikkate alıyorlar."(Belgeleri Yayınlıyoruz yazısı)

"... metni kaleme alanlar mevcut durumda, demokrasi-militarizm mücadelesi bayrağını açmakla düzenin asli koruyucusu partileri olarak gereken en doğru ve zorunlu tavrı aldıklarını biliyorlar."

"... AP ve CHP, 'militarizmin' karşısında demokrasiyi sımsıkı sahiplenerek cephenin odağını ve insiyatif gücünü elde tutarak mücadele etmelidir." (agy)

Başta Özal'ı daha sonra Demirel'i demokrasiyi elde etmenin biricik potansiyel gücü olarak göklere çıkaran Yeni Gündem, aynı dönemde, sola yönelik yoğun bir karalama içinde olmuştur. "46 ruhu"nu temsil edenlerin demokratlığını biteviye açıklamaya devam eden bu dergi, solun bir demokrasi geleneği olmadığını, önce bu konuda kendisini kanıtlaması gerektiği, elitçi-darbeci gelenekle iç içe olduğu, geçmişini redetmesi gerektiği vs. gibi pek çok konuda solu "inkar"a davet etmiştir.

Denebilir ki, faşist cuntadan daha çok solu karalamayı hedef seçen Yeni Gündem, Demirel'in, Nazlı Ilıcak'ın, Baki Tuğ'un ağzından cımbızla, demokrasiyle ilgili olumlu sözler almaya çalışmış ve alabildiğini de hemen manşete çıkararak sağın demokratlığı konusunda sol kitleler ikna edilmeye çalışılmıştır.

YIKILAN HAYALLER...

Sol liberal çevrelerde, DP ve AP geleneğinden gelen hareketlere bağlanan umuda ilk darbeyi ANAP ve Özal vurdu. Liberal ekonomik söylem ile "tarihsel halk tepkisine yaslandığı" cunta karşısında ve "demokrasi güçleri" safında olduğu ilan edilen ANAP ve Özal, kısa bir süre içinde cunta ile uzlaşarak bütünleşmiş, cuntacı generaller ile tam bir birlik oluşturarak faşist rejimin başlıca dayanağı haline gelmiştir. Böylece, ANAP'ın iktidar olmasıyla "ikili iktidar" tesbitleri yapmaya başlayan sol liberallerin hevesleri kursaklarında kalmış, Özal üzerine kurulan demokrasi hayalleri kısa sürede yıkılmıştır. Özal'ın yıktığı bu hayaller bu kez bütünüyle Demirel'e ve desteklediği DYP'ne yönelecekti. Bu öyle bir yönelimdi ki, örneğin, Yeni Gündem sanki kendiliğinden bu kesimin basın dünyasındaki sözcülüğüne soyunmuş gibiydi. Bu dergi tarafından, eski günahlarından bütünüyle vaftiz edilen Demirel, bir demokrasi meleği gibi kitlelere takdim ediliyordu.

Faşist rejimin siyasal arenadan uzaklaştırdığı Demirel'in cuntaya karşı muhalefetine büyük misyonlar yükleyen bu çevrelere göre, "Demirel ile cunta arasında köklü felsefe ve yönetim anlayışı farklılığı vardı." Demirel, cuntanın benimsediğinden temelde farklı bir rejimi -demokratik bir rejimi- benimsiyor ve öneriyordu. Demirel demokrasi güçlerinin safında en dinamik bir güçtü, Türkiye'de bir Karamanlis rolünü oynayabilirdi, Demirel'in öncülük ettiği demokrasi katarı Türkiye'yi demokrasiye götürecekti. vs.

Bir kaç yıldır, Demirel'i tam bir demokrasi meleği olarak kitlelere takdim eden sol liberallerin bugün belli ölçüde hayalleri yıkılmış olmalı ki, artık Yeni Gündem'in kapağına konuk olan Demirel sadece bir "melek" değil, öbür omuzunda "şeytan" olan bir Demirel'e dönüştü. Artık Demirel hem "melek" hem de "şeytan"dı.

Yeni Gündem'*i* satır aralarında da olsa, Demirel'e karşı muhalif bir söyleme yönelten neydi? Demirel, neden geçmişte; demokratik hak ve özgürlükleri kısmak için elinden geleni yapan, halkın devrimci muhalefetini bastırmak için faşist MC'ler kuran, *"bana sağcılar suç işliyor dedirtemezsiniz"* diyen ve dünün MHP'sinin en sadık müttefiki kimliğiyle, bu dergi yazarlarınca yeni yeni hatırlanır hale geliyordu? Çünkü son aylarda, Demirel'in DYP'si, solda kendisine bağlanan "umut"u yıkan bir atakla, paylaşılan MDP'den transfer ettiği bazı milletvekilleriyle mecliste bir grup kurmuş, rejimle kavgalı olmadıklarını açıklamış ve muhalefet yelkenini suya indirmişti.

Özal'ın faşist cuntanın oluşturduğu rejimle bütünleşmesi, Demirel'in DYP'sinin muhalefet söylemini tekzip edercesine mecliste grup kurması, rejimle uzlaşması ve kavgaya son verdiğini açıklaması vs. gibi gelişmeler bugün bütün politik yatırımını bu sağ güçler üzerine kuran sol liberalleri önemli ölçüde sıkıntıya sokmuş bulunuyor.

Bu sıkıntılı havayı, özellikle M. Belge'nin "MC a la Özal" başlıklı yazısı, daha önce ANAP'a ilişkin Yeni Gündem'de yapılan değerlendirmeleri, tesbitleri tekzip eden, geçersiz kılan belirlemeleri içermektedir. Bu yazıda, artık, Prens Sabahattin'den ANAP'a" uzanan liberal bir tarihi misyondan değil, sola karşı düşmanlık temelinde oluşturulan Özal usulü MC'den sözedilmektedir. Bu önemli bir tutum değişikliğidir. Yine M. Belge'nin "Yeni Sağ" yazısı ilginç olduğu kadar trajiktir. İlginçliği şundan ileri geliyor. Bu yazı, sol-liberallerin solu eleştirme adına karalama söyleminin, sola düşmanlık duyan sağın ideolojik söylemiyle yan yana, içiçe geçtiğinin sahibince itiraf edilmesidir. Yazıdaki trajiklik ise, gelinen noktada sola karşı sağ güçlerle aralarında oluşan bu ideolojik söylem birliğinin artık kendilerini de rahatsız etmeye başlamış olmasıdır ki, M. Belge bu yazısında, 12 Eylül'den sonra ihanet temelinde sağa savrulanlar ile aralarına bir fark koymaya ve böylece kendisini ihanetcilerden ayırdetmeye çabalamaktadır.

Bu yazısında, M. Belge şunları itiraf ediyor:

".. Yeni sağın insanları, eski soldan gelme ve henüz "sol jenitsin"leşmiş değil.."

".. Yeni sağın "karalama" söylemiyle solun "eleştiri" söylemi birbirine karışabiliyor. Bunun bir nedeni, çoğu zaman ele alınan olguların özdeş olmasıdır belki.."

Ve M. Belge, aynı yazısında, ihanet çizgisinde sağcılaşanlardan şu noktalardan farklılaştığını söylemektedir:

"..ikisinin ayırdedici ölçütü söylemin "içeriden"veya "dışarıdan" olmasıdır. Umudu son analizde solda görmek ve solu kendini yeniden düşünmeye çağırmak başka şeydir, solu karalayarak onu hiç düşünmemeye çalışmak başka şeydir."

"..Ancak, "yeni sağ"ın sorunsalıyla (böyle bir "sorunsal" ne ölçüde varsa), sol bir özeleştiri gereğinin terimlerini birbirinden ayırmak gerekiyor."

Öyle görünüyor ki, 12 Eylül'den sonra yoğun bir faşist terör altında devrimci hareketlerin dağıtılmasıyla oluşan bir yenilgi ortamında burjuva güçlerle bir ideolojik koro oluşturan ve pervasızca sola saldıran bu sol-liberaller bugün trajik bir kıvırtma ile yanlış anlaşıldıklarını söyleyerek bir nevi günah çıkartmaktadırlar.

Şu meşhur "46 ruhu"ndan medet uman bu liberaller, DP olayından ders alsalardı, 30 yıl sonra *belki* aynı hataya düşmez ve bugün böylesi hüzünlü gözyaşları dökmezlerdi.

Daha önce belirttiğimiz gibi, 46'lardan sonra DP ile demokrasi yolculuğuna çıkan dönemin kimi solcuları, DP'ye verdikleri desteği bügünkü liberal "sol"cular kadar ileriye götürmemişlerdi ve yine beklentileri, hayalleri yıkıldığı için belki de bunlar kadar acı duymamışlardı. Bizzat umut bağlayanlar tarafından yıkılan bu hayaller, bugün sol liberalleri ve özellikle Yeni Gündem baş yazarı M. Belge'yi "yanlış anlaşıldığı" şeklindeki sızlanmalara yöneltmiş bulunuyor.

Peki, Türkiye'deki sol liberallerin kimi sözcüleri içine düştükleri derin yanılgılardan kısmen geri dönme (çizgilerinin özünde bir değişiklik olmamakla birlikte) gereğini duyarken, yurtdışında, Yeni Gündem doğrultusunda, "Demirel'in demokratlığı" konusunda mangalda kül bırakmayan, ortalığı bir dönem toza-dumana boğan "bizim" dönüşümcü liberallerimizin geldiği nokta acaba nedir?

1983 ortalarında bütünüyle eski "Birikim", şimdiki Yeni Gündem çizgisinin ideolojik yörüngesine giren dönüşümcü liberallerin beklentileri hala devam ediyor mu?

Bilindiği gibi, Devrimci Hareket saflarında 83'lerden itibaren hızlanarak devam eden tartışmalar, başlangıçta, ağırlıkla "Demirel'in demokratlığı" ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi üzerinde yoğunlaşmıştı. Evrimci-dönüşümcü-kendiliğindenci tezler üreterek liberal çizgiye iltihak eden bir grup, "Demirel'in demokratlığını" ve tarihi misyonunu kanıtlamak için olağanüstü bir çabaya girmiş ve konu etrafında büyük fırtınalar koparmıştır. "Demokrat Türkiye" sayfalarına da yansıyan bu tartışmalar 85'lere gelindiğinde eski hızını kaybetmiş ve daha sonra, dönüşümcü liberaller bu konuda derin bir sessizliğe gömülmüşlerdir.

"İkili iktidar" tesbitleriyle ANAP'a ve Demirel'e verilen ideolojik desteği, Yeni Gündem'den dahi çok daha ileriye götüren dönüşümcü liberallerin içine gömüldüğü bugünkü suskunluk neyin kanıtıdır? M. Belge gibi göz yaşı dökerek "yanlış anlaşıldığını" söylüyenlerin içine düştüğü burukluk mu? Yoksa, "ikrar" mı?

Ne var ki, sağ güçlere bağlanan umudu çok daha açık ve net bir şekilde dile getiren dönüşümcü liberaller, ilham kaynağı ustaları gibi "galiba yanlış anlaşıldık" diyerek yeni kıvırtmalara baş vurmak gibi bir olanağı baştan bırakmadılar. Derin sessizlik bu sıkıntının bir ürünü olsa gerek.

Dönüşümcü liberalleri(miz) iç tartışmalarda ve Demokrat Türkiye sayfalarında savundukları fikirlerle ilgili her hangi bir düzelmeyi bugüne kadar yapmamış olmaları nedeniyle bütün söylemiş oldukları bugün de kendilerini bağlamaktadır. Eğer dün söyledikleri bugün kendilerini bağlamıyorsa, o zaman, bu cenazeyi öncelikle kaldırmalıdırlar.

DÖNÜŞÜMCÜ LİBERALLERİN DEMİREL VE BURJUVA MUHALEFET KONUSUNDA KOPARDIĞI BÜYÜK FIRTINA NEYDİ?

Bir dönem Devrimci Hareket içinde sürdürülen ve bir bölümü Demokrat Türkiye Gazetesi'ne de yansıyan tartışmaların önemli bir konusu ANAP-Demirel ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi ve bu güçlere yüklenen siyasal misyonlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Türkiye Sosyalist Hareketi'nin bütün bir geçmişinde yer alan "dışındaki güçlere bel bağlama" eğilimi, en çarpıcı biçimlerini bu "iç" tartışmalarda ortaya koymuş ve ilginç örnekler yaratmıştır.

Sol'da, burjuva muhalefetin insiyatifinde demokrasi cephelerinin kurulması çağrılarının biteviye tekrarlandığı bir dönemde, Devrimci Hareket içinde, sivil-toplum projelerine kendini kaptıran bir eğilim ortaya çıkmıştır. Bu eğilim, burjuva muhalefet önünde secdeye gelme şampiyonluğunu elde etmek için, diğerlerine göre çok daha "radikal" pozlara bürünmüştür. Bütün devrimcileri 1983 ortalarından itibaren burjuva muhalefet güçleri önünde esas duruşa davet eden dönüşümcü liberallerimiz, bunu başarmak için olmadık demogojilere başvurmuştur. Devrimci Hareketin gelenekselleşen devrimci tutumunu yoketmeye çalışarak, burjuva muhalefetin sözde "demokrasi" treninde bir vagon kapabilmek ve böylece devre dışı kalmaktan kurtulmak için, burjuva muhalefet nezdinde "meşrulaşma adımları bir bir gündeme getirilmiştir. 83 ortalarında, partilerin kurulmaya başlanmasıyla içine girilen yeni süreçte yola hazırlanan burjuva muhalefet katarını kaçırmamak ve "marjinal"likten kurtulmak için, geçmişin devrimci mirasından ve onun siyasi sorumluluğundan sıyrılmanın hızlı adımları bir yandan atılırken, öte yandan burjuva muhalefete yaranmak için "kraldan daha çok kralcı" davranışlar ibretle sergilenebilmiştir.

Bir dönem, Devrimci Hareketin siyasi *sorumluluğunu üzerinde taşıyan* dönüşümcü liberaller, burjuva muhalefetin "demokrasi" katarında, demokrasi yolculuğuna soyunurken geçmiş onlar için atılması gereken bir yük, yere çalınması gereken bir kamburdu. Bu yükten hızla sıyrılmanın en kestirme yolu gerekliydi. Her şeyden önce, burjuvazinin "terörist"lik suçlamasından kurtulunmalıydı, hiç de zannedildiği gibi tehlikeli olunmadığı kanıtlanmalıydı. Bunun en kestirme yolu da, bir dönem burjuvaziye korkulu günler yaşatan, emekçi halklarımız için ise aydın bir gelecek umudu yaratan Devrimci Hareketin defterinin dürülmesi ve bir tepside burjuvaziye armağan edilmesiydi. Devrimci düşüncelere yoğun bir ideolojik saldırı eşliğinde örgütlü mücadelenin "lanet"lenmesi, Devrimci Hareketin kalan ilişki ve imkanlarının dağıtılması, herkese *"başınızın çaresine bakın"* denilerek devrimci potansiyelin atomize edilmesi ve çürümeye terkedilmesi gibi tasfiye girişimleri yanında, "meşrulaşmak" kampanyalarıyla, "yola gelmiş, aklı başında" ünvanı kazanılmaya çalışılmıştır.

Burjuva muhalefetin oluşturacağı "demokrasi" platformunda, bir yer kapma sevdasına kapılan dönüşümcü liberaller, bu siyasal tercihlerinin ürünü olan görüşlerini Demokrat Türkiye Dergisi'nde ve diğer bir takım yazılarda açıkca dile getirmişlerdir. Bu kesim, Türkiye'de başlayan demokrasi tartışmalarına, belli bir ekolün ürettiği düşünceleri benimseyerek katılmış ve "elitçi-devletçi geleneğe karşı, tüm toplum kesimlerini, "46 ruhu"nun devamı niteliğindeki burjuva muhalafet akımının açtığı "demokrasi" bayrağı altında toplanmasıyla ilgili çağrılarla sürdürmüştür. Hem de Devrimci Hareketin yeni dönemdeki görüşleri adına...

* * *

"YENİ YAKLAŞIM" DİYE YUTTURULMAYA ÇALIŞILAN NEYDİ?

Tarih bakışı konusunda olduğu gibi, demokrasi konusunda da dönünüşümcü liberaller, "geleneksel bakış açısı"nı aşma, "yeni" ve "değişik" bir yaklaşım *sunmaya çalışmıştır!*

"Gelenekselleşmiş 'demokrasi mücadelesi anlayışında' köklü noktalarda ayrılan bu 'değişik yaklaşım'ımızın tepki ve eleştirilere konu olacağını zaten biliyorduk ve bekliyorduk.." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Demek ki, "yeni" ve "değişik" *yaklaşımlarının eleştiri ve tepkilere* konu olacağını baştan biliyorlarmış! Söylenenlerin yepyeni şeyler olacağından mı? Elbetteki değil. Ortada yeni bir şeyin olmadığı belli. (Bütün yenilik, kurumuş bir "manda tezeğinin somun ekmeği diye" takdim edilmesinde.)

Liberalizmin, saflarımızda ortaya çıkan yeni temsilcileri, demokrasi konusundaki "yeni" ve "değişik yaklaşım"larını savunabilmek için, Türkiye'nin tarihini, "alışılmış geleneğin dışında" ve geleneksel sağ akımı (46 ruhu'nu) olumlayacak şekilde "yeni" baştan yorumuna gerek duymuştur.

"Demokrat Türkiye'de "Demokrasi Mücadelesi Perspektifimiz Nasıl Olmalıdır?' sorusuyla ilgili görüşler, Türkiye'nin -özellikle- yakın dönem siyasal tarihinin analizinden çıkardığımız sonuçlar üzerine kurulmuştur. Bu analizde kilit öge ise, bir olgu tesbitidir. Türkiye'de asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan özgül "devletçi" anlayış ve uygulamalara karşı tarihsel bir tepki potansiyeli vardır." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Dönüşümcü liberallerin, Türkiye'nin siyasal tarihini nasıl ve hangi bakış açısıyla analiz ettiklerini, daha önceki Devrimci İşçi'de belli yönleriyle tartışmış ve ortaya koymuştuk. Bu tarih analizinden çıkartılan ve demokrasi sorunuyla doğrudan ilgili olanı; Türkiye'de demokratikleşme doğrultusundaki bütün ileri adımlara "tarihsel halk tepkisini yönlendirme becerisini" gösteren tarihi doğucu-islamcı geleneğe yaslanan; Serbest Fırka'da, "46 ruhu"nda ve AP gibi hareketlerde devam eden geleneksel sağ akımın öncülük ettiğine duyulan inançtır. Türkiye'de "asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan özgül "devletçi" anlayış ve uygulamalar"la sürdürülen; İttihat ve Terakki'den gelip CHP'de (bugün de SODEP'te, SHP'de) devam eden diğer akımı ise, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü tıkayan akım olarak karşıya alınmasını tesbit eden ve demokrasi mücadelesini de bu iki geleneksel akımın siyasi mücadelesi eksenine oturtan bu "demokrasi mücadelesi perspektifi" yeni olmamakla birlikte ilginçtir.

Dönüşümcü liberallern "yeni" ve "değişik yaklaşım" dediği ama, özünde yeni ve değişik bir yanı olmayan, dünün Atüt'çülerinin, bugünün "sivil-toplum"cularının bilinen bayatlamış tezlerinin, özellikle tarih yorumu ve demokrasi mücadelesi perspektifinin birbiriyle yakından ilgili olduğunu, birincinin ikinciye teorik bir zemin hazırladığını belirtelim. Tarih ve demokrasi tartışmalarının bu liberal çevreler tarafından içiçe sürdürülmüş olmasının bir nedeni de bu kopmaz bağıdır. Başka bir deyişle, savunusu yapılan ve özünde burjuva demokrasisinin yüceltilmesinden başka bir anlamı olmayan demokrasi mücadelesi perspektifine denk düşen bir tarih açıklaması yapılmaktadır.

Demokrasi mücadelesi perspektifini, "Türkiye'nin yakın siyasal tarihinin analizinden çıkan sonuçlar" üzerine inşa eden dönüşümcü liberaller, demokrasi mücadelesini İttihat ve Terakki geleneği ile Serbest Fırka geleneği arasındaki çelişkinin çözümü noktasında ele almaktadır. Bu iki "geleneksel akım" arasındaki çatışma zaman zaman devlet-toplum çatışması, zaman zaman da demokrasi-militarizm çatışması olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamaya göre; demokrasi cephesi; Serbest Fırka geleneğinden gelen, *"tarihsel halk tepkisine"* dayanan ANAP'ından Demirel'ine kadar sağcı güçler ile CHP'yi devletçi gelenekten kurtaran Ecevit'inden DSP'sine ve sivil toplumcu liberallerine kadar bu geniş yelpaze üzerinde inşa edilecektir.

Dönüşümcü liberaller, bu geniş yelpaze üzerine oturttuğu "demokrasi cephesi" konusunda, Demokrat Türkiye'de *şunları dile getirmişlerdir:*

"Bize göre, metni (Zincirbozan metni) yazanlar öyle ilkeleri falan değil, doğrudan doğruya, başlamış demokrasi mücadelesinin muhtemel seyrini gözönünde tutmaktadırlar. Kesin bir kapışmaya hazır olduğunu, bunu göze aldığını, buna göre hazırlandığını iyice belli eden devlet-ordu 'cephesi' karşısında demokrasinin gerçek bir zafer kazanması için gerekli olan geniş toplumsal hareketin hangi tepki güçlerini, hangi tarihsel-ideolojik motifleri devreye sokması gerektiğini... dikkate alıyorlar."(Belgeleri Yayınlıyoruz yazısı)

"... metni kaleme alanlar mevcut durumda, demokrasi-militarizm mücadelesi bayrağını açmakla düzenin asli koruyucusu partileri olarak gereken en doğru ve zorunlu tavrı aldıklarını biliyorlar."

"... AP ve CHP, 'militarizmin' karşısında demokrasiyi sımsıkı sahiplenerek cephenin odağını ve insiyatif gücünü elde tutarak mücadele etmelidir." (agy)

"Ve işte bu yüzden cuntanın kurup zorla benimsetmek istediği yapıyı 'militarizm' diye niteleyip 'demokrasi' sloganıyla ona karşı mücadele açıyorlar. Şüphesiz bu slogan yörüngesinde sadece bu kitlesel muhalefet değil, aynı tehlikeyi gören egemen sınıf kesimleri de toplanacaklardır. CHP ve AP'nin ortak zemininde ve kendi iç bünyelerinde oluşacak bu bileşim istenen sonucu sağlayacaktır." (agy)

AP ve CHP'nin "odağını ve insiyatif gücünü" elde tutarak oluşturacağı ve zamanla egemen güçlerin de gelip saf tutacağı bu "militarizm" karşıtı "demokrasi cephesi"nde devrimci-demokrat güçlerin yeri nedir? AP ve CHP'nin insiyatifinde kurulacak bu "Demokrasi Cephesi"nde başta AP ve CHP'nin, devrimci-demokrat hareketlere karşı tavrı ne olacak? Bu konuda dönüşümcü liberaller şu garantiyi öne sürmüşlerdir:

"Şu andaki güç durumu ne olursa olsun, sivil burjuva güçler bu sorunu önlerine koyduklarında devrimci-demokratları kaçınılmaz olarak hesaba katmak zorunda olduklarının bilincindedirler." D.T. 12 Eylül 4. yılına girerken yazısı)

Demek ki, burjuva sivil güçler, nasıl olsa, devrimci-demokrat güçleri hesaba katmanın bilincindedir. O halde, sözü edilen "militarizm-demokrasi" çatışmasını öncelikle sivil burjuva güçler lehine çözmek gerekmektedir. Bu çelişki ve çatışmanın çözümünü (cuntaya karşı çözümü) demokrasinin elde edilmesi için tek çözüm olarak tartışmaya sunan dönüşümcü liberaller, devrimci güçleri, burjuva muhalefetinin safında ve insiyatifinde mücadeleye çağırırken, devrimci çözümlerin de varolabileceğini düşünemeyecek kadar burjuva muhalefete bağlanmıştır.

Bir kere burjuva muhalefet trenine bindikten sonra, bu "demokrasi" yolculuğunu savunabilmek için, bütün devrimci teoriyi tersyüz ederek, yeni baştan herşeyi "yeniden" yorumlamak zorunlu hale gelmektedir. Burjuva muhalefetin DP-AP geleneğine yedeklenen bu liberaller, yedeklendikleri bu akımın tarihi eylemini ve misyonunu olumlayan bir bakış açısını benimsemeyi gerekli görmüştür.

Tarihte demokratik gelişmenin dinamik gücü olarak değerlendirilen ve AP'de devam ettiği ileri sürülen "geleneksel akım" için şu değerlendirmeler yapılmıştır:

" 'DP ve AP geleneği' denen şeyin, Türkiye halkının otoriter devlet düzenlerine karşı, kendini şekillendirecek bir hamur gibi gören siyasal anlayış ve müdahalelere karşı duyduğu derin tepkiyi anlama, onu yönlendirme başarısı"dır. ".. DP-AP siyasi literatürünün gözde deyimi "46 ruhu" bu olguyu, bu başarıyı kastеder.." D.T. Sayı 21)

" Bana göre yalnız Demirel tartışması demokrasiyi tarif itibarıyla yapıldığını sanmıyorum.. Demirel olayı analizi yapılırken bir kaç nedenden yapıldığı kanaatindayım. Birincisi; Demirel analizi toplumun siyasal yöneliminin ne tarafa gideceğinin... ikincisi; Demirel olayı analizinden çıkacak bir takım sonuçlar var. Bu sonuçlar ne? İşte "46 ruhu", Osmanlı Toplumu'ndan bugüne kadar gelen Celali İsyanları'nda, 31 Mart Ayaklanmaları'nda, Serbest Fırka Hareketi'nde, DP olayında ifadesini bulan toplumumuzun özelliği.. "46 ruhu" dediğimiz.. solun ve bizim şekillenmemizde, siyasal pratiğimizin ve toplumla diyaloğ kurmamızın, siyaset yapmamızda, kitleleri kazanma biçimimizde, solda olan bir aksaklığın ama sağda başarılan bir özelliğin anlaşılabilmesinden dolayı da Demirel olayının analizi yapılır...". (83 Ekim top. 373-374 L)

".. Cunta ile Demirel arasında köklü bir yönetim felsefesi farklılığı ve siyasal proğram ayrılığı bulunmaktadır." (D.T. Sayı 18)

"Bizce bu fark köklü ve önemli dir... Çünkü Türkiye toplumu bizim solun anlayamadığı bu fark yüzünden otuz yıldır ağırlıkla sağ populist siyasal güçlerin arkasından gitmektedir." (D.T. Sayı 24)

Bu "samimi" açıklamalar gösteriyor ki; "Demirel olayı" etrafında kopartılan fırtına, sanıldığı ve söylendiği gibi, Demirel ile Cunta arasında fark var mı, yok mu? gibisinden basit bir düzlemde yapılan tartışma değildi. Tartışmanın devresinde derin teorik boyutlar vardır. Demirel'in temsil ettiği "geleneksel" akım konusunda temelden farklı bakış açıları ortaya çıkmaktadır. Demirel ile Cunta arasındaki farkı, sömürge tipi faşizmin gizli ve açık biçimlenişlerine tekabül eden farklı burjuva tercihler çerçevesinde ele alıp değerlendirecek bir bakış açısı ile, bu farkı demokrasi ve anti-demokrasi farkı olarak ele alan bakış açısı temelden farklıdır.

Yukarıda, dönüşümcü-liberallerin kimi göndermeleri bile Demirel tartışmasının boyutlarının tarihten demokrasiye kadar geniş bir alana hitap ettiğini göstermektedir.

Yukarıdaki göndermede ne diyor dönüşümcü liberaller?

- Demirel olayını anlamak, toplumu tepeden şekilleyen otoriter devlet düzenlerine karşı, toplumdaki derin tepkiyi anlamak ve onu yönlendirme başarısı demekmiş!
- Demirel olayını anlamak, toplumun siyasal yöneliminin ne tarafa gideceğini anlamakmış!
- Demirel olayını anlamak, toplumun özelliklerini ve tarihini anlamakmış!
- Demirel olayını anlamak, tolumla nasıl diyalog kurulacağını kitlelerin nasıl kazanılacağını, toplumda nasıl siyaset yapılacağını anlamakmış!
- Dahası, Demirel'i anlamak, bizim ve solun nasıl şekilleneceğini anlamakmış!

Dönüşümcü liberallerin kısaca söylemek istediği şudur: Sol'un başarılı olabilmesinin, güçlenip kitleselleşmesinin tek bir şansı vardır. O da, Sol "Doğru Yol"da yürürse, kıblesi "46 ruhu", klavuzu da Demirel olursa ancak başarılı olabilir. Sol, Demirel olayının bu tarihi sırrını çözemezse, onun yol ve yöntemlerini örnek almazsa geleceği yoktur vs.

Devleti ve toplumu sınıf kavramına başvurmadan açıklayan Demirel'in bu "sol" müritlerine göre, Demirel'in temsil ettiği akım hep devlete karşı olmuş, ona kafa tutmuş ve böylece devlete tepki duyan güçleri yönlendirmeyi başarmış ve Türkiye'nin demokratik gelişmesine damgasını basmıştır. Bu sebepledir ki, DP-AP geleneği denen şey, devletin karşısında toplumun çıkarlarını savunmuş, sivil toplumun ve yurttaş haklarının gelişmesi ve demokrasinin elde edilmesi için mücadele etmiş bir siyasal güç ve akım olarak sunulmaktadır.

Bu liberal 'mürid'ler tarafından, Sol'un her yönüyle bu burjuva siyasal gücün yol ve yöntemlerini kendine örnek alması gerektiği vurgulanmakta ve solun kitleselleşebilmesinin biricik yolunun, Demirel'in ve temsil ettiği akımın, Türkiye'yi demokrasiye götürecek bir güç olduğunu anlamak ve kavramaktan geçtiği söylenmektedir.

Geçmiş dönemlerde de, (özellikle yine böyle bir yenilgi döneminde) Demirel'in "kurtarıcı"lığına umut bağlayan hayranları solda çıkmıştı. Ama, dönüşümcü liberallerin Demirel'e, "46 ruhu"na bağladıkları "umut" bir başka düzeyde.

Demirel ve onun tarihi misyonunu anlatınca liberallerimizin ağzından hayranlıkla ve büyük bir sempatiyle dökülen sözler, "elitçi-devletçi" geleneğin devamı olarak kabul edilen SODEP gibi burjuva muhalefeti tanımlamaya gelince, [illegible], muhalif bir söyleme dönüşebilmektedir.

"Son durumuyla SODEP, 1973-74 CHP'sini değil ama 1945 CHP'sini andırmaktadır... Bu iki burjuva fraksiyonun (CHP ve AP) tarihsel köklerine göz attığımızda Demirel ve ekibinin devleti kurmuş bir CHP'ne karşı mücadelesinin "milli irade" motifi altında yer yer devletle çelişerek sürdüren bir siyasal çizginin, bir felsefenin, bir geleneğin devamcısı olduğu görülürken SODEP'in ise devlet düşüncesinin her şeyin üstünde tutulduğu, milli iradeye rağmen iktidarı bir elitcilik felsefesine sahip bir siyasal çizginin devamcısı olduğu görülür. Bu açıdan, Demirel ve ekibine göre, "sol" bir proğrama sahip olan SODEP'in böylesi siyasal dönemeçlerde Demirel ve ekibinden daha gerici bir işlev gördüğü anlaşılır olmaktadır." (D.T. Sayı 18)

Görüldüğü gibi, "geleneksel solun demokrasi mücadelesi anlayışından köklü noktalardan ayrılan", "Türkiye'nin yakın siyasal tarihinin analizinden çıkartılan sonuçlar" üzerine oturtulan "yeni" ve değişik" demokrasi mücadelesi perspektifi dönüp dolaşıp sonuçta, Türkiye'yе demokrasiyi CHP mi, AP mi (ya da devamları olan partiler mi) getirecektir ikilemine hapsedilmektedir. Dönüşümcü liberallerin Türkiye'nin siyasal tarihinin analizinden çıkardıkları "yeni" ve "değişik" dedikleri bu demokrasi perspektifinin bütün özelliği DP ve AP'de devam eden geleneksel çizgiye bağlanan umuttur. Bu umuttur ki, bu kesimleri, Türkiye siyasal tarihini, bu akımın tarihsel eylemini bütünüyle olumlayacak şekilde "yeni" bir yoruma götürmüştür.

Demokrasi mücadelesi perspektifini, AP ve CHP'nin oluşturduğu iki seçenek içinde tartışarak, bunlardan birine karşı diğerini olumlayarak, demokrasi mücadelesini bu güce havale eden bir perspektif, demokratik dahi kabul edilemez. İki geleneksel akım arasındaki tarihi çatışma diye diye demokrasi mücadelesini burjuva seçeneklerden birini destekleme olarak tesbit eden bu görüşlerin unutturmaya çalıştığı diğer bir nokta, tarihteki bütün burjuva demokrasilerin bile, devrimci sınıf ve güçlerin tarihi mücadelelerin bir sonucu olarak elde edildiği ve yine aynı güçlerin mücadelsiyle korunabildiğidir.

Dönüşümcü liberallerin sunduğu, değişik ve yeni demokrasi mücadelesi anlayışının yanlışlığı ve sakatlığı, onun sadece iki burjuva seçenek arasında birine demokratlık payesi biçmesiyle sınırlı değildir. Dışa bağımlı çarpık bir yapıda geliştirilen Türkiye kapitalizminin "devletçilik" ve "özel sektörcülük" gibi unsurları içeren karma yapısı içinde hangi yanına ağırlığın tanınacağı noktasında ortaya çıkan bu farklı tercihler içinde, kapitalist serbest piyasayı, özel sektörün "anti-devletçi" (devletin bunların kârlarına müdahalesine karşı olmak) eğilimini özgürleşme ve demokratikleşme eğilimiyle özdeşleştiren bu liberaller, tam bu noktalarda burjuva liberalizmiyle buluşmaktadır. Sağlı-sollu liberallerin bu ortak uğrak noktası, onları demokrasi mücadelesi konusunda da yan yana, birleşik müttefikler haline getirmektedir. Demokrasi mücadelesi perspektifi tartışılırken, özellikle yakın siyasal tarihin analizinden üretilen, özel sektör öncülüğündeki kapitalist gelişme biçimine öncelik tanıyan geleneksel sağ akımını, dün olduğu gibi bugünkü demokrasi mücadelesinde cephenin odağına yerleştirenlerin devrimcileri bu fikre ikna etmek için olmadık demogojilere başvurması başka türlü nasıl izah edilecektir. "Türkiye solunun doğru bir demokrasi anlayışına sahip olmadığını iddia ediyorum" (83 Ekim Top. 'H') ve benzeri pek çok iddialarla Türkiye solunun tüm bir geçmiş mücadelesi karalanırken, bu mücadele cuntacılık, darbecilikle özdeşleştirilip mahkum edilmeye çalışılırken, bunun yanısıra, solun gelecekteki gelişme şansını Demirel ile Cunta arasındaki "köklü felsefe ve yönetim anlayışı" farkını anlayıp ona göre, Demirel'in "demokrasi" cephesinde saf turmayı öneren değerlendirmeler başka türlü nasıl izah edilecektir?

Kaldı ki, sorun basit bir şekilde, Demirel ya da burjuva muhalefet güçleri ile cuntacı güçler arasında bir farklılığın olup olmadığını saptamaya indirgenemezdi. Demirel tartışmalarının ya da burjuva muhalefet ile cunta arasındaki tartışmalarının arka planında Türkiye toplumunun tarihine, bugününe ve geleceğine yönelik analizlerde farklı dünya görüşlerine tekabül eden teorik temellerin varlığı sözkonusudur. Kaldı ki, dönüşümcü liberaller, tartışmalarda zaman zaman, "batılı normlar" adı altında, marksist bakış açısı ile Türkiye toplumunun açıklanamayacağını, dolayısıyla yeni bir teorik arka zemine duyulan ihtiyacı belirmişlerdir:

"Ben bu açıdan Demirel sorunun, cunta ile çatışmasını izah edebilmek için bu tür bir teorik arka zemine ihtiyaç olduğu kanaatindeyim." 83 Ekim Top. s. 370 'L')

Bu ihtiyaca cevaben, ihtiyaç duyulan yeni teorik zeminin kilit ögelerinden birinin içinde sınıfların ve sınıf mücadelesinin yer almadığı ve bu tür kavramlara hiç başvurmadan açıklanan burjuva bir tarih perspektifi olduğu daha önce yeterince açıklandı.

Bu gerçekliğe rağmen, uzunca bir süre bu tartışmaların teorik boyutu yeterince açıklığa kavuşturulamadığından, çeşitli ideolojik hileler etkili olabilmiştir. Öyleki, bir dönem, Demirel ve burjuva muhalefet konusundaki bu tartışma, devrimci militanlara, cunta ile Demirel arasında fark var mı, yok mu tartışması olduğu, bir tarafın -ki bunlar dönüşümcü liberallerdir- farklar vardır dediği, öbür tarafın -ki haldeki Devrimci İşçi- ise aralarında hiç bir fark yoktur dediği şeklinde yansıtılabilmiştir.

Oysa ki, güçler arasında fark var mıdır saptaması kendi başına hiç bir değer ifade etmiyordu ve tartışılan da bu değildi.

Sorunun can alıcı noktası, burjuvazinin iktidarı yönlendiren güçleri ile muhalefetteki güçler arasında varolan çelişkilerin ve çatışmaların temel nedenlerini ortaya koyma biçimiydi, sorunun ele alınış tarzıydı, çelişki ve çatışmaların taraflarını tanımlama tarzında ortaya konan temel bakış açısıydı, mantığıydı. Burjuva siyasal güçler arasında, farklı tercihlerde somutlanan çelişkilerin, farklılıkların varlığını kimse yeni keşfediyor değildi. Bunlar, her siyasal çevre tarafından farklı biçimlerde de olsa ele alınan ve bilinen şeylerdi. Gerçi kimileri(ya da bilinen kimileri) 83 yılından itibaren siyasal arenanın kısmen aralanması ve siyasal partilerin kurulmasıyla beraber, siyasal arenadan uzaklaştırılan eski siyasiler ile cunta arasındaki mücadelenin alevlenmesi üzerine, bunlar arasındaki mücadeleyi yeni bir keşif olarak sunmaya çalışmışlardır. Ve yeni dönemin politik eksenini bütünüyle bu fark noktasında belirleme tutumunu benimseyerek bunu siyasal varoluşlarının ön koşulu haline getirmişlerdir.

Özellikle, dönüşümcü liberallerin, sol'un "devreye girme" şansının Demirel'in cuntaya karşı verdiği mücadeleyi kavrama ve desteklenmesine bağlandığını, bu konuda oldukça iddialı bir tutum içinde olduğunu belitmiştik. Yine bunlara göre, örneğin, sol, Demirel'lerin, Ecevit'lerin sunduğu siyasal tercihlerin emekçi halklarımıza aydın ve özgür bir gelecek getirmeyeceğini, hatta burjuva anlamda demokrasinin elde edilmesine dahi elverişli bir seçenek oluşturmadığını anlatırsa "devreye" giremeyecektir. Bunlara göre, solun temel görevi, burjuva muhalefetin cuntaya karşı aldığı tavır ekseninde bir politik tutum almak olmalıdır. Örneğin, sol, burjuva muhalefetin cunta karşısında, demokrasiye nasıl sım sıkı sarıldığını anlatmalı ve demokrasi cephesinin insiyatif gücünü nasıl elde tutması gerektiğinin propagandasını yapmalıdır. Yoksa devreye giremez..!

Dönüşümcü liberallerin söylediklerinden bazı örnekler aktaralım:

"... AP ve CHP'nin tavır alışı ise cuntanın dayattığı rejimin dışında açık söylüyorum bir başka rejimin önerilmesidir."

"... bu farklılık halk yığınlarını yönetmek, sınıflar mücadelesini yönetmek, bu mücadele edişin biçimi, araçları ve içeriği konusunda bir farklılıktır."

"... Demirel'e güç veren şey, cunta ile arasına fark koyabilmesidir. Biz o farkı görebilip o farkın üzerine gidebilmeliyiz."

"... Demirel bunu çok daha radikal boyutlara götürebilir, Demirel, örneğin, NATO'dan çıkmaya kadar götürebilir bu söylemi."

"... Sol, Ecevit'e karşı O'nun olumsuzluklarını anlatarak devreye girmişti, bir şey yapamadı. Devrimci Yol onu yapmadı. (Acaba) *Eğer bir başkasının olumsuzluğunda, başkalarının benzerliğinde ve kötülüğünde bu işi yaparsak devreye giremeyiz."*

"... burjuva muhalefetinin önümüzdeki dönem tavrı, sınıf mücadelesine giriş yerini, müdahale yerini cuntanın dışında bir yer olarak belirlenmişse tavrımızı ikisinin benzerlikleri üzerine koyarak geliştiremeyiz gibi geliyor."

"... demokrasi ve militarizm arasında bir çatışma diye formüle etmişsek tavrımızı artık biz bunların arasındaki farkın nerede olup olmadığı noktasında görebiliriz."

"... Bugün o halde devrimci bir hareket ağırlıkla kendi politikasını bu farklar üzerine oturtabilmelidir." (83 Ekim Top. 'H')

Evet, söylenenler yorum getirmeyecek kadar açıktır. Solun gerçek bir demokrasi alternatifi üretmesi, marjinallikten kurtulup devreye girebilmesi, büyüyüp kitleselleşebilmesi için ağırlıkla politikasını Demirel ile cunta arasındaki bu farklar üzerine oturtabilmesine bağlıdır. Yani solun kaderini belirleyecek olan şey, solun şu Demirel'i anlayıp kavramasından, O'nunla cunta arasındaki farklılıkları üzerine oturan bir politik tutumu benimseyip sürdürmesine bağlıdır!

Doğaldır ki, bu tarz bir Demirel değerlendirmesi, ister istemez Sol'un geçmişte Demirel'e karşı aldığı tavrın sorgulanmasını da gündeme getirecektir. Madem ki, Demirel, Türkiye'yi 'elitçi-devletçi gelenek'in şirretinden kurtararak demokratik bir ülke haline getirmek için mücadele ediyordu, o halde, sol neden Demirel'in bu mücadelesine karşı çıkmıştı? Yoksa, aynı mantıkla mahkemelerde solu karalayan kimi 12 Mart ihanetçilerinin dediği gibi, sol emperyalizmin güdümünde miydi?

Demirel'i Türkiye tarihinde bir demokrasi meleği olarak kitlelere takdim eden sol liberaller "sol'un demokratik bir geleneği olmadığını" söylerken ya da "sol'un önce demokrasi konusunda kendisini kanıtlaması gerektiğini" söylerken soldan istedikleri ve bekledikleri şey, solun da kendileri gibi Demirel önünde secdeye gelmesi ve onun "kurtarıcı"lığına gönül bağlaması mıdır?

Burjuva muhalefetin (ve de Demirel'in) demokratlığı üzerine yapılan tartışmaların açığa çıkardığı bir gerçeklik de, Türkiye sosyalistlerini "kurtarıcı" olmaktan vazgeçmeye çağıran sol liberallerin, Demirel'ın "kurtarıcı"lığına "umut"la bağlanmış olmalarıdır. Dolayısıyla, solun "kurtarıcı"lığı üzerinde yoğunlaşan eleştirilerinin arka planda sağın "kurtarıcılığı"na duyulan derin bir inanç yeralmaktadır. Sol, "kurtarıcı" olmaktan vazgeçmeli, çünkü, onlara göre gerçek "kurtarıcı"lar sağdadır.

Devamı 3. Sayfa'da

F. ALMANYA: SEÇME VE SEÇİLME HAKKI ÜZERİNE BAZI YAKLAŞIMLAR VE 1987 F. ALMANYA GENEL SEÇİMLERİ

Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerden birisi olan F. Almanya'da genel seçimler 1987 yılında yapılacak. Bu yılın Kasım ayında ise, Hamburg'da Eyalet Meclisi seçimleri yapılacak.

Geçitiğimiz ay Aşağı Saksonya Eyaleti'nde yapılan eyalet meclisi seçimlerinden çıkardığımız sonuçlar ışığında 1987 yılındaki genel seçimler sürecinde yabancılar "sorunu" kapsamında sürdürülecek çalışmalara ve bu sorun çerçevesindeki gelişmelere müdahale edebilecek kısa vadeli faaliyetlerin ana başlıklarını ele almaya çalışacağız.

15 Haziran 1986 günü yapılan Aşağı Saksonya Eyalet seçimlerine 199 bin 700 işçi ve emekçi katılamadı. Burjuva partileri, her zaman olduğu gibi bu seçimlerde de ırkçışöven ve emek düşmanı politikalarını yürüttüler. Almanların oylarını kendilerine çekebilmek için yabancılar olgusunu sık sık kullandılar. Medeniyetin beşiği, demokrasinin vatanı, insan haklarının yaratılıp korunduğu topraklar gibi bir takım tanımlarla birlikte adı anılan Batı Avrupa'da önemli bir ülke olan F. Almanya devleti ve onun siyasi güçleri yine kendi tarihlerinde yaşadıkları ve bugün unutturmaya çalıştıkları gericilik ırkçılık, anti demokratizm, hoşgörüsüzlük, faşizm gibi unsurlardan oluşan özelliklerini, seçim süresince yabancılar sorunu gündeme geldiğinde bir kere daha açığa çıkardılar.

Almanya'yı, Alman Kültürü'nü, Alman işçisini, Alman Gençliği'ni yabancılardan koruma adı altındaki motiflerle kapitalist sistemin çıkarlarını korumak Alman halkından bu yöndeki politikalarına destek bulabilmek için aşırı bir çaba harcadılar.

1987 seçimlerinde bu partilerin genel yabancılar politikasının ana hatlarını oluşturacak açıklamalarından bir kaç örnek verelim.

* Aşağı Saksonya Eyalet Başkanı CDU'lu Albrecht (yeniden seçildi) *"ülkesine her dönen yabancı Almanya'da işsizliği azaltacaktır"* demiştir.

* *Nisan ayında CDU'lu Hasselmann; (şimdi İçişleri Bakanı) "en geç 5 sene içinde her yabancı şu iki şeye karar vermelidir: Alman halkının yaşamına uyma ya da ülkesine* geri dönme!! CDU onların karar ver*melerine yardımcı(!!?) olacaktır"* demiştir.

Eyalet düzeyinde yabancılara koşullu da olsa seçme ve seçilme hakkının verilmesini öneren Yeşillere SPD grup sözcüsü Bosse şöyle cevap vermiştir:

" En iyi siyasi uyum, Alman vatandaşı olmaktır. Yeşillerin önerisine Alman halkı hazır değildir. Bu öneri yabancı düşmanlığını körükler!!? "

Kasım ayında yapılacak Hamburg eyalet seçimlerinde SPD'nin tutumunu Hamburg belediye başkanı Dohnany şimdiden şöyle açıklıyor:

"Yabancıların seçme ve seçilme hakkı sorunu 15-20 sene sonrasının sorunudur. Yabancılar demokrasi konusunda ehlileşmek zorundadırlar. Demokrasiyi kavramaları uzun bir süreç gerektiriyor." demiştir.

Bildiğiniz gibi aynı başkan, Türklere, Alman faşistlerini gördüklerinde kaçmalarını önermişti.

Tüm bu açıklamaların yanı sıra hükümetin iltica yasası değişikliği için aldığı karar, sınır dışı uygulamalarındaki artış, Alman faşistlerinin saldırılarındaki tırmanış, yabancılar yasasının daha da sertleştirilmesi yönündeki girişimlerde hızlanma 1987 yılına kadar Almanya'nın önemli bir gündemini oluşturacaktır. Bu süreç bizlere bir çok görevi yüklemektedir.

-NİYE SEÇ ME VE SEÇ İLME HAKKI?

- SEÇME VE SEÇİLME HAKKI YABANCILARIN SORUNLARINI ÇÖZER Mİ?

Yaşam merkezlerini yıllardır Almanya'ya almak zorunda kalmış 4,5 milyonun üzerindeki yabancının en büyük kesimini oluşturan Kürt ve Türk emekçiler ve aileleri birlikte yaşadıkları ülke insanları ve toplumlarıyla özgür ve demokratik temeller üzerine yükselen bir eşitlik statüsünden yoksundurlar.

Her bakımdan yabancıların aleyhine olan bugünkü mevcut statünün *kökten* değiştirilip farklı temellerde, eşit, özgür, *üretenin yöneten olduğu bir temelde* yeni bir statünün yaratılması *son tahlilde* mevcut sistemlerin ürettiği, ya da mevcut sistemleri şu veya bu şekilde yaşatmak amacındaki politikalara karşı politik ağırlıklı bir mücadeleyi gerektirir. Bu mücadele yerli ve yabancı işçilerin ve diğer çalışanların birbirini tamamlayıp bütünleyen taleplerini, özlemlerini, çıkarlarını ve *faaliyetlerini* birleştiren ve sonuçta bugünkülerden temelden farklı bir siyasal ekonomik ve toplumsal ilişkiler sistemini yaratmayı hedef alacaktır. Bu hedefe, yerli-yabancı tüm emekçilerin, onların çeşitli örgütlülüklerinin birleşik gücü üzerine yükselip gelişecek bir mücadele çizgisi ile ulaşılacaktır.

*İşte EŞİT HAKLAR elde etme ça*bası ve bu kapsamda seçme ve seçil*me hakkı talebi bu mücadelenin bir* parçası olarak ele alınmalıdır.

Karşısına sistem tarafından üretil*miş politikaları almak zorunda olan* bu mücadele doğal olarak devletin demokratik *hakları sınırlandırma yö*nünde, demokrasiyi daraltma yönünde attığı adımlara karşı bir direniş çizgisi oluşturmak durumundadır.

Yaşadığı ülkelerde SÖZ -YETKİ ve KARAR hakkından yoksun durumda bulunan yabancılar açısından seçme ve seçilme hakkının elde edilmesi mü*cadelesi demokratik hakların elde e*dilmesi yönünde bir mücadele olmasının yanısıra aynı zamanda demokrasinin daraltılması yönündeki saldırılara karşı yerli halkın ve işçilerin meşru haklarını savunma mücadelelerini güçlendiren bir mücadeledir.

Bu hakkın kazanılması, yabancıların yaşadıkları *ülke insanları kadar* (4 ya da 5 yılda bir) seçimlere katılabilme gibi sınırlı burjuva demokratik hakkın elde edilmesi demektir. Ülkenin yönetimi dış işleri gibi sorunlara doğrudan *tesir edebilme* hakkı burjuvazi tarafından kendi lehine düzenlenmiştir. Örnek; Alman halkının büyük bir bölümü Atom silah ve santrallerine karşı aktif bir şekilde karşı çıktığı halde, silahlanma ve Atom Santrallerinin yapımı konusunda Alman hükümeti devam kararı almaktadır.

Yabancıların dernek kurma, özgür siyaset yapma haklarına karşı geçmiş ve şimdiki yönetimin yaptığı saldırılara karşı bir çoğumuza olanaksız gibi gelen seçme ve seçilme hakkının elde edilmesi mücadelesi aynı zamanda bir direniş hattı olarak da anlaşılabilmelidir.

Belirttiğimiz gibi seçme ve seçilme hakkının kazanılması yabancıların tüm sorunlarına çözüm olmayacak. Yasal düzeyde eşitlik mücadelesi, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda sürdürülecek bir mücadele ile anlam kazanabilecektir.

Bu, başka bir ifadeyle, değişik kültürlere sahip toplulukların, ortak yaşamın olumlu biçimlerini yaratması mücadelesidir.

Böyle olmakla birlikte, buraya kadar tanımladığımız görevlerin yerine getirilmesinde bir takım güçlüklerin olduğu açıktır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Almanya'da, egemen *sınıf politi*kalarının güçlülüğü, bunun karşısında Alman marksistlerinin örgütsüzlüğü, halkından kopukluğu, marksist hareketin yaratılmasındaki güçlükler,
- Yabancıların özelde Türkiyelilerin kendi değerleri etrafında oluştur*mak zorunda oldukları demokratik* kurumların oluşturulmamış olması,
- Yabancıların bu konuda ciddi ve uzun vadeli bir mücadeleyi henüz geliştirememiş olmaları, bu mücadeleyi Alman ilerici-demokratik güçlerle, toplumsal, kültürel. *ideolojik, politik* içerikli eylemliliklerde geliştirememeleri,
- Bunlara ek olarak, yabancılar sorununu kavramadaki eksiklikler üst üste gelince devrimci güçlerde bir karamsarlık hakim olmaktadır.

Bütün bunların ışığında Aşağı Saksonya Eyaleti seçimleri sürecinde yürütülen eylemliliklerde Devrimci İşçi'nin diğer yabancı ve Alman ör*gütlerti ile yaptığı tartışmalara bir* göz atalım.

Devrimci İşçi kuzey birimleri arasında yapılan tartışmaların sonucu olarak, Eşit Haklar mücadelesine Çağrı bildirisi çıkarıldı. Sloganları: -Yancılara koşulsuz seçme-seçilme hakkı- Demokratik haklar için mücadele, demokrasideki daralmaya karşı direniş - Yabancılarla ilgili her konuda söz-yetki-karar hakkı yabancılara - Tüm faşist örgütler kapatılsın. Mücadele tüm yerli ve yabancı emekçilerin ortak mücadelesidir.- olan bu Bildiri ile Demokratik güçleri tartışma ve eylem birliğine davet ettik.

Toplantı gününe dek, özellikle yabancı örgütlerle (Yunan Birliği, İran'lılar, İspanyol Misyonu, Eritleliler, Kurtuluş, Komkar, Yezdi ve Sarakoslar, Demokrat Öğretmenler Birliği) görüşmeler yapıp bildirinin bütününe destek aldık. Daha sonra K.P.D, GİM, SAG, Volksfront, BWK ve DIDEF' in oluşturduğu " Yabancılar için seçimler yapılmıyor" adındaki platforma giderek iki ana başlıkta bir tartışma yürüttük.

a- Kendisini yalnız Türkiye'li (DIDEF) bir öğütle sınırlayan bir platform yalnıştır. Tüm Türkiye'li örgütler bile katılsa yalnıştır. Bu tür platformaların, tüm demokratik örgütlerle oluşması için çaba harcanmalıdır. Aksi Alman Devletinin sözcülerinin " Yabancılar sorunu yoktur. Türkler sorundur." propagandalarına *dolaylı bir destek verir. Yabancı*ların Almanlarla ortak örgütlülüklerini yaratılması için yapılması gerekli *çalışmaları engeller.*

b- " Yabancıların buradan kaynaklanan sorunlarına ilişkin karar hakkı yabancılara verilmelidir" sloganına i*lişkin K.P.D. ile yapılan tartışma;* K.P.D. bu sloganın yanlış olduğunu Yabancılar Sorunu'nun, Alman İşçi Sınıfı'nın öz örgütünün kararları ve yabancıların bu örgütte (kastedilen K.P.D.) mücadeleleri ile çözüm*leneceğini, kısacası K.P.D. içinde ve* önderliğinde mücadele edilmesini önerdi. Bizim önerdiğimiz *sloganların* Milliyetçi olduğunu iddia etti. Evet, eşit haklar mücadelesinin birlikte verilebileceği Alman örgütlerinden birisi olan" Komünist Partisi Almanya" (K.P.D.) kısaca bize şunu diyordu: "Her türlü hak eşitliği tamam, ama karar verme hakkınız K.P.D.'de saklıdır." Yukarıdan belirttiğimiz platformu oluşturan altı örgütün *sloganlarıdan biri " çifte vatandaşlık* hakkı ile Alman vatandaşlığına geçişin kolaylaştırılması " idi. Yabancılar Yasasının baskısı altında, yabancıların bu talep doğrultusunda karar vermelerinin sağlıksız olacağını belirterek; bu örgütleri ortak platforma çağırdık.

Çalışmalarımızın sonucunda 28 örgütün katıldığı toplantı düzenlendi. 25 Örgüt, faaliyetlerimizin ve bildirinin içeriğini ve eylem planımızı destekledi. Eylemleri birlikte organize etmeyi kabul etti.

ATİF bildiride Libya savaşı, 3. Dünya savaşı tehlikesi, Çernobil geçmediği için içeriği desteklemeyip eylemleri desteklemeyi tercih etti.

DIDEF, Devrimci İşçi'nin 25 örgüte "dayattığı" bildirinin Devrimci İşçi bildirisi olduğunu belirtip, içeriğine katılmayıp eylemi destekledi.

S.A.G. (Troçkistler) içeriğini doğru bulmadı. Ama gerekçe de belirtmedi. Eylemi destekledi.

F.İ.D.E.F. çağrılı olmasına rağmen toplantılara katılmadı.

Grüne ve GABL (Grüne Alternative Bündnis Liste) ile yapılan tartışmada ana konu KOŞULSUZ seçme, seçilme hakkı idi.

GABL Temsilcisi, " Koşulsuz sözcüğü kalkmalıdır. Turistlerin de mi oy kullanmasını istiyorsunuz? " dedi.

Bunun üzerine 1973'den bu yana işçi alımının durdurulduğunu, yaşam merkezlerini buraya almak zorunda kalmış işçi, işçi ailesi, ilticacı, kaçak yaşayan insanların tamamını kapsamayan, üç-beş sene gibi sınırlar ve yasalara uygunluk gibi koşullar öne *sürülerek* bu hakkı *yabancıların sadece bir kısmını sağla*mak düzeyindeki teklliflerin yanlışlığı üzerine tartışıldı. SPD yerel düzeyde seçme ve seçilme hakkı için *8 sene Almanya'da yaşamak-çalışma* koşulunu; , CDU Alman vatandaşı olma koşulunu öne sürerken, Yeşillerin bunlardan biraz iyice bir öneri yerine doğru bir öneri olan koşulsuz seçme ve seçilme hakkı önerisini sahip çıkması gerektiğini belittik.

Sonuçta, bildiriye organizatör olarak imza atan Grüne-GABL uzun vadede ortak bir çalışmaya da hazır olduklarını belirtti.

Bugüne dek Hannover'de eşit haklar talebi doğrultusunda oluşan eylem birliklerininen genişi olan platform, bilidiri, afiş, *bilgilendirme masası, Strauss'un seçimler nedeni ile* Hannover'e gelişini protesto, FAP'ın kapatılması eylemi, basın açıklaması, *tüm demokratik örgütlerin gecelerin*de konu ile ilgili bilgilendirme, SPD *toplantılarında konuşma* yapma, gibi ön hazırlık sonrası, seçimlerin bir gün öncesi 7 km.'lik şehrin merkezinden geçen alışılagelmiş yürüyüşlerden farklı, İspanyol ve Türkiyeli folklor ekiplerinin gösterileri ile süslediği Alman ve *yabancı özellikle Türkiyeli* kesimin ilgi ve sempatisini kazanan 350-400 kişilik yürüyüş yapıldı. Yürüyüş sırasında eyalet meclisinde Grüne milletvekillerine, meclisin ilk oturumunda okumaları için protesto mektubu verildi. Eyalet meclisine çelenk bırakıldı. Yürüyüş sonrası yapılan şenlikte İspanyol, Yunan, Türkiyeli, Eritreli ve Alman halklarının

>

<

folklor ve muzik grupları yeraldı. Bu grupların konuşmacıları ortak çalışmanın zorunluluğunu dile getirirken Yunan Birliği başkanı; "Ortak Pazar Ülkeleri'nden gelen yabancılara seçme ve seçilme hakkını, diğer yabancılara bu hak tanınmadıkça karşı çıkacaklarını" açıkladı.

Bu eylemliliğin en önemli ve olumlu sonuçlarından birisi de örgütlerin ve kuruluşların daha sonra bir araya gelerek ilk etapta 1987 genel seçimlerine kadar eylem birliğini sürdürme ve komiteleşme kararı almaları idi.

* * *

BAZI SONUÇ VE DERSLER

Aşağı Saksonya seçimleri ilk bakışta yerel bir olay gibi gözükse de aslında Almanya genelinin bir yansımasıdır. Ç eşitli siyasal odakların, başta eyalet yönetimleri olmak üzere diğer partilerin ve kuruluşların seçimleri sürecindeki tutumları bunların genel plandaki politikalarından soyutlanamaz. Bu süreçte açığa çıkan tutumların kasım ayındaki Hamburg seçimlerinde, 1987 Ocak ayındaki genel seçimlerinde tekrarlanacağı ve daha da somutlaşacağı kolayca tahmin edilebilir.

Devrimci güçlerin seçme ve seçilme hakkı da dahil olmak üzere yabancılarla ilgili düşünce, öneri ve politikaları böylesi süreçlerde somutlanmak zorundadır. Özellikle genel seçimler öncesinde ve sırasında politikalarımızın Alman ve diğer uluslardan emekçilere ve Türkiyelilere açılımı, sürece müdahalenin diğer gereklerinin yerine getirilmesi zorunlu ve gereklidir. Yabancılarla ilgili soyut tartışmalar yerine yabancıların taşıdığı olumlu potansiyelin somut pratiklerde ve eylemliliklerde politik tavır alışlara yöneltilmesi çok daha yararlı olacaktır. Üzerinde pazarlıklar ve tartışmalar yapılan fakat kendisine düşünceleri sorulmayan yabancılar seçim gibi canlı siyasal olayların yaşandığı süreçlerde varlıklarını ve seslerini duyurabilmelidirler. Bu süreçte, burjuva politikalarına, çeşitli reformist ve milliyetçi çizgilere karşı yabancıların bilinçli ve bağımsız devrimci tutumlarını geliştirdikleri ve diğer emekçi kesimlerle ortak mücadele ve örgütlenme deneylerini yaşadıkları süreçler olarak değerlendirilmelidir.

Yabancılar sorunu çerçevesinde şimdiye kadar sürdürülen faaliyetler şunu göstermiştir ki, yabancılar için gerçek anlamda demokratik bir yaşamın kurulmasının zorlukları sadece burjuva politikalarının, sömürücü güçlerin devlet şeklinde örgütlenmiş olmasından kaynaklanmamaktadır. Başta gelen zorluk ve en önemli engel bu olmakla birlikte kamuoyunun yabancılar aleyhine şartlandırılmış olması ve sol güçlerin bu konuda milliyetçi düşünüş ve davranış tarzlarının etkisinden kurtulamamış olması da devrimci güçlerin aşması gereken zorluklar arasında yeralmaktadır. Örneğin, KPD kendisini hem Alman İşçi Sınıfı'nın hem de yabancı işçilerin doğal önderi olarak görmektedir. KPD'ye böyle dedirten ideolojik çerçeveyi ve yaklaşımı değişik şekillerde de olsa çok sayıda Alman grubunda da görmek mümkündür. KPD gibileri sadece yanlış bir sosyalizm anlayışına sahip olmakla kalmamakta, aynı zamanda yabancıları ikinci sınıf insan gören özellikle Türkiyelileri ilkel, doğulu, demokrasi geleneği olmayan, geri kültüre sahip bir halk olarak gören küçümseyici bir bakışa sahip bulunmaktadırlar. Bu tür bakışların egemen burjuva ideolojisi tarafından üretildikleri açıktır.

Türkiyeli devrimciler, bu tür çarpık anlayışlara karşı kapsamlı bir mücadele vermek zorundadırlar. Yaygın şekilde yaşandığı gibi, Türkiyeliler zavallı insanlar, yardıma muhtaç kişiler ve kurtarılıp ehlileştirilecek, uygarlaştırılacak bir topluluk olarak görülmektedir. Seçimler vb. süreçlerde bütün bu yaklaşımlar reddedilmelidir. Öte yandan, yapılan ortak çalışmalarda yer alan çeşitli sol kesimlerde görülen, yukardaki örnekte olduğu gibi, yanlış sosyalizm anlayışlarına karşı ciddi bir ideolojik mücadele verilmelidir. Bunun ilk şartı, bu şekilde düşünenleri ortak faaliyete zorlamaktan ve bunlara eleştirisel yaklaşmaktan geçer. Yeşiliyle, revizyonistiyle, reformist ya da demokratıyla ve KPD gibi şu ünlü "Marksist-Leninist"leriyle bütün bir sol kesimin yabancılar konusundaki görüş ve tutumlarını değiştirebilmelerine katkıda bulunacak fikri ve pratik koşullar yaratılabilmelidir. Bu konuda adım atabilmek eleştiri ve tartışmaların yanısıra yabancıları örgütlü bir güç haline getirmeye bağlıdır. Hem Alman solundaki, hem de Türkiye solundaki milliyetçi eğilimlerin etkisizleştirilmesinin en önemli adımı yabancı emekçileri örgütlü, politika yapabilen, gelişmelere tavır alabilen bir güç haline getirmektir. Bu adımın atılabilmesinin önemli bir engelinin de bazı sol çevrelerde görülen "herşeyi, yabancıların bütün sorunlarını Türkiye devrimi çözer" şeklindeki anlayıştır. Bazı sol gruplar tarafından neredeyse bir amentü gibi tekrarlanan bu tür çarpık düşüncelere karşı mücadele etmeden yabancıları burada yaşamalarından ileri gelen sorunları etrafında da örgütlemenin güçlükleri aşılmaz. Bu konuda da bütünlüklü, doğru ve devrimci bir bakış açısını benimsemek ve bunu yaygınlaştırmak zorunludur.

Bu çalışmalar bir yanıyla da, Türkiyeli emekçilere bir çare olarak önerilen "Türk Lobiciliği"ne karşı ve bu çarenin peşine takılan solculara karşı anlamlı bir cevap olacaktır.

Almanya'da içine girilen seçimler süreci devrimcilere bir dizi görev yüklemektedir. Buradaki sınıf mücadelesine katılmanın bir parçası olarak yabancıların ve diğer uluslardan emekçilerin haklı ve meşru taleplerine sahip çıkma, bu talepleri eylemliliğe dönüştürme, Türkiyeli emekçilerin siyasallaşmasına katkıda bulunma, tüm emekçilerin ve sol güçlerin ortak faaliyetlere başlayabilmelerinin ön koşullarını yaratma gibi çeşitli sonuçlar üretecek olan bir dizi görev bizleri beklemektedir. Alman egemen güçleri ve çeşitli siyasal-toplumsal kuruluşları, yabancıların özgür iradesini ve varlığını kaale almayan, hesaba katmayan politikaların geçersiz olduğu gerçeğini bir kez daha seçimler sürecinde anlayabilmelidirler.

Seçme ve seçilme hakkı, ağzı laf yapan bazı Türkiyelilerin belediyelerde danışmanlık,meclislerde milletvekili olmalarını sağlamak için sahip çıkılan ve savunulan bir talep değildir. Bu talebin ve bu talep doğrultusunda sürdürülecek faaliyetlerin bütün anlamı, yerli halkla yabancı halkın eşit ve demokratik temellerdeki ortak yaşamın geliştirilmesine, emekçilerin üretip yönetme süreçlerini bizzat kendilerinin gerçekleştireceği yeni bir siyasal-toplumsal ilişkiler sistemi yaratma mücadelesine güç katması noktalarında düğümlenmektedir.

* * * * * * * * * * * * * * *

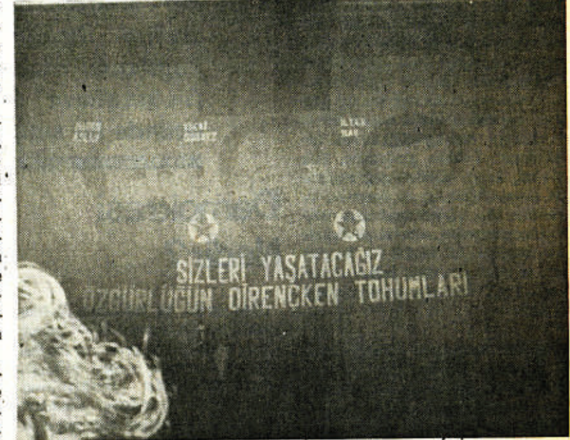
BREMERHAVEN'DE TÜRKİYE HALKLARIYLA DAYANIŞMA GECESİ

6 Haziran günü Bremerhaven Devrimci İşçi birimi olarak Türkiye halklarıyla dayanışma gecesi yaptık. Gecenin hedeflerini önceden tesbit ederek bu hedeflere uygun faaliyet yürütmeye çalıştırk.

Ülkemizde faşizmin uygulamaları, demokrasiye geçiş aldatmacası, çeşitli burjuva güçlerinin sahte çıkışları, Türk ve Kürt halkları üzerindeki çok yönlü ekonomik-demokratik-kültürel ve siyasal baskı ve sömürünün anlatılması, ülkede hiç bir burjuva çeşitliliğinin kuyruğuna takılmayan halkın gerçek çıkarlarının devrimde olduğunu söyleyen ve bu uğurda mücadele eden Devrimci Halk Hareketini yaratma mücadelesiyle dayanışma en ön planda olan konulardı.

Ayrıca Devrimci İşçi'nin Avrupa'da önüne koyduğu seçme ve seçilme hakkı mücadelesi, yabancı düşmanlığına karşı mücadele, ekonomik-demokratik hakların daraltılmasına karşı direniş mücadelesi, yabancılara söz, karar, yetki hakkı şiarları dile getirildi.

Ali Asker ve Emekçi'nin isyan, direniş türkülerinin coşkuyla karşılandığı gecemiz, Alman Anti-faşist bir ozan arkadaşın (Bernhard Nuss) çeşitli dillerden söylediği kurtuluş mücadelesi ve direnişi anlatan türkülerle uluslararası bir görünüm aldı.

Birimimizde ilk defa gerçekleştirdiğimiz bu faaliyetliliğin ön hazırlıklarındaki eksikliklerimize rağmen Bremerhaven için olumlu bir adım oldu. Bizler, kollektif bir çalışmayla ağırlıkla birim faaliyetliliği üzerine oturan, zengin motiflerle (Tiyatro, şiir, folklor, resimve kitap sergileri) işlenmiş gecelerin çok daha olumlu sonuçlar vereceğini düşünüyoruz.

Birimimiz için bu faaliyetliliğin olumluluklarını bir ileri adım, eksikliklerimizi ise gelecek için ders kabul ediyoruz.

NE PARLAMENTER DEMOKRASİ, NE AÇIK FAŞİZM,

HALKLARIN DEVRİMCİ DEMOKRASİSİ,

KAHROLSUN FAŞİZM

YAŞASIN TÜRKİYE HALKLARININ DEVRİM MÜCADELESİ.

Bremerhaven Devrimci İşçi

STUTTGART 1 MAYIS

İşçi sınıfının uluslararası Enternasyonal dayanışma ve mücadele günü olarak, kutlanagelen , 1 Mayıs'lardan birisini daha geride bıraktık.

Bizler, Devrimci İşçi Stuttgart taraftarları, Atif, Bolşevik Partizan, Yönelimciler ve Kurtuluş Anti-Emperyalist Blok olarak DGB'den ayrı bir blok olarak yürüdük. Yürüyüş aynı güzargah üzerinde oldu. Ancak bizler Rathaus'tan sonra yürüyüşe devam ederek Kleine Schlatzplatz'da toplantı yerinde yürüyüşü tamamladık. Yürüyüşün bittiği toplantı alanında tüm yürüyüşe katılan gruplar adına birer arkadaş söz alarak 1 Mayıs kutlamasının önemini belirten ve Türkiye'deki 1 Mayıs'ların yasaklanması, demokrasi safsatalarını, işkence, idam ve insan haklarını içeren konuşmalar yaptılar. Alanda binin üzerinde kitle konuşmaları dinledi. Ayrıca DGB'den ayrı yürüyüşümüzün nedeni anlatıldı. Buna rağmen bir takım siyaset ya da gruplardan kişisel eleştiriler oldu.

DGB'den ayrı yürüyüşümüzün nedeni ise, her yıl 1 Mayıs kutlamalarına Almanlar kadar Türkiyelinin de katılmasına rağmen bizlere konuşma hakkı verilmemesi idi. Yürüyüşten önce DGB yetkililerine yazılı başvuruda bulunup tüm gruplar adına 1 kişiye konuşma hakkı verilmesini istedik. Ancak bizlere gelen yazılı cevapta, bizlere konuşma hakkı verilmeyeceği bildirildi.

1 Mayıs kutlamaları mitingle noktalandıktan sonra Devrimci İşçi ve ATİF'in birlikte Esslingen'de ortaklaşa düzenlediğimiz bir dayanışma gecesi yaptık.

Programda ozanlardan Ali Asker, Uğur Tanca, Dost, Birdani, Ahmet ve Folklor vardı. Gece çok olumlu geçti.

Stuttgart Devrimci İşçi

WIESLOCH

Wiesloch ve çevresi Devrimci İşçi sempatizanları olarak bir seminer düzenledik. Seminerin konusu, yabancılar sorunu, özellikle de yabancı düşmanlığı idi. Katılımın 50 kişi civarında olmasına rağmen seminer çok olumlu geçti. Özellikle de Wiesloch ve çevresinde böyle bir seminerin ilk defa yapılması bazı çevrelerce çok olumlu karşılandı.

Konuşmacı arkadaş; Yabancı düşmanlığının neden kaynaklandığını, Alman Hükümeti'nin bu konudaki tutumunu ve izlediği politikayı, Almanlarla aramızdaki kültür farkını açık açık ortaya koydu. Toplantıya katılan arkadaşlardan çeşitli soruların gelmesi tartışmaya daha da canlılık getirdi.

Ayrıca ilticacılar konusuna değinildi, bu insanların neden buralara geldiklerine, burdaki durumlarına ve Türkiye'deki son ekonomik, politik durumun ne olduğu, Türkiyelilerin yaşamlarında karşılaştıkları sorunları ve yabancı düşmanlığı Türk düşmanlığımıdır, yoksa diğer yabancılar da işin içindelermi gibi sorulara, konuşmacı arkadaş, kendi mantığımızla açık yanıtlar verdi.

Karşılıklı tartışma bittikten sonra, Ludwigshafen Halk Evi Folklor Ekibinin çok güzel oyunlar sergilemesi kitleyi coşturdu. Arkasından bölgemizde bulunan Dost Sevenler Orkestrası güzel parçalarıyla kitlenin neşesine neşe kattılar.

Yapmış olduğumuz bu seminer çok olumlu bir şekilde sona erdi. Tabi birtakım eksikliklerimiz vardı, ama bu da burada ilk defa pratik eylemlilik yaptığımızdan dolayıdır, bunun için de normaldir.

Wiesloch ve çevresi Devrimci işçi sempatizanları.

DEMOKRASİ MÜCADELESİ

Demokrasi, bir toplumsal ilişkiler yumağının üst düzeydeki biçimlenişiyse, açık olan gerçek, her sınıfsal ilişkiler sisteminin üzerine oturduğu üretim ilişkilerinin kendine özgü "demokratik" yapılanışı olacaktır. Ve her üretim ilişkisi belli sınıfın/sınıfların damgasını taşır. Yani her demokrasi özünde bir sınıf diktatörlüğüdür.

Giriş

Türkiye Toplumu son günlerde, üzerine ölü toprağı serpilmişlikten (!) kurtuluyor. Ç eşitli sınıflar, kendi ideolojileri ve sınıfsal çıkarları doğrultusunda, politika sahnesinde yeralmaya çalışıyorlar. Halk güçlerinde ve "sol mihraklar"da belli oranlarda hareketlenme görülmesine karşın, politika, egemen sınıfların çeşitli fraksiyonlarının belirleyiciliği altında sürdürülüyor. Politika gündemine, halk güçleri, kendi çıkarları doğrultusunda giremediğinden; en önemlisi, bu gündem halk güçleri tarafından oluşturulamadığından, elbette gündemde bir çarpıklık, bir sunilik var. Bu çarpık ve suni gündemin halkın sorunlarına köklü çözümler getiremiyeceği de açık.

Diğer yanıyla, bu gündemin devresinde görünen "Sol Mihraklar"sa, kendilerini halkın istemleri doğrultusunda değil, burjuva hâkim sınıf çözümleri çerçevesinde belirliyorlar. Yani halka dayatılan politik gündem iki yönlü bir eksiklik taşımaktadır: Bir yanda egemen sınıfların çeşitli fraksiyonları, diğer yanda burjuva seçenekler etrafında "sol adına" politika yapanlar. Konunun devresinde ise halk güçleri ve devrimciler yok...

İlkesel olarak bu içerik ve biçimde belirlenen ve sürdürülen bir gündemin üreteceği çözümler, halkın gereksindiği devrimci çözümler olamaz. İşte bu nedenle -de- halk güçleri ve devrimciler, kendilerini doğrudan ilgilendiren sorunların çözüm gündemini kendileri oluşturmalıdırlar. Bu yazı böylesi bir gerekliliğin parçalarından birini yerine getirme amacıyla hazırlanmıştır. *(1)*

Anlayış ve Yöntem

Bu yazı, demokrasi konusunu zaman zaman daraltıp, Türkiye Toplumu'nun haldeki durumuyla ele alırken zaman zaman da konuyu ilgilendirdiği kadarıyla felsefe, tarih, devlet, sınıf ilişkileri vb... boyutlara dek genişleyecektir. Açıktır ki böylesi bir anlayış her şeyden önce Türkiye Halkları'nın devrim mücadelesinin içinde bulunduğumuz süreçteki sorunlarının bir bölümüne çözüm yolları önerme kaygısını taşımaktadır. Bu kaygı nedeniyledir ki, konusunun zaman zaman daralıp genişleyen sınırları içinde, devrim mücadelesine ilişkin yanlış yaklaşımları da eleştirecektir,

Yine konusunun doğal ve kaçınılmaz gereği olarak yazının yaklaşım yöntemi Diyalektik ve Tarihsel Materyalizm ve bir bütün olarak marksizm olmalıdır. Bu yöntemsel belirleyiş nedeniyle elbette, Türkiye marksizmi olan DEVRİMCİ YOL'un ve ideolojik-politik-örgütsel gıdasını aldığı DEV-GENÇ /THKP-C'nin temel tesbitlerini öncül veri olarak alacaktır. Böylesi bir anlayış, yöntemin doğruluğunun ötesinde Türkiye Solu'nun içinde bulunduğu kargaşa ve kaos ortamı nedeniyle de zorunludur. İşte bu zorunluluk gereği, marksizmin genel ve Türkiye'ye ilişkin kimi saptamalarını da zaman zaman yinelemek zorunda kalacağız.

Demokrasi Nedir?

Demokrasi, bir toplumsal ilişkiler yumağının üst düzeydeki biçimlenişiyse, açık olan gerçek, her sınıfsal ilişkiler sisteminin üzerine oturduğu üretim ilişkilerinin kendine özgü "demokratik" yapılanışı olacaktır. Ve her üretim ilişkisi belli sınıfın/sınıfların damgasını taşır. Yani her demokrasi özünde bir sınıf diktatörlüğüdür. "Diktatörlükten korkmamak gerek-ir-" der Lenin, "Çünkü biz istesek de istemesek de, insanlığın yaşadığı sınıf ilişki ve çelişkilerinin yarattığı sınıfsal egemenlikte o zaten vardır" ve ekler "biz O'nu yok edinceye kadar da varolacaktır"(2) O halde yokedilinceye kadar varolacak olan şu diktatörlükler, her üretim ilişkisinin belirlediği devlet'in hakimi olan sınıfın uyguladığı bir "demokrasi"dirler. Elbette "demokrasi ile diktatörlük birarada olamaz, hem demokrasiden söz edeceksiniz, hem de diktatörlükten, bu nasıl olur? " diyen burjuva görüşlerle bu söylenenler birbirine benzemiyor. *-Zaten benzememeli de-* Ancak, hangi üretim ilişkisinde olursa olsun hakim sınıfların ezilenlere uyguladıkları diktatörlükleri "demokrasi" diye sundukları da bir gerçek.

Köleci Toplum'dan başlayarak tüm sınıflı toplumlarda demokrasi, "*münhâsırân*" egemen sınıfa özgü olarak varolageldi. Her ne kadar günümüzde "cumhuriyet"i ve "seçme seçilme"yi, demokrasinin ilk ve tek şartı olarak öne sürenler olsa da bu böyledir. Eski Yunan ve Roma'da köleci cumhuriyetler vardı. Orada köle sahipleri, cumhuriyetin yönetim erklerini oluşturmak için seçer ve seçilirlerdi. Feodallerin en güçlüsü ise, "eşitlerin içinde birinci" olarak kendini "onaylatır", kral, han, kaan, padişah, olurdu. Kapitalizmde "Yurttaşlık Hukuku" çerçevesinde, her kişinin görünümde seçilme, özünde seçme özgürlüğü vardır. Yani sözün kısası kapitalizmin egemeni burjuvazinin tüm sınıflara tanıdığı "seçme seçilme özgürlüğü", özünde salt şekilseldir. Her yurttaş "seçilme hakkı"na sahip olsa da, son çözümlemede salt "seçmen" olması mukadderdir. Buna rağmen burjuvazi de kendi düzenini "demokrasi" diye sunar. Gerçek demokrasi, sınıf farklılıklarının ve çelişkilerinin ortadan kalktığı sınıfsız toplum (KOMÜNİZM)de mümkündür.

Kapitalizmin krizinin derinleştiği dönemlerde, burjuvazinin sunduğu "demokrasi"nin de ortadan kaldırıldığı devlet biçimine faşizm denir. Metropol kapitalist (emperyalist) ülkelerde emperyalizme bağımlı ülkelerde faşizmin biçimlenişi farklı olabilmektedir. Emperyalist ülkeler burjuvazisi açısından işçi sınıfı, köylülük vb. katmanlarla, feodalizmi devirme sırasında yaptığı kader birliği nedeniyle verilen bir taviz olan; aslında burjuvazi arasında özgürce yarışabilme (serbest rekabet) için gerekli olan "burjuva demokrasisi" ancak zorda kalındığında terkedilebilecek bir devlet biçimidir. Bu ülkelerde tekelleşme oldukça, demokrasinin sınırları tekellere kadar daralmakla birlikte, hâkimdevlet biçimi "burjuva demokrasisi"dir. Burjuvazi, serbest rekabet içinde özgürce yarışarak tekelleştiğinden çok güçlü mevziler zaptetmiştir. Burjuvazinin "tekelci burjuva demokrasisi" içinde vereceği tavizler onun iktidarını sarsmaz. Diğer yandan işçi sınıfı, yürüttüğü mücadeleler nedeniyle kendine kalıcı haklar sağlayabilmiştir. En son olarak da, yaşanan uzun süreli burjuva demokrasisi nedeniyle, toplumun bütün kesimlerinde güçlü "demokrasi geleneği" yerleşmiştir. Emperyalist-Kapitalist ülkelerde, kapitalizmin doğasından kaynaklanan ekonomik krizin *derinleşmesinin yarattığı toplumsal* anarşinin, burjuva demokratik yöntemlerle giderilemediği; tekellerin yönetiminin burjuva demokrasisiyle sürdürülemediği dönemlerde, "tekellerin en gerici, en şövenist, en militarist" kanadının yönetim biçimi *olarak* faşizm gündeme *gelir*.

Emperyalizme bağımlı ülkelerde, burjuvazi ve devletinin "yönetim ilkeleri" farklı içerik ve şekillerde olabilmektedir. Konunun Türkiye'ye ilişkin yönünü derinleştirmeye çalışalım.

TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİ VE FAŞİZM

Türkiye'de kapitalizm kendi iç dinamikleriyle gelişmemiş, doğuş ve gelişme dinamiği taşımamasına karşın, Osmanlı Devleti'nin yarı sömürgeleşmesiyle, baştan emperyalizm tarafından boğulmuş, yokedilmiştir. Kapitalizmin bu gelişemeyişi, potansiyel olarak da güçlü bir işçi sınıfının doğmamasının nedenidir. Cumhuriyet'le birlikte "devlet eliyle kapitalizm -ve kapitalist- yaratma" siyasetinin sonucu, Türkiye Burjuvazisi, gençliğine rağmen "serbest rekabet"i yaşamadan tekelleşmiş, emperyalizmle baştan bütünleştiği için milli olma özelliği taşımamıştır. Diğer yönüyle, doğuştan tekelleşmenin getirdiği, kendine özgü kurumları ve anlayışları oluşturamaması; iktidarını sürdürebilmek için tekel dışı unsurlar, feodalist kalıntılar vd. ile ortaklığını zorunlu kılmıştır. (Oligarşik Dikta) Gerek işçi sınıfı ve emekçi halkın, gerekse kendi ortaklarının istemlerini karşılamak tâvizkârlığı, tekelci burjuvazinin iktidarını sarsacağı içindir ki, yönetimde kalabilmesinin tek seçeneği baskı ve zor yöntemleridir. Bu yönetimde belirleyici olarak "baskı ve zor yöntemleri"nin olması kimi "nisbi demokratik hak ve özgürlüklerin" hiç olmadığı anlamına gelmez. Nisbi demoratik unsurlarla, baskı ve zor yöntemlerinin içiçe geçtiği, ağırlıkla baskı ve zora dayalı bu yönetime "... sömürge tipi faşizm de diyebiliriz. Bu *yönetim*, ya klasik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi *olmayan* 'temsili demokrasi' ile icra edilir (gizli faşizm) ya da, sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir..." (3) Bu nedenlerle, ülkemizde burjuva demokrasisi devrim sorunuyla birebir ilgilidir. Bu devrimin ayırdedici özelliği "Demokratik Halk Devrimi" olmasıdır.

YANLIŞ DEMOKRASİ ÖNERMELERİ

Ülkemizin bu yapısının kavranamaması sonucudur ki, önceden beri devrimsiz burjuva demokrasisine geçilebileceğini öne süren "sol mihraklar" olmuştur. Bu mihraklar, "burjuva demokrasisinin kapitalizme bağımlı olarak varolduğunu, önümüzdeki adımın sosyalizm olduğunu" savunanından; "yarı-sömürge, yarı-feodal bir üretim tarzı olmasına rağmen, burjuva demokrasisi için ille de devrimin gerekli olmadığını" savunanına *dek çeşitlilik* arzediyordu. Yine bu çeşitlilik içinde "barışçıl geçiş"ten "silahlı ayaklanma"ya, "milli demokratik devrim"den "sovyetik model"e kadar değişik devrim stratejileri savunuluyordu.

Günümüzde, sanki herşeyin üzerine 12 Eylül olmamış, sanki 24 Ocak'tan *başlatılarak emekçi halkın* ekonomik-demokratik-siyasal hak ve özgürlükleri daha da kısıtlanmamışcasına TKP'den TİKP'ye kadar "Demokrasiye Geçiş"in "Milli Birlik Hükümeti" - "Ulusal Uzlaşma Hükümeti" ile sağlanacağı iddiaları da var. (4)

Siyasal içeriği itibariyle hemen her noktada bu görüşlerle çakışan, fakat kendini "yeni" diye sunan bir öneri de "sivil toplum"culuktur.İdealist felsefe eşliğinde "Sol Liberaller" tarafından öne sürülen çeşitli görüşler gibi "sivil toplum"culuk da kendini "yeni olarak" lânse ediyor. Kendi içinde çeşitlilik arzeden "sol liberaller", marksizmin ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin ideolojik-teorik sistematiği ve politik-örgütsel mücadele geleneğinde yerli yerine oturmuş ve doğruluğu kanıtlanmış temel yapı taşlarını -yenilginin de etkisiyle- yoketmeye çalışıyorlar. 1971 sonrası devrimci koşulları, ya daha öncelerden deşifre edilmiş bu tezlerden bihaber olduklarından; ya da yükselen sınıflar mücadelesi içinde doğrudan ilgilenmediklerinden, bu anti-marksist tezlerle yeni tanışıyorlar.

Sivil Toplum

Bu "yenilik"ya da "yeni tanışma" nedeniyle "Sivil toplumu'u Marx'tan başlayarak ayrıntılayalım. Sivil Toplum kavramı, marxist u talar içinde ilkin Marx tarafından ele alınmıştır. Marx'ta Sivil Toplum, kapitalizm ve kapitalist toplum sürecine ilişkin bır toplumsal nitelemedir. Bunun yanında Sivil *Toplum*'u kavramsal olarak kullanması ve buna verdiği önem değişmektedir.

"Kapital" öncesi dönemde, (Hegel'ci Marx) siyasal konularda Sivil Toplum kavramı yoğun olarak kullanılmakta, bu dönem boyunca, Marx, devleti Sivil Toplum'un bir kurumu olarak ele almaktadır. Hegel'den teorik olarak uzaklaştıkça, Sivil Toplum kavramının kullanımındaki yoğunluğun azaldığı; giderek Sivil Toplum-Devlet ayırımının daha netleştiği görülmektedir. Bu yaklaşım ve atfedilen önem farklılıkları, yazdığı çeşitli yazı ve kitaplarda tarih sırasına göre belirginleşmekte, ancak modern-kapitalist devlet'e ilişkin bir kavram olma özelliği hiç değişmemektedir.

"... İnsanoğlunun üretim güçlerinin belli bir gelişmişlik düzeyini varsaydığımızda, belli bir ticaret ve tüketim biçimi elde ederiz. Üretimin, ticaret ve tüketimin belli bir gelişmişlik düzeyi varsayıldığında, buna tekabül eden bir sosyal düzen, sosyal kurumların veya sınıfların tümünün bir organizasyonu, tek bir kelimeyle sivil toplum olacaktır. Böylesi bir sivil toplum varsayıldığında da, ona uygun, sivil toplumun resmi ifadesinden başka bir şey olmayan bir siyasi düzen olacaktır..."(Abç) (5) Marx'tan buraya kadarki sivil toplum anlayışından çıkardığımız sonuç, Sivil Toplum'un, devlet ve üretim ilişkilerinden ayrı düşünülemeyeceği, *devlet ilişki ve yapılarının kaçınılmaz* olarak sivil toplum içinde barındırılacağıdır. Bir diğer deyişle, kapitalist üretim biçiminin ve buna denk düşen siyasal düzen olarak burjuva demokrasisinin toplum yaşamının tüm boyutlarına ilişkin ifadesi sivil *toplumdur.*

Marx'ta giderek -Hegel'ci düşünceden ayrışmayla birlikte-, devlet, sivil toplum ayrımının zayıfladığı görülür. 1944'de yazıldığı sanılan "Modern Devlete İlişkin Bir Taslak Plan'ın aksine 1857-58'de yazıları Grundrisse'de yer alan devlete ilişkin iki planda da Sivil Toplum bir kategori olmaktan çıkmıştır. Özellikle Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı'nın (1859) önsözündeki, *"...İnsanlar, hayatlarının toplumsal üretimi içinde belirli ve iradelerinden bağımsız, üretim güçlerinin belirli bir gelişmişlik düzeyine tekâbül eden üretim ilişkileri içine girerler. Bu üretim ilişkilerinin tamamı toplumun iktisadi yapısını, üzerinde belli toplumsal bilincin tekâbül ettiği bir hukuki ve siyasi üst yapının oluştuğu, gerçek temeli meydana getirir. Maddi hayatın üretilme biçimi, genelde toplumsal, siyasi ve entellektüel hayat süreçlerini belirler(Abç)..."* (6) bölümü ile toplumsal yaşam-üretim ilişkileri ilişkisi öncekiler göre daha net ve ayrımlı olarak konmuştur. Bir yandan öncül verilerden biri olan Sivil Toplum kavramı, öncül veri olmaktan çıkarken, diğer yandan toplumların (ve burjuva toplumunun) açıklanmasında "iktisâdi altyapı" ile "siyasi üst yapı" öncül kategoriler haline gelmektedir. Özetliyecek olursak, Marx'ta ağırlıkla kapitalizm dönemindeki şekillenişi incelenen "sivil toplum", sınıfların ve devletlerin varoluşundan bu yana hep olageldi. En kısa ifadesiyle tüm sınıflı toplumlarda resmi-devlet örgütlenmesinin "dışında" varolan örgütlenmelerin tümü ve resmi devlet yaşamı dışında cereyan e-

›

‹

den tüm toplum yaşamı "sivil toplum" kavramıyla ifade edilebilir. Elbette devlet ve politik toplum ile, bunların dışında kalan sivil toplum birbirinden bağımsız olarak ele alınamaz. Toplum yaşamı ve -sivil toplum da dahil olamak üzere- bu yaşamın tüm boyutlarında, iktisadi alt yapı ve siyasi üst yapı toplumun temel belirleyenleridir. Bu nedenle toplumdaki resmi-politik ve sivil kurumlar bir bütünlük ve etkileşim içindedirler. O halde her sınıflı toplumdaki "sivil toplum", hâkim üretim biçiminin belirleyiciliğinde ve üretim biçimine göre şekillenir.

Emperyalizm çağında, bir yanda demokrasi sınırlarının tekellere dek daralmış olması nedeniyle toplumun tümünü ifade eden bir kavram olarak "sivil toplum" kavramı gerçekçiliğini ve câzibasini yitirmiştir. Diğer yanda, burjuva demokrasisi, yerine kurulacak yeni üst yapıyı belirleme açısından ilgi çeker hale gelmiştir. Emperyalizmin yarattığı "Objektif Devrim Koşulları"na eklenen Subjektif koşullar nedeniyle ağırlıkla iktidarın alınması ve sosyalizmin kurulması marxistlerin ve marxist ustaların önde gelen uğraşları olmuştur.

Daha sonraları Sivil Toplum kavramı yeniden Gramsci tarafından kullanılır oldu. Gramsci'nin sivil topluma yüklediği anlam marxist çevrelerde tartışmalı olmakla birlikte, O.-nu sağ-uç noktada yorumlayan İKP'-ye göre , "sivil toplum, egemen sınıfların diğer sınıfın da rızasını-onayını alarak toplumun yönetilme şeklidir." Bir yandan böylesi bir sivil toplum, marx'ın sivil toplum kavramını şekilsizleştirirken, bir yönüyle de egemen sınıfın rıza ve onay almasındaki biçimlenişleri gözardı etmektedir. Öyle ki, her toplum yapısında egemenler, ister zora dayalı ister barışçıl olarak diğer sınıflardan onay alarak egemenliğini sürdürürler. O zaman Köleci Cumhuriyet, her türlü monarşizm, burjuva demokrasileri ve faşizm ve hatta sosyalizm de kendi aralarında farklılıkları olmayan birer 'Sivil Toplum'durlar.Açıktırki böylesi bir yaklaşım marxistlerin işi olamaz. Çünkü bu yaklaşımlarla her şeyin başka bir herşey olduğu kanıtlanabilir. Görüleceği gibi özellikle Avrupa Komünizmi dalgasıyla sivil toplumculuk kendini yeniden ve anti-marxist bir içerikte tanımlayarak ortaya çıkmıştır. Yakın zamanda ve özellikle 1981 yenilgisinin de etkisiyle, Türkiye'de ve yurtdışında Türkiyeli sivil toplumcu-sol liberal gruplar da türedi. İşin ilginç yanı, "sivil toplum korosu"na vaktiyle marxizmle "aşna-teşne" olan sol liberallerin yanısıra; geleneksel sağ parti (AP-DYP) yanlısı Tercüman Başyazarı Nazlı Ilıcak ve geleneksel faşist parti (MHP) ideologlarından Taha Akyol'un da katılmış olması. Bu ilginçliğe eklenen daha ilginç bir yan, "çoksesli enternasyonalist sivil toplumcu koro"nun C. Berlinguer-M. Belge-İ. Küçükömer-T. Akyol'a varıncaya dek "ultra çoksesli" sivil toplum tanımı getirmeleri. Daha doğrusu bir türlü tanım getirememeleri. Öyleki, bu sivil toplumcular, yönetici kadroların üniformasız-sivil olduğu burjuva demokrasisi ve faşizmden tutun da sınıfsız topluma varıncaya dek hertürlü toplum yapısını sivil toplum olarak sunabiliyorlar. Elbette gerek bu yazı çerçevesinde, gerekse ideolojik-teorik mücadelenin diğer platformlarında muhatap alacağımız marxizm ricatçısı sivil toplumcular olacaktır.

Felsefi Yanılgı

Devrimci Yol'dan ayrılan Dönüşümcüler'den Y. Gündem ekolüne ve eski ATÜT'cülere varan sol-liberal yelpazenin çeşitli mensuplarının ilginç(!) bir Türkiye tanımlaması var; bunların ortak paydasını oluşturan birisini vermekle yetineceğiz:

"... Türkiye, doğu-batı ikileminde kendini henüz tanımlayamamış, arayış içinde olan bir toplumdur..." (Ocak 1984 tartışma topl. tutanakları, 'H')

Bu düşünceler, Türkiye'ye ilişkin "tanımlanamayan ülke" tanımlamasıdır. İçindeki mantık çelişkisinin dışında öncelikle belirlemenin kendini esas alacak olursak; bu düşünce marxizme zıttır. Marxizm, herşeyin bilinebileceğini, tanımlanabileceğini, bu tanımlamada maddi verinin ilk ve esas veri olduğunu söyler. Olaylar ve varlıklar sürekli bir değişiklik içinde olduklarından, varlıkların haldeki durumları ve buna dayalı olarak yapılan tanımlamaların da "mutlak" olmadığı gerçeğinden hareketle, varlıklara, olaylara ve tanımlara bilimsel bir kuşkuculukla yaklaşır. Olası gelişmeleri gözardı etmeksizin, bu olası gelişmelere ilişkin bilimsel çıkarsama ve çözümlemelerde bulunur. Diyalektik Maddeci görüş, maddeyi ve maddi-sosyal olayları hareket noktası olarak aldığında; maddenin istenen ya da istenmeyen özelliklerde olması değil, hangi özelliklerde olması önemlidir.

Demek ki bizim isteyip-istemediğimiz, beğenip-beğenmediğimiz hangi durumda olursa olsun varlıklar, olaylar ve toplumlar tanımlanabilir , bilinebilir. Aksi, Diyalektik ve Tarihi Materyalizmin reddidir, idealizmdir. İdealist mantığın bu şekillenişi Agnostisizm (Bilinemezcilik)'dir. Bu mantık gereği maddi bir olgu olarak varolmasına rağmen "kendisini tanımlayamamış" olan Türkiye Toplumu elbette bilinemez. Bu durumda mantıksal olarak yapılacak tek şey olmalı, "Bırakalım -bekleyelim- önce Türkiye Toplumu kendini tanımlasın, sonra da biz O'nu tanımlarız." Sivil Toplumcu'ların aymazlığı bununla kalmıyor, "kendini tanımlayamamış, tanımlayamadığı için de bilinemeyen" bir ülkeye bir toplum modeli olarak Sivil Toplum öneriliyor. Birilerinin bilmediği, üstelik bilinemez, çünkü "kendini tanımlayamamıştır" dediği bir şey için bir şeyler önermesi "gaipten sesler alma"nın değilse neyin kanıtıdır?

Marxizmin en yeni ricatçılarından biri yine, "Türkiye, batılı normlarla izah edilemez" buyuruyor. (Ocak 1984 tartışma toplantısı tutanakları, 'L') Her DY-Dİ'cinin tartışmalardan açıkca bildiği gibi "batılı normlar" kavramı ile batının emperyalist-kapitalist normları değil, marxist normlar kastediliyor. Sivil Toplum en gelişmiş ifadesini -kapitalizmin gelişmişliği nedeniyle- batı toplumlarında bulur. En kestirmeden bu tesbitten çıkarılacak sonuç, Türkiye Toplumu'na batı'lı bir norm olan Sivil Toplumu'un da önerilemiyeceğidir. "Batı'lı normlar"la tanımlanamayan bir ülkeye batılı bir norm olan Sivil Toplum'un önerilmesi neyin nesidir?

SİVİL TOPLUMCULUK'LA NELER ÖNERİLİYOR-GİZLENİYOR

Sivil Toplumcular'ın "Türkiye toplumunun sivilleşmesi sağlanamadığı için demokrasi de yerleşememiştir. Bu nedenle -de- toplumun sivilleşme doğrultusundaki ivmesine ordu, her on yılda bir müdahale etmektedir" mâsum(!) tesbitleri ile neler anlatılıyor? Ya da kimin söylediğine bakmaksızın bu tesbitten ne anlaşılmalıdır?

Burjuva demokrasisi bir yönüyle kapitalizmde toplumun, devlet de dahil olmak üzere tüm siyasal kurumlarda kuvvetler ayrımı ve kuvvetler dengesi çerçevesinde şekillenmesi ise; kapitalizmin Türkiye'deki gelişmesi ve hâkim olmasındaki "objektif durum"-"çarpıklık" nedeniyle gelişemeyen burjuva demokrasisine ordunun her on yılda müdahale etmesidir. Üstelik bunun salt "müdâhale", ile de sınırlı kalmayıp, hâkim sınıflar adına, gelişemeyen burjuva demokrasisini daha geri sınırlara götürmesidir. Gelişmemiş bir kapitalizm, bunun yarftıcısı ve uygulayıcısı, emperyalizmle bütünleşmiş hâkim sınıflar, bu hâkim sınıflar adına "demokrasi"(!)'ye "paydos" diyen generaller, işte Türkiye gerçeğinin bir bölümü. Bu gerçeği emperyalizm, ülke hâkim sınıfları-halk güçleri ilişkilerinin dışında cevaplayabilmek mümkün mü?

Türkiye'de kapitalizmin, sivil toplumun ve burjuva demokrasisinin gelişmemiliğinin sorumlusu emperyalizm ve yerli ortaklarıdır. Üstelik burjuva demokrasisi ve buna denk düşen sivil toplum, emperyalizmin de, yerli ortaklarının da sınıfsal-siyasal istemlerine ters düşmektedir. Çünkü burjuva demokrasisi, -şekilsel bile olsa- her sınıfın "özgürce" örgütlenebilmesi, burjuva demokrasisi sınırları içinde "özgürce" siyasal faaliyetini sürdürebilmesi ve iktidar için yarışabilmesidir. Emperyalizme bağımlı bir Türkiye'de hâkim sınıfların çeşitli fraksiyonları dışındaki halk katmanları ve işçi sınıfının, bırakın iktidar için özgürce yarışabilmesini, ekonomik-demokratik mücadeleyi bile özgürce yürütebilmesi olanakları yoktur. Hakim sınıfların ve tekellerin bu tavizi bile verebilecek gücü yoktur. O nedenledir ki hakim sınıflar ittifakı (Oligarşik Dikta)'nın faşist karekterde olmasından başka seçeneği yoktur. Ülke emperyalizmden bağımsızlaştırılmadıkça, hakim sınıflar diktatörlüğü yıkılmadıkça, burjuva demokrasisinin de, buna uygun sivil toplumun da oluşmasını beklemek "hayal perestlik"in tâ kendisidir. Toplumda köklü değişiklik olmadan iktidarın ezenlerden ezilenlere, yönetenlerden yönetilenlere geçmesi sağlanmadan sivil toplum da burjuva demokrasisi de yerleşemez. Bu ön koşulun gereksizliğini öne süren her görüş, dolaylı ya da doğrudan bu "devletin bekâsı"ndan yanadır. Rejim içindeki kimi değişiklik ve yumuşamalarla toplumun sivilleşeceğini, demokrasinin yerleşeceğini söylemek demokratlık bile olamaz. Hele, hele sendika, dernek, insiyatif vb. "sivil" kurumlarla devlet karşısında ağırlığın elde edilerek sivil toplumun yerleşeceğini iddia etmek ancak gülünç olarak nitelenebilir. Türkiye'de burjuva demokrasisi için devrim değil de sivil toplum önermek, mantık saçmalığın dışında Türkiye Halkları'nı Sömürge Tipi Faşizm koşuları altında yaşamaya razı etmeye çalışmantan öte bir anlam taşımaz. Bunu hâkim sınıflar zora dayalı olarak yapıyorlar. Hiç kimsenin marxizm adına demokrasi ve devrim mücadelesini hâkim sınıflara peşkeş çekme hakkı olamaz.

SİVİL TOPLUMCULUĞUN TARİHSEL MÜTTEFİKLERİ

Sivil Toplumcular'ın en temel yanılgılarından biri, egemen sınıfların -burjuvazinin- çeşitli fraksiyonlarının resmi ve iktidardaki egemen sınıf fraksiyonuna karşı mücadelelerini, demokrasi ve sivil toplum mücadelesi olarak görmektir. Onlar, halkın istemlerine devrimci çözümler getirmeyen, halkın dışında, halka rağmen, resmi ve egemen fraksiyonlara karşı mücadele yürüten diğer fraksiyonları demokrasi ögesi olarak görüyorlar. Bu fraksiyonların hangi siyasal özde ve hangi sınıflar için mücadele ettiklerini hiç dikkâte almadan, salt resmi görüşe göre mücadele etmelerini öne çıkararak yeni müttefikler arıyorlar. Resmi ve egemen ideolojinin halk kitlelerinde yarattığı tepkinin gerçek özünü ve bu tepkinin hangi yönde ilerletilmesi gerektiğini gözardı ediyorlar. Muhalif hakim sınıf fraksiyonlarının -pekçok siyasal, sosyal nedenlerin yanında- kullandıkları kimi motiflerle halk kitlelerini etkileyebilmelerine bakarak"geleneksel halk muhalefeti" katagorisine sokulup, tarihsel müttefik olması böylece kaçınılmaz oluyor. Ancak bu konuda da ilk dikkâti çeken, yine sivil toplumcuların mantıki tutarsızlığı. Çünkü, anti-batıcı olan sivil toplumcuların tarihsel müttefikleri hep batıcı. Batı düşüncelerinden besleniyorlar, emperyalizmle ilişkileri ve bağımlılığı arttırıcı uygulamaları "batı uşaklığı" derecesinde. Bu müttefiklerin bir diğer temel özellikleri ise, devletin karakterinin ileriye doğru götürülmesi değil, mevcut durumunun berkitilip pekiştirilerek sürdürülmesi, ya da geriye doğru götürülmesi yanlısı olmaları. Sivil toplumcuların bir bütün olarak siyasal görüşlerinin değrlendirilebilmesi için, bu muhafazakâr-gerici blokun özelliklerine bir göz atmak gerekiyor.

Marksistler açısından, resmi görüşe karşı mücadele eden muhalif görüşlerin hangi siyasal-sosyal temelden, hangi sınıfsal bakışla, hangi sınıflar için mücadele ettikleri ayırdedici özelliktedir. Bu özelliklerin sınıfsal-siyasal temeli gözardı edilerek, yalnızca, her türlü resmi-egemen görüşe ve devlete karşı amaçsız -ya da hakim sınıfların amaçları doğrultusunda- mücadele edenler kutsanarak ancak anarşizme varılır. Marksizm, son çözümlemede devletin yok edilmesinin ancak sınıfsız toplumla mümkün olacağını öngörür. Bu nedenle marksistlerin her türlü devleti bir ileri devlete dönüştürmeyi amaçlamayan "anti-devletçi" değrlendirme kıstasları olamaz.

O halde Sivil Toplumcular'ın sivil toplumu oluşturma mücadelesindeki geleneksel müttefiklerinin "Geleneksel Halk Muhalefeti"mi, hakim sınıflar arasındaki mücadelenin değişken iktidar-muhalif kanatları mı olduğunu ortaya koymaya çalışalım.

"GELENEKSEL HALK MUHALEFETİ"(!) VE DP-AP, MENDERES DEMİREL

Türkiye Toplumu'nda bir geleneksel halk muhalefetinden söz edilecekse, Orta-Asya'dan -sınıfların ortaya çıkışından- başlayarak alt tabakaların, üst tabakalara karşı yürüttüğü mücadele ve ayaklanmalarda aranmalıdır. Ve böylesi bir geleneksel halk muhalefeti, halk katmanlarında zaman zaman ekonomik, zaman zaman sınıfsal, zaman zaman da ulusal ve dinsel görünümlerle hep olagelmiştir. İştirâkçi Hilmi ile başlayıp TKP ve M. Suphi ile devam ederek, 1971 ve 75-80 Dönemi mücadelesine damgasını vuran Türkiye Devrimci Hareketi'nin yürüttüğü mücadele, bu geleneksel halk muhalefeti kapsamındadır. Bu mücadelenin özü, ekonomik planda sömüren-sömürülen, siyasi planda yöneten-yönetilen, ulusal plan da bağımlılık-anti-emperyalizm çelişkilerini halk güçleri yararına çözme istemi ve eylemliliğidir.

Sivil Toplumcular'ın doğal müttefiki "Geleneksel Halk Muhalefeti" ise, İttihat ve Terakki'nin muhalifi Hürriyet ve İtilaf'tan başlayarak,Terakkiperver Fırkası, Serbest Fırka,Demokrat Parti, Adalet Partisi ve Doğru Yol Partisi'dir. Ne Hürriyet ve İtilaf'ın Osmanlı Devleti'nin, ne Serbest Fırka'nın, ne de DP-AP'nin Cumhuriyet'in sınıfsal-siyasal özüne ilişkin bir itirazları olmamıştır. Üstelik, Hürriyet ve İtilaf , İttihat ve Terakki'nin Osmanlı alternatifi siyasetlerine karşı padişahlık ve Osmanlılık savunuculuğu yapmıştır. Terakiperver Fırka ise, Kemalist kadronun anti-Osmanlıcı, anti-monarşist anlayış ve uygulamaları karşısında Osmanlılığı ve padişahlığı geri getirici bir ideolojisi olduğu ortada. DP'ye varıncaya dek muhalif, sonraki yıllarda çoğunlukla iktidar olan bu geleneksel eğilim; Halk sınıflarına uygulanan sömürü ve baskıların hangi egemen sınıf fraksiyonunun hakimiyetinde ve hangi iktisadi yöntemlerle uygulanacağı konusunda resmi görüşe muhalefet etmiştir. Bu ikilik kendini devletçi-özel sektörcü kapitalizm olarak sunar.

1950'de kemalist devlet partisi CHP'yi "milli irade" ile deviren DP, gerek fikir misyonu, gerekse önder kadroları itibarıyla, devlet fideliğinde ve CHP içinde yetişmiştir. DP"Umumi Reisi" ve TC'nin ilk "sivil Cumhurreisi" Celâl Bayar, "Atatürk'ün Başvekili " ve "İktisat Vekili" olarak kemalist iktisat politikalarının uzun yıllar uygulayıcısıdır. Adnan Menderes, Fuat Köprülü, Emin Sazak vd.DP önderleri de bir yandan Atatürk ve İnönü dönemlerinde CHP'de "ehemmiyetli vazifeler ifâ etmiş" kemalist kadrolar idi. Diğer yandan sömürüden aldıkları payın azalma endişesini duyan -ya da daha fazlalaşmasını isteyen- ve buna razı olmayan diğer hakim sınıf fraksiyonu yöneticileri;

"...Memlekette milli mücadele yıllarında ilk defa bir davânın bayrağı olarak açılmış halkçılık, halka doğru inme, halk içinden gelerek halk için çalışma ideali, DP ile yeniden canlanmış..." (7) -tı (Dİ)

Çıkar kavgaları sonucu 1940'lardan sonra parçalanma ve dağılma içinde olan hakim sınıflar ittifakı, yeniden biçimlenmeliydi.Yeni biçimlenişin siyasal örgütü CHP olamazdı.Bu yüzden DP, yeni devlet partisi olarak politika sahnesinde boy gösterdi. Bu özel sektörcü-sivil girişimci parti, özel sektörün tekelci kanadıyla toprak ağalığı ve diğer feodal kalıntılarının ittifakını yeni biçimlerle daha da perçinlemiş; bu nedenle de gerek emperyalizm, gerekse yerli hakim sınıflar açısından tercih edilen parti olmuştur.

DP, emperyalizmle ilişkiler açısından, kemalizm ve CHP'nin devamı olan bir dış siyaset izlerken; bu ilişkilerin içeriği açısından, emperyalizme bağımlılığı daha ileri boyutlara götürmüştür. Zaten, İnönü ve CHP tarafından "tarafsızlık" ve "bağlantısızlık" politikası terkedilerek NATO'ya girmenin ön adımları atılmıştı. NATO'ya kesin giriş ve bu çerçevede yapılan "ikili anlaşmalar" DP İktidarının ilk yıllarında gerçekleşti. NATO üyeliği ve ikili anlaşmalar'ın Türkiye Halkları açısından kölelikten başka anlamının olmadığını her yurtsever bilir. İşte size bir ibret belgesi:

"...Tarihe bakınız, Osmanlı İmparatorluğu'nun batı anlamında bir devlet şekli almaya başladığı günden 1950'ye kadar dış politikamızı hiçbir başbakan, **Menderes kadar dünya politikasının müsbet köşelerinden biri yapamamıştır. Kore savaşına katılmamızdan CENTO'nun kurulmasına, NATO'ya giriş ve Kıbrıs anlaşmasına kadar büyük başarılar, Demokrat Parti devrinde elde edilmiştir...(Abç) (8)**

Dış siyasette Osmanlılık'tan ve CHP'den devralınan emperyalizme bağımlılık sürdürülür ve daha arttırılırken, içte uygulanan neydi?

Hızlı ve çarpık bir kapitalistleşme, "her mahallede bir milyoner yaratma" anlayışının getirdiği yol, arsa, emlâk yolsuzlukları. Üretime dayalı sanayinin değil, emperyalizme sömürü pazarının sağlanabilmesi için, dış borçlanmayla açılan Marschall Yolları. Hızlı kapitalistleşmenin getirdiği ve fakat halk kitlelerinin sömürülme oranını kat kat arttıran "suni refah". İnşaat ihaleleri, hammadde ithalatından partili, eş-dost, akrabaların "köşeyi dönmeleri" sonucu ortaya çıkan yeni türedi, vurguncu "kapitalsiz kapitalistler" ve bu gidişin her alanda yarattığı kozmopolitizm: Geleneksel-yerleşik kültür dokusunun parçalanıp yerine daha iyisinin ve ilerisinin konamaması -ki bu dinamikten egemen sınıfın her fraksiyonu yoksundur- ortaya çıkan iki ayaklı yoz kültürel yapı...

DP'nin halka, "halkın kendi kendisini yönetmesi" demek olan demokrasiye ve bunun en üst düzeydeki şekillenişlerinden biri olan parlementoya bakışı, nitelikçe, devamcısı olduğu osmanlılığın ve Tek Şeflik Yönetimi'nindekinden hiç de farklı değil-

›

<

dir. Gerçi DP şefleri de diğer egemen sınıf yöneticileri gibi halktan, halkçılıktan; demokrasinin erdemlerinden ve " milli irade"ile tesis edilen meclisin yüceliğinden söz etmişlerdir:

"...Bunun içindir ki yüzyıllar boyu önce saraya, sonra yerine geçmiş yönetici kadrolara bağlı kalkınma hareketleri **DP' ile doğrudan doğruya halktan gelmeye başlamış, halk kendi kaderini yine kendisi yönetmeye DP'nin kuruluşuyla koyulmuştur demek yerinde olur..." (Abç)**

"...Demokrat Parti'nin, temsil ettiği ideali gerçekleştirmek için giriştiği büyük mücadelenin birinci gayesi **Millet Meclisini tekrar bir halk meclisi haline getirmekti.** (Abç) *Birinci meclisten sonra görünüşü demokratik, fakat aslında tek parti ile yönetilen totaliter bir devlet sistemine hızla kaymış rejimi...(Abç)* (9)

Ancak bu sözediş, yerinde ve doğru olarak totaliter dediği Kemâlizm'in popülist halkçılık sınırlarını aşamamış; demokrasiye, meclise M.Kemâl'in verdiği şekilsel önem bile can alıcı pek çok konuda verilmemiştir. Bu bağlamda "Sivil Toplum'u geliştirici", "milli iradeci" DP'nin burjuva-temsili demokrasinin en önemli temsil kurumu olan parlamentoya verdiği önem "Hâmâsi nutuklar"la sınırlı olmaktan öteye geçmemiştir. ABD ile yapılan ikili anlaşmalar meclisten geçirilmemiş, Kore savaşına giriş kararı bırakın meclisi, Dışişleri ve Milli savunma bakanının bile haberi olmadan salt Menderes tarafından alınmıştır. Oysa, her burjuva Anayasası'nda "savaşa girmenin meclis kararıyla" olacağı hükmü vardır. Yine ABD Emperyalizminin Orta-Doğu'daki çıkarlarını sağlamak için "kominizm tehlikesine karşı" (!) oluşturulan Bağdat Paktı'na giriş kararı da meclis ve ilgili bakanların bile haberi olmadan Menderes tarafından alınarak yürürlüğe konmuştur.

Bütün bunların yanında DP döneminde, Tek Şef Dönemi'nin aksine, politikanın kitlelere yaygınlaşması, ocak ve bucak teşkilatları aracılığı ile en küçük köylerde bile geniş yığınların politikanın içinde olması şekilsel ve kısıtlı olarak da olsa sağlanmıştır. Bunun toplumun sivilleşmesinde ve burjuva demokrasisinin yerleşmesinde belli bir önemi olduğu yadsınamaz. Ancak, her halde marksistler açısından salt politikanın kitlelere yaygınlığı değil, hangi politikaların yaygınlaşmakta olduğu asıl öneme sahiptir.

Yukarda da belirttiğimiz gibi burjuva demokrasisi, her şeyden önce çeşitli sınıfların ve toplumsal güçlerin temsili açısından "kuvvetler ayrımı" ve "kuvvetler dengesini" şart koşar. Bu nedenledir ki burjuva demokrasisinin yerli *yerine oturması ve gelişmesi ile sivil toplum da gelişir.* Burjuva demokrasisi, son çözümlemede *burjuvazi için demokrasi, emekçi* halk ve işçi sınıfı için diktatörlük olmasına rağmen, ihmal edilemez bir önemi vardır. Elbette bu görüşler marksizmin demokrasi ve burjuva demokrasisini değerlendirmesine dayanmaktadır.Sivil Toplumculuğa Devrim ci Yol içinden iltihak eden Dönüşümcü *Grup, her konuda olduğu gibi,* demokrasi, burjuva demokrasisi, sivil toplum konularında da marksist değerlendirmeleri reddetmiştir. Onlar, marksizmin değil, burjuvazinin demokrasi anlayışının takipçisidirler. Bunu da açıkça *söylüyorlar:*

"... Türkiye Solu'nun demokrasi konusunda olumlu bir anlayışa sahip olmadığını iddia ediyorum... Solun eski teorik çerçevesi ile, alışılmış rejim değerlendirme çerçevesiyle sınıflar mücadelesinin önümüzdeki dönemki gelişmelerini açıklayabilmek zordur..." (83 Ekim tartışmaları, Toplantı tutanakları s:319 "H")

"...Devrimci Yol İdeolojisi ile ülkedeki gelişmeleri açıklamak ve anlamak mümkün değildir. Meselâ Devrimci Yol'daki ve Nasuh'un savunmalarında söylediği demokrasi perspektifi ile Türkiye'de demokrasi mücadelesi vermek mümkün değildir..." (83 Eylül'ündeki bir tartışmada "H")

Peki, demokrasi konusunu kim doğru görüyor ve kim doğru uyguluyor? Demirel-"Burjuva Demokratları" ve Sivil Toplumcular. (!) Neden? Ç ünkü, onlar "toplumsal onaycı ve milli iradecidirler". Bu "kutsal ittifak'ın " toplumsal onaycılığı ve milli iradeciliği, tam da idamına karar verilmiş mahküme idam edileceği aracı seçme ve onaylama özgürlüğüyle çakışıyor. Dönüşümcü-Sivil Toplumcular'ın toplumsal onaya, kitle iradesine saygısı ve bağlılığı (!) bolca örnekler taşıyabilecek başka bir yazının konusu olabilir. Biz "milli iradecilik" şampiyonu AP ve Demirel'e dönelim.

AP ve Demirel her yönüyle DP'nin devamıdır. İlk elde AP'nin de -tıpkı DP'de olduğu gibi -"Devlet'in Bekâsı"nın sağlanması asıl siyasal görevidir. Nitekim bu nedenle "devleti, demokrasiyi ve meclisi kurtarabilmek" için milli iradeyi ve kendini destekleyen kitlelerin iradesini hiçe sayarak müdahaleci -Seçkinler'le -uzlaşıvermektedir. 12 Mart ve 12 Eylül'de hiç bir toplumsal onaydan geçmeyen, hiç bir milli iradeyi temsil etmeyen genareller "iradeye el koyduğunda, devletin bekâsı ve Türk Milleti'nin yüce menfâatleri uğruna" (!) uzlaşılmış; 83'te partiler kurulmaya başladığında cunta başbakanı B.Ulusu'ya kendi kuracağı partinin başkanlığını önerebilmiştir. Her ne kadar Sivil Toplumcu -Dönüşümcüler,

"...Cunta'nın devletten anladığı şey ile bugün burjuva muhalefetin -devletten anladığı şey farklıdır..." (Abç) (83 Ekim Top.Tut's:394 "H") dese de, ömrü "memleket , millet ve devlet" hizmetinde geçmiş eski "İkbâlkâr" , yeni "mazlum" vatan evlâdı elbette bunca fedakârlığa yeniden hakim sınıfların mutemet adamı olmak için katlanıyor. ..

AP ve Demirel felsefesi, mensubu olmaktan gurur duyduğu "Batı Alemi' nin sadık bir uşağı olmuş, ikili anlaşmalara yenileri eklenerek sürdürülmüştür. NATO Üslerine Türk Komutanların girip girmediği sorusuna "üs yok tesis var" diyen Demirel, bugün birilerinin "... Demirel, örneğin **NATO'dan çıkmaya kadar da götürebilir bu söylemini.** (Abç) *Bir tek şartla; İşçi sınıfının bağımsız siyasal hareketi devreye güçlü olarak girebilir ve bu güçlülüğünü ispatlayabilirse..."* (83 Ekim Top. Tut. s 323 "H") dediğini duyuyorsa, o tatlı (!) ve özgün uslubu ile "biz bu memleket için her fedakârlığa katlandık, fakat bize bühtân etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur" diyecektir herhâlde... *Burada birilerine üzülerek de olsa (!) hatırlamaktan pek hoşlanmayacakları* bir hatırlatma yapalım:

"...Her devrim mücadelesi en az kendi şiddetinde bir karşı -devrim doğurarak ilerler" diyordu Marks. *"... İşçi sınıfının bağımsız-siyasal hareketi -ve onun mücadelesi- devreye güçlü olarak girer ve bu güçlülüğünü ispatlayabilirse"*, en az bunun şiddetinde bir karşı-devrim uygulayacak*lar, egemen sınıflar ve onların temsil*cileri olmayacaksa kimler olacak?

Şu çok bağlı olduğu demokrasiye gelince, burjuva demokrasisinin gerçek anlamı göz önüne alınırsa bu de*rin bağlılığın (!) da encâmı çıkar or*taya. AP, bir yandan izleyicisi olduğu DP ve "46'lar Ruhu" nedeniyle anti-devletçi, kitle destekçisi bir görünüm yaratmaya çalışırken; Diğer yandan hep otoriter olmuş, otoriterizmi felsefe haline getirmiştir. Burjuva anlamda demokratik bir içeriğe sahip olan 1961 Anayasası'na uyulmamış, "bu Anayasa ile memleket idare edilemez" diyerek burjuva demokrasisinden değil, baskıcılıktan yana olduğu açıkça ortaya konmuştur. 1980 başlarında hazırlatılan ve 1982 Cunta Anayasası ile ayrıntılarda bile çakışan Anayasa daha hatırlarda değilmi? Gerek hazırlatılan taslak, gerekse "pek önem verdiği" (!) TBMM,'ni Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden yaralanarak işlemez hale getirmesi, kendinin başta bulunduğu daha otoriter bir rejimi meşrulaştırmaktan başka bir amaç taşıyamaz. Değilse, 24 Ocak Ekonomik Önlemleri'nin, grev ve toplu sözleşmelerin yok edildiği, her türlü demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırıldığı, İMF ve her türlü emperyalist baskıya karşı yükselen anti-emperyalist, anti-faşist halk eylemliliğinin teslim alındığı bir siyasi yönetim olmaksızın sürdürülemeyeceğini en çok Demirel ve AP biliyordu. Elbette bunları "benim temsil ettiğim sınıfların demokrasiye tahammülü yoktur" diyerek değil; yoğun bir anti-kominizm edebiyatı eşliğinde "anarşi ve terörün devleti nasıl tahrip ettiğini" söyleyerek, anti-otoriteci, ve milli iradeci demogojilerle sürdürecektir. Gerçekten de 1965'den sonra Gençlik Dernekleri'nde, Ticaret ve Sanayii Odaları'nda "milli irade"yi hiçe sayan; halkın oylarıyla seçilen Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ı görevden almaya kalkan, en önemlisi de faşist olmayan herkesin etrafında birleştiği Fatsa Belediye Başkanı'na ve O'nun temsil ettiği devrimci kitle desteğine karşı "darbe" yapan tepeden inmeci Demirel'in "milli iradeciliği" de, "demokratlığı"da demogojiden öteye geçmez. O'nun gözünde de halk, temsil ettiği sınıfların siyasi çıkarlarını 4-5 yılda bir onaylayan sürü olmaktan başka bir şey değildir.

Sonuç

Özetleyip sonlarsak, Türkiye gibi emperyalizme bağımlı Yeni Sömürge bir ülkede, emperyalizm ile bütünleşmiş egemen ittifakın bir fraksiyonu zaman zaman -özellikle kendi ihtiyacı olduğu zaman- kimi Burjuva Demokratik söylemleri kullansa da burjuva demokrasisini kuramaz. Ülkemizde Burjuva Demokrasisi'nin oluşumu her türlü subjektif düşünce ve niyetin ötesinde köklü objektif değişimlere bağlıdır. Bunun yanında hakim sınıfların "burjuva liberâl" fraksiyonu ile bugünkü ifadesini cunta ve ANAP'ta bulan fraksiyonu arasındaki çelişki kayıtsız kalınacak bir çelişki olarak görülemez. Çünkü:

-Egemen ittifak içindeki ekonomik-siyasi vb. tasfiye sonucu Oligarşi'de bir daralma olmuştur. Bu daralma bir yandan yeni daralma-genişlemelere gebe iken Cunta ve Özal rejimi'ne karşı mücadele açısından önemlidir.

-Egemen ittifak, kendi içindeki çelişkileri, halkın kendisiyle olan çelişkilerini gölgelemek için kullanmaktadır. Halkın sorunlarının çözümünün bu çelişkilerin çözümüyle mükün olabileceği imâjını yaratmaktadır. Halkın devrimci-demokratik gündemi, bu çelişkiler ve sunuştaki çarpıklık teşhir edilerek oluşturulabilir. (10)

Halk Güçleri'nin ve Devrimci Hareket'in, geleneksel ayaklanmalarından, gençlik ve işçi eylemlerine, THKP-C'ye, Devrimci Yol'a, Direniş Komiteleri'ne, Fatsa'ya, Mamak'a, Metris'e uzanan demokrasi ve örgütlenme deneylerinin üzerinde yükseleceği "Geleneksel Halk Muhalefeti" vardır. Bu Geleneksel'i içinde taşıyan dinamizm günün koşullarına devrimci çözümler getirecektir. Oligarşi'deki daralmaya bağlı olarak, hakim sınıflar arasındaki çatlak ve gediklerden yaralanmak başka şeydir; Burjuva fraksiyonların peşine takılarak bunlara iltihak etmek başka şeydir. Türkiye'ye demokrasiyi, tercihini faşizmin gizli icrasından yana koyan burjuva fraksiyonları ve bunlarla uzlaşanlar değil, devrimci halk güçleri getirecektir. Bu da DEVRİM'dir, başka bir şey değil.

DİP NOTLAR ....

(1) Bu yazı, Türkiye üzerine geniş tarihi, ekonomik, siyasal, kültürel bir araştırmanın belli bölümlerinin özetidir.

(2) Bakınız. Lenin, Devlet ve İhtilâl,

Lenin, Proleterya İhtilâli ve Dönek Kautsky

(3) Mahir Ç ayan, Toplu Yazılar, Kesintisiz Devrim II-III

(4) Yalnızca eski iki zıt ucu örnekledik. Bu "zıt"(!) uçların çeşitli eklentileri de değişik adlarla aynı önerilerde bulunuyorlar. Bu arada benzeri öneriler açısından çeşitli burjuva fraksiyonları ile DSP ve Ecevit'in hakkını yememek gerek.

(5) K.Marks ve F.Engels. 1965, s:30, Alıntılayan E.Ahmet Tonak, Kapital'in Planı ve Kapitalist Devlet Üzerine bir Not, 11.Tez II.Kitap sayfa 126

(6) Marx K ve Engels F.1969 s:503, agy. s:127

(7) Samet Ağaoğlu, Arkadaşım Menderes, Ağaoğlu külliyatı 6 İstanbul 1967, s:20

(8) Age. s:111

(9) Age. s: 20-21

(10) Türkiyedeki Gelişmeleri Nasıl Yorumlamalı? Dİ sayı: 28, 1 Mayıs 1986

PERU HALKI VE SOSYAL DEMOKRASİ

"22 Aralık 1978 Devrimci Yol Sayı 25"

... Seçimlerde en çok oyu alan partilerden biri (APRA) -Devrimci Amerikan Halk İttifakı'dır. Ç ok eski bir parti olan APRA, siyasal yaşama, popilist bir küçük burjuva partisi olarak başlamış ve süreç içinde Peru egemen sınıflarının öz partisi olmuştur...

...APRA, askeri yönetimin sivil alternatifi olarak diri tutulmuştur...

...Bugün iktidara hazırlanan APRA Cuntanın yaptıklarının daha da fazlasını, Peru Halkına yapacaktır...

... Emperyalizm ve *Peru egemen sınıfları, şimdi, sağcı, otoriter bir sivil yönetimle, açık faşist bir askeri hükümet tercihi arasında durmaktadır...*

Evet, yüzlerce devrimci tutuklunun kurşuna dizilmesiyle, bugünlerde *kamuoyunu meşgul eden Peru hak*kında 1978 Aralık ayında Devrimci Yol'da böyle deniliyordu.

Daha sonra neler oldu?

Peru Halkına, açık faşizm yerine, *parlementer maskeli faşizmi* dayatan egemen güçler, 1978 yılında, "*Demokrasiye Dönüş*" adı altında, yeni bir Anayasa onaylattılar.

Sivil ve Resmi faşistlerin silahları gölgesinde yapılan oylama ve seçimler, "Aydınlık Yol" (Sandero Luminesa) ve diğer sol gruplarca boykot edilmiştir.

1980'de , İMF'nin direktifleriyle, devleti onarma doğrultusunda başa getirilen Fernando Belaunde Terry'nin Devlet Güçleri, Peru Halkı üzerinde son yüzyılın en kanlı katliamlarını sergilemiştir.

Buna rağmen, her geçen gün, Halk güçlerinin Devrim Savaşı güçlenmiştir. Siyasi takipler, işkenceler, cinayetler ve 100.000'in üzerinde, Devlet güçlerince kaçırılıp öldürülen, Peru'lu öğrenci, işçi ve köylüye rağmen güçlenen direniş, bu kez, sosyalist maskeli Alan Garcia tarafından pasifize edilmeye çalışılmıştır.

Orta ve Latin Amerika Devrimlerine engel olmak amacını önüne koymuş olan Emperyalizm, çoğu zaman *Dünya Kamuoyu'na, Alan Garcia gibi* "Sosyal Demokratlar"ı, Peru ve benzeri ülkelerin başına dikip, Sosyalist enternasyonal gibi kurumlarla siyasi destek vermektedir.

Gerici, Halk düşmanı politikalar, bu ülkelerin insanlarını pasifize etmek için "sosyalist"kılığına bürünmektedir. Böylece Dünya Kamuoyu, *baskı, zulüm ve cinayetlere karşı ses*siz kılınmak isterken, İMF ve Dünya Bankası gibi emreyalist kuruluşlar *"muhalefetsiz" bir sömürüyü gerçek*leştirmektedir.

PERU CEZAEVLERİ

• Haziran 1985'te, *"Sosyal Demokrat!"* Alan Garcia'nın başa geldiğinden bu yana, "Teröre Karşı Savaş" kampanyaları ile Aydınlık Yol devrimci örgütü başta olmak üzere, tüm Peru halkına karşı yürütülen Devlet terörü, bu kısa süre içinde 2.000'in üzerinde insanı katletmiştir. Zor durumda kalan Alan Garcia ve polisine Moral ve siyasi destek amacını güden "Sosyalist Enternasyonal" Willy Brand başkanlığında, -birkaç dürüst Sosyal Demokrat partilinin itirazına rağmen- Peru'nun başkenti Lima'da toplanmıştır.

Bu durumu protesto, ülke gerçeklerini dünyaya duyurmak ve - Türkiye cezaevlerindeki direnişlerde olduğu gibi- cezaevi koşullarını anlatmak isteyen, devrimci kadın ve erkekler, 18. 19 Haziran tarihinde, Santa Barbara Cezaevinde, (Direniş burada, kadın mahkumların cezaevi yönetimini ele geçirmesiyle başladı.) Franton, *Lurigancho Cezaevlerinde direnişlere başladılar.*

Senelerdir mahkemeye çıkarılma*dan tutuklu bulunan devrimcilerin* güçlü sesi, Sivil faşist ve askeri güçlerce otomatik silah ve bombalarla susturulmaya çalışıldı. Saatlerce süren direniş sonunda teslim alınan, ço*ğunluğu Aydınlık Yol Örgütü'nün e*lamanlarından oluşan siyasi mahkumlar, elleri bağlı şekilde kurşuna dizildikten sonra, yakılarak tanınmayacak *hale getirildiler.*

Alan Garcia "Sosyalist!" Hükümeti ölü sayısını 300 olarak veriken, katledilen devrimcilerin sayısının 600'ün üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Burjuva Devlet Mekânizmaları, isterse askeri , ister sivil hükümetlerce yönetilsin, her zaman halklara va onların kuruluşlarına düşmandır.

Peru örneği, dünya halklarının devrim mücadelesi önünde ibret verici bir örnektir.

- YAŞASIN PERU ZİNDANLARINDA SÜREN DİRENİŞ!
-YAŞASIN DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ YOLUNDAKİ PERU HALKININ MÜCADELESİ!
-KAHROLSUN EMPERYALİZM VE ONUN İŞBİRLİKÇİLERİ!

FRANSA'DA SON GELİŞMELER

Bilindiği gibi 16 Mart'ta iktidara gelen sağ hükümet yeni uygulamalarını gerçekleştirmeye çalışıyor. Zaten kendi karekterine hiç de yabancı sayılmayacak olan uygulamaları büyük tepkilerle karşı karşıyadır. Bugüne kadarki icraatlarına şöyle bir baktığımızda oldukça olumsuz görünüm sergilemekte. Daha önceki Devrimci İşçi sayılarında da belirttiğimiz bir çok şey bugün yaşadıklarımızdır.

Fransız halkı için pek hayırlı gelmeyen Chirac Hükümeti bir o kadar yabancılara da hayırlı değildir. Serbest piyasa, Özel Sektör girişimlerinin alevlendiği bu günlerde, televizyon birinci kanalının 3,5 kişinin hizmetine verilmesi önerisi ise tepkileri gündeme getirmede önemli oldu denilebilinir.

İşyerlerinde sonsuz keyfi davranmaya hak kazanan patronlar, 81 hükümetinden kaçarken yakalanan bir takım kapitalist kuruluş ve kişilere çıkarılan af, varolan bir çok sosyal-kültürel hakkın gaspedilmesi, okullarda SAVARY konunun uygulanması, 1987'den itibaren HLM fiyatlarının, kiraların serbest bırakılması vs.' den dolayı zaten emperyalizmin içinde bulunduğu bugünkü çıkmazı da göz önüne alınırsa gelecek günler hiç de hoş görünmüyor.

Öte yandan meclisten geçeceğe benzeyen Irkçı Şöven ve baskıcı yeni Yabancılar Yasası'na karşın bir çok kuruluş tepkilerini sessiz dile getirirken kimileri bu konuya ve diğer uygulamalara karşı daha radikal tavır alıyorlar. Bu yazı kaleme alındığında, Arap gençlerinin Lyon'da 10 gün evel başlattıkları süresiz Açlık Grevi iyi bir örnektir. Televizyonun çok az yer vermesine rağmen bir çok kişinin, kuruluşun desteğini almış bulunuyor bu eylem.

Yeni Yabancılar Yasası ise şöyle bir görünüm arzetmektedir.

a) HÜKÜMETİN YASA TASARISI PROJESİNİN ÖZETİ

Yabancılar için Fransa artık bir hukuk devleti olmayacak. Hangi koşullarda yabancıların Fransa'ya girme hakkı olacak? Sahte turistlere karşı mücadeleyi hedefleyen değişiklikler aslında, Fransa'ya girmeyi olanaksız kılıyor. Fransa'ya girme hakkı, gerekçesiz ve yasal yollara başvurma hakkından yoksun olarak kolayca reddedilecek.

1945 kararnamesiyle Fransa'ya girme talebi ancak, söz konusu kişi toplumsal düzen için tehlike teşkil ederse ve de bu karar gerekçeleriyle, bir kopisi ilgiliye verilecek biçimde yazılı bir şekilde reddedilebilirdi. Şimdi çıkartılması düşünülen yasa, idari otoriteye keyfi davranma hakkını sınırsızca sunmakta. Doğal, gerçek ve inandırıcı belgelere sahip olmayan kişilerin Fransa'ya girişlerine artık izin verilmeyecek. Bazı "terörist" grupların Fransa'ya sızmalarını önleyecek önlemler, toplumsal düzenin korunması kuşkusunun çok ötesinde sonuçlar doğuracağa benziyor. Yasaya göre, her yabancı bir şüpheli gibi görünecek ve masumluğunu kanıtlamak zorunda kalacak.

10 yıllık kart eğer sahte biçimde alınmışsa ve kart sahibi Fransa'da bir yıldan fazla bulunmazsa geri alınabilecek. Ayrıca 10 yıllık kart almak için yabancıların toplumsal düzeni tehdit etmemeleri koşulu aranacak. Halen, bir yabancı oturuma sahip olmadığı için tutuklanırsa, ancak mahkeme kararıyla sınıra götürülebiliyordu. Yeni yasayla, sınırdışı kararı idari kurumlarca, mahkeme kararı olmaksızın alınabilecek. Artık Preföktürler tek başlarına karar verebilecekler. Bir yabancı işçinin sınırdışı edilebilmesi için şu koşul yeterli görülüyor.

1- Fransa'ya yasal olarak girdiğini kanıtlayamamak

2- Fransa'da toplumsal düzeni bozucu eylemlerde bulunanlar

3- Fransa'ya girişten sonra 3 ay içinde geçici oturma kartı için başvuruda bulunmamak

4- Oturma kartına sahip olmadığından haklarında daha önce sınırdışı kararı alınanlar

5- Oturma kartının yenilenmesini reddedenler (bu durumda Vali sınır dışı ve 3 sene Fransa'ya girmeme kararı verebiliyor.) Ayrıca üzerinde oynanmış vuya sahte isimle oturma kartına sahip olanlar.

Ayrıca sınırdışı edilmek için, Fransa'yı dış politikasında zor duruma düşürecek eylemlerde bulunmak yeterli olacak. Bunun da ötesinde, akrabaları sınırdışı edilen 18 yaşından küşükler de sınırdışı edilecek. Son olarak, bir Fransızla evli yabancı eğer ortak bir yerde yaşamıyorsa, derhal sınırdışı edilecek.

b) KİMLİK KONTROLÜ-HAPİS CEZASIYLA KARŞILAŞMAMAK İÇİN KİMLİK TAŞIMA ZORUNLULUĞU

Yasa, kimlik kontrolünü tamamıyla polisin iradesine bırakıyor. Polisin talebini reddedenler 10 gün ile 3 ay arasında hapis ve para cezasıyla karşılaşacaklar. Herkes, her yerde, her zaman, kimlik kontrolüyle karşılaşabilir. 1983 yasası bu kontrolün kişi ve toplum çıkarlarının tehdit edildiği belirli yerlerde yapılabileceğini öngörüyordu.

Sosyal düzene yapılabilecek bir saldırıyı önlemek amacıyla, kimlik kontrolleri, onu yapacak polis ve jandarmanın keyfine bırakılarak, genel bir güvenlik operasyonu niteliğine bürünecek.

Irkçılık- Tehlikelidir!

Yasaya göre oturma kartları dışında pasaportlar ve ehliyetler yeterli görülecek. Fotografsız kimlikler, örneğin banka kartı, sosyal güvenlik kartı vb. yeterli görülmeyecek. Kontroller, yabancıları, kimliklerini kanıtladıktan sonra, Fransa'da yasal olarak bulunduklarını da kanıtlamayı zorunlu kılıyor.

Yasa, üstü kapalı bir biçimde, bu kontrolün esas olarak yabancıların oturma kartlarının kontrolünü hedeflediğinden, yabancılar bu yasadan en çok etkilenecek kişiler durumundalar.

Kimlik kontrolünü reddedenler 10 gün ile 3 ay arasında hapis ve 500 Frank'tan 15 bin Frank'a kadar para cezasıyla karşılaşabilecekler. Benzeri cezalar ehliyet ve kart griz'i göstermek istemeyenler için de geçerli olacak.

Eğer bir kişi kimliğini kanıtlayamazsa veya "şüpheli" değerlendirilen bilgiler verirse, polis onun parmak izini alabilecek, fotografını çekebilecek. Bu durumda şahsın ifadesi de alınacak. Şimdiye kadar bütün işlemler savcı veya hakimlerin izniyle gerçekleşebiliyordu. Bundan böyle, tüm insiyatif emniyet görevlilerine bırakılarak istedikleri zaman, istedikleri yerde, arama ve kart kontrolü yapabilme hakkına otomatikman sahip olacaklar.

c) YABANCILARIN ILTİCA TALEBİNDE BULUNMA HAKKI

İltica hakkını almak için, onu hak etmek gerekiyor. OFPRA, artık İçişleri Bakanlığı'nın kararına bağımlı kılınıyor. Fransa'da iltica talebinde bulunmak için sınırda gerekli belgeleri ilgililere sunmak gerekiyor. Ama iltica talebinde bulunan herhangi birisinin, bu talebini kanıtlayacak belgelere o an sahip olmaması durumunda geri çevrilecek. Ayrıca, bu talebini yazılı yapması gerekecek ve bu şahsın sosyal düzen için bir tehlike arzettiği durumunda reddedilecek.

OFPRA'ya geçici oturme kartına sahip olan veya oturma kartı olan herkes iltica talebinde bulunabilir. Bunun için de, iltica talebinde bulunan Fransa'ya yasal olarak girmesi gerekiyor. Aksi durumda, polis geçici oturma kartını vermeyi reddederek, ilgiliyi geri gönderiyor.

Bugün iltica talebinde bulunmak, orturma hakkı almaktan tamamıyla bağımsız durumda. Hatta, oturma hakkı alamayanlar bile OFPRA'ya başvurabiliyorlar. Bundan böyle OFPRA artık sadece iltica talebinde bulunanların kayıt edildiği ve İçişleri Bakanlığı'na bağımlı bir kuruma dönüşüyor. Yasaya göre ayrıca, itiraz komisyonu başkanı tek başına OFPRA kararını reddetme hakkına sahip olabilecek. Dolayısıyla, Fransa'da artık iltica talebinin varolması devam edecek mi?

c) SAHTESİ MÜMKÜN OLMAYAN KARTLAR

Yeni yasa tasarısına göre, bilgisayarlara kişiler hakkında eski bilgilerin yanısıra, kişi hakkında hertürlü bilgi verilecek. Bunlar 30 yıl boyunca saklanacak. Ancak ölüm ve kartların yenilenmesi durumunda silinecek.

Öte yandan yeni oturma kartları manyetikli olacak ve dolayısıyla sahte yapılması önlenecek. Kişilerin fişlenmesinin yanısıra, polis, jandarma ve tüm emniyet güçleri gerek gördüklerinde bu fişleri inceleyebilecek.

Ayrıca, oturma kartının her yenilişinde, herkesin parmak izi alınacak ve her türlü ihtimal gözönüne alınarak 10 parmağın da izi alınacak.

YENİ DERNEKLER YASASI

1939 yasasını ortadan kaldıran 1981 yasası, yabancıların dernekleşme faaliyetini oldukça artırmıştı. Ne var ki, bundan sonra böyle olmayacak.Fransa'da varolan tüm öz örgütlenmeler gözden geçirilecek. Eğer, "terörist" faaliyetlerle ilişkisi saptanırsa, bu dernekler kapatılacak, gerekçe ise, Fransa'nın dış işlerine gölge düşürmedir. (Herhalde Halkın Mücahitleri liderinin ülkesine geri gönderilmesi böylesi bir kuşkudan kaynaklanıyordu.)

Yukarıda görüldüğü gibi görünürde kaçak işçilere karşı alınan önlemler, aslında Fransa'da yaşayan tüm yabancılara yönelik bir saldırıdır. Bu tür proğram ve yasalar hiç bir şekilde kabul edilmemelidir, buna karşı sessiz kalınmamalıdır.

Zaten hiç bir kurumda söz sahibi olmayan, kısacası "eşit haklardan" mahrum olan yabancı işçiler sadece en ağır, en pis ve aşağılık işleri, Fransızların hiç bir şekilde kabul etmeyeceği işleri kabul edip yapan zavallılar olarak görülmesine karşı çıkılmalıdır.

Bulunduğumuz her yerde, bu yeni ırkçı, şöven yasalara karşı mücadele edilmeli, bu konuda diğer kuruluşlarla dayanışma içine girilmelidir.

Fransa Devrimci İşçi

METZ

TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN HALKLARIYLA DAYANIŞMA GECESİ

Mayıs ayı, çalışmalarımızın yoğun olduğu bir ay oldu. Bu çalışmalar, gerek 1 Mayıs hazırlıkları, gerekse de gece hazırlıkları idi.

Metz'de 24.5.1986 tarihinde, Türkiye ve Kürdistan Halklarıyla Dayanışma ve Kültür gecesi düzenlendi. Geceye, kollektif çalışmanın sonucu olarak 600'den fazla kitlenin katılımı sağlandı.

Yılgınlığın, çeşitli gruplarca serpilip geliştirildiği bu dönemde, gecemize geniş bir kitlenin katılması bizim için olumluydu. Geceye devrimci ozanlarımız Ali Asker, Mehmet Erdoğmuş, Heval ve Melike Demirağ Katıldılar. Ayrıca yönetmenliğini Ayşe Emel'in yaptığı, "Anılarla 71 " tiyatrosu sahnelendi ve halklarımızın beğenisini kazandı,

22.6. 1986 Pazar günü derneğimizde, "Türkiye'de Siyasal Gelişmeler" konulu bir tartışmalı toplantı düzenlendi. 70 civarında insanın katıldığı bu toplantıda, çeşitli konular tartışıldı. Tartışmaya, bazı sol gruplardan da katılanlar oldu. Tartışmanın en ilgi çeken yönü, Sol Liberâllerin, dün söyledikleri şeyleri, bugün yutmalarıydı.

Bundan sonra da çalışmalarımız, olumlu bir şekilde devam edecektir.

Metz Devrimci İşçi

STRASBOURG

Gerek Devrimci Hareketimiz, gerekse ona bağımlı, onun yurtdışı ve cephe gerisi dayanışma hareketi olan Devrimci İşçi örgütlülüğü içerisindeki siyasi tartışmaların belirli bir dönemden sonra netleşmesi, gelecekteki örgütlülüğümüz açısından olumlu olmuştur. Dönüşümcü akımın saflarımızı terkettiği günden, günümüze kadar olan süreçte, genelinde yurtdışı örgütlülüğümüz ileriye yönelik her geçen gün gelişmeler içerisindedir. Merkezi toplantılar ve ona bağlı olarak çıkarılan Devrimci İşçi yayın organımız, onun ışığında sürdürülen birimdeki tartışmalar bize birçok şeyler öğretmiştir.

Yayın organımıza ilişkin görüşlere gelince; Bizce gerçekte önemli siyasi perspektifler ve önemli açılımlar sunan bir faaliyetliliktir. Bunun yanında, Devrimci İşçi, merkezi olarak Devrimci İşçi faaliyetleri yürüten tüm birimlerde merkezi olarak siyasi seminerler koymalıdır. Yayın organında da, dünyadaki gelişmelere daha fazla yer vermelidir. Genelinde S.S.C.B ve Varşova Paktının dünya görüşlerini ve politikalarını açmalıdır.

Türkiye'ye yönelik, demokratikleşme! ve Türkiye'de demokrasi mücadelesini, her geçen gün yeni değişmeleri sürekli açmalıdır.

Bölgemiz Strasbourg, merkezi olarak diğer Türkiye'li örgütlerle yapılan eylem birliği kararlarını olumlu buluyor. Bu eylem birliğine bağlı olarak bölgemizde çalışmalar -hazırlanan imza kampanyası ve bildiri dağıtımısürdürülmektedir. Bu eylemlerle, kamuoyu çalışmalarını önümüze görev koymuş bulunuyoruz.

Starsbourg

Devrimci İşçi Taraftarları

MULHOUSE'DE 1MAYIS

Mulhouse ve çevresi Devrimci Yol sempatizanları olarak, her seneki gibi bu sene de 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladık.Yürüyüşte kortejimize 150 civarında kitle katıldı. Ayrıca, Fransa'nın en büyük sendikası CGT, DK,TKP ve Halkın Kurtuluşu bu yürüyüşte yerlerini aldılar. Saat 10.30'da başlayan yürüyüş, Faşist cuntayı teşhire yönelik sloganlarla devam ederek saat 12'-de sağlıklı bir biçimde sona erdi, devrim andı içildikten sonra dağılındı. Aynı gün Mulhouse ve çevresi Devrimci Yol sempatizanları olarak bir gece düzenledik.

HALKLARLA DAYANIŞMA GECESİ

Gecede, bir arkadaşın açılış konuşmasından sonra, başka bir arkadaşın 1 Mayıs ve Türkiye'deki Faşist Cuntanın, 6. senedenberi halklarımız üzerinde uyguladığı ırkçı, şoven faşist baskılarını anlatan konuşmasından sonra, tüm devrim şehitleri adına saygı duruşuna geçildi.

Saygı duruşundan sonra mahalli ozanlar çıktı .Daha sonra, Zamani, Nurşani ve Rıza Aslandoğan çıktılar. Nurşani ve Rıza Aslandoğan'ın okuduğu sevda ve kavga türküleriyle Zamani'nin okuduğu devrim marşları ve şiirleri geceye başka bir renk kattı. Geceye 400'ün üzerinde kitle katıldı. Ayrıca bir bacı ve iki arkadaşın okuduğu şiirlerle devam eden gecemiz, sonunda devrim andı içildikten sonra dağıldı.

Kısacası, geceden birçok tecrübe ve deneyimler kazandık. Pratik eksikliklerimizi gördük. Halkımızın, devrimcilere ve bağrında yetiştirdiği ozanlara nasıl sahip çıktığını gördük. -daha bilinçli bir savaş için ileri!

Mulhouse ve çevresi Devrimci Yol sempatizanları

AVUSTRALYA'DA TÜRKİYELİLER

Avustralya Devrimci İşçi

Avusturalya'da onbinlerce insanımız yaşamaktadır. *Kimi insanımız* için bir "otel"di burası, kimi insanımız için ise "kader"di bir türlü değişmeyen. Ama, gitgide "otel" ve "kader" anlayışı yerini, çile,gurbet, sömürü, sürgün ve bir türlü dönülemeyen kavramlara bıraktı. Hergün biraz daha fazla, biraz daha çok insanımız tarafından, bu artık böyle anlaşılmakta...

Bir zamanlar, "cennet Avusturalya" diye, Zeki Müren tarafından çığırtkanlığı yapılan ve sanırız Türkiye'de olsun, Avrupa'da olsun, bir çok insana toz-pembe, "tam yaşanılacak yer" olarak gözüken Avusturalya'yı Avrupa'daki Türkiye'li insanımız bir de bizlerden izlesin istiyoruz.

Nedir Avusturalya? Neler oluyor bu koca Kıta'da? Avusturalya'nın yerlileri (Aborijini'ler) ne durumda? Avusturalya İşçi Sınıfı ve Sol Hareketleri ne yapıyorlar? Ne gibi sosyal, siyasal, ekonomik gelişmelere sahne oluyor bu insanı az, toprağı büyük ülke? Türkiye'li ve Kürdistan'lı insanlarımızın durumu ne alemde? İşte, Devrimci İşçi'nin sütunlarında bu ve benzeri konuları bu sayıda ve ilerideki sayılarda, becerebildiğimiz kadarıyla anlatmaya çalışacağız.

Son sözümüzü başta söyleyerek girelim; Avusturalya, Türkiye'li insanımız için "Türkiye'den iyidir, hastır ama, illa da acıdır, çiledir, gurbettir, sömürüdür." Belki de bu kavramlarla ilk defa bu kadar acımasız, yakından, yüz yüze gelmiştir, hayatında. Hele sanayide çalışanlar için, yani işçiler ve işsizler için "modern Hapishane"-dir Avusturalya.

BHP, GENERAL MOTORS,FORD DUNLUP Avusturalya'daki belli başlı büyük firmalardan sadece birkaçıdır. Bu fabrikalar, Türkiye'li insanımızın gözünde, bilincinde, " gerçek Avusturalya" işte budur. Bu fabrikalar, "Avusturalya'nın aynası"dır işçinin dilinde.

Kopup geldiği köylülük ilişkilerini henüz koparamamış, kafası özel mülkiyet hülyalarıyla dolu, Türkiye'de onca derse rağmen, orta mülk sahibi, küçük burjuva olabilme hırsıyla dolu, en ağır sanayi dalında çalıştığı, "sendikalı-sepetli" olduğu halde, işçilikten, "proleter"liğe geçememiş, yarınından güvencesiz bir halde, yalnız başına, akıntının önünde onbinlerce insan...

Avusturalya demek, "gavurun fabrikası", Gavurun fabrikası" demek ise Avusturalya demektir. Yani Avusturalya; patronun sömürüsü, küfürü, ev-iş arası gidip gelinen bir "canlı-Cenazelik" tir. Avusturalya'yı anlamak demek, işçi olanı, ama ille de hem göçmen, hem de işçi olanı tanımak, anlamak ve kavramak demektir. İşçiyi, hem de göçmen işçiyi anlamak demek ise, hasreti, gurbeti, çileyi, sömürüyü ve umudu tanımaktır. Umut.. "Türkiye acaba düzelirmi? " düşüncesi, Türkiye'li göçmen işçinin yüzünde akan bir ırmak, gülen bir çocuğun ağzıdır.

18 Yıl önce gelmişler, bir gelmişler bir daha da dönememişler. Defalarca gidip geri gelmelerine rağmen, Ora'da şu sıralar kalamayacaklarına olan güçlü inançlarına rağmen, "işler bir düzelse" geri dönme arzuları da bir o kadar güçlüdür.

WOLLONGONG'DAN BİR İZLENİM

Wollongong, Sidney yakınlarında küçük bir maden şehridir. Türkiye'li işçiler bu şehre ilk olarak 1969 yılında gelmişler. 250 aile 2000 dolayında can yaşamakta. İlk geldiklerinde hemen hemen erkeklerin hepsi iş bulmuş. Kadınların çalışması ise yasak!. Sonraları Avusturalya'lı ve diğer milliyetlerden kadınların mücadelesi sonucu, kadın işçiler çalışma hakkını elde etmişler 1980 yılında.

Sene 1986. Tüm Avusturalya'da olduğu gibi işsizlik Wollongong'da da büyüyor. 250 ai leden ancak kala kala 40 dolayında Türkiye'li işçi kalmış çalışabilen Wollongong'un en büyük işyeri BHP demir-çelik tekelidir. Hemen her milletten çalışabilen Türk kadın sayısı ise ancak 4. Eskiden çalışabilen yüzlerce kişi geçirdiği iş kazaları yüzünden işsiz. Tazminat davaları devamlı sürümcede, kimi davalar 4 sene de bitiyor.

Bu sürede ruhen çökenler, Tazminat mahkemesi sonucu aldatılan ve bir daha çalışamıyacak derecede hasta olanlar ve delirenlerin sayısı hiç te *azımsanacak kadar değil. Yunan'ı İ*talyan'ı, Yugoslav'ı hepsi de " aynı kader" de birleşiyorlar. Ama başta Türkiye''liler geliyor. Geçtiğimiz yıllarda hemen her yıl bir kaç defa toplu işten çıkarmalar oldu. İşten çıkarmalara sendikaların pek fazla ses çıkardığı söylenemez. Sesler daha çok dışarıdaki ilerici parti ve demokratik örgütlerden geldi. Şimdilerde BHP'de çalışan işçi sayısı 1700 civarında.

Bir-kaç işçi ile konuştuk. Hepsi aynı konulardan şikayetçi ve dertli. Yugoslav'ı Maltız'ı Türk'ü, İtalyan'ı hepsi aynı iplikten dokunmuş, aynı hamurdan yoğrulmuş, sorunları ortak, kurtuluş çareleri bir ama, biçare, devrimci bir sendikadan, kitleleri kucaklayabilecek, yol gösterebilecek bir M/ L partiden yoksunluk vb...

Çalışmayanların durumu ile çalışanların durumu arasında benzerlikler var. Hemen hemen her iki tarafta bir çok kişi aynı şeylerden şikayetçi. "Ne olacak bizim halimiz" diyor bir işçi. Binlerce işçide Kanser belirtisi var ama sesimizi çıkartamıyoruz, " dışarıda öbek öbek işsiz var" diyor bir başka işçi. Bir başka işçi " Hayvan yerine konma" nın verdiği kızgınlıkla konuşuyordu; " çalışma şartları oldukça ağır, dünyanın 3.mü 4.mü büyük fabrikası kendine lâzım herşeyi kendi çıkarıyor. Kömür yatakları var dağların eteklerinde... Beş üzerinde sendika var. Biri biraz iyice, diğerleri hepten satılmış. 1926 Senesinin makinalarında bizleri yok pahasına, can pahasına çalıştırıp, soyup soğana çevirip, birde üstüne üstlük kanser edip bir kenara koyuyorlar." diyor, gözleri biryerle takılı, birşeyleri hatırlamak istercesine..." ha bizim Türkiye, ha burası" diye ekliyor. " iki ucu boklu değnek, gel sen n'aparsın."

COCE OVEN KÖMÜR OCAĞI

Sohbet koyulaştıkça o anlatıyordu, hiç bitecek gibi değildi, öyle söylüyordu " bitmez bitmez" diyordu. Söz Türkiye'den Avusturalya'dan sonra yine dönüp dolaşıp çalıştığı yere geliyordu. "Her tarafı berbat ya, en berbatı da şu 'COCE-OVEN'

Bir giydiğini bir daha giyemiyorsun. Elbisemizin ve ayakkabımızın hepsinin parasını cebimizden veriyoruz. Yemekhanelerde hayvanlar bile yemek yemez. Diyorlar ki, İsviçre'de, Danimarka'da maden işçileri daha iyilermiş, oralarda maden varmi bilmiyorum ama Türkiye'de maden işçisi arkadaşlarım vardı, onlar bir ara iyilerdi, bir sahipleri vardı..." "...baba oğul çalışmışlar da bir sene birbirlerini görememişler, aynı işyerinde, hem büyük, hem kapkara, pis, zindan gibi..."

Biraz Türkiye'den, insanlardan, hapishanelerden bahsedelim dedik, kesti sözümüzü, "farkımız yok, onlar içerde, biz de burada içerde sayılırız, içeceğin suyu, tuvalete gideceğin zamanı, yemek yiyeceğin yeri bile, herifler tayin ediyor." Türkiye üzerine pek konuşmak istemiyor, iş kazalarından bahsediyor. "Ambulansda kaydı olmayan işçi yoktur" kesin bir şekilde söylüyor."Bazılarını sakat sakat çalıştırıyorlar", 'light dutic work' (hafif iş) dedikleri şeyde, gel de gör ne hafif iş! " peki, hanım çalışıyormu? diye sordum, " olsa da çalışsa, kadının çalışacağı iş değil zaten, kazma-kürek çalışıyor kadınlar, Avusturalya'da kadın-erkek eşitmiş, heye BHP'de eşit...'Avusturalya tatlı rezillik diyor arkadaşlar, bunun tatlısı-matlısı yok, basbayağı rezillik,rezilliğin dikalâsı' İsmail arkadaş, bizim Denizli'li ismail; fabrikaya girmiş karısını sormak için, yürümüş içerde çalışan birkaç kadına doğru sormuş kadına, sorduğu kadın karısı çıkmış..."

Son olarak birşeylerden bahsedelim dedik; " Devrimcilermi, kimsenin pek ilgilendiği yok burayla, burası 2000 bine yakın Türkiye'linin yaşadığı 'göçmen günahkârların cehennemi... burası unutulmuş' bu izlenimimizin son bölümü, bu cehennemi görmek ve ilgilenmek isteyenlerin dikkâtlerine sunduktan sonra, söz fabrikalardan açılmışken ilerde çok kısa ve genel olarak, Avusturalya'nın sendikalar tarihçesi, son sendikal ve işçi olaylarıyla ilgili haberler verelim.

ÇOK KISA OLARAK GÖÇMEN İŞÇ İLER VE AVUSTURALYA'DA SENDİKAL HAREKETLER.

Önce şunu belirtelim ki, yukarda başlığını verdiğimiz konular hakkında geniş bir araştırmamız henüz yok. Ancak ilerde böyle bir eksikliği imkânlar dahilinde tamamlayacağımızı ve Devrimci İşçi'ye daha geniş bir yazı göndereceğimizi sanıyoruz.

BAŞLANGIÇ OLARAK:

1975'de Göçmen İşçileri Konferansında getirilen bir önerinin sonucunda, Sendika Göçmen İşçileri Merkezi (Trade Union Migrant Workers' Centre) 1976'da bir grup sendikacı tarafından kuruldu. Merkez, " göçmen işçilerin ihtiyaçlarını ve problemlerini" anlayan ve kabul eden sendikalar tarafından desteklenmektedir. Kuruldüğu yıldan bu yana böyle bir merkeze gereksinim olduğu inancının benimsendiği görüşü ve bu merkezin amaçları, " Göçmen İşçileri Sendika Merkezi" tarafından çıkarılan bir broşürde şöyle açıklanmaktadır;

-1 Göçmen işçilere iş yerinde ve Avusturalya toplumunda karşılaştığı problemlerde yardımcı olmak.

-2 Göçmen işçiler ve sendikalar arasındaki ilişkiyi geliştirmek.

-3 Avusturalya'da sendikal hareketler hakkında bilgi vermek

-4 Sendika görevlilerinin, göçmen işçilerin problemlerinden haberdar olmalarına yardımcı olmak.

Yukarda sayılan "mütevazi" amaçların bile ne kadar gerçekleştirildiği, Avusturalya İşçi Sınıfı ve göçmen işçiler üzerinde oynanan oyunlar, dönen üçkâğıtlar, sendikal hareketlerin siyasi vb. yapısı bir başka yazı konusu olacağından biz burda üzerinde durmayacağız. Bu yazıda yapmak istediğimiz, Sendikanın kendi çıkarttığı bir takım dökümanlardan hareketle, metinde doğru olan bazı gerçekleri aktarmaktır.

Adı geçen aynı broşürde şu gerçek çok utangaçca -başka şekilde izah edilmiştir.

Avusturalya sendikal tarihi ve yapısı hakkında bir çok göçmen işçi bir bilgiye sahip değildir. Çoğu (yani göçmenler kastediliyor) sendikaların yapılarını ,işlemlerini, kurallarını tam olarak anlamazlar ve sendikaların olanak ve araçlarını kullanmayı bilmezler." satırları düşülmüş. Çeviride kullanılan ifadeyi veya çevirideki eksiklikleri kendilerine teslim edersek, gerçekte bu böyledir. Fazlası, yalnız göçmen işçiler değil, Avusturalya'lı işçiler dahi sendikal yapının karmaşıklığını anlama-kavrama bir yana, Avusturalya işçi sınıfı tarihi ve sendikal geçmişi hakkında çok kabaca da olsa bir bilgilenmesi yoktur. Bilgisi olan çok azınlıkta bir kitle ise onyıllardır devletin resmi politikaları doğrultusunda bilgilendirilmişlerdir. Hatta denilebilir ki, göçmen işçilerin şu veya bu biçimde Avusturalya hakkında genel-aktüel bilgisi olanların, sendikal yapı ve işçi hareketleri hakkında algı ve bilgileri kimi konularda daha sağlıklı ve fazladır. Avusturalya işçi sınıfı tarihi sınıfın kendisine unutturulmuştur, işçiler 10 sene öncesini bilememektedirler! nelerin olduğu karanlıktadır. En önemli konulardan birini örnek olsun diye veriyoruz Bilindiği gibi, dünyada ilk 8 saatlik iş *günü mücadelesinin bu ülke işçileri* tarafından verilmiş olması ve bu mü*cadelenin anısına Melbourne şehrinde* bir anıtın bulunması olayı, işçilerin hergün O anıtın önünden geçmiş olmalarına rağmen, belki hiç, belki de fazlaca bir bilgisi yoktur.

Sendikal yapının işleyişi, kuralları, hiyerarşik yapısı bir çizelge, bir şekil olarak dahi tam ve sağlıklı bir şekilde bilinmemektedir. Doğaldır ki, bu çok daha karmaşık bir bilgilendirilmeyi gerektirir. Bu konularda, devletten, sendikalardan çeşitli düzeylerde ayrılan ödeneklerle, tonlarca el ilânı, broşür, kitap vb. şeyler olmasına rağmen yani bunca bilgi! enflasyonu içinde bilgisizlik. Birçok sendikanın bu iki konuda bilgi vermek için harcadıkları çabaların çoğunu bilgilendirmemek olarak adlandırmak yanlış olmayacaktır. Gerçekte bilgilendirme diye, kendileri için en az gerekli olan şeyler verilmektedir. Göçmen işçilerin durumuna gelince; Dilsizlikten gelen problem bu konularda kendi dillerin*de yayınların bulunmaması, var olan*lar, sağlıksız bilgiler de olsa dahi, göçmen işçilerin bura işçi tarihi ve sendikal yapısına, başka yerlerden gelmiş olmaları, kendi ekonomik-sosyal yapı ve düşünce dünyaları, bu tür bilgilendirmeyi cazip-gerekli olmaktan uzak *tutmaktadır.*

Sendikal yapının hemen hemen çoğunluğunda hakim olan anti-demokratik işleyiş, bunun bir nedeni devlet resmi politikalarının etkinliği, Sendika Fedarasyonunun (ACTU. Avusturalya Sendikalar Konfedarasyonu) halen, Dünya Hür'cüleri içinde bulunmasının sadece altını çizmekle yetinelim.

AVUSTRALYA SENDİKAL HAREKETİNİN TARİHÇESİ

Bir başka broşürden aktaracak olursak, sendikal hareketin tarihçesi *hakkında şunlar söylenmektedir;*

Avustralya sendikalarının başlangıcı 1850'lerin ilk yıllarında, özellikle ilk gelen göçmenlerin etkisi ile başlar. İlk yıllarda sendikalar küçük *olup,genellikle sadece kasabalarda* oluşuyordu. O zamanlar sendikalar sakatlık, hastalık, ölüm ve daha fazla ücret almak için ortaklaşa "yardım" amacını taşımaktaydılar. 1800'lerin ortalarında altın keşiflerinden doğan zenginlik ve yeni göçmenlerin gelmesi, özellikle kalifiye işçiler arasında sendikaların kurulmasını sağladı. 'Altın telaşı' sırasında, Avustralya nüfusunda önemli bir artış oldu ve göçmenlerin çoğu beraberlerinde geniş çapta sendika tecrübesi ve ilerici fikirler getirdiler. İşçi kıtlığı sendikaların daha iyi iş şartları ve yüksek ücret almalarını sağladı. Örneğin, Melbourne şehrinde taşçılar sendikası, 1856'da dünyada ilk defa 8 saatlik iş günü hakkını elde etti. Bu tarihi başarıyı anmak için Melbourne Sendikalar Konseyi Binası'nın karşısında bir anıt dikilmiştir. (Sözünü daha önce ettiğimiz anıt.) Bu anıtın üzerinde 3 tane yaldızlı 8 rakamı vardır. Bu rakamlar işçinin ideâlini sembolize eder. Yani 8 saat iş, 8 saat eğlence ve 8 saat istirahat.

1800'lerde kalifiye işçiler sendikalaştı. Bunların merkezini devlet memurları ve devlet okulları öğretmenleri teşkil etmekteydi. O zamanlar sendikaların çoğunluğunun çalışma alanı bir eyalet (veya o zamanlarda sömürge) içinde idi. Eyaletler arası temaslar çok azdı. Her eyalette sendikaların birleşiminden oluşan konseyler vardı. Bunlara iş ve işçi konseyleri deniliyordu. Bu konseyler her başşehirde ve Viktorya'da olan, Ballarat, Bendigo ve Geelong gibi büyük kır kentlerinde de bulunurdu. Tek başına çalışan sendikalar, sanayi dalı ve işine bakmaksızın konseye üye oldular ve tüm sendikacıların güçlerini arttırmak için çaba gösterdiler.

›

1879'da ülke çapında bir sendika konseyi oluşturmak için girişimlerde bulunuldu. Bu girişimler bu yüzyılın başlarına kadar bir netice vermedi. Bu yüzyılın başlarında Avutralya Sendikalar Konseyi kuruldu. 1879 ile 1891 yılları arasında sendika sayısı 124'e çıkmıştı. Kayıtlı üye saysı yekünü ise 54.888 yani, tüm çalışanların % 1,7' sini teşkil etmekteydi. 1890'larda Avustralya önemli bir ekonomik bunalıma girdi. - İhraç mallarının fiyatları düştü, yurtdışından borç para almak zorlaştı, krediler kısıtlandı, işsizlik yaygınlaştı.- Aynı zamanda sendikacılık gelişti ve yüzyılın başında 200 sendikanın 10.000'e yakın üyesi vardı. Yani Avustralya'da çalışan tüm işçilerin %6'sıydı.

İş şartlarını koruma ve iyileştirme mücadelesinde bazı büyük sendikalar, geniş çapta seri grevlere gittiler. Bu sendikalar arasında göze çarpanlar, Denizciler, kırsal bölgedekiler ve madencilik sanaysindekiler oldu. Bu grevlerin sonucunda sendikalar büyük bir yenilgiye uğradılar. Yenilginin bir nedeni, sendikaların pazarlık yapma gücünün zayıf olması ve diğer nedeni ise hükümetlerin işvereni çeşitli şekillerde destekleyen müdahaleleri oldu. Gelişmenin bir yeni sahasında işçiler, hükümetin kaynaklarının işverenlerin çıkarlarını desteklemek amacıyla kullanılmaması ve işçiler yararına bir yasa çıkarılması için doğrudan doğruya politik eylemlere başladılar. 1890'a kadar geçen 40 yıl içerisinde sömürge parlementosuna işçi sınıfı adayları çoğu zaman sendikaların desteğiyle seçildi.

1890'ların ekonomik krizleri, önemli grevlerin yenilgiye uğraması ve istenilmeyen hükümetlerin oynadığı rol, sendikaların politikalarını radikal bir biçimde değiştirdi. Sonuç olarak 1900'de Tasmania ve Batı (Western) Avustralya dışında, her eyalete bağlı sendikalardan ve seçmen şubelerinden oluşan bir potansiyelle İşçi Partisi kuruldu. O zamana kadar Avustralya'da yeni bir parti yaratma düşüncesi olduğu halde, ülke çapında herhangi bir örgütlenmesi yoktu.

İlginç bir nokta da, Avustralya'da zorunlu sanayiye ait uzlaştırmayı başlatan sendikacılar değil, fakat İşçi Partili olmayan politikacılar,özellikle Liberâl'e mensup olan Charles Kinston ve Alfred Deakın'dır. Geniş çapta grevlerin tecrübesini geçirdikten sonra, 'endüstriyel barış' aradılar ve biraz tereddütten sonra ekonomik uzlaştırma (sınai uzlaştırma olarak geçiyor) mekanizması, hem işveren hem de sendikalar tarafından kabul edildi. (Belki de Shop Steward- işyeri temsilcisi- işçi değil, kavramı buradan gelmektedir. Bizdeki sendika temsilcisi yerini tutmaktadır.)

Fazla çalıştırılıp az ücret ödemeyi önlemek için kurulan ücret kurullarının yetkisi arttırılarak iş saatlerinin düzenlenmesi, genelde iş şartlarının tümünü kapsadı. Ayrıca 20. Yüzyılın başlarında uzlaştırma ve barıştırma sistemleri Federâl ve tüm eyalet hükümetleri tarafından kurulmuştu. (bizdeki iş mahkemelerine benzetilebilinir.) 1901'de 6 eyalet birleşerek (Commenwealth of Austrailia) Federal hükümetini kurdular ve 3 yıl sonra Federal Parlemento ''Barıştırma ve Uzlaştırma'' yasasını onayladı.

AVUSTRALYA UZLAŞTIRMA SİSTEMİ.

Avustralya uzlaştırma sistemi her eyalette işlemektedir. Her eyalatin kendi sistemi olduğu gibi, her eyalette iki değişik sistem de vardır. Eyaletlerdeki sistemler benzeri bir şekilde işlerler. Tek tek eyaletlerde iki ayrı uzlaştırma sistemi işlediği için asgari ücreti saptama sistemi çok karmaşıktır.

Avustralya sistemi Federâl iş kanunları yapmaktadır ve bu kanunlar her eyalette geçerlidir. Aynı zamanda her eyalet hükümeti kendi eyaletinde geçerli olan iş kanunları yapmaktadır. Avustralya'da da ücretleri ve şartları ayarlayan Avustralya Uzlaştırma Sistemi diğer ülkelerden değişiktir. Diğer sanayileşmiş ülkelerdeki sistemler 'toplu sözleşme' denilen bir temel alırken, Avustralya'daki (doğrudan) Barıştırma ve Uzlaştırma Sistemi'dir. İki sistem arasında önemli farklar vardır. Uzlaştırma sisteminde sendikalar ve işverenler o konuyla ilgili savlarını hakeme sunarlar. Hakem meselenin nasıl halledileceğini saptar ve alınan kararları da her iki taraf da kabul etmek zorundadır. Toplu sözleşme sisteminde ise, iki taraf kendi aralarında bir anlaşmaya varmak için karşılıklı pazarlığa girerler.

Akla gelen soru -Avustralya niçin böyle eşi olmayan bir sistem seçmiş? (siz, işçilere zorla dayatılmış anlayın) Cevabı ise, bu sistem ekonomi tarihinin ve Avustralya sendikal hareketinin bir ürünü olmasıdır.

1890-1894 Tarihleri arası süren grevlerde yenilgiye uğrayan sendikalar, güçsüz (zayıf) kaldılar ve bundan sonra uzun süren bir ekonomik kriz başladı. Bu durum, işvereni kuvvetli bir pozisyona getirdi. İşverenler iş şartlarını emretmeyi tercih ediyor ve bu konuda sendikalarla bir anlaşmaya gitmeyi reddediyordu. Bu nedenle sendikalar, Uzlaştırma Sistemi'ni işverenin hakem tarafından verilen kararı kabul edeceği bir pazarlık yöntemi olarak gördüler. Avustralya'da -ki sistem her ne kadar Barıştırma ve Uzlaştırma Sistemi ise de-, son yıllarda Toplu Sözleşme uygulamalarında artışlar olmuştur. Bunun neticesinde Barıştırma ve Uzlaştırma Sistemi içerisinde Toplu Sözleşme usülü de uygulanmaktadır.

Avustralya Uzlaştırma Sistemi 1904'de kuruldu ve ilk Fedarâl iş şartları ve ücret saptaması 12 Aralık 1906'da yapıldı. Avustralya Sistemi, işçilerin ve sendikaların haklarını kısıtlayan, karmaşık ve çoğu zaman da baskıcı yasalar altında işlemektedir. Ç alışan bir çok kişi, işçilerin grev yapma haklarının olduğunu zannederler. Bu tamamen doğru değildir. Uzlaştırma Sistemi'nin geniş yetkileri vardır. Bu yetkilerini, işçilerin grev yapma haklarını engellemek yönünde her an kullanabilirler. Uzlaştırma Sistemi, sendikalara ve onların çalışmalarına, işleyiş kurallarına bir çok yasal kısıtlamalar ve anti-demokratik uygulamalr getirmektedir.

Avustralya'da sendikalar, işçilerin mücadelelerinden doğmuştur. İlk günlerinden bu güne kadar her nesil, iş ücreti ve iş şartlarında sendikaların kazandıklarını korumak için mücadele etmişlerdir. Avustralya'da 2.25milyon işçi sendikalara üyedir.

Bir zamanlar işçilerin mücadeleleri sonucu, iş kanunlarınca, işçiye tanınan temel hak ve çalışma koşulları bugün kağıt üzerinde olmasına rağmen, pratikte işlememektedir. Zaten iş hakkı-hukuku diye çığırtkanlığı yapılan şeyler, bugün sanayide geri kalmış bir çok ülkenin iş hak ve özgürlüklerinden oldukça geri, baskıcı ve anti-demokratiktir.

KISACA İŞÇ İ HAREKETLERİ

İşçilerin yaşam düzeyi düştükçe mücadeleleri de artıyor. Geçen yıl COMENG İŞÇ İLERİ, telefon çalışanları, Genarel Motors Holden, Deniz işçileri, toplu ve kısmi işten atılmalara karşı işlerini korumak için mücadeleler verdiler. Avurstralya İşçi Partisi'nin Liberal Parti'yi aratmayan uygulamaları işçilerin işsizliğe ve yaşam koşullarının giderek ağırlaşmasına karşı artan tepkileri çeşitli şekillerde gelişiyor.

Denebilir ki, 1930'lardan sonra yaşanan en büyük ekonomik bunalım şu yıllarda yaşanmaktadır. Bu durumda Liberal ve şimdi yönetimde bulunan İşçi Partisi yönetimleri sendikalara ve işçilere karşı savaşa geçti. Sendikaların ise kendilerini savunma konumlarına çektiler. Sendikaların hatırı sayılır bir kısmı bu savunma sürecinde geri adımlar attılar. Avustralya Sebdikalar Konseyi (ACTU) geçriğimiz yılda İşçi Partisi yönetimiyle Ekonomik Doruk Toplantısı'nda işçileri daha çok köleleştiren bir dizi anlaşmalar yaptılar. Bu anlaşmalar işçilerin bu günlerde yürütebilecekleri mücadelelerin yolunu tıkamaktadır.

İşçi ücretleri dondurulmuş olmasına karşın fiat artışları ve işsizlik sürekli büyüyor. Ağır endüstrü ve tüketim maddeleri üretimi sürekli düşüyor. Bunalım ağırlaşıyor. İşçilere *"eğer ücretlerinin dondurulmasına razı olurlarsa ve ABD ekonomisi iyileşirse, işlerini yeniden elde edebilecekleri"* söylenmiştir. ABD'deki gelişmeler ortada, Avustralya şirketleri ve hükümet işsizliği kalıcılaştırma yönünde adımlar atıyor, yeni teknolojik uygulamalarla bunu daha da artırıyorlar. Kitlelerin satın alma güçleri hızla düşerken eldeki üretim satılmamakta bunun sonucu üretim fazlalığı ortaya çıkmaktadır. Bu üretim fazlalığı doğal olarak bir çok alanda üretimin durmasını, fabrikaların kapanmasını, işçilerin toplu olarak işten çıkarılmalarını getiriyor.

Normal olarak yukarda bahsettiğimiz fazlalığı durumlarında fiat düşüşleri görülür. Ancak Avustralya'nın bugünki koşullarında özellikle silahlanma harcamaları nedeni ile kalıcılaşan enflasyon yani paranın sürekli değer kaybetmesi fiatları yüksek tutmaktadır. Avustralya kanımızca öyle bir yere gelmiştir ki; bundan önce devrevi küçük bunalımları çeşitli yöntemlerle rahatlatırlarken, bugünden sonra artık bunu başarabilme şansları hemen hemen yok gibidir. Bundan sonra işsizlik ve enflasyon hep yüksek kalacaktır. Artık Avustralya kapitalizminin devrevi bunalımı, kapitalizmin kendi genel bunalımıyla bütünleşmiştir. Başbakan Bob Howke gerek ABD'yi ziyaretleri sırasında gerekse ülke içi uygulamalarda ve söylevlerinde dünyada bir pasifik bölgesinde tümüyle ABD'nin güdümünde tavır alınacağını hergün bir kez daha kanıtlamaktadır. İşçi Partisi kimi uygulamalarıyla Liberal Parti'nin başaramayacağı işleri başarmıştır.!

Son günlerde faşist örgütler, ırkçılığı ana tema olarak alan faaliyetlerini hızlandırdılar. Bu faaliyetlerin bunalımın bu devresinde öne çıkması rastlantı değildir. Para babaları bunalımın sistemin kendisinden kaynaklandığını gizlemek için akla gelebilecek her yöntemi geliştiriyorlar. Hükümetin kimi sözcüleri ve faşist örgütlerin liderleri bunalımın yükünü Asya'lı işçilere, siyahlara ve bu arada tabii komünistlere ait olduğunu "ispatlamaya!" çalışıyorlar. Bu günlerde Türkiyeli demokratik kitle örgütlerine karşı Türk faşistlerinden Avustralya'nın en büyük trajlı günlük gazetelerine kadar uzanan bir koronun eşliğinde saldırının gözlendiğini de belirtelim.

MELBORNE'DE HALKEVİ KURULDU

Altı ayı aşkın bir zamandır, Melborne'nin Gradmeodows ve çevresinde çalışmalarını sürdüren Halkevi örgütleme komitesi çalışmalarını tamamlıyarak Halkevi'ni geçtiğimiz 1 Nisan günü, Viktorya'da oturan Türkiye'lilerin hızmetine sundu.

Halkevi Avustralya'da yaşıyan Türkiye'lilerin ikili sorunları olan Türkiye ve Avustralya ya karşı görevlerini dialektik bir biçimde ele almağa çalışarak çalışmalarını ekonomik, demokratik, kültürel, sosyal, politik, akademik ve benzeri alanlarda mücadelesini sürdürecektir.

Çalışmalarındaki amaçları kısaca toparlayacak olursak: Kısa adı V.H.E. (Viktorya Halkevi) olan derneğin başlangıçtaki çalışma alanı bir gerçek ki, Groadmeodows ve çevresi olacaktır. Pratik ve düşünce çalışmalarının genişleyip zenginleşmesiyle bu alanın Viktorya sınırlarına yayılmasının gerçekleştirilmesi düşünülmektedir. Üyelerin çoğunluğu bu bölgelerde oturmalarına rağmen diğer üyelerin bir kısmı daha uzak bölgelerden gelerek çalışmalara katılmaktadırlar. Yoğun ve karmaşık bir çalışmayı gerektiren amaçlarımızı kısaca sunacak olursak:

- Avustralya'lılar ve Avustralya'da yaşayan diğer halklarla, Türkiye'liler arasında dayanışma ve dostluğu geliştirerek , bu halkların her türlü hakkı eşit kullanmı altında bir arada eşitçe-kardeşçe yaşamaları doğrultusunda mücadele etmek.

- Avustralya'da yaşayan Türkiye'liler arasında dayanışma ve dostluğu geliştirmek,
- Toplumumuzun içinde yayılmak istenen-değişik milliyetlerden halkların kardeşliğine yönelik olan her türlü ırkçı, şoven, çağdışı faaliyetlere karşı çıkmak, bu konuda insanları uyanık tutmak.

Çocuk bakımı, sağlığı, eğitimi gibi konularda anneleri bilgilendirmek, grev, işsizlik, hastalık, ölüm, felaket gibi durumlarda işçilere ve ailelerine yardımcı olmak.

-Avustralya'daki doğa güzelliklerini koruyan bu konuda çalışmalar yapan etkin çevreleri desteklemek, Demokratik Halk kültürümüzün tanıtılıp-yaygınlaştırılması, var olan sanatsal ve kültürel değerlerin korunmasına ve bunları uzun vaadede garanti altına alacak düzenleme ve çalışmalar yapmak, diğer halkların kültürlerini halkımıza, bizim kültürümüzünde onlara tanıtılması doğrultusunda uğraşmak.

- Kadın ve Gençlik kolu olarak her iki alanda çalışmalar yürütmek,kadınların, gençlerin, yaşlıların eğitimi gibi konularda sorunları hiç değilse hafifletici çalışmalar yapmak, bu konularda tartışmalar açmak, dersler ve kurslar düzenlemek.
- İşçi sağlığı, çevre kirlenmesi, işsizlik, pahalılık, konut sorunu, insan hakları -vb. konularda paneller, seminerler, forumlar organize etmek gibi üreteceğimiz bir çok çalışmalar halkevinin şu sıralar bir kısmını yapıyor olduğu ve pratiğe geçirmeğe çalıştığı şeyler arasındadır.

Yukarıda ki sıralanan çalışmaları gözönünde tutarsak:

Avustralya'da yaşayan Türkiye'lilerin diğer milliyetten halklarla birlikte daha güzel, daha iyi, daha sağlıklı bir yaşam için, güncel sorunlarında birleştikleri-birleşecekleri bir yerdir Halkevi.

Halkevi: Türkiye'li emekçilerin nasıl bir ülkede yaşadıklarının ve ne gibi ağır-karmaşık sorun ve görevler bütünlüğüyle karşı karşıya olduklarının bilincine varacakları, kendi güncel sorunlarında - gelecekleri - hakkında kendilerinin söz ve karar sahibi olabilecekleri bir yerdir. Diğer bir deyişle kendi yerel öz örgütlülükleriyle ve kendi temsilcilikleriyle kendilerine sahip çıkmalarının pratik ve düşünce olarak birleştirebilecek bir anlayış, mücadele ve amaçlar bütünlüğüdür Halkevi.

Halkevi, göçmen ve işçi olmaktan kaynaklanan sorunlarında kendi kendine sahip çıkma anlayışıdır. Türkiye'lilerin buluşma, sorunlarının hafifletme ve çözme doğrultusunda kendilerinin kollektif olarak düşünce üreteceği ve faaliyetler organize edeceği bir yerdir.

Halkevinin şu sıralar devam eden çalışmalarından bazıları:

KORO: 6-15 yaşları arasında halk türkülerinden oluşan bir repartuarla Halk çocukları korosu.
SAZ: Küçükler ve büyükler için saz kursları haftanın belirili günlerinde verilmektedir.
FOLKLOR: Küçükler ve büyükler olarak gruplar halinde halk dansları dersleri başlatılmıştır.

KADIN KOLU: Kadınlar aralarında bir kol oluşturarak kendi çalışmalarını sürdürmektedirler.
TERCÜME VE DANIŞMA: Her türlü ve birçok dilde tercümenin yapılması ve çeşitli konularda emekçilerin sorunlarını danışacağı Halkevinin gönüllü üyeleri haftanın her günü sabah saat 10'dan akşam 5'e kadar görev yapmaktadırlar.

DİNLENME: Oturup -dinlenilecek, okuyup-sohbet edilebilecek bir yer olanaklar dahilinde hazırlanmıştır. Burada insanlar günlük Gazete, Dergi, Kitap, Radyo gibi şeyleri bulabilirler.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI: 1 Senelik bir eğitim programı çalışması sürdürülmektedir. Ancak bu arada bu program tamamlanıncaya kadar eğitim çalışmaları ana programa ek olarak yürürlüğe konulmuştur. İl eğitim geçtiğimiz Nisan ayında verilmiş, Avustralya'daki sendikal hareket, işçi sınıfı tarihi üzerine kısa bir sunuştan sonra tartışmaya açılmıştır. İkinci eğitim çalşması 1 Mayıs'ta verilmiş, 1 Mayıs'ın önemi ve anlamı üzerinde durulmuştur.

Yakında başlatılması düşünülen çalışmalardan bazıları ise şunlardır: Tiyatro, Halkevi Yayın Organı, Yaşlılar için gezi düzenlemeleri, Halkevi Kültür-Halk geceleri.

HALKEVİ

SYDNEY

Avustralya hakim sınıflarının parlementodaki sol görünümlü temsilcisi A.L.P (avustralya İşçi Partisi) aracılığıyla uygulamaya çalıştığı, ekonomik-demokratik haklara yönelik saldırıları artarak sürüyor.

Başta militan işçi sendikalarını hedefleyen bu saldırılardan en çok nasibini alan B.L.F. (inşaat İşçileri Sendikası) oldu. Ülkenin en eski ve mücadeleci sendikalarından biri olan B.L.F sonunda, A.C.T.U (Avustralya İşçi Sendikaları Konseyi) üyeliğinden atılarak sindirilmeye çalışılmaktadır.

Eski A.C.T.U Genel Sekreteri olan yeni Avustralya Başbakanı Bob Hawke (A.L.P'nin sağ kanat lideri) bu saldırıların en önünde yer alarak işçi sınıfından aslında ne kadar korktuğunu göstermektedir.

1 Mayıs yürüyüşünde de, başını A.L.P'nin çektiği bu sağ rüzgâr ve saldırılar estirilmeye çalışıldı. Sarı sendika B.W.I.U'yu (İnşaat Endüstrüsü İşçileri Sendikası) B.L.F'ye karşı destekleyip, örgütleyerek, provakatif bir ortam yaratıldı. Yürüyüş başında güçlü bir protesto ile karşılaşan sağ saldırı, (kastedilen A.L.P'deki sağ dır.) yürüyüşün sonunda çeşitli tuzaklarla sol kanat milletvekillerini ve B.L.F temsilcilerini susturmaya yeltendi. Üzerinde konuşma yapılan trayleri kaçırmayı deneyerek, hatta 1 Mayıs organize sorumlularını da yanlarına alarak, polisle kitleyi karşı karşıya getirmeyi başardılar.

B.L.F'nin başını çektiği mücadeleci, devrimci sendikacılık anlayışı, şu anda diğer sendikaları henüz uyandıramadıysa da geniş bir kamuoyu oluşturup, hemen hemen tüm göçmen örgütlenmelerin, bir çok sol partinin (bunun içinde Anarşistler, Troçkistler, Avrupa yanlıları ve Sovyet yanlıları da mevcut.) desteğini aldı.

İşsizliğin alıp başını gittiği, birçok ekonomik-demokratik hakların kısıtlandığı, göçmen gençlerin sinsice asimile edildiği bu ortamda biz Devrimci İşçi taraftarları olarak çeşitli olanaklar araştırıp, örgütlenmemizi geliştirme çabası içinde olup, yukardaki eylemliliklerde etkin olarak yer aldık ve almaktayız. Politik canlılık yoğun olarak yine de göçmenlerdedir. Bunun bilincinde ve ikili görevler bütünlüğünü kavrayarak süreçte birşeyler yapabilme, sesimizi duyurabilme çabalarındayız.

Devrimci İşçi taraftarları olarak bizler, 1 Mayıs gösterilerine, Demokratik Kitle Örgütü olan S.T.İ.B saflarında katıldık.

Kalabalık bir kitlenin katıldığı kortejimizde davul-zurna eşliğinde halaylar çekilirken, aynı zamanda güncel sloganlar atılıp, marşlar söyleyerek, hem B.L.F'in mücadelesine omuz verdik, hem de Türkiye'yi gündeme getirmeye çalıştık. Yürüyüş boyunca atılan sloganların bazıları şunlardı;

-Faşizm mezara, Halk iktidara!
-Yaşasın 1 Mayıs
-1 Mayıs ilk dileğimiz, seni yaşatacak tunç bileğimiz!
-İdam ve işkencelere son!
-Kürt Halkına uygulanan milli zulüme son!
-B.L.F'den kirli eller çekilsin!
-Yaşasın B.L.F !
-Kahrolsun Faşist Cunta!

TÜRKİYE TARİHİNDE ÖNEMLİ BİR DÖNEMEÇ: 12 EYLÜL

Dergimizin bir önceki sayısında yer alan "Türkiye'deki Gelişmeleri Nasıl Yorumlamalı? " başlıklı yazıda ülkemizdeki son gelişmelerin üzerinde durulmuş ve şunlar vurgulanmıştı:

* *"Türkiye'nin ekonomik ve siyasi sistemindeki istikrarsızlık, emekçi halk kitlelerinim muhalefeti bastırıldığı, sisteme her alanda ciddi müdahaleler yapıldığı halde devam etmektedir. Bunun nedeni, istikrarsızlığın kaynaklarının sistemin yapısal özelliklerinde yatmasıdır. Bu özelliklerin başında, burjuvazinin ekonomik temellerinin zayıf oluşu ile hakim sınıflar ittifakının çatışmalı bir karekterde oluşu gelmektedir. Bu durum, burjuvazinin toplum üzerinde kurduğu egemenliğini barışçıl yöntemlerle sürdürmemesi sonucunu doğurmaktadır."*

* *"Ülkemizin yeni-sömürgecilik sürecine sokulmasının bir sonucu olarak oluşan gerici hakim sınıflar ittifakı (oligarşi) bir dizi aşamadan geçtikten sonra 80'lere doğru parçalanma noktasına gelmişti. 80'de, Tekelci Sermaye, emperyalizmin dayatmalarının da bir sonucu olarak kendi* **mutlak denetimini** *her alanda kurabilmek ve sistem sorunlarına çözüm bulabilmek için atağa kalkmıştı. 24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri ile 12 Eylül Darbesi bu atağın öneml iki adımı olmuştur. Tekelci güçlerin bu atağı, Türkiye'nin son 30-40 yıllık tarihinde oluşmuş bulunan ekonomik-siyasi ve toplumsal dengeleri sarsan önemli sonuçlar yaratmıştır."*

* *"24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri'nin ve 12 Eylül sonrası uygulanan siyasal onarım programının doğal bir sonucu olarak oligarşik egemenlikte daralma meydana gelmiştir. Egemen ittifakta yer alan bazı kesimler, devleti ve ekonomik hayatı yönetip denetleme sürecinin, karar alma ve uygulama mekanizmalarının dışına düşmüştür. Devlet hayatında, egemenlik ilişkilerinde ve toplumsal yaşantıda nısbi-demokratik ögelerin tamamen tasfiye edilmesi nedeniyle bu ögelerin varlığı sayesinde kendilerini ve çıkarlarını koruyabilen bazı zümreler siyasal ve toplumsal ağırlıklarını yitirme tehlikesiyle karşı karşıya gelmişlerdir. Ekonomik planda yapılan yeni düzenlemeler sadece büyük tekellerin ve ihracat yapabilen kesimlerin ihtiyaçlarına cevap verdiği için, iç pazara göre üretim yapan sanayi kesimlerinin yanı sıra tarım-ticaret kesimlerinin konumu önemli ölçüde sarsılmıştır. Bu kesimler 1984'ten itibaren ekonomik örgütleri ya da siyasal temsilcileri aracılığıyla konumlarını düzeltmek için hükümete karşı belli bir tavır alışa yönelmişlerdir."*

* *"85 sonbaharından bu yana iyice belirginleşen siyasal arenadaki canlanmanın altında* **bir yönüyle** *egemen sınıf ve zümreler arasındaki çatışmalar ve uzlaşma arayışları yatmaktadır. İttifak dışına düşen kesimler ve güçler egemenlik ilişkilerinde ve ekonominin planlanmasında* **yeniden** *söz sahibi olma, tekelci güçlerin denetiminde* **yeniden** *ittifakta yeralma ve bu suretle konumlarını düzeltme mücadelesi vermektedirler. Bu mücadeleyi şu şekilde tanımlamak mümkündür: Bir yanda, mevcut iktisat politikalarını devam ettirmek isteyen buna bağlı olarak da 12 Eylül faşizminin* **bugünkü şeklini** *korumaya çalışan güçler vardır. Bunların temel dayanakları, ordu, ANAP, tekelci büyük sermaye, ihracatçı kesimler ve emperyalizmdir. Diğer yanda ise, mevcut ekonomik düzenin temel özelliklerine ve bu arada emperyalist sistemin müdahalelerine dokunmadan ekonomik yapıyı iç pazar kuvvetlerinin de yararlanabileceği bir şekle getirmeyi savunan ve buna bağlı olarak, mevcut siyasi yapıyı nisbi demokratik ögelerle takviye ederek egemenlik ilişkilerini ve iktidarın işleyişini daha geniş bir egemen sınıf tabanına oturtmak isteyen güçler bulunmaktadır. Oligarşik egemenliğin daha geniş bir yelpazeye dayanmasını, parlamentonun yetkilerinin ve işlevinin arttırılmasını isteyen bu kesimleri çeşitli siyasi kuruluşlar temsil etmeye çalışmaktadır."*

* *"Ülkemizdeki anayasa, rejim ve demokrasi tartışmaları, esas olarak* **devlet bazında** *kurumlaştırılmış olan ve baskıcı-otoriter-milliyetçi ögelerle alabildiğine tahkim edilmiş bulunan faşist bir rejimin en dışındaki ilişkilerle sınırlı bir içerik taşımaktadır. Demokrasi oyunu, iktidarın sınırlı bir alanını oluşturan odaklarda, parlamento vb.kurumlarda oynanmaktadır. Mevcut rejimin özünü ve temel kurumlarını, gerçek iktidar odaklarını koruyarak rejimi parlamenter demokrasi formülüyle yumuşatmaya çalışan güçlerin programı, egemenliği toplumun çoğunluğuna değil, burjuvazinin çoğunluğuna tevretmeyi hedeflemektedir."*

* *"Türkiye'de demokrasi mücadelesi, nisbi demokratik ögelerin savunulması ve elde edilmesi ile sınırlandırılamaz. Ülkemizde demokrasinin elde edilmesi yani* **egemenliğin toplumun çoğunluğuna devredilmesi devrimci bir iktidar sorunudur, halk iktidarı sorunudur."**

Sözü edilen yazıda bunlar vurgulandıktan sonra, "bugünkü tabloyu yaratan önemli olaylardan birisi de 12 Eylül'dür"denilmiş ardından ise şu soru sorulmuştu : "12 Eylül öncesi ve sonrası gelişmeler nasıl olmuştur da bu tabloyu ve sonuçları doğurmuştur? "

Yukardaki soruya bu yazıda cevap vermeye çalışacağız. Bir bakıma, bugün yaşanan olayların yakın geçmişteki bağlantılarını ve tarihsel boyutunu irdeleyeceğiz ve bazı belirlemeler yapacağız.

* * *

12 Eylül Darbesi'nin Türkiye tarihinde önemli bir dönemeç noktası olduğu genel kabul gören bir tesbittir. Başta darbecilerle onların dayandığı güçler olmak üzere toplumun çeşitli kesimleri ve sağcı ya da solcu tüm siyasal akımlar bu tesbit üzerinde anlaşabilmektedirler. 12 Eylül'ün Türkiye tarihindeki sayılı olaylardan birisi olması, darbenin oluştuğu koşullarla darbe sonrası oluşturulan koşulların önceki dönemlerden farklılığında ve özellikle darbe öncesi koşulların olağanüstü etkilere sahip büyük bir bunalım ortamının ürünü olmasında yatmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanma sürecine girmesinden sonraki Türkiye Tarihi'nin yaşadığı önemli dönemeç noktalarını şu şekilde belirlemek mümkündür:Milli kuvvetlerin işgalci kuvvetlere ve onların yerli işbirlikçilerine karşı savaşa başlamaları ve bu savaşın ürünü olan Cumhuriyetin kuruluşu; 1950'de yapılan seçimlerin sonucunda Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi; (Kurtuluş savaşından sonraki 30 yıllık bir evrede ilk kez iktidarın seçimlerle el değiştirmesi) 27 Mayıs 1960 Darbesi; 12 Eylül 1980 Darbesi. (Bu noktalar arasındaki evrelerde şüphesiz daha başka önemli olaylar yaşanmıştır; 12 Mart 1971 Muhtırasal Darbesi gibi, 68-80 döneminde halk hareketinin bağımsız kimliği ile siyasal sahneye çıkması ve devrimci güçlerin düzen dışı yeni siyasal tercihler, eylemlilikler, değerler ve ideller yaratması gibi... Bunların hepsi, özellikle Devrimci Halk Hareketi'nin siyasal arenaya çıkışı, başlı başına öneme ve değere sahip gelişmelerdir. Yazımızın amacı, Türkiye'deki ekonomik ve siyasi gelişmelerin, çatışmaların bir ürünü olan ve kendileri de yeni gelişme ve çatışmaların hazırlayıcısı olan önemli olaylara genel bir değinmede bulunarak bunların sonuncusu üzerinde, 12 Eylül üzerinde durmak olduğu için yukarda sözünü ettiğimiz gelişmelere ancak sınırlı bir şekilde ve 12 Eylül dönemeciyle bağlantıları noktasında değinip geçeceğiz.) (Dipnot 1)

Yukarda sıraladığımız 4 önemli gelişmenin her birisi kendisini yaratan şartlara müdahale etmiş ve yine kendisini yaşatacak şartları yaratmaya koyulmuştur. Yani her birisi, kendisine uygun düşen siyasal düzenlemeleri de beraberinde getirmiştir. Kurtuluş savaşı ve Cumhuriyet kendisini 1924 Anayasası ile ve sözde tüm sınıf ve zümrelerin birliğini ifade eden tek partili bir siyasi yapı ile tanımlamıştır. 1950'de seçimle yönetime gelen Demokrat Parti, yeni bir anayasa yapmamakla birlikte kendi sınıfsal dayanaklarının ve hem destek aldığı hem de geliştirdiği kesimlerin ve bu arada oluşan yeni ittifakın çıkarlarına uygun düşen siyasal düzenlemeleri ve ekonomik uygulamaları gündeme getirmiştir.

27 Mayıs 1960'daki Askeri Darbe, kendisini önceki dönemden, yıktığı siyasal yapıdan farklı bir programla sunarak tarih sahnesine çıkışını 1961 Anayasası ile tanımlamıştır. 1980 Darbesi ise, yeni bir Anayasa yaparak ekonomik ve siyasi yapıyı önceki dönemden farklı bir statüye bağlamıştır. Bu dönüm noktalarının hepsinin aynı muhtevada olmadığını; hedefleri, dayandığı güçler ve programları bakımından bu olaylar arasında farklılıklar olduğunu hatırlatmak gerekir.

Görüldüğü gibi T.C.'nin 60 yıllık kısa yaşamında 3 ayrı Anayasa yapılmış 3 kere Askeri darbeye başvurulmuş, 2 darbe girişimi ise başarısız kalmıştır. Ve daha bir yığın iktidar çatışması olmuştur. Bunlardan çıkarılması gereken önemli bir sonuç şudur:

Türkiye'de egemen sınıf, zümre ve bloklar arasında iktidarın el değiştirme süreci hep çatışmalı olmuştur. Hakim sınıflar ve zümreler arasındaki çıkar çekişmeleri ve bunun ürünü olan farklılaşmalar barışçıl yöntemlerle çözümlenememiş, sorunlar her defasında zor kullanarak halledilmiştir. Burjuva fraksiyonlarının hükümete gelişlerinde ve hükümetten gidişlerinde seçimler temel değil tali bir rol oynamıştır. Bu durum, egemenliğin gerçekleşme şekline de yansımış; ülke ve toplum baskı ve şiddet temelinde birleştirilip yönetilmiştir. 60 yıllık TC Tarihi'nin yaklaşık 50 yılı sıkıyönetimler ya da olağan üstü hal uygulamalrı altında yaşanmıştır.

Bunun önemli ekonomik sebeplerden ileri geldiğinden kuşku yoktur.

Zayıf ve kapalı bir ekonomik yapıda ortaya çıkan tekelcilik olgusu yeni sömürgecilik ilişkilerine girilmesi, emperyalizmle bütünleşilmesi ile birlikte palazlanmış, bu ise, egemenlik ilişkilerinde, toplumun yönetilmesinde ve bizzat devlette ifadesini bulan faşist ögeleri gerekli ve zorunlu kılmıştır. Tekelci sermayenin ve müttefiklerinin ekonomik temellerinin zayıflığı baskıyı bir ihtiyaç haline getirmiştir. Tekelci sermayenin giderek güçlenip egemen sınıflar ittifakının belirleyici gücü haline gelmesi, devlet yapısının, egemenlik kurumlarının başından itibaren zaten anti-demokratik karakterde oluşu ile birleşmiş, bu ise faşizmin yukarıdan aşağı geliştirilip uygulanmasının elverişli şartlarını yaratmıştır. Devlet yapısının, egemenlik kurumlarının tekelci güçlerin faşist politikalarını sürdürmeye son derece müsait olan karekteri sayesinde, 61 Anayasası gibi nisbi demokratik unsurları ve ilişkileri ön planda tutmaya çalışan bir Anayasanın yürürlükte olduğu dönemlerde bile egemen sınıflar rahatlıkla devlet aracılığıyla kitlelere faşist politikalarını dayatabilmişlerdir. (65-80 arasında olduğu gibi.)

Türkiye toplumsal sürecinin bu tarihsel gelişim çizgisinde 12 Eylül Darbesinin kendine has yanları oldukça fazladır. 12 Eylül'ü diğer dönemeç noktalarından ayıran özellikler, darbenin oluştuğu konjöktürdeki farklılıklarda aranmalıdır. Darbe öncesi ortam bu açıdan incelendiğinde şunları söylemek ve sapatamak mümkündür:

OLİGARŞİNİN ÇATALLAŞAN TERCİHİ

12 Eylül Darbesinden 2 ay sonra yayınlanan Devrimci Yol'un 38. Sayısında şöyle denilmekteydi:

" 12 Eylül öncesinde bunalım, toplumun bütün alanlarını kaplamış durumdaydı: Enflasyon, pahalılık, işsizlik had safhaya ulaşmıştı; ekonomik bunalımın bir sonucu olarak geleneksel toplumsal ilişkiler çürümeye dağılmaya başlamıştı ; düzenin siyasal kurumları parlamento, partiler, hükümet tamamen yıpranmış ve iş göremez hale gelmişlerdi. Düzenin içinde bulunduğu sorunlar karşısında " Parlamanter demokrasinin olanakları" tamamen tıkanmış durumdaydı." (Devrimci Yol, sayı 38).

Burada sözü edilen ve darbeden önceki evrede bütün belirtileriyle açığa çıkmış bulunan tıkanmayı aşabilmek için oligarşinin önünde iki alternatifin olduğu gözlenmekteydi: Bunlardan birisi Açık Faşizmdi. Ki bu tercih egemen ittifakın geniş bir kesimin ortak tercihi haline gelmişti. Tekelci sermayenin 67'lerden sonra devlet kurumları aracılığıyla ve sivil faşist hareketin desteğiyle bu tercihi dayatmaya çalıştığı biliniyor. Oligarşinin diğer alternatifi ise, Sömürge Tipi Faşizm'in örtülü icrasına denk düşen tercih idi. Yani "parlameter demokrasi"nin yürürlükte kalması. Ne var ki, bu ikinci tercih etrafında birleşenler arasında tutum farklılıkları ortaya çıkmıştı. "Parlamenter Demokrasi"yi benimseyenlerin bir bölümü kısa süre için artık faşizm uygulamasından yanaydı. Bunlar siyasal gelişmleri bu yönde zorluyorlar, yıpranan parlameter düzeni onarmak, "anarşi ve terörü" önlemek için ordunun hükümetin denetiminde geçici bir süre için dahi olsa duruma müdahalesini gerekli görüyorlardı. "Parlamenter Demokrasi"yi savunanların diğer bir kesimi ise parlamenter düzenin devamından yanaydılar. Bunlar geçici bir şekilde dahi olsa açık faşizm alternatifinin yürürlüğe konulmasına karşı çıkıyorlardı.

Darbeden önceki evrede meydana gelen gelişmeler şunu gösteriyordu: *Oligarşinin, sömürü düzenini önce* koruyup sonra onarıma tabi tutabilmek ve parçalanmaya yüz tutan ittifakı yeniden oluşturabilmek için öncellikle ve esas olarak halk hareketini bastırması gerekiyordu. Bu amaçlara ulaşabilmek için yönelinen tercih çatallaşmakla birlikte, Açık Faşizmi uzun vadeli bir alternatif olarak düşünenlerle, parlamenter rejimi savunan fakat bunalımdan çıkış için geçici ve ara bir çözüm olarak Açık Faşizmi düşünenlerin politikaları birbirini tamamlayıp çakışmaktaydı. Bu çakışma sayesindedir ki, Darbe, programı egemen sınıfların geniş bir kesimini birleştirebildi. Böylece parlamentonun kapatılması, partilerin faaliyetlerinin durdurulması, Anayasa'nin iptal edilmesi, bütün hak ve özgürlüklerin askıya alınması gibi son derece önemli kararlara sessiz ve tepkisiz kalınabildi.

Parlamento, partiler, sendikalar vb. kuruluşlarla seçim vb. mekanizmaları, Türkiye'deki sömürü sisteminin ve burjuva egemenliğinin meşruiyetinin dayanakları olarak savunanlar emperyalizmin ve tekelci sermayenin bunalımdan çıkış için dayattığı Açık Faşizm tercihiyle bu şekilde yan yana gelebildiler. Bu durum, daha sonraları, 83'lere doğru, bazı geleneksel burjuva partilerin kendilerini tanımlama çabasında açmazlar ve sorunlar yaratacaktı. Demirel ve DYP'nin açmazlarının büyük bir bölümü buradan kaynaklanmaktaydı. Demirel gibileri, krizi atlatabilmek için o günlerde Açık Faşizmi tercihe mecbur kaldıklarında ve gelişmeleri bu yönde zorladıklarında bu çözümün ara bir çözüm olacağına ve kendilerinin tekrar tercih edileceklerine inanıyor olmalıydılar. Ne zaman ki, emperyalist güçler ve yerli büyük tekeller kendilerine 12 Eylül'le uyumlu yeni siyasi temsilciler buldular ve bunlar aracılığıyla 12 Eylül'ü kalıcılaştırmaya yöneldiler, işte o zaman yan yana gelişin yerini farklılaşma, çakışmanın yerini çatışma aldı. Bir bakıma yol ayrımını zorunlu kılan şartlar ortaya çıktı. Bunun sonucunda ise sağ adına bir düzine partinin kurulması gündeme geldi.

Özetle; 12 Eylül Darbesi, hazırlanışı, geliş şekli, ekonomik ve siyasal programı, sınıfsal -toplumsal dayanakları, ideolojik çizgisi ve diğer boyutları itibariyle emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin kendi müttefikleri ile siyasi temsilcilerine dayatıp benimsettiği açık faşizm tercihinin uygulanmaya başlanmasının resmi bir ifadesi olmuştur. Bu yönüyle 12 Eylül, irili-ufaklı tüm egemen sınıf ve zümreler açısından genel kabul gören bir hareket olmuştur. Olağanüstü boyutlara ulaşan sistemdeki kriz, ancak, tüm egemen sınıf ve zümrelerle onların çeşitli siyasi temsilcilerini, devlet otoritesinin yeniden kurulması, rejime yönelen tehditlerin bastırılması ana ekseninde birleştirilerek aşılabilirdi. Oligarşi ile siyasal temsilcileri arasındaki temsil bağının kopma noktasına geldiği, egemen ittifakın bir dizi sebeple parçalanma tehlikesini yaşadığı ve diğer sebeplerle birlikte bütün bunların sonucu olarak iktidar boşluğunun ortaya çıktığı o günkü koşullarda emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin bütün kuvvetlerini Ordu'nun etrafında seferber ederek atağa kalkması, Açık Faşizm programını yürürlüğe koyması, egemen güçlerin geniş bir kesiminin üzerinde birleştiği bir tercih haline gelmişti.

DARBEYE DOĞRU ADIM ADIM

12 Eylül öncesindeki koşulların bir anda ortaya çıkmadığı bilinen bir şeydir. Hem bu koşullar, hem de darbe sırasındaki ve ertesindeki uygulamalar, kişilerin niyetleriyle, generallerin yönetme hırslarıyla, ordunun disipline düşkünlüğü ya da sivillere tepki duymasıyla açıklanamaz. Ele aldığımız gelişmelerin köklü ekonomik ve siyasi sebepleri vardır; ulusal ve uluslararası plandaki konjöktürün yarattığı faktörler vardır. Bunların ilk sırada yer alanlarını, ağırlık noktasını 75-80 döneminin oluşturacağı özet bir değerlendirme içinde şu şekilde saptamak mümkündür:

*Türkiye, yeni-sömürgecilik ilişkisi çerçevesinde kapitalist dünya sistemine borçlandırılan ve ödemeler dengesi tamamen alt-üst olmuş bir ülke olarak kendisini yeniden üretemiyen, her alanda kaynak sıkıntısı çeken ve borçlarını ödeyemeyen bir konuma gelmişti. Böyle bir ülkenin ilk elde emperyalistlere borçlarını ödeyebilmesi ve bunun ardından da ekonomik yapısını yenileyebilmesi için sert bir kemer sıkma politikası izlemesi gerekiyordu. İMF, bu amaç doğrultusundaki öneri paketlerini, 80 öncesinde tüm hükümetlere, "başka çaresi yok" mantığıyla dayatmıştı. Ülke içinde siyasal durumun hassasiyeti ve elverişsizliği nedeniyle tam anlamıyla uygulanamyan İMF önerileri nihayet 80 başında Demirel Hükümeti tarafından yürürlüğe konulmuştu. 24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri olarak bilinen bu kararlarla Türkiye ekonomisinin had safhaya varan bunalımı atlatılmaya ve ekonomi yeni bir yörüngeye sokulmaya çalışılmıştı. Bu kararların Demirel'in bir tercihinden çok bir dayatmanın ve bir zorunluluğun ifadesi olduğu söylenebilir. Demirel, emperyalist güçlerin yanısıra egemen sınıf ve zümrelerin geniş bir kesimini ve orta sınıfları da gözetmeyi ve önlemleri iç pazar sömürüsüne göre oluşan dengeleri alt-üst etmeden uygulamayı düşünüyor ve tasarlıyor olmalıydı..!

Ne var ki, 24 Ocak kararlarıyla içine girilen yeni süreçte asıl hedef, iç pazarı geliştirip genişletmek değildi. İç ve dış koşullar, ekonominin geldiği nokta buna zaten uygun değildi. Yeni ekonomik politika gereğince, ihracatın teşviki, kitlelerin alım gücünün büyük oranda düşürülmesi, faiz ve para ayarlamaları gibi yöntemlerle bir yandan birikmiş borçlar ödenmeye çalışılırken, bir yandan da sermaye sahipleri dış pazarlara yöneltiliyordu. Böylece, üretilen sınai veya tarımsal ürünlerin içerde tüketilebilmesi için iç pazarda talep artırıcı girişimlere ihtiyaç kalmıyordu.

* Ekonomideki bu rota değişikliği toplumun büyük bir kesiminin durumunda ciddi sarsıntılar yaratıyor, kurulmuş dengeler bozuluyor, egemen sınıf ve zümreler arasındaki ittifak ilişkileri bile zedeleniyordu. Bu durum, yaşanmakta olan siyasal bunalımı daha da ağırlaştırıyordu.

Burada bir parantez açarak, tanımladığımız sürecin tarihsel boyutu üzerinde kısaca durmakta yarar vardır. Çünkü 24 Ocak Kararları, kendisinden önce alınan ekonomik istikrar tedbirlerine göre toplumsal ve siyasal düzeye çok daha fazla etkide bulunan bir özellik taşımaktadır. Bunun anlamı şudur: 24 Ocak kararları, basit ekonomik düzenlemeler olmayıp ekonomiyi yeni bir rotaya sokan köklü düzenlemelerdir ve bu nedenle uygulamaya konulduğu dönemdeki siyasal-toplumsal gelişmelere önemli etkilerde bulunmuştur.

Bilindiği gibi, 80'lere kadar Türkiye'de uygulanan ekonomi politika, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra pek çok ülkede yeni-sömürgecilik çerçevesinde uygulanmaya başlanan iç pazarın geliştirilmesine dönük politikalardı. "İthal ikamecilik" olarak adlandırılan bu politika, korumacılık, düşük faiz, sübvansiyon gibi yöntemlerin de yardımıyla geliştirilmişti.

47-80 yılları arasında uygulanan bu politika Türkiye'de bağımlı ve çarpık bir kapitalist gelişmeye yolaçtı. "İthal ikamecilik"in bir ürünü olarak bir işbirlikçi tekelci burjuvazi devletce de beslenerek palazlandırıldı. Bu ekonomik politika, esas olarak iç pazarın genişletilmesine ve sömürünün iç pazarda gerçekleştirilmesine dayanıyordu.

İç pazarı sömürerek palazlanan işbirlikçi-tekelci güçlerin zayıflığı devlet tarafından iç talebin yaratılmasını ve canlandırılmasını gerektiriyordu. (Kamu yatırımları, Yol, Baraj yapımı vb.) Böylece, halk kitlelerinin alım gücünün iç pazarı canlandıracak ölçüde yüksek tutulması gündeme geliyor; tekelci güçler, elde ettikleri kârların bir kısmını iç talebin artırılması yönünde kullanabiliyorlardı. (Toplu sözleşmeler, destekleme alımları vb. yöntemlerle işçilerin, köylülerin, küçük üreticilerin alım gücü nisbeten yüksek tutulmaya çalışılıyordu. Böylece, tüketim ve yatırım mallarının alıcı bulabilmesi, bunların pazarda satılabilmesi sağlanıyordu.)

Bu ekonomik politika oligarşik yönetimde de, egemen sınıf ittifakının oluşumunda ve bileşiminde de ifadesini buluyordu. Burjuva cephesinde söz sahibi olan egemen zümre, iç pazarda en çok tekelleşen ve büyüyen kesimlerden oluşuyordu. İttifakın yönlendirici gücü bunlar oluyordu.

İzlenen ekonomi politikanın sonucunda, iç pazarın genişleyip büyümesinin de etkisiyle, yönlendiricisi tekelci güçler olan geniş bir sömürücü zümrenin ittifakı oluşuyordu. İttifakın tabanının genişliği, devlet imkanlarından,döviz ve kredi yardımlarından,kamu kuruluşlarından yararlananların sayısını artırıyordu.Bir bakıma,, sömürücü sınıf ve zümrelerin geniş bir kesimi, egemenlik ilişkilerinde, kaynakların kullanılması ve dağılımında söz ve pay sahibi olabilmekteydi. Bu durum, devlet ve toplum hayatında baskıcı ögelerin yanısıra nisbi-demokratik öge ve kurumların da varlığının ve yaşamasının zeminini oluşturuyordu. Devlet yapısında, egemenlerin iç ilişkilerinde ve toplumla kurdukları ilişkilerde nisbi-demokratik öge ve yönetim ilkeleri de geçerli olabiliyordu.

* Uzunca bir süre uygulanan ve bu arada kendisine uygun düşen siyasi kurum ve ilişkileri de besleyip büyüten bu model 70'lerden sonra bir dizi iç ve dış sebeple tıkandı. Model, artık 70'lerin ortasından itibaren kendisini yeniden üretemez hale gelmişti. Bunda içsel faktörlerin yanısıra dışsal faktörlerin de belirleyici bir rolü olmuştu. Emperyalist-kapitalist sistem, bunalımı aşabilmek için yeni politikalar geliştiriyor, bunu hem metropollerde hem de yeni-sömürge, bağımlı ülkelerde uygulamaya çalışıyordu. Bu uygulamalara çeşitli ülkelerde sağcı-otoriter hükümetler ya da askeri diktatörlükler, faşist rejimler eşlik ediyordu.

* Emperyalizmin dayatmalarının da bir sonucu olarak alınan 24 Ocak kararlarıyla ihracata yönelen bir ekonomi politikanın izlenmesiyle bunalımın atlatılabileceği düşünülüyordu.

Artık, sinai ve tarımsal üretimde gözetlenen hedef, üretilenlerin dış pazarlarda satılabilmesi idi. İhracat alabildiğince desteklenirken işçi ücretleri en düşük düzeyde tutuluyordu. Bunun yanısıra, tarımda sübvansiyonların kaldırılması, düşük faiz uygulamasından vazgeçilmesi, toplumsal kaynakların, kredilerin, dış yardımların sadece büyük tekelleri ve ihracatcı kesimleri gözetecek şekilde kullandırılması, devlet imkanlarının sadece bu güçlere açılması, egemen sınıf ve zümreler arasında yeni kavgaların zeminini oluşturuyordu.

Bu politikanın doğal bir sonucu olarak bazı sanayicilerden tarım sektörüne ve bankalara kadar geniş bir alanda yıkımlar başgösterdi. Yatırımların durması, gelir dengesindeki aşırı bozulma, burjuvazi içindeki sürtüşmeyi yoğunlaştırdı. (Özal'a karşı bazı eski partilerin devamcılarının muhalefetinin maddi-ekonomik zeminini bunların oluşturduğu biliniyor.)

24 Ocak Kararları'nın uygulanmaya konulması toplumsal yapının iç süreçlerinde ve işleyişinde önemli değişikliklere yol açtı. Kitleler alabildiğine yoksullaşırken, orta direk tasfiye oldu, egemen sınıfların en irileri arasında dalaşmalar başladı, geleneksel dengeler bozuldu vs. vs.

24 Ocak'tan sonra yeni ekonomi politikanın doğal bir sonucu olarak egemen sınıf ittifakının o günkü bileşimi ile gelişmelere müdahale edilemiyordu. Ekonomik bunalımın yoğunlaştığı 75-76'larda başlayan oligarşik egemenliğin iç yapısındaki aşınma 80'lere doğru ittifakın parçalanması tehlikesini yaratmıştı.

İşte Türkiye'. 80 yılının başında ekonomik planda bu sonuçları doğuran bir sürece girmişti, daha doğrusu sokulmuştu.

Sistemdeki bunalımı, siyasal ve toplumsal düzeylerdeki gelişmelere bakarak çok daha somut olarak anlamak mümküdür.

AÇIK FAŞİZM TEKELLER İÇİN TEMEL BİR İHTİYAÇHALİNE GELİYOR

Aslında Türkiye'de, egemen sınıflar açısından Açık Faşizme geçiş ihtiyacı, 24 Ocak kararlarından çok daha önceleri ortaya çıkmıştı. 24 Ocak kararlarıyla birlikte otomatik olarak Açık Faşizme geçildiği şeklinde bir tesbit önemli yanlışlıklar içerecektir.

Her ne kadar 24 Ocak kararları türünden ekonomik önlemler ancak Açık Faşizm koşullarında uygulanabilecek şeylerse de, bizim ülkemizde daha bu önlemler alınmadan önceki süreçte tekelci güçlerin böyle bir rejime yöneldiği kesindir. Bunun nedeni, Türkiye'nin sürekli bir bunalım içinde yaşıyor olması, toplumsal muhalefetin gizli faşizm çerçevesinde bastırılması imkanlarının gittikçe ortadan kalkmasıdır. Oligarşi, istikrarı sağlayabilmek için uzun yıllar mücadele vermiş ve şartları adım adım Açık Faşizme geçmek yönünde zorlamıştır. (Dipnot 2)

* Egemen sınıfların Türkiye'deki gelişmeleri açık faşist bir diktatörlüğe doğru zorlanması 68'e kadar uzanmaktadır.

Ekonomik ve siyasi istikrarı sağlıyacağı, toplumsal muhalefeti etkisizleştireceği ve böylece sömürü sisteminin ürettiği sorunları çözeceği kanısıyla bir faşist diktatörlük 60'lı yılların sonlarından itibaren egemen sınıfların belli bir kesimi tarafından temel bir ihtiyaç olarak görülmekteydi. Tekelci sermaye güçleri ile emperyalizm tarafından bu doğrultuda zaman zaman yapılan ataklar tam bir başarı elde edememişti. 71 Dönemi buna bir örnek oluşturabilir. Hatırlanacağı gibi, THKP/C, 12 Mart 71 muhtırasını "faşizmin erken doğum yapması" olarak da yorumlamıştı. Tekelci sermayenin bu atağının başarısızlığında, ya da atağın sınırlı bir sonuç yaratmasında diğer bazı sebeplerin yanısıra, (devrimci güçlerin mücadelesi, halkın psikolojik durumu vb.) parlamentonun varlığını koruması önemli bir faktör olmuştur. O günkü parlamento, egemen sınıf ve zümrelerin geniş bir kesimini temsil eden bir yapıda ve bileşimde olduğu için büyük tekellerin ve emperyalist güçlerin bazı dayatmaları diğer kesimlerin temsilcileri tarafından mecliste etkisizleştirilebilmekteydi. Örneğin AP ve DP'liler, tekelci sermayenin lehine olacak şekilde düzenlenen Toprak Reformu kanun tasarısını engellemişler; AP ve CHP'liler, o dönemin Genel Kurmay Başkanı'nı ordunun tetditlerine rağmen Cumhurbaşkanı seçtirmemişler, CHP'liler, kendi temsil ettikleri güçlerin aleyhine olan Anayasa değişikliklerine karşı direnmişlerdir. (Buna rağmen 61 Anayasası'nın bir bölümü AP'lilerin desteğiyle değiştirilmiştir.)

* Tekelci burjuvazi, sonuca tam ulaşamayan atağını daha sonra devam ettirmiştir. 75-80 dönemi, gelişmelerin egemen güçlerce Açık Faşizme doğru zorlandığı, bunun koşullarının olgunlaştırılması için her çareye başvurulduğu bir dönem olmuştur. Bunun en belirgin ve en önemli adımı iç savaş politikalarının derinleştirilip yaygınlaştırılmasıdır.

Diğer yandan bu dönem, gizli faşizm çerçevesinde oluşturulan çeşitli alternatiflerin ve uygulamaların bir bir tüketilerek geçersiz kılındığı bir dönem olmuştur. CHP-MSP koalisyonu, 1. Milliyetçi Cephe Hükümeti, ardından Ecevit'in azınlık hükümeti, daha sonra 2. MC deneyleri düzen partilerinin hiçbirinin ekonomik-siyasi istikrarı sağlayamadığını ve sağlayamıyacağını göstermiştir. Bu gelişmeler, burjuva meşruiyetinin sınırlarında, mevcut anayasa çerçevesinde ve şu ünlü "parlameter demokrasi" şartlarında oluşturulan burjuva alternatiflerin ve siyasetlerin bunalımı atlatıp düzeni korumak için çözüm olamıyacağı fikrine geçerlik kazandırmak yönünde birer kanıt olarak kullanılmıştır.

Bizzat egemen sınıflar tarafından başlatılıp körüklenen iç savaş politikaları açık faşizm koşullarını hazırlayan önemli bir politika olmakla birlikte bazı sorunlar ve açmazlar da yaratmıştı. Şöyle ki: Halkta güçlü bir can güvenliği talebi, haklarını savunma arzusu oluşmuş; bunlar Devrimci Hareketler tarafından örgütlendrilip politik tavır alışlara yöneltilmiştir. Bu durum, düzenin temellerini tehdit eden bir halk hareketinin oluşup bağımsız bir güç olarak siyasal arenada yer almasını da beraberinde getirmişti.

Daha başka olgular tarafından da beslenen bu gelişmeler iki önemli sonuç yaratmıştı: a) Mevcut siyasal partilerle "parlamenter demokrasi" kapsamındaki politikalar çözüm olmaktan çıkmıştı. b) Devlet destekli sivil faşist hareketin oluşturduğu alternatif de gelinen noktada egemen sınıflar için uygun bir çözüm olamamıştı.

Bütün bunlar siyasal sahnede tıkanma ve kilitlenme meydana getirmişti. Kördüğüm olmuş bir tablo ortaya çıkmıştı. Öyle ki, egemen güçlerin siyasal temsilcisi durumundaki burjuva partilerinin önerdiği seçenekler bu düğümü çözemiyordu. (Bu durum burjuva cephesinde çözülmelerin bir ifadesiydi.)

MHP'nin önderliğinde ya da O'nun da içinde yer aldığı bir Açık Faşist yönetim alternatifinin de bu düğümü çözemiyeceği anlaşılmıştı. (Halk Hareketi'nin ve devrimci güçlerin yarattığı direniş hattı, MHP'lilerin de içinde yer aldığı yönetimlerin iç savaşı egemen sınıfların lehine sonuçlandırma imkanlarını daraltıyordu.)

Devrimci güçler ise, subjektif konumlarındaki giderilememiş sorunlar, eksiklikler ve zaaflar nedeniyle bu kilitlenmeyi halkın lehine çözecek bir seçenek olmaktan henüz uzak bulunuyorlardı.

İşte siyasal tablodaki bu kilitlenme, egemen güçler açısından ancak ordunun devreye sokulmasıyla aşılabilirdi. Bu bakımdan 12 Eylül Darbesi, kilitlenmenin ve siyasi istikrarsızlığın tekelci güçler ve emperyalistler lehine aşılması durumuydu. Başka bir ifadeyle, 12 Eylül Darbesi, iç savaşın seyrini değiştirerek egemen sınıfların kazanabileceği koşulları oluşturmak ve faşist güçlerin kazanma şanslarının daha yüksek olacağı bir konjöktür yaratmak amacıyla da düzenlenmiş bir hareket olmuştur. (Nitekim bu koşullar oluşturulmuş ve faşizm güçleri kazanmıştır.)

TEMSİL KRİZİ

Buraya kadar sıraladığımız gelişmeleri besleyen olgulardan birisi de şuydu: 12 Eylül'e doğru, yaşanan süreçte, burjuva partileriyle burjuva sınıfı arasındaki siyasal temsil bağı kopma noktasına gelmişti. Oligarşinin tercihi ile siyasal temsilcisi konumundaki güçlerin tercihinde farklılaşmalar ortaya çıkmıştı. Ekonomik ve siyasi krizin yanısıra ve bunların ürünü olarak egemen güçler açısından bir de temsil krizi yaşanmaktaydı.

Şöyle ki; egemen sınıfların ekonomik ve siyasi tercihlerinin bazısı, (ya da bir çoğu) siyasi temsilcileri tarafından benimsenmiyor veya uygulanamıyor; partilerin "parlamenter demokrasi" çerçevesinde önerdikleri formüller ise oligarşinin ihtiyaçlarına tam olarak cevap veremiyordu. (Dipnot 3)

12 Eylül Darbesi, bu temsil krizini de tekelci güçlerin lehine çözmeye yönelik bir hareket olmuştur. Darbe sonrasında oluşturulan siyasal yapıya ve kurulmasına izin verilen partilerin karekterine bakıldığında, bunların sadece tekelci sermayenin ihtiyaçlarına ve temsiline cevap verecek şekilde düzenlendiği görülecektir. Tekelci sermayenin dışındaki zümre ve sınıflara kendilerine siyasal temsilci olarak mevcut partiler dayatılmış, onların ayrıca temsil edilmeleri engellenmeye çalışılmıştır. Böyle yapmakla temsil krizinin aşılabileceği sanılmış, fakat temsil krizinin bu şekildeki çözümünün geçici olduğu daha sonra ortaya çıkmıştır. Yaşanan temsil krizinin tekelci güçler ve emperyalizm açısından 12 Eylül proğramıyla ve mevcut siyasi yapı içinde daha sonra ANAP'la aşıldığını ayrıca vurgulamak gerekmektedir.

İKİLİKTEN TEKLİĞE

Uzun yıllardır yaşanan istikrarsızlığın ve bunalımın aşılabilmesi, yeni ekonomi politikanın oturtulabilmesi, siyasi krizin ve bu arada temsil krizinin çözümünü zorunlu kılmaktaydı. Bunun yolu ise, tekellerin devlet üzerinde ve tek başlarına hakimiyet kurmalarından geçiyordu. Bu durum, devlet yapısındaki ve egemenlik ilişkilerindeki ikiliği, (faşist baskı ögeleriyle nisbi-demokratik ögenin yanyana oluşu şartlarını) tekleştirmeyi zorunlu kılmaktaydı. Bu zorunluluk nedeniyle 12 Eylül Darbesi egemenlik ilişkilerini ve devleti sadece faşist ögelere ve baskı mekanizmalarına dayanacak şekilde yeniden yapılandırmıştır. Daha önceki dönemde egemenliğini faşist zor ve baskı ögesi ile nisbi-demokratik ögenin yanyana ve içiçe kullanılmasına uygun düşen şekillerde sürdüren oligarşi, bu siyasi yapının ihtiyacı karşılamadığı noktada, sadece baskı ve terör ögesine dayanarak egemenliğini koruyup sürdürmek istemiş bunu da 12 Eylül'le birlikte büyük ölçüde başarmıştır.

12 Eylül öncesi dönemdeki siyasi yapı, çeşitli kesimlerin ekonomik ve siyasi gelişmelere etkide bulunabilmesine imkan tanımaktaydı."İthal ikamecilik" olarak adlandırılan ekonomi politikaların gereklerine göre oluşmuş bulunan bu yapı sayesinde diğer sömürücü sınıf ve zümrelerle tekelci burjuvazi arasında ittifaklar mümkün olabilmekteydi. Bu zorunlu ittifakların geniş bir kesime dayanıyor olması nedeniyle yönetim ilişkilerinde ve egemenliğin odaklaştığı çok çeşitli kurumlar arasında nisbeten barışçıl yönetim unsurlarına da rastlanmaktaydı. Tekelci burjuvazinin dışında kalan kesimler, biraz da bu unsurların varlığı sayesinde

ekonomik ve siyasi gelişmelerde söz sahibi olabilmekteydi. Bu durum, oligarşinin egemenliğine belli bir meşruiyet sağlarken, öte yandan tekelci güçlerin istemlerinin karara ve uygulanmaya dönüşmesini geciktiriyor, ya da bazen engelliyordu. Egemen ittifakın geniş bir tabana dayanması, zaman zaman tekelcilerin ve emperyalist odakların işini zorlaştırıyordu.

Darbeden sonra, sadece emekçi kitlelerin ekonomik-demokratik ve siyasi örgütlülüklerinin dağıtılmasıyla yetinilmeyip burjuva kampında yer alan bazı kesimlerin de siyasal olarak etkisizleştirilmeye çalışılmasının bir nedeni de budur.

Belirtmek gerekir ki, 12 Eylül'de kurulan faşist baskı rejimi ekonomiyi 24 Ocak kararları gereğince yeniden yapılandırarak ihracata yöneltmek için ve bu yeni rotanın gerektirdiği yeni bir siyasal yapıyı oturtabilmek için her şeyden önce halk hareketini dağıtmak zorundaydı. Devrimci Hareketlerin ve halk muhalefetinin bastırılamaması halinde ne yeni siyasi yapıyı oturtmak ve ne de bu yapıya uyum gösteremeyen burjuva kampındaki çeşitli kesimleri hizaya sokmak mümkün olacaktı. Egemen sınıf, zümre ve katmanlarla bunların siyasi temsilcilerini devrimci-demokratik halk hareketini bastırmak için kendi bayrağı altında birleşmeye zorlayan ve bunu da başaran tekelci sermaye ve faşizm güçleri, bu amaçlarına ulaştıktan sonradır ki, 12 Eylül öncesi dönemde kendi müttefiki olan kesimlerle ve eski siyasi yapının bir çok unsuruyla hesaplaşma cesaretini gösterebilmiştir.

Bu hesaplaşma da, egemen güçlerin kendi iç hesaplaşmalarında tekelci güçlerin ve Açık Faşizm uygulayıcılarının başarılı olabilmesinin diğer bir önemli nedeni de şudur: Daha önce vurgulandığı gibi, 12 Eylül'le birlikte oluşturulan siyasi yapı, tüm alanlarda faşist baskı ve zor temelinde bir ilişki sistemini gerekli kıldığı ve getirdiği için tekelci sermayenin ve büyük ihracatcı-ithalatcı kesimlerin dışında kalan kesimler, devlet ve ülke yönetiminde, ekonomik kararlarda etkili olamamaktaydılar. Bu güçlerin; (iç pazara dönük üretim yapan irili-ufaklı sanayici kesimin, toprak ağalarının ve bunlar gibilerin) 80 öncesinde olduğu gibi ekonomik ve siyasi kararlarda etkili olabilmesinin tüm kanalları tıkanmıştı. Bu durum, yeni-ekonomik politikanın nimetlerinden tek başına faydalanmak isteyen güçler için elverişli bir ortam yaratmıştı.

Bu elverişli ortamın yaratılmasında biraz da, egemen ittifakın dışına düşen kesimlerin kendi payları olmuştur. Şöyle ki: İç pazar sömürüsüne göre şekillenmiş olan güçlerin büyük bir kısmı, (eski ittifak içinde yer alanların bir bölümü) 24 Ocak'tan ve 12 Eylül'den sonraki ilk bir kaç yılda, sistemin ve devletin geleceği için yaşadıkları sarsıntıyı içlerine sindirmeye çalışmışlar ve iç pazar ağırlıklı politikalara tekrar dönüleceği umuduna kapılmışlardır. Beklentileri gerçekleşmeyince, bu kez de destek verdikleri politikalarla ve güçlerle kendi aralarına mesafe koymaya çalıştılar.Ama iş işten geçmişti. Oligarşi 12 Eylül öncesine geri dönüşün yollarını tıkayan önelmlerde kararlıydı; tavize ve ittifakın tabanının genişlemesine yanaşmıyordu.

Ancak böyle olmakla birlikte, mevcut siyasi yapı, sadece yerli ve yabancı büyük tekellerin, büyük ihracatcıların, ordunun ve bunların uzlaşmasını ve siyasi temsilini ifade eden partilerin denetimine açık hale getirilmiş olmasına rağmen, daha önce oluşmuş bulunan, (12 Eylül'ün yıktığı) yapının bir parçası durumundaki ekonomik ve siyasi unsurların tamamen etkisizleştirildiği söylenemez. İç pazar sömürüsüne göre şekillenmiş, kârlarını sadece iç pazarın genişlemesiyle artırabilenlerin gücünün tamamen kırılamadığı görülmektedir. Bu kesimler, ekonomik planda önemli mevziler kaybetmiş olmalarına rağmen, ideolojik, siyasal ve kültürel yönlerden etkilerini (eskisi gibi olmasa da) devam ettirmektedirler. Mevcut siyasi yapının bütün unsurlarıyla oturup kalıcılaşmasını zorlaştıran ve fakat sömürü sistemini riske sokmadan bu yapının bazı tali öneme sahip unsurlarının sınırlandırılmasına dayanak oluşturacak olan faktörlerden birisi de budur.

BAZI SONUÇLAR

Ç eşitli yönleriyle; öncesi ve sonrasıyla ele alıp irdelediğimiz 12 Eylül Olayı'ndan hareketle bazı belirlemeler yapacak olursak:

* 24 Ocak Ekonomik kararlarıyla başlayan, 12 Eylül faşist askeri darbesiyle bütünleşerek devam eden gelişmeler zinciri, son 20 yıllık süreçten oldukça farklı özellikler taşıyan yeni bir süreç başlatmıştır. 1980 yılı Türkiye Toplumu'nun yaşadığı önemli dönemeçlerden birisidir.

Ana çerçevesi 61 Anayasası'nda ifadesini bulan siyasi yapıyı hiç bir zaman içine sindirmemiş olan tekelci güçlerin 60'lı yıllardan itibaren temel hedefleri, kendilerinin devlet ve toplum üzerinde mutlak bir hakimiyet kurmalarını sağlayacak bir siyasal düzene ulaşmaktı. 20 yıllık sürece yayılan bu mücadelenin ilk meyveleri 12 Mart'ta alınmakla birlikte, belirlenen hedefe 12 Eylül faşist darbesiyle ulaşılabilmişti. Bu sonuç, Türkiye'de eski dönemden görece farklı ve yeni unsurları içeren yeni bir döneme girildiği anlamına gelmektedir.

* Yeni bir döneme girmiş olmakla birlikte Türkiye Toplumu'nun yaşadığı toplumsal sürecin ana özellikleri ve bizzat toplumsal sürecin kendisi köklü bir değişikliğe uğramamıştır. Başka bir deyişle, Türkiye Toplumu'nun ana toplumsal özellikleri köklü bir değişikliğe uğramadan devam etmektedir. Emperyalizme bağınlılık artarak sürmekte, emperyalizmin güdümündeki güçlerin toplum üzerindeki sınıfsal tahakkümleri giderek perçinlenmekte, Türkiye toplumunun 1900'lardan beri çarpık da olsa yaşadığı burjuva siyasal devrimi yönündeki gelişmelerin birer parçası olan demokratik hak ve özgürlükler çiğnenmekte, ulusal sorun çözümlenememekte, aksine Kürt Ulusu üzerindeki milli baskı politikaları katmerli bir biçimde sürdürülmekte, emek-sermaye çelişkisi varlığını korumakta, bugünkü sınıf çatışmasının siyasi plandaki ana ekseni olan faşizm ile Türkiye halkları arasındaki çelişme çözümlenememiş olarak durmaktadır.

Bu sayılanların toplumsal süreci karakterize etmedeki belirleyiciliklerinin devam etmesi nedeniyle 80 sonrası yeni dönem, bir toplumsal süreç zinciri üzerindeki yeni bir evre, yeni bir halka olarak belirip somutlaşmaktadır. 12 Eylül'den sonra da, ana toplumsal sürecin temel özelliklerinde değil, sürecin iç bileşenlerinde, iç yapısında, işleyiş ve şekillenişinde değişmeler meydana gelmiştir.

* Bu değişiklikler, sınıf mücadelesine katılan güçlerin politikalarına; toplumsal süreci köklü şekilde, (devrim yönünde) değiştirme mücadelesine basit değil, karmaşık ve önemli etkilerde bulunacak çaptaki değişmelerdir.

Bu noktalardan bakıldığında, 12 Eylül'ün 12 Mart'la bazı benzer yanları olmakla birlikte, 12 Eylül Darbesi, 12 Mart 1971'deki müdahaleden oldukça farklı toplumsal ve siyasal sonuçlar yaratmıştır. 12 Eylül faşist Darbesi'ne göre daha sınırlı bir alanı etkileyen 12 Mart müdahalesi bile kendisinden sonraki dönemde sınıf mücadelesinin seyrini, devrimci mücadelenin gelişimini ve örgütlendirilmesini etkilemişti. 12 Mart'tan daha geniş kapsamlı sonuçlar yaratan 12 Eylül'ün de, kendisini takibeden dönemdeki devrimci mücadelenin gelişimini, taktiklerini ve örgütlendirilişini etkileyecek olması devrimci güçler için açık bir şeydir.

* 12 Eylül sonrası gelişmeler, devrimci bir sosyalizm seçeneğinin ve bunun ilk adımı ve hazırlayıcısı olarak Devrimci-Demokratik halk iktidarı hedefinin güçlü yankılar bulabileceği bir siyasal-toplumsal konjöktür yaratmıştır.

* 24 Ocak'tan itibaren yürürlüğe konulan yeni ekonomi-politika, iç pazar sömürüsünü, yani ülke sınırları içindeki emekçilerin sömürüsünü daha da yoğunlaştırmıştır. İhracata yönelinmiş olması sömürünün dış pazarlarda gerçekleşmesi anlamına gelmemektedir. Ağır baskı ve sömürü şartlarında içerde gerçekleşen sömürünün sonucunda elde edilen malların ihraç edilmesidir söz konusu olan. Bu yeni ekonomi-politika sayesinde ekonomik düzeyde kısmi düzelmeler sağlanmış olmakla birlikte ekonominin belli başlı önemli sorunları devam etmektedir. Kaynak ve döviz sorunları, ödemeler dengesindeki açık, enerji ve teknoloji yetersizliği vb. devam etmektedir. En önemlisi de, yeni ekonomi-politikanın başlıca hedeflerinden birisi olan dış borç kamburu ekonomiye yük olmaya devam etmektedir. İhracatta sağlanan artış dış borç ödemesine yetmemekte, eski borçlara yenileri eklenmektedir. Bunun sonucunda, Türkiye hala borçlu ülkeler arasındaki ilk sıralardaki yerini korumaktadır.

*24 Ocak'tan sonraki dönemde Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları uluslararası tekellerin ve bunların uzantısı yerli işbirlikçi tekellerin artan sömürüsüne karşı savunma ve korunma imkanlarından tamamen yoksun bırakıldıkları için, Türkiye, yerli ve yabancı tekellerin rahatca at oynattıkları bir ülke haline getirilmiştir.

* Bu dönemde emperyalist güçler, Türkiye'nin ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel hayatında eskisine göre daha fazla etkili olabilmektedirler. Kapitalist dünya sistemiyle daha yoğun bir bütünleşme içine girilmesi, Türkiye'nin bağımsızlık problemini daha da aktüel hale getirmiştir.

DİP NOTLAR:

1- Türkiye halklarının 71'lere kadar yaşamak zorunda bırakıldığı önemli olayların, yazımızda belirttiğimiz dönemeç noktalarının nasıl yorumlanması, hangi tarih bakışı ile ele alınması gerektiği sorularına hala cevap arayanlar için, Mahir Çayan'ın Devrimci Yol'un Mayıs 1977'deki 1. Sayısı'nda yer alan yazısını salık veririz. Bu yazıyı okuyanlar, Mahir Çayan'ın da sol liberallerin "ekonomik-doğmatik" suçlamasına hedef olduğunu göreceklerdir.Çünkü Mahir, sözünü ettiğimiz yazısında Türkiye Tarihini yönelimcilerin bakışına tamamen ters bir şekilde yorumlamaktadır.

2- 12 Eylül'ü önlenmesi mümkün olmayan bir gelişme olarak görmemek gerekir. Faşizm güçlerinin bu önlenebilir yükselişlerine niçin engel olunamadığı sorusuyla ilgili şimdilik Devrimci Yol'un darbeden sonra yaptığı bir değerlendirmede yer alan bir tesbiti buraya aktarmakla yetinelim: *"Ancak buradan askeri faşist diktatörlüğün (ekonomik uygulamalar neticesinde) kaçınılmaz ve mutlak bir sonuç olduğu anlamını çıkarmamak gerekir. Ne var ki böyle bir gelişmeyi önleyebilmek için gerekli subjektif müdahaleler gerçekleştirilememiştir. Ülkedeki geniş aydın kesimleri, özellikle CHP tarafından pompalanan 'anarşiyi önleme', 'sağa da sola da karşı olma' gibi aptallıklarla zehirlenmiş, askeri bir darbeye karşı demokratik-devrimci muhalefeti etkin hale getirmek mümkün olamamıştır. Bunda kuşkusuz Devrimci Hareketin eksikliklerinin, solun-oportunizmin, revizyonizmin günahlarının belirleyici rolü olmuştur. Bütün bunların ve dış siyasi gelişmelerin de etkisiyle askeri bir darbe 1980 Eylül'ünde 'kaçınılmaz' bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır."* (Devrimci Yol, Sayı 38, 1 nolu dipnot)

Yeri gelmişken burada bir konuya kısaca açıklık getirelim: Sol saflarda, devrimci güçler arasında geçmişe ve yenilgiye ilişkin cevaplandırılmamış bir çok sorunun kafaları meşgul ettiği bilinmektedir. Altı yıldır yenilgi ortamından ve psikolojisinden çıkılamamış olması nedeniyle bu durumun doğal karşılanması gerektiği açıktır. Ne varki, işaret ettiğimiz olayda doğru olmayan mantıklara da rastlanmaktadır. Bu tür mantıkların en başında şu gelmektedir: Bazıları, "dört dörtlük bir geçmiş ve yenilgi açıklaması yapılmadan bugün bir şey yapılamaz, önce şu geçmişi ve yenilgiyi açıklayalım." demektedirler. Oysa,doğru ve sağlıklı bir geçmiş değerlendirmesi ancak bugünün görevlerini yerine getirme sürecinde yapılabilir. Türkiye Devrimci Hareketinin içinde bulunduğu ideolojik-siyasal kaos ortamından devrimci dünya görüşü etrafında birleşerek çıkmak için çaba harcamadan, dağıtılmış bulunan halk hareketinin derlenip toparlanması için çaba harcamadan, işçi sınıfının ve halklarımızın bağımsız devrimci hareketini yaratma yönünde uğraşmadan, özetle bugünkü ortamın devrimcilere yüklediği görevleri yerine getirmeden geçmişi değerlendirmek mümkün değildir. Kaldı ki, bizlerin bugün sürdürdüğümüz tartışmaların ideolojik-siyasal boyutunu kavrayanlar, bunun aynı zamanda geçmişe ilişkin de bir tartışma olduğunu göreceklerdir. "Geçmiş" kelimesiyle tanımlanan sürecin devrimci ideolojisine ve politikalarına sahiplenen bir tutum, bir bakıma geçmiş tartışmasına başlamış demektir.

Ayrıca, "geçmiş" denilen süreç, sadece devrimci güçlerin subjektif durumundan ibaret değildir. Objektif durumun içinde bir unsurdur devrimci güçler. Objektif durumun ise çok boyutlu olduğu, toplumsal sürecin bütün yönlerini ve boyutlarını kapsadığı biliniyor. Devrimci Yol'cuların sürdürdükleri tartışmalar sırasında, bu objektif durumun çeşitli yönlerinden ele alınıp değerlendirildiği bilinmektedir. Bütünlüklü bir değerlendirmenin ise,bugünün devrimci görevlerini yerine getirme sürecinde yapılabileceği, yapılması gerektiği açıktır.

3- Burada işaret ettiğimiz şey, sınıfla siyasal öncüsü arasında varolan dolaylı siyasal temsil ilişkisinin dolaylı oluşu gerçekliği değildir. Zaten dolaylı olan bir temsil ilişkisinin kopma noktasına gelecek kadar zayıflaması olgusudur söz konusu ettiğimiz gelişme. Ç eşitli dönemlerde, özellike ağır bunalım şartlarında bu tür krizler de yaşanabilmektedir. Sınıfın istemleri ve tercihleri ile siyasal temsilcisi konumundaki parti, kurum ya da güçlerin politikaları birbirine dolaylı da olsa uygun düşmeyebilir. Koşulların zorlamasıyla tercihler çatallaşıp farklılaşabilir. Hele, iktisadi, siyasi, askeri, kültürel bakımlardan emperyalizme bağımlılık ve içerde sömürüden pay alma nedeniyle egemenler arasında ciddi çıkar kavgaları yaşanan ülkelerde bu şekildeki bir kriz sık sık gündeme gelebilir. Egemen güçlerin bir dönem gözdesi olan kuruluş ve kişiler, ekonomik ve siyasal ihtiyaçların dayattığı değişikliklere çeşitli sebeplerle uyum gösteremeyince ve bu ihtiyaçların gerektirdiği adımları atamayınca, bir kenara atılıverirler. Bu kez onların yerini yeni siyasi temsilciler alır, fakat bunların akıbetleri de bazı istisnai durumlar hariç, kendinden öncekilere benzer. 12 Eylül döneminde sıkılmış bir limon gibi bir kenara atılıveren Demirel ve diğer bazı liderlerin 83'den sonra yüksek sesle dile getirdikleri ızdıraplarının bir kısmı, bu durumla ilgilidir. Demirel'in son 2 yıldır yaptığı ataklar, bir bakıma, kopan temsil ilişkisini, kendi siyasal proğramı etrafında yeniden kurmaya yöneliktir.

HOLLANDA

Geçtiğimiz dönemde yukardan aşağıya Devrimci İşçi ve Devrimci Yol yapılarını tasfiyeye yönelen, temel tezlerin gereksiz-yetersiz olduğunu iddia ederek yeni kimlik arayışı biçiminde kendini somulayan tasfiyecilerin başlattığı "tartışmalar" sürecinde, Hollanda Devrimci İşçi örgütlülüğü yapılan bu tartışmalara katılamamış ve dolayısıyla gelişmelerin gerisinde kalmıştır.

Tüm örgütlü ilişkileri tasfiye edilen Hollanda'da Devrimci İşçi taraftarları açısından bu tartışmalara ilişkin görüşlerin, Devrimci İşçi platformunda yeniden gündeme getirilmesi ve bu boşluğun kapatılması bir zorunluluk olmuştur. Bu analmda aylık toplantılar halinde, tartışmalar yeniden ele alınmıştır.

85 aralığından bu yana süren toplantılarımızdan sonuncusu 30.5 - 1.6 1986 tarihinde 60 arkadaşın katıldığı kamp şeklinde olmuştur. Gündem maddeleri:

1. Devrimci İşçi'nin kimliği, perspektifi, proğram ve görevleri
2. Türkiye'deki son siyasal-ekonomik gelişmeler.
3. Devrimci Hareketin ideolojik-politik sorunları
4. Devrimci Hareket açısından, Türkiye sınıflar mücadelesinde yer almanın sorunları

şeklinde bir önceki toplantıda oluşturularak bölgelere paylaştırılmış, kamp süresince de ağırlıklı olarak 1. madde tartışılmıştır.

31 Mayıs sabahı başlayan oturumda, bu güne kadar yapılan tartışmalarla Devrimci İşçi'nin kimliği üzerine indirilen sis perdesinin esas olarak kalktığı görüldü. Söz alan arkadaşlar bu örgütlülüğün; ideolojik-politik eksen olarak Türkiye'yi esas alan, enternasyonalist-dayanışmacı kitle örgütü oluşunu ve bu temelde ikili görevlerine ilişkin görüşlerini açtılar. Gerek Hollandalılarla gereksede Türkiyelilerle nasıl ilişkiler kurulması gerektiği bağlamında genişleyen tartışmada dernekleşme olayına ilişkin olarak, bunun bir talep sorunu olduğu, böylesi bir araca ihtiyaç duyulduğu anlamda kurulması, ancak bu gelişimin esas olarak sürece yayılması üzerinde ve dernekçilikle eski anlayışın, bakış açısının aşılması gerekliliği üzerinde duruldu. Birimi derneklerle özdeşleştiren anlayışın yerine kendi dışındaki çalışma alanlarını engellemeyen ama, bir koordini üssü olması gereken yeni dernekçilik mantığı açığa çıkarıldı.

1. tartışma maddesinden sonraki gündem maddeleri ve 12 Eylül protestosuna ilişkin tartışmalar bir sonraki toplantıya ertelendi.

Baskı: Schlaeger, Peine

İstek ve haberleşme adresi:

Devrimci İşçi
c/o. R. Öncan
Postfach 91 08 43

3000 HANNOVER 91

V.i.S. D. P.: Saffet Soylu
c/o Kulturzentrum
Karolinenstr. 1 a
2000 Hamburg 6

ÖDEMELER İÇİN:

G. Kurban
Stadtsparkasse Hannover
Konto Nr. 253 07 096
BLZ 250 501 80

BELÇİKA

MADEN İŞÇİLERİNİN GREVİNDE AKTİF BİR ŞEKİLDE YER ALDIK

Geçtiğimiz aylarda Belçika'daki maden işçilerinin başlattığı greve bizler de aktif olarak katıldık. Maden ocaklarının kapatılmasına karşı eyleme geçen binlerce maden işçisinin bu haklı eylemi, sendikanın kaypaklığı, hükümetin saldırgan tutumu vb. nedenlerle bastırıldı, hem de jandarma dipçikleri altında. Ancak, işçilerin mücadele azmi kırılabilmiş değil.

Limburg bölgesindeki maden işçilerinin eylemi tüm Belçika'da etkili oldu. Bölgedeki üç maden ocağının kapatılması kararı karşısında sendikalar pasif kalınca işçiler işyerlerinde kendi aralarında sorunu tartışmaya başladılar. Yaklaşık on bin dolayında maden işçisinin çalıştığı bu bölgede sendikanın pasif tutumu işçileri komiteler oluşturmaya yönetti. Binlerce işçinin açlığa terkedilmesi tüm işçilerde mücadele isteğini doğurdu. Tartışmalar sonucunda işçilerin çoğunluğunun eğilimi doğrultusunda grev kararı alındı. İlk günler greve seyirci kalan sendikalar, daha sonra işçilerle beraber olduklarını açıkladılar ve grev çalışmasına katıldılar. Sendikanın bu tutumunun nedenleri daha sonra anlaşıldı.

Grevin sürdürülmesini tüm işyerlerinde oluşturulan iş komiteleri üstlendiler. Tabanda yaygın şekilde oluşturulan bu komitelerde bizler de Türkiyeli devrimci işçiler olarak yer aldık. Her bölgede birim komiteleri oluşturuldu. Bu komitelerin her birinden birer kişinin katılımı ile üst komite oluştu. Bu komite grevin başlamasından itibaren her gün iki saat bir araya gelerek maden ocaklarındaki eylemleri değerlendirdi. Kararlar tabandaki komitenin ve işçilerin düşüncesi alınarak ve bölgedeki anti-faşist güçlerin de desteği ile yerine getiriliyordu. Üç gün içinde Tüm ocaklarda yerli yabancı tüm işçilerin birliği oluştu ve grevler sağlıklı şekilde yürümekte idi. Eylemler sırasında, hükümete, patronlara ve sömürü sistemine karşı sloganlar atarken aynı zamanda sendika aleyhine de sloganlar söylemeye başladık. Maden işçilerinin grevi başaramayacağını sanan sendikalar, işçilerin üyelikten istifa etme durumu ile karşılaşınca zorunlu olarak eylemlerde görev almaya başladılar. Fakat işçilerin oluşturduğu grev komitesi, Ülkedeki tüm iş kollarında grev yapılmasını isteyince ve bu amaçla diğer iş kollarındaki işçilere yönelik çalışmalara başlayınca ve bunun bir sonucu olarak Demir Yolu işçilerinin 24 saatlik destekleme eylemi Belçika'daki ulaşımı durdurunca ve bu durum grevlerin yaygınlaşma ihtimalini ortaya çıkarınca, hükümet sendikalarla işbirliği yaparak anlaşmaya varıldığını açıkladı. Anlaşmadan sonra sendika tarafından yapılan açıklamada, grevin devam etmesi halinde bu grevi yasal saymayacakları, grev paralarını vermeyecekleri belirtildi. Bu açıklama radyo ve televizyondan günlerce duyuruldu. Buna karşı, işçi komiteleri bunların birer aldatmaca olduğunu, sendikanın hükümetle yaptığı anlaşmada işçilerin hiç bir sorununun çözüme kavuşturulmadığını belirterek greve devam edeceklerini belirttiler ve başbakandan işçilerin taleplerini kabul ettiklerini kamuoyuna açıklamasını istediler. Fakat Başbakan bu talebi kabul etmedi. Bunun üzerine greve devam kararı alındı. Daha sonra hükümetin saldırıları başladı. Jandarma birlikleri maden ocaklarına zorla girmeye kalkıştı. İşçiler bu saldırıya karşı direndi. Jandarma ve polisle çatışmalar oldu. Güvenlik Kuvvetlerinin saldırgan tutumu işçileri meşru savunmaya zorladı. Bunun üzerine maden ocaklarının bulunduğu bölgelerdeki karakollara, jandarma nöbet yerlerine karşı eylemler olduğu duyuldu. Buraların tahrip edildiği öğrenildi. Hükümet ve sendikalar bu kez başka bir yolu denediler. Bu işçiler arasındaki birliği parçalamaya yönelik sinsi faaliyetlerde ifadesini buldu. Yabancı ve yerli işçiler arasında sürdürülen propagandalar sonucunda Zoldern ve Baringen maden ocaklarında bir kısım işçinin işbaşı yapması sağlandı. Önceleri greve aktif olarak olamasa bile katılan Türkiyeli işçilerin bir kesimi, daha sonra, MHP'li faşistlerin ve Tercüman gazetesinin Belçika hükümetinin politikaları doğrultusunda yaptıkları ortak propaganda neticesinde işbaşı yapmaya başladılar. Bir kısım yerli işçi de hükümetin ve sendikanın tehditlerine boyun eğerek çalışmaya başladı. Bu durum, grevci işçilerle işbaşı yapmak isteyenler arasında kavgalara neden oldu. Bir kaç gün sonra tüm ocaklara jandarmalar dolduruldu. Zorla işbaşı yapılması isteniyordu. Bu sırada ocaklarda işçilerle jandarmalar arasında çatışmalar oldu. Çok sayıda işçi lideri, komite üyesi dövülerek gözaltına alındı, bunun sonucunda komitelerin çok sayıda yöneticisinin tutuklanması önderlik boşluğu yarattı, işçiler çaresiz kalarak işbaşı yaptılar. Diğer üç maden ocağındaki işçiler grevi devam ettirdiler. Fakat dört gün sonra buraya büyük bir saldırı oldu. Büyük olaylar meydana geldi. 50'ye yakın güvenlik görevlisi ile çok sayıda işçi yaralandı. Saatlerce süren bu kavgadan sonra bu ocaklardaki grev de bastırıldı. Daha sonra, greve öncülük eden işçilerin bir kısmı bağlı bulundukları "sosyalist" ABUU sendikasından ihraç edildiler.

İşçilerin talepleri şunlardı:

- *Maden Ocakları kapatılmasın,*
- *Keyfi işçi çıkarmaya son,*
- *Tüm iş kollarında sağlığa uygun sistemler geliştirilsin, ocaklarda yeni havalandırma kuyuları açılsın.*
- *Sekizinci atom santralı yerine yeni işyerleri açılsın,*
- *Güney Afrika ırkçı yönetiminden kömür alımları durdurulsun.*

Bu talepler doğrultusunda başlayan grevin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine işçi çıkarmaların gündeme geleceği sanılıyor. Hükümetin öncelikle bu grev sırasında aktif olarak çalışan yabancı işçileri disipline etmeyi planladığı, sendikaların da buna yardımcı olduğu biliniyor. Grevin kırılmasındaki en önemli faktörlerden birisi, sarı sendikaların tutumu oldu.

Belçika'da iki büyük sendika bulunuyor. "Sosyalist ABUU" sendikası ile Katolik ACU sendikası. Her iki sendikada greve önce karşı çıktılar, sonra işçilerin kararlılığı karşısında grevde görev aldılar, daha sonra ise, grev komitelerini devreden çıkararak hükümetle işçiler aleyhine bir anlaşma yaparak grevi kırmak için bilfiil çalıştılar. Katolik ACU sendikasının bu tutumu pek yadırganmadı. Bu sendika zaten işbaşındaki hükümeti açıktan destekleyen bir sendika. Ancak kendisini sosyalist olarak adlandıran diğer sendikanın, ABUU'nun tutumu işçiler tarafından ibretle izlendi. İşçiler, adı sosyalist olmasına rağmen bir sendikanın işçilerin haklı ve meşru taleplerine nasıl karşı çıktığını bu eylem sırasında daha somut gördüler.

Grevin kırılmasında ikinci faktör, Belçika hükümetinin bu konuda oldukça deneyimli oluşu idi. 1983 yılında Flaman Bölgesi'nde yine maden ocakları kapatılmış işçiler sokağa atılmıştı. Daha sonra hem bu ocaklarda hem diğer iş kollarında grevler başlamıştı. Bir süre sonra yüzbinlerce insan sokağa dökülünce iş başındaki Martens hükümeti istifa ederek erken seçime gitmişti. Ne var ki, Flaman bölgesinin tutucu bir karekterde oluşu sayesinde Martens yeniden seçilmiş ve başbakan olmuştu. Martens'in ilk işi, huzursuzluğu yabancı işçilerin üzerine yıkarak yabancıları geri gönderme politikasını benimsemek oldu. Yine hükümet, kendisini erken seçime zorlayan eylemleri nasıl bastıracağı konusunda belli bir plan geliştirdi. Bu planın en önemli yanı işçileri yalnızlaştırmak idi. Nitekim son eylemlerde bunu başardılar.

Bunlara rağmen, Belçika'daki maden işçileri ve biz Türkiyeli devrimci işçiler, haklarımızdan ve onurumuzdan vazgeçmiş değiliz. Son eylem, yerli-yabancı işçilerin devrimci eyleminin birliğinin kanıtlandığı bir eylem oldu.

BELÇİKA DEVRİMCİ İŞÇİ

ALİ ABİMİZİ KAYBETTİK

Belçika'daki Devrimci İşçi çalışmalarının en ön saflarında yer alan Ali abimizi 4 Temmuz 1986 tarihinde kaybettik. Ali Külahçı, yatmakta bulunduğu hastanede karaciğer rahatsızlığının sonucu olarak hayata gözlerini yumdu. 3 aydan beri hasta olan Ali abimiz doktorların bütün çabasına rağmen kurtarılamadı. Ali abimiz 5 Temmuz günü yaptığımız bir törenden sonra memleketi olan Tunceli'ye uğurladık.

5 Temmuz günü yapılan törene Belçika'daki devrimci arkadaşlarımızın yanısıra çok sayıda emekçi katıldı. 1964'den bu yana Belçika'nın Liege kentinde işçi olarak çalışan Ali abinin işçi arkadaşları O'nu son yolculuğunda da yalnız bırakmadılar.

Cenaze töreninde Devrimci İşçi'den arkadaşları adına yapılan konuşmada şunlar söylendi:

"Şu anda işçi sınıfının çıkarları uğruna her zaman canını feda etmek isteyen, bu uğurda her türlü desteğini esirgemeyen bir arkadaşımızı bir hastalık sonucu kaybetmiş bulunuyoruz. Bir çoğumuzun yakından tanıdığı Ali abimiz, 1941 yılında Tunceli'nin Teşnik Mezrası'nda doğmuş, ilk ve orta öğreniminden sonra bir ara marangoz atelyesinde çalışmıştır. Ekonomik zorluklar ve yoksulluk, O'nu 1964 yılından sonra Belçika'da yaşamak zorunda bırakmıştır. Belçika'daki işçilerin sorunları ve yabancıların durumu kendisini etkilemiş, onların ekonomik-demokratik mücadelelerinde aktif olarak yer almış, aynı zamanda 70'lerden sonra devrimci düşünceleri benimseyerek halklarımızın Türkiye'deki kurtuluş mücadelesinin kararlı bir dava arkadaşı olmuştur. Fabrikada, Maden Ocakları'nda, değişik işyerlerinde, bürokratik işlerde, düğün, dernek işlerinde, sosyal-kültürel faaliyetlerde, kısacası işçi ve emekçilerin yararına olan tüm işlerde Ali abi hep en önde yer almıştır. Ölümü karşısında duyulan üzüntü, ona son yolculuğunda gösterilen bu saygı ve sevgi esas olarak O'nun seçkin bir devrimci, iyi bir insan, iyi bir abi olmasından kaynaklanmaktadır. O, Türkiye halklarının mücadelesine her dönemde en kararlı şekilde sahip çıkmasını başarabilen, devrimci görevlerini hiç bir zaman ihmal etmeyen, Türkiye halklarının ve Dersim'deki, tüm Kürdistan'daki kardeşlerinin acısını, sevincini her zaman içinde duyan, bu duygularını Belçika'daki mücadelesiyle birleştirebilen bir devrimciydi.

Sen rahat uyu Ali abimiz, seni Liege'deki, Brüksel'deki, Heuzden ve Zolder'deki, Avrupa'nın diğer ülkelerindeki ve Türkiye'deki işçi kardeşlerin ve devrimciler mücadelelerinde yaşatacaklar."

Devrimci İşçi'den arkadaşları adına yapılan bu konuşmadan sonra Ali abi için 1 dakikalık saygı duruşu yapıldı. Ali Külahçı'nın naaşı daha sonra doğduğu yer olan Tunceli'ye götürülmek üzere morga kaldırıldı. 9 Temmuz günü ailesi tarafından uçakla Türkiye'ye götürülen Ali Külahçı Teşnik Mezrası'nda toprağa verildi.

Not: Ali abinin cenaze giderlerini karşılamak ve ailesine yardımda bulunmak amacıyla bir hesap numarası açılmıştır. Okurlarımızdan yardımda bulunmak isteyenler olursa aşağıdaki hesap numarasını kullanabilirler.

VERENİGİNG FONDS
BANK BRUSSEL LAMBERT
335-0032587-41
HEUSDEN-ZOLDER
BELGIE

AVUSTURYA

Bölgemiz Foralberg'de ÖSP'nin çağrısı üzerine 30 Nisan günü meşaleli bir yürüyüş ve ortak gece düzenledik. SPD'nin amacı Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hazırlığını ve propagandasını yapmaktı. Zaten Avrupalı Sosyal Demokratların 1 Mayıs'ları nasıl kutladıklarını biliyoruz. Buna karşın 1 Mayıs'ın daha çok insanın katılacağı gerekçesi ile, 1 Mayıs günü yapılmasını önermemize karşın kabul ettiremedik, biz de tüm gücümüzle yürüyüşe katıldık, sloganlarımızı attık, pankartlarımızı taşıdık. Gece yerine kadar meşalelerle yürüdük, geceye "Akbabalar" ikilisini getirdik. 1 Mayıs sabahı Insbruck'daki arkadaşlarımızla yürüyüşe katıldık. Bir takım teknik eksikliklere karşın yürüyüş başarılı geçti. Geniş kitle katılımı vardı.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BAYRAMI OLAN 1 MAYIS

AVRUPA'DAKİ İŞÇİLERİMİZ VE TÜRKİYE

Ülkemizdeki ekonomik bunalım nedeni ile iş gücünü satmak için *"Yabanellere"* göçen insanlarımız önemli bir iş gücü potansiyeli oluşturdular bu ülkelerde. Amaçları, tüm gereksinimlerinden kısarak para biriktirmek ve ülkelerine dönebilmekti. Ne yazık ki, *"Evdeki hesap çarşıya uymadı"*. Emperyalizme göbekten bağlı olan ülkemizde, ekonomik bunalımlardan kurtulmak, işçilerimizin dönüşü için olanakları hazırlamak olanaklı değildi.

1970'lere gelindiğinde "revizyonist" politikaların emekçi halklarımızın kurtuluş ufkunu açmak yerine, onu karartmadaki başarısından söz edilebilir. Revizyonizme karşı verilen ideolojik mücadele, THKP/C hareketi ile başladı, DEV-GENÇ ve Devrimci Yol çizgisinde prätiği ile de kendini somut olarak ifade etti. THKP/C hareketinin Kızıldere ile noktalanan örgütsel yenilgisi, kısa süre sonra onun ideolojisi doğrultusunda bir halk hareketinin yaratılmasına engel değil zemin oluşturdu. Bu onun ideolojik ve politik sağlamlılığının bir kanıtı idi.

1970'lerden sonra sivil faşist hareket kendisini hızlı bir biçimde örgütlemeye, anti-faşist, devrimci güçlere saldırmaya başladı. Devrimci Gençliğin faşizme karşı ön saflardaki direnişi, Devrimci Yol'a kadar uzanan ve sürdürülen direniş çizgisinin doğruluğu kısa zamanda çeşitli anti-faşist kesimleri bu direniş çizgisi etrafında birleştirdi. Kırsal alanda işçi kesimine kadar genişleyen bu siyasallaşma, elbetteki yurtdışındaki işçi kesimini de önemli oranda etkiledi. Kısa sürede yurtdışındaki işçilerimiz de çeşitli siyasal örgütlülükler etrafında bir araya gelerek, Türkiye'de gelişen halk muhalefeti ile dayanışma görevlerini yerine getirmeye başladılar. Yurtdışının ideolojik kaynağı Türkiye Devrimci Hareketi ve onun mücadelesi idi. Ağırlıkla yurtdışında bu sempati örgütlendi.

12 Eylül öncesinde siyasi hareketler arasındaki "yarış", bu yarışın çoğu noktalarda ideolojik çerçeveyi aşması, ortak platformlar altında bir araya gelememeleri, Marksist-Leninist bir partinin yaratılamaması, yenilginin nedenlerini oluşturuyordu. Bu yenilgi yurtdışına da belli bir süre sonra yansıdı.

Voralberg DEVRİMCİ İşçi sempatizanları

İNFAZ YASASI İLE İLGİLİ CEZAEVİNDEKİ DEVRİMCİLERİN GÖRÜŞLERİ

TÜRKİYE'DEN

3267 SAYILI CEZALERIN İNFAZINDA İNDİRİM ÖNGÖREN YASA İLE İLGİLİ DÜŞÜNCE VE ELEŞTİRİLERİMİZDİR...

" Olağanüstü diye tanımlanan, yoğun ve acımasız bir dönemin kimi yumuşamalarına karşın *henüz bütünüyle yaşanmakta olunduğu ülkemiz* gerçeğinde; güncel olarak, kendi insanımızın da; iktidar sahipleri, siyasal tercihlerini bu beklentinin yerine geçirebilmek ve belki de geçici bir sürede olsa da bu haklı beklentiyi tavsatabilmek amacıyla; cezaların infazında indirim öngören bir yasayı tezelden kotarıp yürürlüğe koydular.

En başta görünürdeki muhalafet partilerinin suskunluğunun yanı sıra, kimi aydın, demokrat ve ülkemiz gerçeğinde kendi alanında otorite sayılan kimi hukuk çevrelerinin ve de önemli basının belli bir bölümünün şöyle veya böyle olumlamaları ve hatta övgüleriyle yasaya ilişkin tepkiler süregelmektedir. Hiç te yabancısı olmadığımız siyasal hesaplarla kotarılan bu yasanın doğrudan muhatabı olan bizlerin yasaya ilişkin tepkileri gerçek niteliği ise en sağlıksız düşünceler seçilerek, güya ve sanki de tüm mahkum kitlesini temsil ediyormuş gibi basın ve yayın organları aracılığıyla bu sağlıksız düşünceler afişe edilmek suretiyle, her zaman ve her konuda olduğu gibi bu konuda da sesimiz bir kaşık suda boğulmak istenmektedir!..

Her türlü olumsuzluğa karşın şayet ulaşabilmemiz mümkün olursa, *konunun taşıdığı önem ve ivediliği açısından görüş ve eleştirilerimizi;* en başta hukuk çevrelerine, muhalafet partilerine ve önemle basına, daha sonra da ilgili resmi makamlara iletmeye çalışacağız.

Bu bağlamda, yasaya ilişkin düşüncelerimizi belirtmeden önce, yasaya ilişkin eleştiri ve görüşlerimizin de ana eksenini oluşturan, toplumumuzun haklı ve temel bir beklentisi olan bir GENEL AF'ın neden zorunlu olduğuna az da olsa değinmeyi gerekli görüyoruz.

Hiç bir ideolojik ya da siyasal polemiğe girmeden, en az bir burjuva hukukunun kendi sınırları içinde dahi, bir GENEL AF konusunun yaşanmakta olan ülkemiz gerçeğinde neden zorunlu olduğunu koymak bile sorunun anlaşılması için yeterli olacaktır kanısındayız.

SALT HUKUK AÇISINDAN BİR GENEL AF NİÇİN ZORUNLUDUR!..

En başta siyasal nitelikli cezalar olmak üzere genel olarak tüm cezaların bu denli ağıR ve uzun süreli olduğu bir başka ülke örneği gösterebilmek mümkün değildir. Resmi kararla 90 günlük, resmi olmayan uygulamalara çoğu 7-8 ayı bulan *"Gözaltı"* süresi, dünyanın bir çok ülkesi için bir ceza hükmü süresidir. Salt *"Gözaltı"* süresinin bu denli ağır ve uzun süreli olduğu bir ülkede; artık bir tutukluluk süresinin ve koşullarının ne olup olmadığının ya da hükümlülük süresinin ne olup olmadığının söz konusu edilmesine bile gerek yoktur. *Olay bu denli* saydamdır ve bir GENEL AF BUNUN İÇİN GEREKLİDİR VE ZORUNLUDUR!..

Tamamıyla hukuk dışı istem ve tercihlere dayalı olarak böylesine "Suçsuz Ceza" üretilen; bütün hukuk kuralları hiçe sayılarak en az ölçüdeki bir burjuva hukukunca bile
kutsal sayılan "Savunma Hakkı"nı her türlü yola başvurarak kaldıran "Tabi Hakim ve Mahkeme" yerine olağandışı mahkemelerde emir ve komuta ile insanları yargılatıp en ağır cezalara çarptıran; sözde *"Anarşiyle Mücadele Ediyorum"* adı altında cezaların bu denli ağır oluşuyla da üstüne üstlük övünen bir benzerine daha az rastlanabilir bir ülkede; Genel AF BUNUN GEREKLİDİR VE ZORUNLUDUR!..

Ne demek olduğu sadece sahiplerince bilinen bir "Sakıncalı" kavramının kara gölgesi altında insanların sindirilmeye çalışıldığı; işinden gücünden ve ekmeğinden edildiği; koğuşturmalara, sürgünlere tabi tutulduğu ve nihayet ezilip horlandığı benzerine az rastlanır bir ülkede yaşamaya çalışıyoruz ve bir GENEL AF BUNUN İÇİN GEREKLİDİR VE ZORUNLUDUR!

Konuyla ilgili olarak, önemi açısından son derece çarpıcı görünen son bir noktaya daha değinip geçelim.

"Anarşist" ya da "Vatan Haini" nitelemeleri ile -ki bu nitelemelerin tümünü şiddetle ve nefretle reddederiz- insanların rastgele operasyonlarla toplandığı, suçlu mu, suçsuz mu olduğu bile ayırt edilmeksizin basın ve yayın organları aracılığıyla kamuoyuna teşhir edildiği, yine aynı şekilde suçlu ya da suçsuz demeksizin işkenceli sorgu tezgahlarından geçirildiği, yılları alan ve en az sorgulama tezgahları kadar ağır ve zor koşulların yaşandığı askeri ve sivil tutukevlerinde tutsak edildiği; Ama bütün bunlara karşın, yıllar boyu süren davalar sonucu bütün bu uygulamalardan geçmiş ama sonunda suçsuzluğu anlaşılarak yargılandığı mahkemelerin hakkında beraat kararı verilmiş insanlara, bütün bunların hiçbirisi olmamış gibi "haydi sen suçsuzsun, *çek git"* denildiği bir başka ülke örneği gösterilemez.

Bu bir suçtur...

Kendisine karşı işlendiği ifade edilen suçları affetmeyeceğini anayasal hükme bağlayan ve "Milli İradeyi" en *üstün irade kabul eden sosyal hukuk* devleti olduğu savında olan bir devlet asla suç işlememelidir. Bağlı olarak, adalet ve hukuka saygı isteyen ve bekliyenler, öncelikle ve ivedilikle bizzat kendileri hukuka saygılı ve adil olmasını bilmelidirler! Ne kimseye sözde "dış kaynaklı" kara çalıyoruz, ne de olmayan bir sıfatı yakıştırarak bir kimseye hakaret etmek niyetindeyiz. *Ayaklarımız sımsıkı topraklarımız üzerindedir.* Ve savlarımız kendi gerçeklerimize dayanmaktadır. Daha uzağa gitmeye gerek yok.

1986 yılına girdiğimiz yakın geçmişte Erzincan Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde, Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde, Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde kamuoyunun yakından izlediği 3 dava sonuçlandı. İlk ikisinin 1980'den bu yana sürmekte olduğu, bilinen bu davalardan Erzincan Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanan 29 sanıktan 44'ü, Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanan 473 sanıktan 218'i, Kayseri DGM'de yargılanan 29 sanıktan 20'si beraat etmiştir.

Özellikle Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılananların kamuoyuna yansıtılan spekülatif konumları bakımından dâva sonucu ortaya çıkan durum son derece trajiktir. 6 yıldır Diyarbakır Askeri cezaevi gibi uygulamaları ile kamuoyunun belleğinde müstesna yerini almış olan bir cezaevinden ömür çürüten 218 kişi, bütün bunlar hiç olmamış, hiç yaşanmamış gibi hesapsız kitapsız, "suçsuzsunuz", "Bugün çıkıp gidin ve sağ kaldığınıza şükredein" denmiştir. İşte sorun bu denli yalın ve çıplaktır. Belki hiç bir şey için değil ama, işte bunun için GENEL AF gereklidir ve zorunludur.

CEZALARIN İNFAZINDA İNDİRİM ÖNGÖREN YASA NE GETİRMEKTEDİR.

Haksızlık etmiş olmak istemeyiz. Yasaya yönelttiğimiz ve yönelteceğimiz tüm eleştiriler, yasanın yerine ikame edilmeye çalışılan "Genel Af" sorunuyla bütünlük içerisinde olduğu bilinmelidir. Böylesine haklı bir beklenti olmasaydı ve olağan koşullarda böyle bir yasa doğal çerçevesi içinde gündeme gelmiş olsaydı, hiç şüphesiz tamamiyle teknik düzeyde taşıdığı eksiklik ve yanlışlıkların dışında yasaya ilişkin söylüyebileceğimiz fazla bir şey olmazdı. Hal böyle olunca, yasanın bizzat kendisine yönelttiğimiz eleştiriler de ister istemez yasanın gündemine konulan amacıyla bağlantılı olarak sürdürülecektir. Ve böyle de ele alınmalıdır.

A. YASA İHTİYACA CEVAP VERMEKTEN UZAKTIR.

İktidar sahiplerinin Af konusundaki siyasal ve ideolojik tercihleri belli ki, oldukça ince hesaplarla, cezaların infazında indirim öngören yasanın en ayrıntılı noktalarına değin yansıtılmıştır. "İnfaz uygulamalarında batı standartlarına ulaşıldı" ya da "Hiç kimse ayırt edilmeksizin yasadan yararlandırıldı" ya da "Cezaevlerinin anahtarlarını mahkumun eline teslim ettik" *gibi propogandif nitelendirmelerin* aksine bu gibi nitelemelerle yasanın gerçek niteliğinin anlaşılmasının önüne çekilmiş olan sis perdesini *her türlü önyargıdan arınarak aralama* erdemini gösteren hemen hemen herkes görecektir ki, bu yasa, "GENEL AF" gibi bir beklentinin söz konusu olduğu bir sırada şöyle ya da böyle bu istemin önüne geçirilmiş olmak üzere kotarılmış olmakla kalmamış, inceden inceye yapılan hesaplarda ne edilip-yapılıp, özellikle de siyasal mahkumların dışarı çıkması önlenmeğe çalışılmıştır. Bu haliyele yasa sahipleri sadece yasak savmışlardır. Hem konuyu tercihleri doğrultusunda sonuçlandırmışlar, hem de "Avrupalı dostlarına" verdikleri sözü tutmuş olmuşlardır.

Bütün abartılı görüntüsüne karşın, 647 ve 2148 sayılı cezaların infazı hakkındaki yasaların toplam olarak öngördüğü indirimden farklı olarak bu yasa, sadece ayda 4, yılda 48 günlük bir indirim getirmiştir. Genel Af gibi bir beklentinin ve de cezaların bu denli ağır ve uzun süreli oluşunun yanında bu rakam gülünçtür. Bu nedenle, bu ince bir hesap ürünüdür diyoruz. Yasa koyucular neden en azından 2/3 basit ve anlaşılır bir indirim ön görmemişlerdir. (1/2-6) gibi bir indirime başvurmuşlardır. Çünkü, bu taktirde daha az cezalıdan daha çok ya da uzun süreli cezalıya, daha yakın *tarihli hükümlüden daha eski hükümlüye* doğru bir çok hükümlüyü kucaklayacak, bilinen koşullarla da olsa daha çok hükümlünün dışarı çıkmasını sağlıyacaktı. *Oysa şimdi, 1980* tarihinde cezaevine girmiş olupta 15 yıldan yukarı hüküm giymiş bir tek mahkum dışarı çıkamamaıştır. Genel beklenti açısından bu çok çarpıcıdır.

Yasa, eski yasalardan farklı olarak, öngördüğü bu 4 günlük indirimden, bütün ceza hükümlerinde eşit şekilde yararlandırılmadığı gibi, uygulamada getirdiği ikili ya da çoklu infaz indirimi sistemi ile de, zaten 647 ve 2148 sayılı yasaların indirim sistemlerinde varolan bozukluğu, karışıklığı daha da içinden çıkılmaz hale getirilmiştir. Şöyle ki, yasa kısa ve uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı ceza hükümlerine 1/2—6 koşulu indirim formülünü uygularken, müebbetlikleri ayırmış ve müebbet hükümlülerin yatmaları gereken 24 yıllık cezalardan nasıl ve neye dayandırıldığı belli olmayan bir 4 yıllık indirim öngörmüştür.

Bu uygulamadaki korku nedir? Korku eğer, müebbetliklerin daha "kötü suçlu" olduğu ve bağlı olarak ne olursa olsun bunların dışarı çıkarılmaması isteğine dayanıyorsa, bu korku tamamıyla yersizdir ve gereksizdir. Bugün müebbetliklere 1/2—6

›

koşulu indirim formülü de uygulanmış olsa, bilinmelidir ki, 1974 yılında bu hükümlü ceza almış olup da cezaevine giren ve 12-13 yıldır aralıksız cezaevinde yatan bir tek hükümlünün dışarı çıkması olası değildir. Uygulamaya konulan bu iki indirim sisteminden müebbetliklere verilmekten kaçınılan fark, sadece 1 yıl 7 ay 15 gündür.

Diğer yandan ayrı ayrı maddelerden hüküm giymiş olupta aldığı cezalar toplamı 30 yıl ve daha fazla olan hükümlülerin, bu indirim sisteminden hangisinden yararlanacaklarını da yasa ortada bırakmıştır. Bu tür hükümlerde 1980 öncesi, ağırdan hafif cezalara doğru ve her cezaya ayrı ayrı infaz uygulaması yapılır ve indirim de bu uygulamaya bağlı olarak her ceza hükmü için ayrı ayrı hesaplanırdı. 1980'den sonra alınan bir kararla -ki bu kararın sakıncalarının değerlendirilmesi de ayrı bir konu- bu tür cezalar toplam üzerinden (cerrahi-ictima) infaz işlemine tabi tutuldu. Bu duruma göre parçalı cezalar toplamı 36 yıldan yukarı olanlar; halen 36 yıl üzerinden infaz işlemi görmektedirler. Şimdi yeni yasaya göre, özellikle de bu gibi parçalı cezalara uygulanacak infaz işleminin ne olacağı belli değil ve ortadadır. Açıktır ki, ister (1/2—6) şeklindeki indirim uygulansın, isterse diğeri; herhalde gerek müebbet hükümlerle bu tür hükümler arasında gerekse de bu tür hükümlerin kendi aralarında bir birleri aleyhine durum yaratarak ve uygulamada içinden çıkılmaz durumlara neden olacaktır.

Yasanın dikkat çekici yanlarından birisi de idam hükümlerine getirdiği söylenen "çözüm"dür. Yasa, mecliste onaylanmayan idam hükümlerini 30 yıla bağlıyor ve bu hükümler "iyi hali" olma koşuluyla sadece 2145 sayılı yasanın öngördüğü indirimden yararlanıyor. Bu yasadan yararlanıp-yararlanmayacakları da bakanlığın insafına kalmıştır. Çünkü, özellikle 1980 sonrası 2145 sayılı yasadan yararlanabilen sol siyasi hükümlüye pek rastlanmamıştır. Adı edilen konumdaki hükümlü şayet iyi hali olmaz, firar ya da isyan gibi eylemlere kalkışırsa bu kez cezası "peşin hükümle" 36 yıla çıkartılıyor. Bu tür eylemler için hükümlünün ayrıca yargı önüne çıkartıldığı düşünülecek olursa. Anayasa, *"hiç kimseye işlediği suçtan daha ağır suç verilmez"* diye dursun, getiriyor diye sözü edilen "çözümün" nemene bir çözüm olduğu görülmektedir!..

İdamlıklar konusunda yasanın taşıdığı sakatlık, hiç bundan ibaret değildir. Konu her bakımdan çok yönlüdür. Ve bu yazının sınırlarını aşacak denlidir. Buna karşın bu yasanın ortada bıraktığı bir noktaya daha değinmeden geçemeyece. ğiz. Yasanın yürürlüğe konduğu tarihe bağlı olarak parlamentoda onaylanmayan idam hükümlerinin 30 yıla bağlanacağı belirtilmiştir. Ama yasanın yürürlüğe girdiği bir önceki tarih sürecinde, parlamentoda onay görmeyip de eski sisteme göre müebbet hapse bağlanan idam hükümleri bulunmaktadır. Yeni yasaya göre bu konumdaki hükümlülere uygulanacak infaz sistemi ne olacaktır? Yasa bu noktada hiç bir açıklık taşımamaktadır.

Bir başka nokta daha; yine Genel Af beklentisine bağlı olarak düşünüldüğünde yasa; hükümlülere oranla -özellikle siyasal nitelikli olanlarda- hiç de küçümsenmeyecek ölçüde olan tutuklu olanlar için hiç bir çözüm getirmemiştir.

Sayın bakan konuyla ilgili olarak, *"mahkemelere birer dilekçeyle başvursunlar, yasaya göre almaları muhtemel cezaları belirterek tahliye isteminde bulunsunlar, böylece yasadan tutuklular da yararlanmış olacaklardır"* yolla yaptığı açıklama; tutuklular için hiç bir güvence getirmediği gibi Sayın Bakan'ın sözünü ettiği işlemde zaten varolan ve olağan sayılan bir işlemdir. Ve konu tamamıyla mahkemelerin takdirine kalmıştır. Ama belki de denilecektir ki, *"bugün emir demiri kesiyor"!..* Yazık ki bu gibi konulara gelince *"emrin demiri kesmediği"* uygulamalarla görülmüştür. . Örneğin, görülmekte olan davalarımahkemece hükme bağlanmış olup yargıtayda son hüküm kararını beklemekte olan üç TİKP üyesi bakanlık açıklamasına dayanarak yaptıkları başvuruda "RED" yanıtını almışlardır.

B. YASA BİR ELİYLE VERİYOR GİBİ GÖRÜNDÜĞÜ ŞEYİ İKİ ELİYLE GERİ ALMAKTADIR

Yukarıda "Af konusundaki siyasal tercih bu yasaya tümüyle yansıtılmıştır" demiştik. Yasaya eklenen "Geçici Madde" bu yargımız açısından tipiktir. Geçici Maddede de yasa koyucu bir eliyle veriyor gibi göründüğü hakkı iki eliyle aldığı gibi, Geçici Madde kapsamındaki hükümlülerin hangisinin bu maddeden nasıl yararlanacağını da ortada bırakmıştır.

Geçici Madde, *birinci olarak;* bu madde kapsamına giren tüm disiplin suçlarını affediyor. "İyi halli olma" koşulunun aranmayacağını hükme bağlıyor. Ama hemen arkasından "firar ve firara teşebbüs edenler" ve "cezaevi yönetimine karşı isyan" edenlerin dışında olupda 1983 yılı itibariyle çıkartılan değişik tüzük hükümlerine göre iki yıl içinde 4 hücre hapsi almış olmalarından dolayı infazı yanmış olanları; yasanın yürürlüğe girdiği tarihtan başlayarak 9 ay süreyle denemeye tabi tutuluyor. 9 ay süreyle "Denemeye tabi tutmak" ne demektir? Açıktır ki, hükümlüde yeniden "iyi halli olma" koşulunu aramak demekten başka bir şey değildir.

İkinci olarak: Geçici Madde, "firar veya firara teşebbüs edenler" ve "cezaevi yönetimine karşı isyan edenler" ile 2 yıl içinde 4 hücre hapsi almalarından dolayı infazı yanmış olanları birbirinden ve yasa bu ayrımlamasında ikincilere; birincilere bakarak sözde bir tolerans tanıyor!.. Oysa uygulamada görülmüştür ki -Yatmış olduğu süre dikkate alındığında- bu konumdaki bir hükümlü geçici maddeye göre birincilere tanınan 3/4'lük haktan yararlanmış olsa, bu günden tezi yok koşullu salıverilme hakkından yararlanıp dışarı çıkabilecek ama, ikincilerden olduğu ve daha 9 ay süreyle denemeye alınacağı için dışarı çıkamıyor!..

İlginçtir, Gaziantep Hücre Cezaevi'nde olupta 9 ay süreyle denemeye alınanlardan deneme süresinin bitiminde bihakkın tahliyesine; 2 gün, 10 gün, 2 ya da 3 ay kalmış olanlar bulunduğu gibi bu süre dolmadan da bihakkın tahliye olabilecek durumda olanlar da bulunmaktadır. Bu konumdaki bir hükümlüyü bihakkın tahliye tarihinden sonra da cezaevinde tutabilme yetkisine sahipmiş gibi, Sayın Bakanın, Geçici Maddenin uygulanmasına ilişkin, "9 aylık deneme tahliye tarihini aşamaz" yollu açıklamasının madde ile en ufak bir bağlantısı olmadığı gibi kamu bilincini yanıltıcıdır, ciddiyetten uzaktır.

Ve nihayet, kendi içinde kendisiyle çelişkili olan Geçici Madde, "Geçici olma" özelliğini de unutmuş gözükmektedir. Zaten bihakkın tahliye sürecinde olup da üstte açıkladığımız nitelikte Geçici Madde kapsamına giren bir hükümlü pekala "denemeye" alınmayı reddedilebilir. 647 sayılı yasanın 19.maddesi ile getirilmiş olan hak; hükümlü ile yönetici arasındaki karşılıklı "haklar ve görevler" ilişkisi çerçevesinde bir gerekçe ile hükümlüye tanınmış bir haktır. Bir başka anlatımla bu hak; hükümlünün "iyi halli olmasının" bedelidir. Bu deyimden anlaşılmak kaydıyla; koşullu salıverilme durumundaki bir hükümlü Geçici Madde'nin öngördüğü koşul karşısından cezanın tümünü ya da tümüne yakınını yatma durumunda kalacaksa, niçin bir de zaten daha baştan anti-demokratik olan "deneme" koşulunu kabul etsin.

Ve ayrıca "iyi halli" olmasına ne gibi vazgeçilmez neden kalmıştır geride? !..

YASA, CEZAEVİNİN ANAHTARINI MAHKUMUN ELİNE Mİ VERMİŞTİR?

Gerek 647 sayılı, gerekse 2148 sayılı cezaların infazı hakkındaki yasalarda; hükümlünün *"islah edilip topluma yeniden kazandırılması"* diye tanımlanan infaz uygulaması, hükümlüyü yeteneklerine göre mesleki konularda eğitme ve buna dayalı olarak mesleki iş kollarında çalıştırma esası üzerine oturtulmuştur. Hükümlünün koşullu salıverilme hakkından yararlandırılması ve bağlı olarak *"iyi halli hükümlü"* olma özelliği de esas olarak mesleki iş kollarındaki çalışmada göstereceği uyum ve başarıya bağlanmıştır.

Hiç şüphesiz kağıt üzerinde oldukça insancıl görünen bu sistemin uygulamada nasıl gerçekleştirilmiş olduğunun değerlendirilmesi bu yazının sınırlarının çok ötesindedir ve başlı başına bir konudur. Biz burada adı geçen yasalara karşın, 12 Eylül 1980 tarihinden sonra bu gibi yasalara ve Anayasa'ya aykırı olarak; tamamıyla siyasal tercihle kurulmuş olan; resmi adlandırılmasıyla, Özel Tip'teki infaz kurumlarında, bizzat bu kurumlarda yaşayanların adlandırmalarıyla "modern toplama kamplarında" gerek "islah" diye tanımlanan uygulamanın gerekse bağlı olarak "iyi halli olma" koşulunun ve koşullu salıverilme isteminin nasıl olduğuna değinmekle yetineceğiz. Adı edilen uygulamalara dair yapacağımız açıklama; özellikle de yeni yasanın Geçici Maddesi'nin Özel Tip Cezaevleri'ndeki hükümlüler için hangi tehdit ve tuzaklarla dolu olduğunu göstermeye yetecektir.

Özel Tip Cezaevleri'nde, 647 sayılı yasanın infaz uygulaması için öngördüğü çalışma esası yerine nerede, nasıl, kimler tarafından kotarıldığı bizler tarafından çok iyi bilinen adına "TRETMAN" denilen bir uygulama yürürlüğe konmuştur. Tretman uygulaması başlıca iki ana ögeden oluşur. Birincisi adına *"karıştır-barıştır"* denilen bir uygulama olup, Türk İnfaz Sistemine ve Anayasal Hak ve Özgürlüklere aykırı olarak kotarılmış olan; hasımlı tarafları her türlü(!) yola başvurarak boyları boylarına, kiloları kilolarına, cezaları vezalarına denk gelecek şekilde eşleştirip, barıştırmak suretiyle karıştırıp bir koğuşta tutmaktır. İkincisi, adına "Kemalist Eğitim"(!)dedikleri ve asla Kemalizm'le alakası olmayan; Din ve Ahlak dersi, Tarih, Beden Eğitimi, Yurttaşlık Bilgisi, Edebiyat ve nihayet İstiklal Marşını söylemek gibi dersleri kapsayan eğitim proğğramıdır. İşte adına Tertman denilen bu proğramın uygulamaya geçirilmesiyle hükümlü "iyileşmiş" olacak ve "Tarafsızlaşacak". Tarafsız hükümlü de, koşullu salıverilme hakkının birinci koşulu olan "iyi halli mahkum olma" özelliğini böylece kazanmış olacak!? ..

Yasalara aykırı olmakla kalmayıp ahlaka da aykırı olan bu uygulamaya boyun eğip "evet" demedikçe, bir tek kişi dahi Özel Tip Cezaevinden koşullu olarak salıverilmemiştir. İlginçtir, bugün Gaziantep Hücre Cezaevi'nde olupta yeni yasanın Geçici Maddesi kapsamında olan tüm hükümlüler bu proğrama uymayı kabul etmeyenlerdir. Ve yasanın Geçici Maddesi'nin özünde taşıdığı tehdidin vehameti de bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamdaki hükümlüler, Geçici Maddeye göre, 9 ay süreyle denemeye tabi tutulmadıkça maddeden yararlanmaları olası değildir. Oysa adı edilen "deneme" bunca hükümlünün infazlarını yakmalarına neden olan uygulamadan başka bir şey değildir. Bu durumda hikaye yine eski hikaye olacaktır!.. Yönetici açısından sorun; hükümlünün kurala uyup uymadığı sorunudur. Oysa hükümlü açısından sorun; insan olarak varolup olmaması sorunudur..

Şimdi bu noktada Sayın Bakana sorup öğrenmek isteriz: *"Cezaevlerinin anahtarlarını mahkum eline teslim ettik"* dediği "anahtar" nemene bir anahtardır ve hangi mahkuma nasıl teslim edilmiştir? .. Sayın Bakan sorumuzu nasıl yanıtlar bilemiyoruz ama, biz konuyla ilgili önemli bir noktaya daha değinerek yasaya dair değerlendirmelerimizi sürdürelim.

Bir gazeteci kaba bir yaklaşımla da olsa, yasanın hükümlüler için taşıdığı tehdidi sezmiş olacak ki, Sayın Bakana *"Bu yasayla mahkumun kaderini gardiyanın iki dudağı arasına terketmiş olmuyor musunuz? "* diye soruyor. Sayın Bakan da soruya, *"hayır (!) şimdi Cezaevlerinde Disiplin Kurulları var "* diye yanıtlıyor, sanki daha önce yokmuş, farklıymış gibi.

Hemen belirtelim ki, bu soru konunun önemi bakımından en son sorulması gereken bir soru. Çünki, esas itibarıyla mahkumun yazgısı "ne gardiyanın iki dudağının arasıyla" ne de " disiplin kuruluyla" ilgilidir. Yazgı yukardaki satırlarımızdan da anlaşılacağı üzere, doğrudan doğruya sistemle ilgilidir. Uygulamaya ilişkin sistem bu olduğu müddetçe ve gardiyandan müdürüne kadar tüm yönetim birimleri şayet görevlerini yapacaklarsa, bu sisteme uymak, sisteme karşı olsalar dahi sistemin gereğini yerine getirmek durumundadırlar.

Yöneticilerden mâhkum yazgısına gelebilecek "TEHLİKE", adını ettiğimiz sistemle her bakımdan uyum içinde olanlardan gelir ve gelmektedir ki bu istisna değildir. Ama burada önemli olan sistemi anlamaktır. Sistem anlaşılamadıkça gerisi havanda su döğmek olur.

Sistem mâhkum hakları açısından hiç bir güvenceyi içermemektedir. "Yargı güvencesi" diye iddia edilen güvence sadece kâğıt üzerindedir. Türk İnfaz Sisteminde ne "savunma" ne de "savunma hakkı" diye bir kavram yoktur. Hükümlünün cezaevinde uğrayabileceği haksızlığa itiraz edebileceği ya da hakkını arayabileceği tek mercii Cumhuriyet Savcılığıdır. Oysa savcılık cezaevlerindeki hertürlü uygulamaların da sorumlusudur. Kendi sorumluluğundaki bir uygulamanın haksızlığına karar verebilmiş bir savcıya bugüne kadar cezaevlerinde tanık olunmamıştır.

Cezaların infazında indirim öngören yasa; ötedenberi varolagelen bu sorunlara herhangi bir açıklık getirmediği gibi, kurnazca diyebileceğimiz hesaplarla hükümlülüğü tamamen "KİŞİSELLEŞTİRECEK" ögelerle örülmüştür.

YASADAN KİŞİLER NE ÖLÇÜDE YARARLANDI? ...

Genel af beklentisinin sıcak ortamında, Hükümetin cezaların infazı hakkında 2367 sayılı yasası, çocukların eline tutuşturulan baloncuklara benziyor!.. Baloncuklar patladığında hayret ve şaşkınlıkla geride bir şeyin kalmadığı görülecektir. "Cezaları yarı yarıya indirdik, ayrıca 6 günlük indirimden de yararlandırıyoruz" gibi genelde cezaların uzun süreli karakterini örtmeye yönelik abartmalı propaganda cilasını kazıdığınızda tencerenin paslı dibini görmekte gecikmeyeceksiniz!..

Özellikle siyasi mâhkumlarla ilgili olarak adı edilen yasadan yararlanıyor görünüp de koşullu salıverilenlerin yasa karşısındaki durumları bu bakımdan oldukça ilginç sonuçlar verecektir.

Gaziantep Hücre Cezaevinde yasanın yürürlüğe girdiği tarihten bugüne değin, biri sağ görüşlü olmak üzere toplam 31 kişi koşullu olarak salıverilmiştir... Bunlardan 11 sol siyasi hükümlü zaten 647 ve 2148 sayılı yasalara göre de koşullu salıverilmeye hak kazanmış durumdaydılar. Hatta toplam cezalarının 1/3'lük bölümünü yatıyor durumda olan bu hükümlüler Gaziantep Hücre Cezaevine geldikleri tarih itibarıyla, disiplin cezası aldıkları ve 6'şar aylık 3 deneme dönemindeki yönetmeliklere göre "iyi hâlli" raporu aldıkları halde; yukardaki "yasa, cezaevinin anahtarını mâhkumun eline mi vermiştir? " başlığı altında açıklamış olduğumuz nedenlerle, koşullu salıverilme hakkından bugüne kadar yararlandırılmamış olanlardır. Ama adları "bu yasadan yararlanarak çıkanlar" hanesine yazılmıştır!..

31 Hükümlüden 4'ü ; 1971 döneminden kalma olup, 1974 affından yaralanmış olanlardır. 13-14 yıldır aralıksız yatıyor olmaları dikkâte alındığında, zaten 647 ve 2148 sayılı yasalara göre de koşullu salıverilmelerine fazla bir zaman kalmamıştı. Yattıkları süre itibarıyla bu yasayla salıverilmiş olmaları yasanın bir erdemi sayılmasa gerek.

Bu yasadan yararlanarak "koşullu salıverildiler" denebilecek 16 hükümlü de, hem cezaları az olanlardı, hem de yattıkları süreler itibarıyla, böyle bir yasanın çıkmasına gereksinim duymayacak denli az bir süreleri kalmış olanlardı... 3267 sayılı yasadan esas olarak yararlanacak olanlar; "Yasa, cezaevinin anahtarını mâhkumun eline mi vermiştir" başlığı altında açıklamaya çalıştığımız ve adına "Tretman uygulaması" denilen uygulama nedeniyle, koşullu salıverilme haklarını yitirmiş olanlardı. Gaziantep Hücre Cezaevinde toplam 228 sağ ve sol siyasi hükümlü içinde bu konumda olup da yasanın geçici maddesine giren hükümlü sayısı 60 kadardır. Bunlardan 34'ü toplam cezaları bakımından yattıkları süreler dikkâte alındığında derhâl koşullu salıverilecek durumdadırlar. Ama 9 ay denemeye alınacaklarından, şayet bilinen "tehlikeler" söz konusu olmazsa daha bu kadar süreyi beklemek durumundadırlar. 34 hükümlüden 28'i yeni yasaya göre bihakkın tahliye süreci içerisindedirler.

‹

Çarpıcı olması açısından bir örneğe daha dikakatleri çekmek istiyoruz: Basından öğrendiğimiz kadarıyla Bartın Özel Tip Cezaevi'nden bugüne değin 3267 sayılı yasaya göre koşullu salıverilenlerin sayısı 141'dir. Belirtmeye çalıştığımız durumlar açısından Bartın Özel Tip Cezaevi uygulaması tam bir laboratuar örneği teşkil etmektedir. Çok yakından bildiğimiz Bartın Özel Tip Cezaevi uygulamasına göre, koşullu salıverildiği belirtilen 141 kişinin durumlarını incelemek son derece öğretici olacaktır!.. Koşullu salıverildiği söylenenlerden 35'inin toplam cezalarının hemen hemen tamamına yakınını yatmış olduklarını, disiplin cezası ve varolan disiplin cezalarının da yönetmeliklerce belirlenen süreler içinde kaldırılmış olduğu halde, infazları yanmış hükümlü işlemi görecek mesnetsiz ve nedensiz yıllardır tahliye edilmeyi beklediklerini bilmek bile bir çok ayrıntıyı bilmeye gerek bırakmayacak kadar hadisenin ciddiyetini gözler önüne sermeye yetecektir sanırız!..

KOŞULLU SALIVERİLENLER ÖZGÜR DEĞİLDİRLER

Basından öğrendiğimiz kadarıyla, Sayın Başbakan, belediye başbakanlarına (Okunmuyor)

Saygıdeğer basınımızdan sorup öğrenmek istiyoruz: Bugün cezaevlerinden koşullu olarak salıverilenler gerçekten özgür müdürler? .. Sayın basınımızın ve basın mensuplarımızın bu sorumuza nasıl yanıt vereceklerini bilemiyoruz ama, bugün ortaya çıkan gerçek durumun, sayın basınımızın adını ettiği manşet haberlerde göstermeye çalıştıkları gibi olmadığını önemle belirtmek isteriz.

Yasa, cezaevinde kalan hükümlü için: Kendine, insanlığa ve demokrasiye saygısı olan birinin asla kabul etmesi mümkün olmayan ağır ve tehlikeli yükümlülükler getirdiği gibi, şu anda koşullu olarak dışarı çıkarılan hükümlü içinde benzer yükümlülükleri daha da ağır olarak, tehlikeli olarak getirilmekte. Şayet söz yerindeyse dışarı çıkartılan hükümlü kıskıvrak bağlanarak dışarı çıkartılmaktadır. En saydam görüntüsüyle, cezaevi bütünüyle hükümlünün evine taşınmaktadır.

Bu yasayla evine gönderilmiş hükümlüde *"iyi halli olma"* koşulu; farklı olarak bir ket, cezaevi yönetimi yerine, şu bilinen "Polis Yasası" hükümleriyle donatılmış Emniyet Güçleri'nin eline bırakılmaktadır. Daha şimdiden salıverilen kimi hükümlünün evlerinde kurulan emniyet karakollarıyla asıl görünmeyen, kağıt üstünde belli olmayan tehlikenin ne olduğu da giderek duyulmakta, anlaşılmaktadır.

Bu ne demektir!? ..

Bu, bu konumdaki bir hükümlü için artık tüm cezasının bitimine kadar ailesiyle birlikte ve kendi evinde yeni tipte bir cezaevi yaşamı sürdürmesi demektir!..

Ve bu durum *"OH! DUNYA VARMIŞ"* diyen saygıdeğer basınımıza demokrasi adına ithaf olunur!..

SONUÇ VE İSTEMLER

Her fırsatta yinelenen "Milli birlik ve beraberlik" çağrısının sahipleri; bu çağrılarında şayet içtenlikliyseler, bunun gerçek ortamını da yaratmalıdırlar.

Korkuya ve baskıya dayalı "birlik ve beraberliklerin" gürül gürül yıkıldığı yakın geçmişte, toplumca çok canlı örneklerine tanık olarak, öğretici dersler çıkartarak ve yakın bir ilgiyle izledik. Ve bir kez daha gördük ki, "Milli Birlik" ancak ve ancak iç barışın sağlanmasıyla mümkün olmaktadır. İç barışın bir tek geçerli ve kalıcı koşulu vardır, o da DEMOKRASİDİR.

Demokrasi, iç barışın ve buna bağlı olarak "Milli Birlik ve Beraberliğin" esasını ve özünü oluşturur. Demokrasi olmadan kimse ne birlik ne de beraberlik hayal etmelidir.

Bu anlatımdan da anlaşılmak üzere, GENEL AF demokrasi isteminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Ve hatta ülkemiz güncelinde özüne değindir. Bu bakımdan:

En yoğun anlatımıyla cezaevlerinin boşaltılmasında karşılığını bulan GENEL AF, asla bir "atifet" değil, vazgeçilmez bir haktır, hatta bir zorunluluktur!..

Bu temel ve haklı istemimiz saklı kalmak kaydıyla cezaların infazına ve infaz uygulamasına ilişkin ivedi istemlerimiz de şöyledir:

1)İDAMLAR KALDIRILMALDIR!

2) 2367 Sayılı cezaların infazında indirim öngören yasa iptal edilmelidir.

647 ve 2148 sayılı infaz yasaları birleştirilerek; çağdaş infaz hukuku amacına uygun, tek yasa halinde düzenlenmeli ve iyileştirilmelidir.

3) Cezaların infazında öngörülen indirim, bütün ceza hükümlerinin eşit şekilde yararlanabilecekleri, uygulamada kolaylık sağlayacak, basit ve anlaşılır bir sisteme bağlanmalıdır. Bütün koşullar dikkate alındığında en makul indirim, toplam ceza hükmünden 2/3 oranında yapılabilecek bir indirimdir.

4) 647 sayılı yasanın öngördüğü koşullu salıvermeye değin, "şartla salıverilme" başlığı altında toplanan, a- cezaevinde umumi hal ve vaziyeti itibariyle (itimat telkin etmiş olmak), b- Hakiki bir nedamet ve islah hali göstermiş olmak" gibi daha çok subjektif karakterli; genel ve her yana çekilebilecek koşullar kaldırılmalı ve bunun yerine, *"disiplin cezasız olmak ve varsa disiplin cezalarının yönetmeliklerle belirlenen süreler içinde kaldırılmış olmak"* koşulu zaten diğer koşulların tümünü de içeriyor olması bakımından gerekli ve yeterli kural kabul edilmelidir.

5) Koşullu salıverme hakkı, hükümlü ve yönetici arasında karşılıklı haklar ve görevler çerçevesinde belirlenmiş, hükümlü yararına anlaşılması gereken hukuki bir sözleşme niteliğindedir. Bir başka deyimle hükümlünün hukuksal ve yasal çerçevede "İyi halli" olmasının bedelidir. Bu aynı zamanda toplam cezasının tümünü yatma durumunda kalacak hükümlünün kaybedebileceği bir şey yoktur anlamındadır da.

Bu bağlamda:

a- Hükümlü haklarının korunmasına yönelik mekanizmalar oluşturulmalıdır.

b- Disiplin kurullarında hükümlü ya da hükümlü temsilcisi bulundurulmalıdır,

c- Disipline yönelik idari tasarruflar vazgeçilmez ve değiştirilmez yargı hükmü gibi kabul edilmemelidir,

6) Kanun hükmünde kararnamelerle Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İnfaz kurumları genel yönetmeliğinin gerek disiplin cezalarına, gerek koşullu salıverilme işlemine ve gerekse de tutukluların infaz kurumlarında yerleştirilmesi ve çalıştırılmalarıyla ilgili maddelerine 1983 tarihi itibariyle sokuşturulan ek değişiklik maddeleri iptal edilmeli ve genel olarak yönetmelik hükümleri çağdaş infaz hukuku anlayışına uygun düzenlenmeli ve yenilenmelidir.

7) Mahkum haklarının ihlaline yönelik disiplin uygulamaları ve idari tasarruflar hakkında tek başvuru merci olan Cumhuriyet Savcılığı yerine İdari Mahkemeler yetkili kılınmalı, infaza ilişkin tüm düzenlemeler idari mahkemelerin denetiminden geçirilmelidir.

8) "Yargı güvencesi" kağıt üzerinde bırakılmamalı, geçerli ve işler mekanizmalara bağlanarak hükümlü hakları teminat altına alınmalıdır.

9) Özel Tip Cezaevi statüsü kaldırılmalıdır.

10) Özel Tip Cezaevleri'nde uygulamaya konulan TRETMAN uygulamasına tüm sonuçlarıyla birlikte son verilmelidir.

Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nden
Bir Grup Sol Siyasi Hükümlü

NOT: Bu metnin örneğinin gönderileceği yere iligili bir şahıs isminin gerekliliği halinde, ... veya ... veya her ikisi birden yazılabilir.

AÇIKLAMA:

Türkiye cezaevlerindeki durumu ve ANAP Hükümeti tarafından çıkarılan "İnfaz Yasası"nın ne anlama geldiğini anlatan bu yazı Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nde hükümlü olarak bulunan devrimciler tarafından kaleme alınmıştır. Yazıyı kaleme alan arkadaşlar, hükümetin İnfaz Yasası ile ilgili kamuoyunda yaratmak istediği izlenimi ortadan kaldırmak amacıyla yazılarının en geniş kesime ulaştırılmasını talebetmişlerdir. Bu yazı Türkiye'de çeşitli kesimlere, partilere, gazetelere, avukat kuruluşlarına vb. iletilmektedir. Aynı yazının yurtdışındaki ilerici, demokrat kuruluşlara, Af Örgütüne, partilere, Avrupa Konseyi üyelerine, avukatlara, sendikacılara iletilmesi yararlı olacaktır. Yazının Almanca çevirisi yapılmıştır. İsteyen arkadaşlar ve okuyucular bu yazının Almanca çevirisini Devrimci İşçi veya Informationsbüro Türkei adreslerinden 120 feniklik posta pulu karşılığında temin edip çeşitli kuruluşlara iletebilirler.

Alternatif Sorununa Giriş

Dergimizin bu sayısında Türkiye'de yayınlanmakta olan bir meslek dergisinde yer alan bir yazıyı okuyacaksınız. **Alternatif Sorusuna Giriş"** *başlıklı bu yazıyı Türkiye'de sol güçler arasında süren tartışmaların yurtdışında izlenmesine katkıda bulunmak amacıyla yayınlamayı yararlı gördük.*

DEVRİMCİ İŞÇİ

Aylık dergilerin, hele de düzensiz çıkanların, ülke sorunlarının irdelenmesinde bir takım zorlukları var. Değinilmesi gereken önemli olaylar, zaman değirmeninin taşları arasında öğütüldüğü gibi, bazı olaylar da güçlü kalemlerce günlük gazetelerde yeterince işlenince, tekrarı kabak tadı vermekte.

Bir yazı hazırlıyorsunuz, bir de bakıyorsunuz ki aynı konu sizden önce, hem de daha vurgulayıcı bir biçimde başka biri tarafından okura sunuluyor. Bir burukluk çöküyor içinize. Üzülüyorsunuz. Ama bir haz da duyuyorsunuz gizliden gizliye. Aynı görüşleri, habersiz, başkalarıyla paylaştığınız için.

Ancak öyle olaylar var ki, ne kadar işlenirse işlensin değerinden birşey kaybetmiyor. Hatta, tekrarı yarar bile sağlıyor. Kimileri için kabak tadı verse de; aşı, ekmeği olmayanlar için yine de bir "tayın" niteliğinde olabiliyor.

Geçenlerde, mayıs ayı içerisinde, İstanbul Şan sinemasında bir panel gerçekleştirildi. Panelin konusu "Demokratikleşme ve Sosyalist Parti" idi. Ülkemizin orta ve orta üstü kuşağı ak-ranlarımız ve ağabeylerimiz sol yazar-siyasetçiler bir sosyalist partinin maketini çıkartmaya çalıştılar.

Onlar maket çıkaradursunlar, gün olmuyor ki daha önce ülkeyi yönetenlerle, halihazırda başta bulunanlar demokrasi üzerine konuşmasınlar. Nedense, her önüne gelen, her hareketi demokratik bir eksene oturtma çabasında. Her hareketin savunması da, yerilmesi de "demokrasi havariliği" ile yapılıyor. Öyle ki, bilmem hangi holdingin ya da sermaye grubunun, genel ülke yönetiminde yeterince temsil edilememesi anti-demokratik bir hareket olarak gösterilebiliyor. Ya eskinin "KRAL NAİPLERİ"... Tekellerin konaklarında emperyalizmle zamanında o çılgın aşk geceleri yaşayan, "BÜYÜK TÜRKİYE" çığırtkanları. Büyük toprak sahibiyle, tüccarıyla, tefecisiyle... Onlar da bugün demokrasiden sözedebiliyorlar. Bir zamanlar, sömürüden büyük pay alan bu zevat, hisselerinin bir bölümüne uluslararası tekellerin el koymasından bu yana sıkı muhalif olarak piyasaya çıktılar. Ve rengarenk oldular.

Bir de, birbirlerine "sol sosyal demokratlar" ve "sağ sosyal demokratlar" diyerek siyaset literatürüne yeni kavramlar kazandıranlar var. Yoksulluk örtüsünü TUSİAD'ın sofrasına serip başkanıyla birlikte, kendilerine demokrasi ziyafeti çekenler... Serbest Piyasa Ekonomisine sadık kalacaklarına söz verenler... Türkiye sosyal demokratları... Herhalde, birgün gelecek, "SOSYAL DEMOKRASİ" Türkiye Sosyal Demokratlarından hesap soracak. Ve tarih onlara, Türkiye gibi demokratik devrimini tamamlayamamış ülkelerde batıdakilerin aksine, sosyal demokratların anti-emperyalist devrimciler olması gerektiğini belletecektir. Özgürlüğe ve demokrasiye başka nasıl varılır ki?

Velhasıl, ortaya öyle bir çorba çıkıyor ki, mayası sermaye ve onun uluslararası organizasyonunca hazırlanan bu çorbayı içen içene. Kazan boşaldıkça dolduruluyor. "Gel bu çorbadan kaşıkla" diye çağrı yapılıyor. Başka bir çorba pişirtilmiyor. Gerçi pişiren de yok ya...

İşte demokrasinin bu kadar sulandırıldığı ve ayağa düşürüldüğü bir ortamda demokrasi tartışılıyor ve alternatifler aranıyor.

Bu arayışı sermaye adına yönlendiren, sınırlı arayış alanını dikenli telle çeviren ve herhangi bir gedik vermemek için her türlü ekonomik ve hukuki düzenlemeye girmekten kaçınmayan mevcut iktidar, gönül rahatlığı içinde "BENİM ALTERNATİFİM YOKTUR' diyebiliyor.

Sosyalist Parti maketi çıkarıladursun, demokrasi nutukları atıladursun, demokrasiyi kurtarmak için işverenlere garanti veriledursun... Kısacası, "oğlum bina yazar, döner dolaşır yine bina yazar" mantığı içinde alternatif arayışları süredursun, geniş halk yığınlarının bu ALTERNATİFSİZLİK nedeniyle ödedikleri fatura yekunları büyük rakamlara ulaşıyor. Bu gidişle, ödeyecekleri de düşünülürse bu insanların üzerindeki rehin, yükselen fatura bedelleri nedeniyle ya hiç kalkmayacak, ya da fiili icraya dönüşecek.

AMERİKAN FİLMİNDEKİ PANCHO VİLLA ROLÜ ÜSTLENİLEMEZ

Yıllar önce, öğrencilik yıllarında "VİVA VİLLA" diye bir Amerikan filmi izlemiştim. Filmde, Meksika devrimine büyük katkısı olan köylü lideri VİLLA'nın hayatından kesitler ve ne kadar doğru olduğu bilinmeyen mücadelesi veriliyordu. Diktatör HUERTA'nın askerleri gerillalara yardım eden bir köye girerler. VİLLA hemen köyün yamacındadır. Diktatörün askerlerini engelleyebilecek durumdadır. Ama engellemez; ister ki asker köye zarar versin, sonra kendisi köye girsin ve köylüleri kurtarsın ki kıymeti bilinsin, köylüler de kendisine bağlansınlar. Nitekim, HUERTA'nın zorba askerleri birçok köylüyü öldürdükten sonra VİLLA köye girer...

Ülkemizde yaşayan basit-sade insanların birtakım sıkıntıları vardır. Şaşkındırlar. Yaşadıkları geçmişin şokunu dahi üzerlerinden atamamışlardır. Bilip bilmemeleri hiç önemli değil, tamamının hayatta kalmasının, yaşamasının tek koşulu DEMOKRASİ'dir. Demokrasiden yana görünemeyecek kadar gözü korkmuşlar da olabilir içlerinde. Hiçbirisini horlamadan, akılları başlarına gelsin diye yok olmalarına göz yummadan, bu insanların kaderini onlarla birlikte değiştirmek her demokratın üstlenmesi gereken bir görevdir.

ALTERNATİF GELİŞTİRMENİN BİRİNCİ ŞARTI KARARLILIKTIR

Bir fıkra vardır. Her dönemde uyarlandığı biri olmuştur. En çok da, ikinci baharını yaşadığı yıllarda rahmetli İsmet Paşa bu fıkraya konu edilmiştir. Fıkra kısaca şöyledir.

"Tarihte bir 'Mütereddit Hasan Paşa' varmış. Bir konak yaptırmak istermiş, istermiş ama, kararsızlığından bir türlü yapı bitirilemezmiş. Ülkenin tüm mimarları illallah demişler. Gel zaman, git zaman biri çıkagelmiş, konağın yapımına talip olmuş, paşayı oyalamış, inşaat bitmeden konağı göstermemiş. Konakta uzun bir koridorda tek bir tuvalet gören Paşa, neden iki tuvalet yaptırmadığını mimara sorunca, mimar, "Paşam, iki tane yaptırsaydım eğer, sağa mı gideyim, yoksa sola mı gideyim der altınıza yapardınız" demiş.

Mevcut iktidar kararlıdır. Uyguladığı ekonomik modele ne denirse densin, ister "Serbest Piyasa Ekonomisi" densin, ister "Liberal Kapitalist Sistem" densin, uygulayıcılarının üstlendikleri misyon bellidir. Bu misyonun iki ana işlevi vardır:

Birincisi, kapitalist sistemi ekonomik anlamda devam ettirmek yani artıdeğerin yoğunlaşarak uluslararası tekellere gitmesini sağlamak,

İkincisi ve daha önemlisi, sistemin politik olarak (toplumsal formasyon olarak) yeniden üretilmesini gerçekleştirmek.

Böylelikle kapitalist sistemin bekası sağlanacak. Başka bir deyişle, sömürü mekanizmasının siyasi örgütlenmesini geliştirmek ve pekiştirmek "Serbest Piyasa Ekonomisi"cilerinin işi ve görevi olacak.

›

İSVİÇRE

KAPİTALİZMİN TARİHSEL GELİŞİMİ

İsviçre'de sınıf çelişkilerinin açık olmaması; diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi bu ülkenin sermaye sahipleri ile işçi sınıfı kutuplaşmasının çizgilerini taşımadığını göstermez. Bu ülke nüfusunun %3'ü işveren, %90'ı işçi, %7'si ise bağımsız çalışan. Kimya gibi yüksek teknik branşta ise ücrete bağımlı çalışanların oranı %99,6'yı buluyor.

İsviçre'nin ekonomik zenginliklerinin baş dayanaklarından bir tanesi ülkenin fazla güçlü sanayileşmesinde yatıyor. Uluslararası düzeyde İsviçre, OECD'nin bugün en güçlü sanayileşmiş ülkelerine dahildir. Küçük bir ülke olan İsviçre sanayi malları ile dünya sıramasında 150 devlet içerisinde ilk 10. sıraya girmiş ve endustriyel büyük güçlerden olmuştur. Ancak, İsviçre'nin sanayi zenginliği yakın bir geçmişe dayanır. 150 yıl önce İsviçre, halkın yoğun bir şekilde göç eden, gelişmekte olan fakir bir ülke idi.

Sanayileşme 19.yüzyılda er ya veya geç Batı Avrupa'nın tüm ülkelerini sarsmıştır. Bu bağlamda İsviçre'nin gelişimi özel bir durum değildir. İçeriye ve dışarıya yönelik sanayileşme el ele gelişmiştir. Sınırlı büyüklüğünden, dolayı teknik ve sanayi gelişmesini İsviçre kendisi yapamamıştır. Daha sonra Japonya gibi yeni teknik yenilikleri başlangıçta kendisi yaratmamış, aksine İngiltere'den çalmış ve kopye etmiştir.

Diğer Avrupa ülkeleri ile bir çok ortak yatırıma rağmen, İsviçre'deki endüstriyel gelişme, İsviçre sanayisinin bugüne kadar taşıdığı bir kaç ilginç özellik tarafından belirlenmiştir.

Birincisi, eksik olan hammadde ve yeraltı zenginliklerine rağmen, İsviçre'de endüstriyel gelişme oldukça erken başlamıştır. Diğer Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında İsviçre, geç gelişmesine rağmen oldukça çabuk öne geçmiştir. İngiltere İsviçre'den oldukça ileride idi.

Endütriyel üretimin erken tutmasının değişik yapısal nedenleri vardı. Bir yandan sanayileşmeden önce kuvvetli burjuva damgalı orta tabaka vardı, bu daha sonra sanayi gelişmesini ilerletmiştir. Reformasyon döneminde İsviçre'nin bir çok bölgesinde, sermaye birikiminin ve tasarrufun ilkleri yerleşmeye başlamıştı. Bunlar ise, sanayi üretim biçiminin gelişmesine yardımcı olmuştur. Öte yandan İsviçre'de diğer Avrupa benzeri bir feodalizm yoktu. Bern, Solathorn gibi büyük feodal beylikleri bile feodal ülkelerden çok büyük burjuva ülkelerine göre hareket ediyorlardı.

Napoleon'un İsviçre'yi alması, yarı feodal geleneksel güçleri daha da zayıflatmıştı. Böylece liberal endüstriyel gelişme yönlendirilmiş, burjuvazi siyasi düzeyde güçlenmişti. 1847'deki savaş, sanayi burjuvazisinin zaferini pekiştirmişti. İsviçre'de burjuva devrimi, komşu ülkelerin endüstriyel gelişmelerinin yarı-feodal üretim ilişkileri tarafından henüz engellendiği bir zamanda gerçekleşmişti.

Uluslararası sanayileşme İsviçre burjuvazisinin çıkarına yaramıştır. Kendisi diğer ülkelere oranla ekonomik planda daha ileri düzeydedir. Bu İsviçre'nin daha sonra yavaş gelişmekte olan uluslararası iş bölümünde imtiyazlı pozisyonda olmasını sağlamıştır. Bu şekilde İsviçre, bugün geri bıraktırılmış ülkelerin kaderini ve sömürülmesini emperyalist ülkelerle birlikte paylaşmaktadır. İsviçre, bugünkü sanayi düzeyi ile komşu ülkelere sermaye yatırımı yapmaktadır. Örneğin, Güney Almanya'nın daha az gelişmiş bölgeleri olan Elsas'a yatırım yapmaktadır. (Oradaki sanayinin büyük bir bölümü İsviçre sermayesi tarafından kontrol edilmektedir.) İsviçre, emperyalist ülkelerin arasında yer alıp, geri bıraktırılmış ülkeleri sömürmektedir. (Ülkemizde yabancı sermaye yatırımlarda 1. sırayı almaktadır.)

İsviçre'nin bu konumu elde etmesinin bir diğer nedeni de, işçi sınıfının bir güç olmasının daha başındayken liberal burjuvazinin ve onun devletinin -1848'de kuruldu- yerleşmiş olmasıdır. Bu şekilde burjuva hakları ve özgürlükleri savaşımı ile işçi sınıfı hak ve özgürlüklerinin savaşımı tarihsel olarak aynı düşmüştür.

Ikinci olarak, İsviçre'deki endüstriyel gelişme çok fazla merkezileşmemiş bir şekilde gelişmiştir. İsviçre'de bölgeye bağımlı hammadde ve büyük sanayi gelişmediğinden, endüstri, daha çok fazla işçilik gerektiren üretim alanlarında yoğunlaştırılmıştır. Kırsal bölgelerde de bu şekilde olmuştur. Sanayileşmenin ilk dönemlerinde belirgin olan büyük sanayi değil aksine küçük sanayi idi. Daha sonra da küçük sanayi ve büyük sanayi kırsal bölgelere yerleşmişlerdir. Sanayi üretimi diğer sanayi ülkelerde daha az bölgede ve yerde yoğunlaşmıştı. Diğer sanayi ülkelerindeki sanayileşme, şehirleşmeye neden olurken, İsviçre'deki şehirleşme sanayileşmenin sonucu değil de, hizmet sektörünün gelişimi sonucu olmuştur. Bugün bile, sanayinin büyük bir bölümü şehir dışına yerleşmiştir.

Desentral sanayileşme, politik federalizmin bugüne kadar kalmasının nedenlerinden biridir. Ama aynı zamanda sanayinin desentral oluşu, işçi sınıfının sosyal ve siyasal entegrasyonunun nedenlerinden biridir. Bir çok işçinin uzun süren güçlü "vatana bağımlılığı", sanayileşmenin sosyal etkilenmesini bilinçli işçi örgütlenmelerinin oluşmasını yavaşlatmış ve zorlaştırmıştır. Almanya ve Fransa'nın aksine İsviçre'de sadece işçi semtlerinin oluşması az olmuştur, uaha çok değişik sosyal tabakalar karışımı semtler vardır. Bunun sonucu olarak, işçilerin orta ve büyük burjuvazinin egemen ideolojisi olan liberal ideolojiye ayak uydurması mümkün olabilmiştir. Halk okulları ve milis sistemi gibi kurumlar bu eğilimi güçlendirmiştir.

Üçüncü olarak, İsviçre sanayisinin dünya ekonomisindeki yeri başlangıçtan itibaren hedeflenen ve uzmanlaşmadan dolayı güçlenmiştir. Belirli üretim dallarında uzmanlaşmanın yardımı ile uluslararası pazarlamada yer edinmiştir. İsviçre'de sanayide kullanılacak az hammadde bulunduğundan İsviçre sanayisi daha çok yoğun iş gücü ve yüksek kaliteli mallar üretmiştir. İsviçre'deki sanayi zamanla aşağıdaki tüketim dallarında uzmanlaşmıştır: Tekstil, Saat, Çikolata daha sonra ise tüketim mamulleri. Başlangıçta bu malları sadece büyük burjuvazi tüketirken, daha sonraları saat, çikolata ve hazır yiyecekler gibi mamülleri küçük birjuvazi ve işçi sınıfı tarafından tüketilmeye başlanmıştır. Bu lüks tüketim mallarının tüm tabakalar tarafından tüketimi İsviçre sanayisinin büyük nicelik ortamını beraberinde getirmiştir. Nestle, Interfoond vb. firmalar için bu gelişme tüm dünyaya açılma anlamını taşıyordu. Tekstil makinaları, hidro elektrik makinaları vs. gibi kaliteli yatırım mallarının satın alınışı ve kullanımı hakkında, satın alan ülkenin egemen sınıfı karar verir.

İsviçre makine sanayisinin ana zayıf noktası, ikinci teknolojik aşama (mekanik aşama) mamüllerinde hala uzmanlaşamamış olmasıdır. Uluslararası konumunda, teknolojik mallar dalında oldukça zayıfdır. İsviçre'nin klasik sanayi mallarında uzmanlaşması, geri bıraktırılmış ülkelerde İsviçre sanayisinin gittikçe artan öneminin gerekçelerinden bir tanesidir. İsviçre sanayisi özel konumunu stratejik uzmanlaşmaya ve kaliteli işe borçludur. Ama gittikçe artan uluslararası rekabet karşısında bu konumunu koruması kuşkuludur.

İsviçre, yatırım mallarında olduğu gibi, banka ticaretinde de kapitalistlerin güvenini kazanmıştır. İsviçre'nin siyasi istikrarını sürekli koruması, aynı zamanda vergi kurumları ve devlet tarafından bankaların desteklenmesi, İsviçre bankalarının uluslararası güvenini sağlamıştır.

Deniz ticaretinde Güney Afrika ile, altın ticaretinde diğer bankalarla, kredilerde İsviçre bankaları uluslararası önemli pazarda yer edinmişlerdir. Özetle, İsviçre bankaları, uluslararası kapitalizmde merkezi güven pozisyonları elde etmiştir.

İsviçre firmalarının dış ülkelerdeki tesisatları 1. Emperyalist paylaşım savaşından önce oldukça görkemliydi. 1.paylaşım savaşının çıkması ve daha sonraki ekonomik kriz daha fazla uluslararası genişlemeyi frenlemişti. Yine de, kimya, yiyecek, sanayi ve makina sanayi yurtdışındaki üstlerini bu dönemde de kuvvetlendirmeyi başarmıştır. Özellikle Kuzey ve Güney Amerika'da şubelerini açmıştır.

ABD tröstleri gibi İsviçre firmaları da 1945'den sonra iyi işleyen yerli üretim araçlarına sahip olmanın avantajlarını başlangıçta taşıyorlardı. Ve tıpkı ABD tröstleri gibi İsviçre tröstleri de bu durumu uluslararası konumu geliştirmeye kullandılar. Yabancı ülkelere taşmanın nedenleri geçmişteki nedenlerin aynısı idi, yani o ülkede daha iyi satış imkanları, daha ucuz iş gücüne sahip olma vb. İsviçre'nin yurtdışı yatırımları aniden yükselmişti. 1960'da 10 milyar franktan 1973'de 46 milyara çıkmıştı.

İsviçre frankının yükselmesi, firma satın alımlarını ucuzlaştırıp ihracatı zorlaştırıyordu. Bu yatırımları 1970'lerde hızlandırdı. Bugün İsviçre'nin büyük tröstleri dünyadaki en büyük yatırımcıları arasında. 1976'da İsviçre'nin 90 sanayi firması yurtdışında 480 bin insan çalıştırıyordu. Ama İsviçre'nin yabancı ülkelerdeki şubeleri çoğunlukla bugün hala Batı Avrupa'dadır. Batı Avrupa'nın yanısıra ABD'de de yatırım ülkesi olarak ön planda. Bu ülkelerin yanısıra Brezilya, Meksika, Arjantin, Şili ve Türkiye'de de fazla yatırımı bulunmaktadır.

İşviçre DEVRİMCİ İŞÇİ

Kapitalist dünyada, ülke koşullarına göre, sermayenin siyasi bekası kimi zaman baskıcı rejimlerle, kimi zamanda ılımlı rejimlerle sağlanmıştır. Sömürüde mutlaka açık bir baskı unsurunun olmasına gerek yoktur. Sistemin siyasi bekası neyi gerektiriyorsa o yola başvurulur. Bunun en güzel örneği son zamanlarda Fjilipinlerde yaşandı. Halkın kesin nefretini kazanmış bir baskıcı yönetim ile kapitalist sistemin bekası tehlikeye düşünce, bu baskıcı yönetim yerine kapitalist sisteme bağlılığından kuşku duyulmayan bir başkası yönetime geldi ya da getirildi. Kısacası arabanın patlak lastiği stepne ile değiştirildi. Başka ülkelerde, başka durumlar da söz konusu olabilir. Ilımlı bir yönetim yerine baskıcı yönetimler de iş başına gelebilir, getirtilebilir. Her iki şekliyle de değiştirilen yalnızca lastiktir.

Stepneden alternatif olmaz. Ya da mevcut sistemin iktisadi ve siyasi örgütlenmesini değiştirmeyen düzenlemelere alternatif denilemez.

ALTERNATİF YARATMADA KARARLILIK STEPNE OLMAMAKTAN GEÇER

Yıllar önce, bir köy kahvesinde oturmuş çay içiyorduk. Yanı başımızda oturan köylü topluluğu yüksek sesle konuşuyordu. İçlerinden biri bir diğerine "Ulan Ahmet, sen çok kötü bir adamsın,yaramaz bir adamsın, niye mi diye sorma, herkes seni seviyor.Seni sevmeyen hiç kimseyi görmedim. Yanaşma Rüstem'inden faizci Kadir'ine, Halil İbrahim ağasından çoban Mehmed'ine kadar herkes seni seviyor. Bu nasıl olur?" dediğini duymuştuk. Gerçekten Ahmet'in bunu nasıl başardığını bilmiyorum, ama söylenenlerde çıkar ilişkilerinde birbirine ters düşenlerin birbirleri ile uzlaşmalarının zorluğunu kavrayabiliyorum. Fabrikatörle işçisini, yanaşma ile toprak sahibini, usta ile çırağını nasıl uzlaştıracağız. Mümkün mü? TUSİAD'ı ziyaret eden muhalefet liderleri bunun bir yolunu bulmuşlar mıdır? Hiç merak etmeyin. Bulamazlar. Çünkü, yarım yamalak dengeler dahi demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi ve korunması yolu ile sağlanabiliyor. Bu da, karşıtlar arasında, devamlı bir mücadelenin varlığına bağlıdır. Bu mücadele sekteye uğradığında ezilen daha da eziliyor.

DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN OLMADIĞI YERLERDE ALTERNATİF YARATILAMAZ

Batılı gelişmiş ülkelerle, geri kalmış, iktisadi büyüme sürecine geçememiş,iktisadi kalkınma çemberi içinde bocalayan ülkelerdeki demokrasi arayışları farklı farklıdır. Sermayenin uluslararası olma niteliği, gelişmiş ülkelerde refaha, az gelişmiş ülkelerde de yoksulluğa yol açar. Gelişmiş ülkelerde, demokrasi kapsamında, işçi sınıfı ülkenin dış sömürü ile elde ettiği değerden pay alma kavgası verir. Bu haliyle bu ülkelerde anti-emperyalist bir tavrın olmasının hiç bir koşulu yoktur. Oysa, az gelişmiş ülkelerde, demokrasinin birinci işlevi dış sömürüye karşı durmasıdır. Bu haliyle az gelişmiş ülke demokrasisinin birinci ve temel özelliği anti-emperyalist olmasında yatar.

Bu haliyle TÜRKİYE'de de ALTERNATİF yaratma çalışması anti-emperyalist bir özellik taşımasını gerektirir. Sanayi devrimini yaşamış gelişmiş ülkelerde demokratik kazanımlar kalıcı olmuş, kalkınma sürecinde bocalayanlarda ise bu tür kalıcı özellikler olmadığı gibi, sistemin uluslararası boyutu ve çıkarı için, daha önceleri verilmiş olan hak ve özgürlüklerin de gerektiğinde geri alındığı çoğu kez yaşanmıştır. Bu bağlamda, batılı anlamda demokrasinin özelliklerini az gelişmiş ülkelerde bulmak olanaksızdır.

ALTERNATİF KALKINMA YOLLARI İLE ALTERNATİF BÜYÜME YOLLARI BİRBİRİNDEN ÇOK FARKLI ÖZELLİKLERE SAHİPTİRLER

Türkiye'nin geleneksel yapısında yer yer çatlamalar oluyor. Tekellerce üretilmiş tüketim malları en ücra köylere kadar gidiyor. Kasabalara kadar uzanan acenta ve satış mağazaları var. Yollar açılıyor. Büyük projelerle, uçsuz bucaksız topraklar kapitalist tarım işletmelerine açılıyor. Tarım ilaçları, hibrit tohum, gübre, alet, ekipman bir bir kırsal alana yerleşmiş bile. Uluslararası motifli kapitalist kurumlaşmalar bir bir boy gösteriyor. Tütünde baş piyat kalktı, dış kökenli kuruluşlar mantar biter gibi bitiverecekler Tekel idaresi yerine. Sıra sonra diğerlerine de gelecek... Tarım Satış Kooperatiflerine, Toprak Mahsulleri Ofislerine... Bir zamanlar kırsal kesimi denetlemek için kullandıkları bu araçların yerine, şimdi, doğrudan kendi örgütlerini kuruyorlar. Bir bir, peşpeşe kuruluverecek dış patentli kapitalist kurumlar Anadolu bozkırında, yaylağında, ovasında... Tabii ki gelişme sağlansın, ülke kalkınsın. Hem de daha hızlı. Ama tek bir şartla. Tekellerle değil demokratik bir halk hareketinin belirleyeceği kurumlarla. Aksi halinde sağlanacak kalkınma yoksul halka bir şey kazandırmayacak, yalnızca tekellerin kasalarını biraz daha dolduracaktır. Bu gidişe engel olunmadıkça, ülke İNSAN'ı, kendi ülkesinde gurbette yaşar gibi yaşayacaktır. Engel yolu demokratik mücadeledir.

BU HALİYLE ALTERNATİF KİTLELERİN DEMOKRATİK ÖRGÜTLENMESİNİN BİR GÖSTERGESİDİR

Alternatif konusunda, gözlenebildiği kadarıyla iki yalnız eğilim var. Bunlardan biri, kapitalist kalkınma programlarının rasyonelleştirilmelerinin alternatif diye yutturulması; diğeri de, sosyalizme geçiş şartlarına kavuşmuş ülkeler için geçerli sosyalist kalkınma planlarının kapitalist dünyaya bağlı azgelişmiş ülkelerde alternatif diye sunulması. Sosyalizmin bir hayat tarzı olduğu ayrı bir sorundur. Geri kalmış ülkelerde demokratik mücadele sürecinde yer yer gerçekleştirilebilecek bu hayat tarzının devamı ve korunması bir meşru müdafaa örgütlenmesi olarak kavranmalıdır.

O HALDE ALTERNATİF, DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE, EMEKÇİ HALKIN BASKI VE SÖMÜRÜYE KARŞI ÖRGÜTLÜ KARŞI KOYUŞUNUN EKONOMİK, DEMOKRATİK VE SİYASİ PROGRAMLARININ SOMUTLAŞTIRILMIŞ BİR BÜTÜNÜDÜR

Önümüzdeki günler, bu doğrultuda yapılacak somut program çalışmalarına sahne olacaktır. Artık, aynı amaç ve ilkelerde birleşen, aynı hayat tarzını benimseyen en geniş anlamıyla demokratların bir araya gelmeleri teori cambazlıklarına son verip SOMUT BİR DEMOKRATİK PROGRAM iskeletini oluşturmaları zamanı gelmiş, geçmektedir bile.

Somut program bu insanların kendi pişirecekleri çorba olacaktır. Yeter ki, mayası alın teri olan o çorbayı pişirenler onu halka içirebilecek mahareti ve özveriyi gösterebilsinler. Hiç korkmasınlar, halk eninde sonunda kendinden olanı bütün muhabbeti ile bağrına basacaktır. Ve o çorbayı içtikçe, ondan olmak için elinden geleni yapacaktır. Onu gözü gibi koruyacaktır.

Ülkenin tüm namuslu, dürüst, onurlu ve alçakgönüllü insanları bu çorba için alın teri akıtacaklar. Ve siz, aydınlarımız, YİRMİBEŞ YILLIK ÖMÜRLERİNE KOSKOCA BİR ASIRLIK HAYATI SIĞDIRAN NİCE İSİMSİZ, ŞANSIZ, ŞÖHRETSİZ VE DE SİTEMSİZ, DÜNYANIN DÖRT BİR BUCAĞINDA, BU UĞURDA TOPRAK OLMUŞ "İNSAN" SİZE BAKIYOR. ●

ŞEHİTLERİMİZİ KALBİMİZDE YAŞATACAĞIZ

DEVRİMCİ İŞÇİ

VEYSEL GUNEY
Malatya'da doğdu. 11 Haziran günü Adana'da idam edildi.

ARİF DURAN
1962'de Borçka'da doğdu. 12 Haziran 1981 günü cunta güçleri ile girdiği çatışmada şehit düştü.

ENSAR KARAHAN
1953'de Şavşat'da doğdu. 15 Haziran 1981'de Artvin Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceyle öldürüldü.

GOKSAL MORGAN
1961'de Ardanuç'da doğdu. 9 Temmuz 1981'de Ardanuç'daki bir çatışmada öldürüldü.

HASAN GOK
1960 yılında Hozat'da doğdu. 6 Haziran 1982'de Ovacık'da çıkan çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA OZENÇ
1958 yılında Samsun'da doğdu. 21 Ağustos 1981 günü Adana'da idam edildi.

ALAYBEY YILMAZ
1956 yılında doğdu. 23 Haziran 1982'de Gölcük Emniyet Müdürlüğünde işkenceyle öldürüldü.

SATILMIŞ ŞAHİN DOKUYUCU
1940 doğumlu. 17 Haziran 1982'de Anakara Emniyet Müdürlüğünde işkenceyle öldürüldü.

ALİ...
12 Temmuz 1982 günü Hatay'da meydana gelen çatışmada cunta güçleri tarafından katledildi.

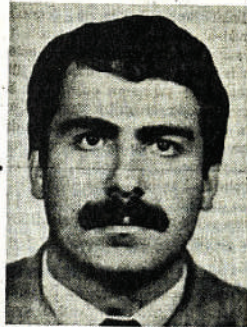
SULEYMAN...
12 Temmuz 1982'de Hatay'daki çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA GULNAR
22 Temmuz 1983'de Antalya - Tekirova'da çatışmada şehit düştü.

İBRAHİM LEVENT
21 Haziran 1984'de Unye'de çatışmada öldürüldü.

HABİL İRGUL
21 Haziran 1984'de Unye'de çatışmada öldürüldü.

NECMETTİN KARAGULLE
21 Haziran 1984'de Unye'de çatışmada öldürüldü.

AHMET PEHLİVAN
1953'de Artvin'de doğdu. Haziran 1984'de Tokat'da çatışmada öldürüldü.

AYHAN GOKVELİOGLU
1956'da Tokat'da doğdu. Haziran 1984'de Tokat'da çatışmada öldürüldü.

Hüseyin Cevahir, 1 Haziran 1971'de İstanbul'da Maltepe'deki kuşatıldıkları evde oligarşinin cellatları tarafından 28 kurşunla vurularak şehit edildi. 1945 yılında Tunceli Mazgirt'te doğan Cevahir, öldürülüdüğünde 27 yaşındaydı.

" Hüseyin Cevahir hayatını işçi sınıfının ve yoksul emekçi halklarımızın kurtuluş mücadelesine adadı. Örnek bir militan olarak yaşadı. Vücudu 28 kurşunla delik deşik edildikten sonra bile yaşamaya devam eden, onbinlerce devrimciye pırıl pırıl bir mücadele ve hayat yolu gösteren ve öğreten anısıyla... Onun anısı şimdi bu yüzden sarsılmaz bir anıt, yüce bir kaya gibi..."

Rahat uyu cevahir yoldaş, anın halklarımızın faşizme karşı mücadelesinde yaşayacak !

" O, ŞİMDİ SON RANDEVUYA KADAR, HER ZAMAN BİZİMLE YAŞAYACAK !"

CEVAHİR YAŞIYOR

AHMET KILIÇ
Espiye'de doğdu. 7 Temmuz 1981' de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

MEHMET GUMUŞ
Keşap'ta doğdu. 7 Temmuz 1981' de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

GURSEL KUÇUKYILDIZ
Beşikdüzü'nde doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ALAADDİN MURTEZA
Tirebolu'da doğdu. 7 Temmuz 1981 de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ASIM KESER
Ardanuç'ta doğdu. 7 Temmuz 1981' de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ZEKİ SUBAŞI
Şavşat'da doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

HASAN SABİTOĞLU
Keşap'da doğdu. 7 Temmuz 1981' de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ANILARI YAŞAYACAK